
MudgalapurAna Khanda 5 Lambodaracharitam

ముద్గలపురాణం ఖణ్డః ౫ లమ్బోద్దరచరితమ్

Document Information

Text title : Mudgala Purana Khanda 5 Lambodaracharitam

File name : mudgalapurANam5.itx

Category : purana, ganesha

Location : doc_purana

Proofread by : Yash Khasbage

Latest update : September 18-19, 2023 Ganeshachaturthi

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

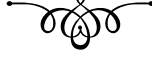

September 18, 2023

sanskritdocuments.org

ముద్గలపురాణం ఖణ్డః X లమ్బోద్దరచరితమ్

॥ ముద్గలపురాణం ఖణ్డః X ॥

॥ అథ శ్రీముద్గలపురాణే పంచమః ఖణ్డః ప్రారభ్యతే ॥

(Page ఖం. X అ. ౧ పాన ౧)

X.౧ త్రివిధతపోవర్ణనం నామ ప్రథమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

శౌనక ఉవాచ ।

శ్రుతం మయా మహాఖ్యానం గజాననకథాశ్చితమ్ ।

సర్వసౌఖ్యకరం తాత బ్రహ్మభూతపదప్రదమ్ ॥ ౧ ॥

తథా తృప్తిం న యామ్యేవ పీత్వా బ్రహ్మమృతం పరమ్ ।

గుణజ్ఞో గణరాజస్య కస్తం ముఞ్చతి మానద ॥ ౨ ॥

ధన్యా వయం మహాభాగ త్వదాసక్లసమాశ్రయాత్ ।

యత్ర యోగప్రదా గాథా వర్తతే త్వన్ముఖే ద్విజ ॥ ౩ ॥

లమ్బోద్దరస్య మాహాత్మ్యమధునా వద సర్వదమ్ ।

కీదృశోఽయం గణేశానః కీదృశం బ్రహ్మ తస్య చ ॥ ౪ ॥

కతి తస్యావతారాశ్చ కిఙ్కర్మా సోఽపి విఘ్నపః ।

కిమర్థమాగతో భూమౌ తత్ సర్వం వద విస్తరాత్ ॥ X ॥

సూత ఉవాచ ।

ఏవం దక్షిణ సంశ్రుత్య గజాననచరిత్రకమ్ ।

పుష్టో యోగీంద్రముఖ్యశ్చ గాణపతోఽథ ముద్గలః ॥ ౬ ॥

దక్ష ఉవాచ ।

గజాననస్య మాహాత్మ్యం శ్రుత్వా సజ్జేపతః పరమ్ ।

న తృప్తోఽహం మహాభాగ పాయం పాయం సుధామివ ॥ ౭ ॥

అతో లమ్బోదరస్య త్వం చరిత్రం వద విస్తరాత్ |
 సర్వసిద్ధిప్రదం పూర్ణం శ్రవణాత్ పఠనాన్పుణామ్ || ౮ ||
 గణేశస్య కథాం యోగిన్ శృణ్వన్తి చ పఠన్తి యే |
 శ్రావయన్తి ప్రపృచ్ఛన్తి చత్వారః పుణ్యభాగినః || ౯ ||
 ధన్యా యే పురుషా లోకే సాదరా మునిసత్తమ |
 కథాయాం కృతకృత్యాస్తే యోగినో యోగభూషణాః || ౧౦ ||
 సూత ఉవాచ |
 ఏవం తస్యాదరం దృష్ట్వా హర్షితో ముద్గలో మునిః |
 జగాద తం మహాభాగం ప్రాజాపత్యేన్ద్రమాదరాత్ || ౧౧ ||
 ముద్గల ఉవాచ |
 సాక్షాద్బ్రహ్మసూతస్త్వం చ బ్రహ్మతుల్యో న సంశయః |
 తత్ర కిం గణనాథే వై చిత్తం రసయుతః ప్రభో || ౧౨ ||
 యేషాం ముఖారవిన్దేషు గణేశస్మరణం భవేత్ |
 ఇచ్ఛామి తేషాం దాసత్వం నిత్యం దక్ష ప్రజాపతే || ౧౩ ||
 అధునా శృణు వక్ష్యామి సక్షేపణ చరిత్రకమ్ |
 లమ్బోదరస్య విస్తారే కః సమర్థో భవేత్ ప్రభో || ౧౪ ||
 సంవాదం పూర్ణసమ్భూతమసితస్య మహాత్మనః |
 వైద్రువస్యాఽత్ర వక్ష్యామి సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ || ౧౫ ||
 ప్రణమ్య మునిశార్దూలో వైద్రువో వత్సరం వనమ్ |
 యయా తపఃప్రసిద్ధ్యర్థం మహాభాగో మహామునిమ్ || ౧౬ ||
 స తతాప తపో ఘోరం దివ్యవర్షసహస్రకమ్ |
 తపసా తస్య దేవేన్ద్రా భీతాశ్చ ప్రబభూవిరే || ౧౭ ||
 కిమయం తపసా సాధ్యం కర్తుమిచ్ఛతి వాడవః |
 న తుల్యం తపసోఽస్యాత్ర బ్రహ్మణ్ణే కిం భవిష్యతి || ౧౮ ||
 తతస్తస్యాఽఽశ్రమేఽకస్మాదసితోఽభవదాగతః |
 పితృవ్యం మునిరుత్థాయ ప్రణనామ కృతాఞ్జలిః || ౧౯ ||
 పుపూజ భక్తిసంయుక్తః కృతాఞ్జలిపుటః స్థితః |
 తస్యాఽఽఞ్జయా వినీతః స ఆననే సంస్థితోఽభవత్ || ౨౦ ||

తమువాచ మహాయోగీ సోఽసితో హితకారకమ్ |

వచో భావేన సస్తుష్టో బ్రాతృపుత్రం తపోధనమ్ || ౨౧||

అసిత ఉవాచ |

దేహం కిం తపసా పుత్రాఽతిశోషయసి తాపస |

దేహశోషణరూపం యత్తపో ముఖ్యం న శాస్త్రతః || ౨౨||

అతో దేహశ్రమం త్యక్త్వా తపో ముఖ్యం సమాచర |

యేన త్వం బ్రాహ్మణో భూత్వాంఽతే బ్రహ్మణీ గమిష్యసి || ౨౩||

ముద్గల ఉవాచ |

అసితస్య వచః శ్రుత్వా నైద్రువో భక్తిసంయుతః |

పునః ప్రవచ్ఛ యోగీద్రం సంశయేన సమన్వితః || ౨౪||

నైద్రువ ఉవాచ |

కృచ్ఛుచాన్ద్యాదిధర్మేణ యథావిధి కృతం మునే |

తపో బ్రువన్తి సర్వజ్ఞాస్తత్ర ముఖ్యం కిమప్యహో || ౨౫||

(Page ఖం. X అ. ౧ పాన ౨)

అసిత ఉవాచ |

తపశ్చ త్రివిధం ప్రోక్తం తాపదం నాత్ర సంశయః |

తచ్ఛుశ్చిష్ట విధానేన యోగివన్ద్యో భవిష్యసి || ౨౬||

కృచ్ఛుచాన్ద్యాయణాదీని తపాంసి ప్రవదన్తి చ |

పశ్చాన్నిసాధనాదీని వాయుభక్షాత్మకాని చ || ౨౭||

ఇత్యాదిభేదా బహవస్తపసో వివిధస్య చ |

తదేవ బాహ్యభావస్థం పుత్ర జానీహి నిశ్చితమ్ || ౨౮||

ఇహోముత్రప్రదం తాత తపః ఫలమయం స్మృతమ్ |

ఫలం భుక్త్వా పునః సోఽపి దీనరూపో భవేత్ కిల || ౨౯||

అన్యచ్ఛుశ్చిష్ట మహాభాగ తపః పరమదుశ్చరమ్ |

వాయురోధాత్మకం దేహే ప్రాణాయామేన జాయతే || ౩౦||

తత్ర ప్రాణస్య సంతాపో జాయతే నాత్ర సంశయః |

దేహస్యాపి తథా పుత్ర తపస్సేన తదుచ్యతే || ౩౧||

షట్పక్రభేదనే దక్షమన్తర్యానపరాయణః |

సహస్రారే గతం వాయుం రోధయేత్తత్ర లాలసః ॥ 3౨॥

తపఃప్రభావేన తేన క్షుద్రసిద్ధియుతో నరః ।

భవతి జ్ఞానమార్గజ్ఞస్త్రికాలజ్ఞానసంయుతః ॥ 33॥

దూరశ్రవణసామీప్యం కురుతే కామగాం గతిమ్ ।

జలే స్థలం స్థలే తోయమాకాశే నగరాదికమ్ ॥ 3౪॥

అహతాజ్ఞశ్చ సర్వత్ర భవతే పరమద్యుతిః ।

అపరాయుః సమాయుక్తో బ్రహ్మాధ్యాంశ్చాలయత్యపి ॥ 3౫॥

ఏకకల్పస్య సర్వేషాం వృత్తాన్తం కథయత్యపి ।

జానాతి స తపో యోగాదస్తర్ధ్యానపరాయణః ॥ 3౬॥

సోఽపి గత్వా విధేర్లోకం భున్క్తి వివిధం సుఖమ్ ।

పుణ్యాన్వే పునరత్రైవ దీనో భవతి నిశ్చితమ్ ॥ 3౭॥

తృతీయం త్వం తపోరూపం శ్శృణు మత్తో సుయోగదమ్ ।

ద్వివిధం చ తపో యేన సాధితం గురుమార్గతః ॥ 3౮॥

తేనైకాగ్రమయం చిత్తం భవత్యత్ర న సంశయః ।

సర్వత్రాత్మస్వరూపం స పశ్యతి జ్ఞానచక్షుషా ॥ 3౯॥

తత్రానుభవమాత్రేణ శమదమపరాయణః ।

భవతే తేన సంతాపో దేహే మనసి జాయతే ॥ ౪౦॥

విషయాన్నిస్థయన్ సోఽపి జడోన్మత్తపిశాచవత్ ।

చరతి సర్వభావజ్ఞ ఆత్మనిష్ఠతయా సుత ॥ ౪౧॥

తతో నిరోధయోగేన నివృత్తిషు పరాయణః ।

చిత్తం సంరుధ్య సర్వత్ర నివృత్తిం లభతే స్వయమ్ ॥ ౪౨॥

అహం బ్రహ్మాతి యత్ ప్రోక్తం కుతస్తత్ర భయం భవేత్ ।

న జగజ్జగదాత్మా వై మనో వాణీవిహీనకః ॥ ౪3॥

స్వత ఉత్థానభావో నోత్థానం పరత ఏవ న ।

న స్వతః పరతస్తత్ర ఉత్థానం వర్జితం భవేత్ ॥ ౪౪॥

ఏవం నిరోధయోగేన శమీ దమపరాయణః ।

సంతోషేణ స్వయం యోగీ వర్తతే నిత్యదా సుత ॥ ౪౫॥

తత్ర సన్తోషభావేన స్థితస్య దేహచేతసోః ।

సన్తాపో జాయతే నిత్యం తదేవ తప ఉచ్యతే ॥ ౪౬ ॥

తతో నిరోధభూమిం స త్యక్త్వా శాన్తిపరాయణః ।

త్యక్త్వా పశ్చాద్విధం చిత్తమేవం బ్రహ్మైవ జాయతే ॥ ౪౭ ॥

తతో విధినిషేధాభ్యాం హీనో యోగధరః స్వయమ్ ।

రసహీనశ్చరత్యత్ర ప్రారబ్ధానుభవేన సః ॥ ౪౮ ॥

యథా జలాని సర్వత్ర సుత గచ్ఛన్తి సాగరే ।

యదృచ్ఛయా తథా సోఽపి భోక్తా భోగేన నిత్యదా ॥ ౪౯ ॥

తత్రాంఽతరే శరీరేఽస్య తాపః సజ్జాయతే సదా ।

శాన్త్యా భోగపరత్వేన తదేవ తప ఉచ్యతే ॥ ౫౦ ॥

(Page ఖం. X అ. ౨ పాన 3)

ఏతద్దోషాత్మకం సుజ్ఞ తపస్తే కథితం మయా ।

తృతీయం బ్రహ్మదం పూర్ణం తదర్థం యత్నమాచర ॥ ౫౧ ॥

తపోధనా మహాభాగా యోగినస్తత్పరాయణాః ।

బ్రాహ్మణాస్తపసా యుక్తా బ్రహ్మభూతా భవన్తి తే ॥ ౫౨ ॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదావ్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే

పశ్చామే ఖణ్ణే లమ్బోదరచరితే అసితనైర్ధ్రువసంవాదే

త్రివిధతపోవర్ణనం నామ ప్రథమోఽధ్యాయః ॥ ౫౧ ॥

X.౨ భస్మాసురవధో నామ ద్వితీయోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

ముద్గల ఉవాచ ।

అసితస్య వచః శ్రుత్వా నైర్ధ్రువో విస్మితోఽభవత్ ।

ప్రణమ్య తం మహాభాగం జగద విసయాన్వితః ॥ ౧ ॥

నైర్ధ్రువ ఉవాచ ।

స్వామిన్ వద మహాయోగం యోగదం సాధనం పరమ్ ।

తదర్థం కస్య భక్తిర్మే కర్తవ్యా యోగినత్తమ ॥ ౨ ॥

అసిత ఉవాచ ।

శృణు పుత్ర ప్రవక్ష్యామి అమ్బోదరకథానకమ్ ।
 తేన సర్వం మహాయోగం లభనే నాత్ర సంశయః ॥ ౩॥
 ఏకదాఽహం తథా పుత్ర వత్సరస్తే పితా పురా ।
 తపసా శుద్ధభావేన భవావః స్మ చ నిర్మలౌ ॥ ౪॥
 తతో యోగస్య ప్రాప్త్యర్థం యత్పవన్తా సుసంస్థితౌ ।
 అన్తర్జ్ఞానసమాయుక్తౌ జడోన్మత్తాదిసుప్రియౌ ॥ ౫॥
 ఏకాగ్రం సాధయిత్వా వై నిరోధే సంస్థితౌ తథా ।
 సహజావస్థయా యుక్తౌ సుఖయుక్తౌ భవావహౌ ॥ ౬॥
 తత్రైవ మోహహీనత్వం దృష్ట్వా పరమవిస్మితౌ ।
 శాన్తిహీనౌ తతో జాతౌ గతౌ చ బ్రహ్మణోఽతికమ్ ॥ ౭॥
 తత్ర స్పర్ధాసమాయుక్తౌ విశ్వామిత్రవసిష్ఠకౌ ।
 సమాయాతౌ ప్రణమ్యైనం ప్రతిష్ఠన్తౌ మదాన్వితౌ ॥ ౮॥
 క్రోధయుక్తౌ విధాతారం ప్రప్రచ్ఛన్తౌ విశేషతః ।
 కోఽధికో వద ధాతన్త్యం తపసా యోగసేవయా ॥ ౯॥
 తచ్చుత్వా తౌ జగదాఽథ బ్రహ్మో సర్వపితామహః ।
 యేన క్రోధో జితో నూనం తం జానామ్యధికం మునిమ్ ॥ ౧౦॥
 యువాం క్రోధయుతౌ పూర్ణౌ తత్ర కిం విద్యతే తపః ।
 సర్వత్ర శాన్తిదం యోగం తం యో జయతి సోఽధికః ॥ ౧౧॥
 తతః ప్రణమ్య విశ్వేశం వదతః స్మ తపోధనౌ ।
 వినయేన సమాయుక్తౌ తపస్పర్ధాపరాయణౌ ॥ ౧౨॥
 వసిష్ఠవిశ్వామిత్రాపూచతుః ।
 కీదృశోఽయం ప్రజానాథ క్రోధః సర్వభయఙ్కరః ।
 కుత్ర తిష్ఠతి దేవేశ కింరూపః కింస్వభావవాన్ ॥ ౧౩॥
 జయన్తి కేన యోగేన తం దుష్టం యోగినః ప్రభో ।
 సర్వం వద విభో తస్య తం జేష్యావో న సంశయః ॥ ౧౪॥
 బ్రహ్మోవాచ ।
 ఆత్రాఽహం కథయిష్యామీతిహాసం సర్వసిద్ధిదమ్ ।
 తేన క్రోధం చ కామం చాభిమానం జయతి ప్రభుః ॥ ౧౫॥

శకునేరభవత్ పుత్రః శుక్రం భస్మాసురోఽతపత్ |
 ఉపసంక్రమ్య సంక్రమ్య విద్యాం పశ్చాక్షరీం పురా || ౧౬ ||
 దీక్షాం గృహ్య మహాదేవముపాసనవిధానతః |
 సాధయామాస భావేన భస్మోద్ధూలితవిగ్రహః || ౧౭ ||
 సహస్రే ప్రగతేష్యేవ ప్రభుర్వర్షేషు శక్కురః |
 తం యయౌ వరదానార్థం సర్వదేవసమావృతః || ౧౮ ||
 ఆగతం శక్కురం దృష్ట్వా ఉత్థాయ ప్రణిపత్య తమ్ |
 (Page ఖం. X అ. ౨ పాస ౪)
 పూజయిత్వా ప్రతుష్టావ స్తోత్రైః శైవైర్మహాసురః || ౧౯ ||
 జగాద శక్కురో దైత్యం సన్తుష్టో భక్తముత్తమమ్ |
 వరం వరయ దాస్యేఽహం భక్త్యా తే తపసాఽసుర || ౨౦ ||
 భస్మాసుర ఉవాచ |
 యస్య శమ్భో మహేశాన మస్తకేఽహం ధరామి సః |
 హస్తం సద్యో మృతో భూత్వా తతో భవతు భస్మసాత్ || ౨౧ ||
 అన్యేభ్యః సర్వభూతేభ్యో న భయం మే కదాచన |
 భవేత్ సర్వాతిగా శక్తిస్తథా కురు మహేశ్వర || ౨౨ ||
 తచ్చుత్వా విస్మితః శమ్భుస్తం జగాద మహాసురమ్ |
 సర్వం చ తే మహాదైత్య భవిష్యతి మదాజ్ఞయా || ౨౩ ||
 హస్తస్తే యస్య శిరసి దక్షిణః సమ్పతిష్యతి |
 స వై భస్మమయః సద్యో భవిష్యతి న సంశయః || ౨౪ ||
 తతః శివో యయౌ స్థానం కైలాసం గణసంవృతః |
 దైత్యస్త్రైవ తిష్ఠన్ స విచారమకరోత్ స్వయమ్ || ౨౫ ||
 అహో శివస్య వామాజ్ఞే సంస్థితా జగదమ్బికా |
 రూపలావణ్యసంయుక్తా రత్నభూతాఽతిసుందరీ || ౨౬ ||
 ఏతాదృశీ మయా కుత్ర దృష్టా వైవ సురూపిణీ |
 నగ్నః శమ్భురయం తస్యాఽయోగ్యో వైవ భవేద్రతౌ || ౨౭ ||
 అతోఽహం యత్నమాస్థాయ వరదానప్రభావతః |
 శమ్భుం భస్మమయం కృత్వా గ్రహీష్యామి చ పార్వతీమ్ || ౨౮ ||

ఏవం విచార్య దైత్యేన్ద్ర ఆయయా శక్కరాన్తికమ్ ।

కైలాసే గిరివర్యే స వేగమాస్థాయ దారుణః ॥ ౨౯ ॥

దక్షిణం హస్తమూర్ధ్వం స కృత్వా శక్కరసన్నిధౌ ।

ఆయయా తం విరోక్ష్యేవ పపాల గిరిజాపతిః ॥ ౩౦ ॥

నమస్కారాదిచిహ్నైశ్చ హీనం దృష్ట్వా స్వసన్నిధౌ ।

అసురం భావసంయుక్తం భయభీతః సమన్తతః ॥ ౩౧ ॥

తతః సోఽపి మహాదైత్యః క్రోధయుక్తో విశేషతః ।

ధావయిత్వా తమను వై గ్రహీతుం ప్రోద్యతోఽభవత్ ॥ ౩౨ ॥

తతోఽతివేగమాస్థాయ శివో భీత్యా పలాయత ।

అధావత్ పృష్ఠమాస్థాయ తం భస్మాసుర ఏవ చ ॥ ౩౩ ॥

పలన్తం శక్కరం తత్ర దదర్శ కమలాపతిః ।

సస్మార గణపం చిత్తే కిం భవిష్యతి విహ్వలః ॥ ౩౪ ॥

సోఽపి తుష్టావ చాథర్వశిరసా విఘ్ననాయకమ్ ।

విఘ్నః పరమశోకార్తో మహాదేవస్య కారణాత్ ॥ ౩౫ ॥

శివశ్చ భయసంయుక్తో గణేశం స్వయమస్తవీత్ ।

మహాసక్కుటనాశార్థం శరణాగతవత్సలమ్ ॥ ౩౬ ॥

శివ ఉవాచ ।

కిం పశ్యసే నాథ వినాయకస్తవం దైత్యేన సర్వత్ర చ మాం సుత్రాసితమ్ ।

దక్షం భుజం మస్తకగం గణేశ కృత్వా స మాం భస్మమయం కరిష్యతి ॥ ౩౭ ॥

నానాజనైః సేవితపాదపద్మ కిం విస్మృతో మాం భయభక్తకారిన్ ।

చిన్తామణే చిత్తనివాసక త్వం సంరక్ష విఘ్నేశ దయాఘనాత్ర ॥ ౩౮ ॥

త్వదన్యదేవం శరణం గజాస్య ప్రభుం సమర్థం న చ యామి నాథ ।

న కోఽపి హేరమ్భ మహానుభావ క్షమో హి మాం రక్షితుమీశ్వరః కః ॥ ౩౯ ॥

లమ్బోద్దరామోఘ సుచిన్తనం తే స్వానన్దవాసింశ్చ మహోదరస్య ।

రక్షస్వ మాం మృత్యుముపాగతం త్వం త్వత్పాదనిష్ఠం భయభజ్జానాశు ॥ ౪౦ ॥

కిం సిద్ధిబుద్ధిప్రవిహారకేణ సక్తః ప్రజాతోఽసి వినాయక త్వమ్ ।

భక్తానుకమ్పితి తవైవ నామ వేదే కథం సక్కుఢితం మహాత్మన్ ॥ ౪౧ ॥

కిం లక్షలాభప్రభవార్థమేవం సంసక్తభావైరసి విస్మరంశ్చ |
మాం రక్ష నో చేన్సిగమస్య దేవ వ్యర్థం యశః సమ్భవితా పరాత్మన్ || ౪౨||

(Page ఖం. X అ. 3 పాన X)

యథా దినేశః సమకాలయుక్తః ప్రకాశదాతా భవతీతి నిత్యమ్ |
తథా హి తే భక్తజ్ఞానానపారాన్ క్షమోఽసి తాన్ రక్షితుమన్తరం కిమ్ || ౪౩||

కిం యోగరూపాతివిలమ్బనేన రక్షస్వ భీతం మరణే సుసంస్థమ్ |
హేరమ్భ విఘ్నేశ వినాయకాశు రక్షస్వ రక్షస్వ మహేశపుత్ర || ౪౪||

ఏవం స్తువతి శమ్భో స విష్ణోర్ద్బది గజాననః |
ప్రవిశ్య బుద్ధిసన్దాతా బభూవే భక్తవత్సలః || ౪౫||

ధృత్వా స్త్రీవేషకం విష్ణుర్యయా తం భస్మకారకమ్ |
మహాసురో ముమోహోఽసౌ తాం దృష్ట్వా మోహినీం స్త్రియమ్ || ౪౬||

తాం సమాగత్య పప్రచ్ఛ దైత్యేన్ద్రో మోహసంయుతః |
కుత్ర గచ్ఛసి సుశ్రోణి కిం తే కార్యముపస్థితమ్ || ౪౭||

వద మాం తత్ కరిష్యామి త్వద్దాసోఽహం న సంశయః |
అహం సర్వేశ్వరోఽత్రైవ న సమో మే ప్రవిద్యతే || ౪౮||

భజ మాం భావసంయుక్తా భజన్తం తే చ దాసకమ్ |
త్వదధీనో భవిష్యామి సదా వరాజ్ఞనే మతమ్ || ౪౯||

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా స్మిత్వా సా తం జగాద హ |
అహం మోహప్రదా నారీ మోహిన్యత్ర సమాగతా || ౫౦||

మదాజ్ఞయా దైత్య యది వర్తనే త్వం నిరన్తరమ్ |
తదా తే గృహగా భూత్వా తిష్ఠామ్యత్ర న సంశయః || ౫౧||

తథేతి దైత్యరాజస్తాం జగాద సాఽబ్రవీత్ పునః |
నృత్యం కురు మదగ్రే త్వం యథా నృత్యామి వై అహమ్ || ౫౨||

తథేతి ప్రతిపాద్యైవ సా ననర్త కలాన్వితా |
తథా దైత్యాధిపస్తత్ర ననర్త కామమోహితః || ౫౩||

తయా దక్షిణహస్తశ్చ స్థాపితః శిరసి స్వకే |
తథా సోఽపి చకరాశు భ్రాన్తో విఘ్నేశమాయయా || ౫౪||

భస్మసాదభవదైత్యో భస్మాసురశ్చ తత్క్షణాత్ ।

తతః సా విస్మితా భూత్వా తుష్టావ గణనాయకమ్ ॥ X×II

॥ ఓం తత్పదితి శ్రీమదాన్వేయే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే

పంచమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే భస్మాసురవధో నామ ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥ X.౨

X.3 క్రోధాసురరాజ్యప్రాప్తివర్ణనం నామ తృతీయోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

బ్రహ్మోవాచ ।

గాణేశైః స్తోత్రముఖ్యైః సస్తుష్టావ విష్టరశ్రవాః ।

గణేశం సిద్ధిదం పూర్ణం భక్తేభ్యో భక్తవత్సలమ్ ॥ ౧॥

తతః స మోహినీరూపమభూత్ త్యక్తుం సముద్యతః ।

ఏతస్మిన్నన్తరే తత్రాఽమరైః సమ్బోధితః శివః ॥ ౨॥

జ్ఞాత్వా భస్మాసురం శమ్భుర్మృతం విస్మితమానసః ।

ననర్త భక్తిసంయుక్తో జయ విఘ్నేశ ఉచ్చరన్ ॥ 3॥

తతః సర్వైః సమాయుక్తో ముకున్దకపురం యయౌ ।

తత్ర నారీస్వరూపస్థమదర్శత్ కేశవం శివః ॥ ౪॥

మహామోహప్రదం రూపం దృష్ట్వా విష్ణోః సువిస్మితః ।

తదజ్ఞానో మహాదేవస్తాం యయౌ కామవిహ్వలః ॥ X॥

తం దృష్ట్వా మోహితం విష్ణుః పపాల స్త్రీస్వరూపధృక్ ।

తామన్వధావద్దేవేశః శక్జురో విహ్వలో భృశమ్ ॥ ౬॥

తతస్తత్యాజ తద్రూపం విష్ణుః స పురుషోఽభవత్ ।

(Page ఖం. X అ. 3 పాన ౬)

శివః ఖిన్నశ్చ తత్రైవ స్థలితోఽభూత్ సువిహ్వలః ॥ ౭॥

తతః సర్వే యయుర్దేవాః స్వస్వస్థానం ముదా యుతాః ।

స్తుత్యా విష్ణుం మహాభాగం శివః స్వస్థానగోఽభవత్ ॥ ౮॥

శివస్య వీర్యసమ్పాతాత్త్వీర్వ్యప్రభవోఽసురః ।

బభూవ శ్యామవర్ణశ్చ తామ్రచక్షుః ప్రతాపవాన్ ॥ ౯॥

స శుక్రముపసంజమ్నోవాచ తం వినయాన్వితః ।

ప్రణమ్య తేజసా యుక్తః శిష్యం పాలయ మాం మునే ॥ ౧౦॥

తతో ధ్యానేన స జ్ఞాత్వా తస్య సర్వం మహామునిః ।
పునస్తం ప్రజగాదైవ వచనం హర్షయన్నరమ్ ॥ ౧౧॥

శుక్ర ఉవాచ ।

మోహినీం శక్కురో దృష్ట్వా కామబాణప్రపీడితః ।
పశ్చాద్విష్ణుం సమాలోక్య స్వచిత్తే క్రోధమాదధే ॥ ౧౨॥

మనో మే చఙ్చలం పూర్ణం తద్ గ్రహీష్యామి యత్నతః ।
మనోగ్రహణరూపశ్చ క్రోధస్తత్ర ప్రవర్తతే ॥ ౧౩॥

తస్మిన్ కాలే చ వీర్యస్య స్థలనం సహసాభవత్ ।
తస్మాజ్ఞాతోఽసి తేన త్వం క్రోధనామా భవిష్యసి ॥ ౧౪॥

తతో దానవముఖ్యైః స కారయామాస విప్రప ।
మౌఙ్ఘ్యస్తసర్వసంస్కారాన్ యథావిధి స శాస్త్రవిత్ ॥ ౧౫॥

క్రోధో వేదాదికం సర్వమభ్యస్య గురుసన్నిధౌ ।
శమ్భరస్య సుతాం తుల్యాముపయేమే మహాసురః ॥ ౧౬॥

ప్రీతిసామ్నీం మహారూపాం సర్వావయవశాలినీమ్ ।
రూపలావణ్యసంయుక్తాం విషయానాం ప్రవర్ధినీమ్ ॥ ౧౭॥

తతః శుక్రం సమాగమ్య జగాద ప్రణిపత్య తమ్ ।
కృతాఙ్ఘ్నిర్మహాతేజా దైత్యేభ్యః సుఖదం వచః ॥ ౧౮॥

క్రోధాసుర ఉవాచ ।

బ్రహ్మాండ్లవిజయం స్వామిన్ కరిష్యామి త్వదాఙ్ఘ్రియా ।
మన్తం దేహి తదర్థం మే సర్వం యశోవివర్ధనమ్ ॥ ౧౯॥

బ్రహ్మోవాచ ।

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా కావ్యః సర్వజ్ఞస్తత్తమః ।
దైత్యానాం ప్రహితార్థాయ దదౌ తస్మై మహామనుమ్ ॥ ౨౦॥

సూర్యస్య విధియుక్తం ప్రణమ్య సజ్గృహ్య తం యయౌ ।
వనం వ్యాఘ్రాదిసజ్గీర్ణం తపనే కృతనిశ్చయః ॥ ౨౧॥

ఏకపాదేన తిష్ఠన్ సమజపన్ మన్తముత్తమమ్ ।
చిత్తే ధ్యాయన్నర్యమాణమూర్ధ్వదృష్టిర్మహాసురః ॥ ౨౨॥

నిరాహారేణ దేవేశం తోషయామాస యత్నతః ।

శీతోష్ణాదిభయం త్యక్త్వా కౌష్ఠవత్ సంస్థితోఽభవత్ ॥ ౨౩॥

దివ్యవర్షసహస్రేణ తుష్టో భానుస్తమాయయౌ ।

వరం దాతుం మహాదైత్యమువాచ ఘననిఃస్వనః ॥ ౨౪॥

రవిరువాచ ।

వరాన్ వృణు మహాభాగ క్రోధాఽహం తే దదామి తాన్ ।

సస్తుష్టస్తపసోగ్రేణేపిత్వాన్ హృది మహామతే ॥ ౨౫॥

శ్రుత్వా రవేర్వచో దైత్యో దృష్ట్వా తం పురతః స్థితమ్ ।

ప్రణనామ మహాభక్త్యాఽపూజయత్తేజసాం నిధిమ్ ॥ ౨౬॥

పునః ప్రణమ్య తుష్టావ కృతాఞ్జలిపుటోఽసురః ।

సారసూక్తేన దేవేశం పునః సన్నత ఆదరాత్ ॥ ౨౭॥

తమువాచార్యమా దైత్యం వరం వృణు మహామతే ।

యం యమిచ్ఛసి తం తం తే దాస్యామ్యత్ర న సంశయః ॥ ౨౮॥

క్రోధాసుర ఉవాచ ।

ఉత్పత్తిస్థితిసంహారయుక్తా యే దేవనాయకాః ।

తేభ్యో మే మరణం భానో న భవేద్వై కదాచన ॥ ౨౯॥

బ్రహ్మాణ్డజయనే శక్తం మాం కురుష్వ విశేషతః ।

రాజ్యం చరాచరస్యైవ దేహి మేఽదితినన్దన ॥ ౩౦॥

ఆరోగ్యం మనసా యద్యచ్ఛిన్దితం సఫలం భవేత్ ।

న మే సమో భవేత్ కుత్ర తథా కురు దివస్పతే ॥ ౩౧॥

శ్రుత్వా తస్య వచో రమ్యం సర్వేభ్యో భయదాయకమ్ ।

(Page ఖం. X అ. ౪ పాన ౭)

విస్మితస్తేజసాం నాథస్తం జగాద సుయన్త్రితః ॥ ౩౨॥

భానురువాచ ।

క్రోధ త్వయా చ యత్ ప్రోక్తం తదేవ సఫలం భవేత్ ।

తపసా యన్త్రితో దైత్య తస్మాద్దత్తం మయా పరమ్ ॥ ౩౩॥

ఏవముక్త్వార్యమా లోకమగమద్ధుఃఖసంయుతః ।

క్రోధో హర్షసమావిష్టః ప్రయయౌ స్వగృహం తతః ॥ ౩౪॥

సుహృదో నన్దయామాసాసురాన్ సర్వాన్ మహాయశాః ।
కావ్యం ప్రణమ్య స్వస్థానే సంస్థితోఽభూన మదాన్వితః ॥ 3X॥

హర్షః శోకశ్చ పుత్రౌ ద్వా ప్రిత్యాముత్పాద్య దైత్యపః ।
నానాభోగాన్ ప్రభుజ్ఞానో గర్వితోఽభూత్తతః పరమ్ ॥ 3౬॥

శుక్రం సకలనీతిజ్ఞం సమానాయ్య ప్రపూజ్య తమ్ ।
తస్యానుమతమాగృహ్య నగరం నిర్మమేఽసురః ॥ 3౭॥

ఆవేశనామకం రమ్యం సర్వశోభాసమన్వితమ్ ।
తత్రాజగ్ముశ్చ విప్రర్షే దానవా దైత్యరాక్షసాః ॥ 3౮॥

చాతుర్వర్ణ్యసమాయుక్తా నివాసం చక్రీరే పురా ।
జనా హర్షయుతాస్తత్ర ముముదుః ససుహృద్గణాః ॥ 3౯॥

తతః కావ్యః సమాగత్య క్రోధం చకార విప్రపైః ।
అభిషిక్తం స సర్వేషాం దానవానాం పదే ప్రభుమ్ ॥ ౪౦॥

తతః క్రోధస్య తత్పుర్యాం ప్రధానాః పంచ దారుణాః ।
బభూవుః సర్వనీతిజ్ఞా మహామాయా మహాబలాః ॥ ౪౧॥

బలిర్బుభుస్తథా రాహూ రావణో మాల్యవాన్ పరః ।
తైర్ముక్తః శుశుభేఽత్యంతం క్రోధః పరమదారుణః ॥ ౪౨॥

అన్యే ప్రహస్తముఖ్యాశ్చ రాక్షసా దానవాస్తథా ।
సిషేవిరే భావయుక్తా మహాక్రోధం మహాబలాః ॥ ౪3॥

॥ ౬౦ తత్పదితి శ్రీమదాన్వేయ పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే
పంచమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే క్రోధాసురరాజ్యప్రాప్తివర్ణనం నామ తృతీయోఽధ్యాయః
॥ X.3

X.౪ క్రోధాసురబ్రహ్మాణ్డవిజయో నామ చతుర్థోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

బ్రహ్మోవాచ ।

తతః కింశ్చిద్గతే కాలే క్రోధో హర్షసమన్వితః ।

ఉవాచ బలిముఖ్యాంశ్చ దానవాన్ గర్వపూరితః ॥ ౧॥

క్రోధాసుర ఉవాచ ।

శృణుధ్వం దానవాః సర్వే బలిముఖ్యా మహాబలాః ।
బ్రహ్మాణ్డం ప్రజయిష్యామి భవద్భిః సంయుతో హ్యహమ్ ॥ ౨॥

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా దైత్యాః సంహర్షితా నృపమ్ ।
జగుస్తం భక్తిసంయుక్తా కృత్వా కరపుటం వచః ॥ ౩॥

బల్యాద్యాః ఊచుః ।

సమ్యగుక్తం త్వయా నాథ ప్రజేష్యామః సురాధిపాన్ ।
త్వత్ప్రసాదేన దైత్యేశ ఆజ్ఞాపయ మహాసురాన్ ॥ ౪॥

పరాక్రమతులాం తే న తిష్ఠన్తి బ్రహ్మగోలకే ।
నిర్భయోఽసి మహారాజ జయ త్వం సర్వదేవపాన్ ॥ ౫॥

తేషాం వచనమాకర్ణ్యాఽసురః క్రోధః ప్రహర్షితః ।
శుక్రం నత్వా సమానాయ్య బభౌ తేనానుమోదితః ॥ ౬॥

తతో దైత్యగణాన్ సర్వానాజహావ నరైః స్వకైః ।
తే సర్వే హర్షసంయుక్తా ఆయయుస్తం నరాధిపమ్ ॥ ౭॥

తతః సైన్యసమాయుక్తో నిర్జగామ మహాసురః ।
చతురంగబలైర్యుక్తోఽపారైః సర్వత్ర సమృభౌ ॥ ౮॥

రథస్థశ్చ స్వయం క్రోధో దైత్యపైః సంవృతో బభౌ ।
తత్రాదౌ పృథీపిం జేతుం యయౌ భూమణ్డలే నృపాన్ ॥ ౯॥

బలిముఖ్యైర్మహావీరైః స్థితైర్వృత్ర చ మానదౌ ।
తైర్యుద్ధం కః పుమాన్ భూమౌ కర్తుం శక్తో భవేత్తదా ॥ ౧౦॥

రాజానః శరణం జగ్మురైత్యేన్ద్రభయపీడితాః ।
కేచిన్ మృతాశ్చ తైర్యుద్ధం కృత్వాఽహజ్కారసంయుతాః ॥ ౧౧॥

కేచిద్రాజ్యం పరిత్యజ్య సుదారుణవనం యయుః ।
ఏవం వసున్ధరాం జిత్వా ముముదుః సప్తసాగరామ్ ॥ ౧౨॥

రాజ్ఞస్తే కరదాంశ్చక్రైర్దైత్యాః శరణమాగతాన్ ।
మృతాస్తేషాం సుతాః సర్వే కరదాన్ స్థాప్య చక్రైః ॥ ౧౩॥

వనేషు యే గతాస్తేషు దైత్యాః సంస్థాపితాశ్చ త్రైః ।
బభుః సంస్థాపితా దైత్యాః సర్వత్ర నగరేషు వై ॥ ౧౪॥

తతః పాతాలలోకేషు యయురైత్యేన్ద్రముఖ్యకాః ।

క్రోధాసురసమాయుక్తా జేతుం నాగాన్ మహాబలాన్ ॥ ౧౫॥

దూతముఖేన వృత్తాన్తం జ్ఞాత్వా శేష ఉదారధీః ।

వరగర్వసమాయుక్తం క్రోధం జ్ఞాత్వా యయౌ స్వయమ్ ॥ ౧౬॥

సమాగతం మహానాగైః శేషం జ్ఞాత్వా సమావృతమ్ ।

క్రోధాసురః ప్రసన్నాత్మా మాన్య తం సాదరోఽభవత్ ॥ ౧౭॥

కరభారం వార్షికం స వృతః స్వీకృత్య నాగపైః ।

దత్త్వా రత్నాదికం శేషో యయౌ స్వస్థానమేవ చ ॥ ౧౮॥

తతః స దైత్యపైః సర్వైర్వయౌ శుక్రేణ పాలితః ।

దేవస్థానేషు సర్వేషు దేవోద్వానాన్యభజ్జాయత్ ॥ ౧౯॥

తతో దూతం మహాదైత్యః ప్రేషయామాస హర్షితః ।

జగాద మఘవన్తం చ స గత్వా చేష్ఠితం మహత్ ॥ ౨౦॥

బృహస్పతిం చ దేవేన్ద్రైస్తత ఇన్ద్రః సమాయయౌ ।

తేన సంజ్ఞాపితః సర్వైః ప్రపపాల గుహాన్తరమ్ ॥ ౨౧॥

తజ్ఞాత్వా దైత్యపైః సర్వైర్వర్షితః క్రోధకోఽసురః ।

ఆయయావమరావత్యామిన్ద్రాసనస్థితోఽభవత్ ॥ ౨౨॥

దేవస్థానాని సర్వాణి విభజ్య ప్రదదౌ స్వయమ్ ।

అసురేభ్యో మహాదైత్యస్తేషు దైత్యాః స్థితా బభుః ॥ ౨౩॥

నానా భోగాన్ ప్రభుజ్ఞానా దేవసౌఖ్యకరాన్ మునీ ।

అన్యోన్యన్నేహసంయుక్తా బభూవుః సాహసప్రియాః ॥ ౨౪॥

గన్ధర్వాశ్చారణాద్యాశ్చాస్పరసస్తాన్ సిషేవిరే ।

దుఃఖయుక్తా విశేషేణ దేవైర్హినా మహామునీ ॥ ౨౫॥

తతః కదాచిద్దైత్యన్యో దైత్యపైః సంవృతో యయౌ ।

సత్యలోకం నువిఖ్యాతం జ్ఞాత్వా బ్రహ్మ పపాల హ ॥ ౨౬॥

తత్రైవ సంస్థితో దైత్యః క్రోధః పరమదారుణః ।

బుభుజే సత్యలోకోత్థాన్ భోగాన్ దైత్యైర్మహాబలైః ॥ ౨౭॥

తతో వికుణ్ఠమేవం స జగామాసురసంవృతః ।

జ్ఞాత్వా తత్ర స్థితో విష్ణుః పవాల క్రోధభీతితః ॥ ౨౮ ॥

తత్ర స్థిత్యా వికుణ్ఠస్య భోగాన్ విష్ణుకృతాన్ స్వయమ్ ।

బుభుజే జ్ఞాతిభిః సార్ధం క్రోధః పరమదారుణః ॥ ౨౯ ॥

తతః కైలాసకం దైత్యః శక్కురం జేతుమాయయౌ ।

మహాదేవః పపావైవ క్రోధసంతాపితః ॥ ౩౦ ॥

తత్రస్థః క్రోధకో దైత్యో ననన్త హృది చాద్భుతమ్ ।

దైత్యః సమావృతః క్రూరస్తాన్ జగద బలాన్వితః ॥ ౩౧ ॥

క్రోధాసుర ఉవాచ ।

బలే రావణముఖ్యాశ్చ శృణుధ్వం మే వచో హితమ్ ।

అధునా న జితం స్థానం వదతాఽహం జయామి తత్ ॥ ౩౨ ॥

దైత్యేన్ద్రా ఉఃచుః ।

సర్వం జితం త్వయా రాజన్ భానురేకః సురాధిపః ।

న జితః స తదర్థం త్వం ప్రయతస్వాఽసురాధిప ॥ ౩౩ ॥

జగద క్రోధకో దైత్యస్తతస్తాన్ హర్షసంయుతః ।

ఇష్టదేవం మదీయం తం భానుం త్యజత దైత్యపాః ॥ ౩౪ ॥

(Page ఖం. X అ. X పాన ౯)

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా ఙ్గోభయుక్తా మహాసురాః ।

జగుస్తం మాయయా యుక్తాః క్రోధం భేదపరాయణాః ॥ ౩౫ ॥

అస్మాకమిష్టదేవోఽయం సూర్యః స్వామిన్న సంశయః ।

భజిష్యామో విశేషేణ తం సదా భక్తిలాలసమ్ ॥ ౩౬ ॥

దేవానాం పక్షముత్సృజ్యేచ్ఛత్యస్మాకం హితం యది ।

తదా వద్వోఽర్యమా నాథ నాన్యథా జయ తం బలాత్ ॥ ౩౭ ॥

పరపక్షాశ్రితం దేవమస్మత్సంహననే రతమ్ ।

జయిష్యామో వయమతో హితం రాజన్ సమాచర ॥ ౩౮ ॥

దైత్యేశానాం వచః శ్రుత్వా క్రోధః సంహర్షితోఽభవత్ ।

దూతం సమ్ప్రేషయామాస రావణం గర్వసంయుతమ్ ॥ ౩౯ ॥

రావణాత్ సర్వవృత్తాన్తం జ్ఞాత్వా భానుః ప్రతాపవాన్ ।

తమువాచ తదా క్రుద్ధో భయభీతశ్చ మానదౌ ॥ ౪౦ ॥

రవిరువాచ ।

దేవానాం పక్షముత్సుజ్య క్రోధాసురపరాయణః ।

న భవిష్యామి భో దూత దేవోఽహం నాత్ర సంశయః ॥ ౪౧॥

ఉన్నతం వరసంయుక్తం క్రోధం వద మహామతే ।

త్యక్త్వా రాజ్యం వనే భానుర్గతో రాజ్యం కురుష్య చ ॥ ౪౨॥

ఏవముక్త్వా రావణం స సూర్యః సర్వసమన్వితః ।

పపాల లోకముత్సుజ్య రావణస్తం సమాయయౌ ॥ ౪౩॥

తతోఽతిహర్షితో దైత్యః క్రోధో దుష్టైః సమావృతః ।

ఆయయౌ సౌరలోకం తం ముముదే ప్రాప్య దుర్జనః ॥ ౪౪॥

ఆత్మానం కృతకృత్యం స మానయామాస దుర్మతిః ।

బ్రహ్మీణ్ణవిజయీ భూత్వా భోగాంశ్చ బుభుజే పరాన్ ॥ ౪౫॥

తతః సంస్థాప్య దైత్యేన్యాన్ తేషు స్వర్గేషు దైత్యపః ।

పుషివ్యాం నగరం ముఖ్యమాయయౌ ప్రీతిసంజ్ఞకమ్ ॥ ౪౬॥

క్రోధాసురోఽసౌ తత్రస్థః ప్రశశాస ప్రతాపవాన్ ।

త్రైలోక్యం భోగసంయుక్తః సుహృదానన్దదాయకః ॥ ౪౭॥

స్త్రీమాంసమదిరాసక్తో బభూవ విషయప్రియః ।

న బుభోధ గతం కాలం యథాకాలేన వశ్చీతః ॥ ౪౮॥

॥ ఓం తత్పదితి శ్రీమదావ్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే

పఞ్చమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే క్రోధాసురబ్రహ్మీణ్ణవిజయో నామ చతుర్థోఽధ్యాయః ॥

X.౪

X.X దేవర్షివరప్రదానం నామ పఞ్చమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

బ్రహ్మోవాచ ।

తతోఽతిమదసంయుక్తోఽసురః క్రోధః ప్రతాపవాన్ ।

దైత్యానాజ్ఞాపయత్ క్రూరాన్ కర్మణః ఖణ్ణనాయ తాన్ ॥ ౧॥

తస్యాజ్ఞయా యయురైత్యా యత్ర తత్ర మహీతలే ।

బ్రాహ్మణాంస్తాడయామాసుర్వర్ణాశ్రమప్రవర్తకాన్ ॥ ౨॥

అన్యాన్ వర్ణాంస్తథా గృహ్య కర్మహీనాంశ్చ చక్రీరే ।
 దేవతీర్థాదికం దైత్యా బభజ్జుర్వజ్జువృక్షకాన్ ॥ 3॥
 సర్వత్ర త్రాసితా లోకాః కర్మహీనా బభూవిరే ।
 న స్వాహా న స్వధా కుత్ర న వషట్కూర ఏవ చ ॥ ౪॥
 తతో విప్రానువాచాఽథ క్రోధాసురః ప్రతాపవాన్ ।
 మదీయనామసంయుక్తం కర్మ కుర్వస్తు విప్రపాః ॥ X॥
 జగదీశో మహాభాగా అహం ద్విజా న సంశయః ।
 భజతాం పాదయోర్మే నో దుర్లభం కిం భవిష్యతి ॥ ౬॥
 తతో ద్విజాస్తపోనిష్ఠా గతా వనేషు మానదౌ ।
 త్యక్త్వా విషయజం సౌఖ్యం సింహవ్యాఘ్రయుతేషు తే ॥ ౭॥
 కేచిద్ భ్రష్టాస్తదాజ్ఞాయాం సంస్థితా దుఃఖసంయుతాః ।
 (Page ఖం. X అ. X పాన ౧౦)
 వర్ణాశ్రమవిహీనాశ్చ జనాః సర్వే బభూవిరే ॥ ౮॥
 సర్వత్ర క్రోధకస్యైవ ప్రతిమా స్థాపితాఽభవత్ ।
 గృహే గృహే తథా తస్యాఽసురైః పూజా ప్రవర్తితా ॥ ౯॥
 ఏవం హా హా కృతం సర్వం త్రైలోక్యం తేన వైరిణా ।
 దేవాః సర్వే భయోద్విగ్నా బభూవుః కర్మఖణ్డనాత్ ॥ ౧౦॥
 కర్మఖణ్డనభావేనోషోషణైః సంయుతాః సురాః ।
 తతస్తస్య వినాశార్థం యత్నవన్తో బభూవిరే ॥ ౧౧॥
 న ప్రాపుస్తస్య శాస్త్ర్యర్థముపాయం తే సురేశ్వరాః ।
 తతోఽతిభేదసంయుక్తా బభూవుస్త్రాసకమ్పితాః ॥ ౧౨॥
 ఏతస్మిన్నన్తరే తత్ర వసిష్ఠో యోగినాం వరః ।
 జగాద తాన్ సురేశానాన్నిఃశ్వస్య హితకారకః ॥ ౧౩॥
 వసిష్ఠ ఉవాచ ।
 ఉత్పత్తిస్థితిసంహారైర్వయం యుక్తా న సంశయః ।
 అన్మభ్యో మరణం తస్య న భవిష్యతి నిశ్చితమ్ ॥ ౧౪॥
 స్వానన్దవాసకరణం గణేశం బ్రహ్మనాయకమ్ ।
 త్రిభిర్హీనం జగుర్వేదాస్తం నేవధ్వం సురేశ్వరాః ॥ ౧౫॥

హత్వా క్రోధాసురం సోఽపి స్వపదాని ప్రదాస్యతి ।
 ఆస్మభ్యం నాత్ర సందేహం కుర్వస్తు ప్రయతాః సురాః ॥ ౧౬ ॥
 వసిష్ఠవచనం శ్రుత్వా హర్షాయుక్తాః సురర్షభయః ।
 సాధు సాధు ముని సర్వే జగురాననిధిం పరమ్ ॥ ౧౭ ॥
 తతస్తే మన్తరాజం వై జేపుర్లమ్బోదరస్య చ ।
 భక్తియుక్తాస్తప్రోనిష్ఠా ధ్యానసంస్థా బభూవిరే ॥ ౧౮ ॥
 నానానుష్ఠానయోగైశ్చాతోషయంస్తే గజాననమ్ ।
 ఉరోషణపరాః సర్వే విధియుక్తా మహామునీ ॥ ౧౯ ॥
 ఏవం వర్షసహస్రే చ ప్రగతే తోషనంయుతః ।
 లమ్బోదరః ప్రసన్నాత్మా తాన్ యయౌ వరదాయకః ॥ ౨౦ ॥
 సమాగతం గణేశానం దృష్ట్వా దేవర్షభయః పురః ।
 ఉత్థాయ హర్షసంయుక్తాః ప్రణేముర్ధ్ధణ్వదుభవి ॥ ౨౧ ॥
 పుపూజర్భక్తిసంయుక్తాః ప్రభుం నానోపచారకైః ।
 పునః ప్రణమ్య సస్తుష్టాస్తుష్టువుః కరసమ్పత్తైః ॥ ౨౨ ॥
 దేవర్షయ ఉచుః ।
 నమస్తే గణనాథాయ లమ్బోదరధరాయ చ ।
 గజవక్త్రాయ సర్వేషాం నమః పూజ్యాయ తే నమః ॥ ౨౩ ॥
 స్వానందపతయే తుభ్యం సర్వస్వానందదాయినే ।
 అనాథాయ చ సర్వేషాం నాయకాయ నమో నమః ॥ ౨౪ ॥
 నమో విఘ్నే శ్వరామైవ భక్తవిఘ్నవినాశినే ।
 అభక్తానాం మహావిఘ్నకారకాయ నమో నమః ॥ ౨౫ ॥
 ఉత్పత్తిస్థితిసంహారహీనాయ సర్వరూపిణే ।
 అనాదయే పరేశాయ మహోదర నమోఽస్తు తే ॥ ౨౬ ॥
 మాయినాం మోహకాయైవ మాయావినే పరాత్మనే ।
 సర్వసిద్ధిప్రదాయైవ నానావిద్యాకలాత్మనే ॥ ౨౭ ॥
 అపారాననరూపాయాపారహస్తపదాయ చ ।
 గుణేశాయ గుణానాం తే చాలకాయ నమో నమః ॥ ౨౮ ॥
 ఆదిమధ్యాన్తరూపాయాదిమధ్యాన్తస్వరూపిణే ।

అనాకారాయ తే చాకారయుక్తాయ నమో నమః ॥ ౨౯ ॥

జ్యేష్ఠరాజాయ జ్యేష్ఠానాం పతయే సర్వదాయినే ।
ఆదిపూజ్యాయ చాన్తే తే సంస్థితాయ నమో నమః ॥ ౩౦ ॥

నానావిధం జగత్ సర్వం బ్రహ్మ నానావిధం ప్రభో ।
సమ్భూతముదరాత్తే వై తేన అమ్బోదరో భవాన్ ॥ ౩౧ ॥

తవోదరభవాః సర్వే త్వం న కస్యోదరోద్భవః ।
తేన అమ్బోదరోఽసి త్వం అమ్బోదర నమోఽస్తు తే ॥ ౩౨ ॥

సర్వేషాముదరాణాం త్వం పారం జానాసి విఘ్నప ।
ఉదరస్య న కస్తేఽపి పారం జానాతి తే నమః ॥ ౩౩ ॥

ఏతాద్భుతోఽయమానన్దానామానన్దప్రదాయకః ।
ప్రత్యక్షం దృష్టిగో జాతోఽస్మాకం ధన్యా వయం తతః ॥ ౩౪ ॥

(Page ఖం. X అ. X పాన ౧౧)

మనోవాణీవిహీనో న మనోవాణీమయో న చ ।
అమ్బోదరః సమాయాత ఆశ్చర్యం భాతి తే నమః ॥ ౩౫ ॥

కిం స్తువీమః గణేశానం యత్ర వేదాదయః ప్రభో ।
శాన్తిం ప్రాప్తా వయం తత్ర నః ప్రసీద నమో నమః ॥ ౩౬ ॥

ఏవముక్త్యా సురాః సర్వే నన్మతుర్మునయస్తథా ।
తానువాచ గణేశానో మేఘగమ్భీరనిఃస్వనః ॥ ౩౭ ॥

అమ్బోదర ఉవాచ ।
వరం బ్రూత మహాభాగా దేవేన్ద్రా మునయోఽమలాః ।
తవసా మనసాఽభీష్టం భక్త్యా తుష్టో దదామ్యహమ్ ॥ ౩౮ ॥

భవత్కృతం మదీయం యత్ స్తోత్రం సర్వప్రదం భవేత్ ।
పఠతే శృణ్వతే చేహాముత్ర సౌఖ్యప్రదం పరమ్ ॥ ౩౯ ॥

యద్యదిచ్ఛతి తత్తద్వై దాస్యామి స్తోత్రపారతః ।
నానాసిద్ధిప్రదం చాస్తు మమ భక్తివివర్ధనమ్ ॥ ౪౦ ॥

బ్రహ్మోవాచ ।
అమ్బోదరవచః శ్రుత్వా హృష్టా దేవర్షయోఽభవన్ ।
జగుస్తం ప్రణిపత్యైవ సర్వేశం భక్తపాలకమ్ ॥ ౪౧ ॥

దేవర్షయ ఊచుః ।

యది ప్రసన్నభావేన వరదోఽసి గజానన ।

తదా క్రోధాసురం నాథ మారయస్వాధునా ప్రభో ॥ ౪౨॥

స్థానభ్రష్టా వయం తేన కృతాః కర్మవిహీనకాః ।

ఋషయశ్చ జగత్ సర్వం స్వధాస్వాహావివర్జితమ్ ॥ ౪౩॥

అతో లమ్బోదర స్వామింస్తవోదరసముద్భవాన్ ।

ఏకం హత్వా తథా సర్వాన్ రక్ష స్వభక్తకాన్ ప్రభో ॥ ౪౪॥

భక్తిం దేహి త్వదీయాం నః సర్వక్రోధవినాశినీమ్ ।

తయా శాన్తిసమాయుక్తా భజిష్యామో విశేషతః ॥ ౪౫॥

తవ భక్తిర్వదా ప్రాప్తా లమ్బోదర తదా శుభమ్ ।

భునక్తి సర్వదా స్వామిన్ బ్రహ్మభూతః స వై స్మృతః ॥ ౪౬॥

సర్వం ముసీనాం దేవానాం వచః శ్రుత్వా మహాప్రభుః ।

లమ్బోదరశ్చ తాన్ ప్రాహ తథేతి భక్తియన్త్రితః ॥ ౪౭॥

తతః సోఽతర్హితో దేవో దేవాస్తత్త్రివ సంస్థితాః ।

మునయశ్చ భయోద్విగ్నాః కాలకాఙ్క్షాం ప్రచక్రరే ॥ ౪౮॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదావ్యై పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

పంచమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే దేవర్షివరప్రదానం నామ పంచమోఽధ్యాయః ॥ X.X

X.౬ దేవాసురయుద్ధవర్ణనం నామ షష్ఠోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

బ్రహ్మోవాచ ।

విశ్వామిత్రవసిష్ఠౌ చ శృణుతం పరమాద్భుతమ్ ।

చరితం గణనాథస్య మహాశాన్తిప్రదాయకమ్ ॥ ౧॥

కదాచిత్ క్రోధకో దైత్యః సభాసనగతోఽభవత్ ।

తత్రాకాశభవాం వాణీం శుశ్రావ భయదాయినీమ్ ॥ ౨॥

లమ్బోదరశ్చ మునిభిర్దేవైః సార్థం వధాయ తే ।

ప్రార్థితః స తు హత్వా త్వాం జగత్ సుఖి కరిష్యతి ॥ ౩॥

తచ్ఛ్రుత్వా మూర్ఛితం క్రోధం సహసా భయవిహ్వలమ్ ।

తం దైత్యేన్యాశ్చ విప్రర్షీ సావధానం ప్రచక్రీరే || ౪ ||

శోకయుక్తా విశేషేణ పప్రచ్ఛుస్తం మహాసురాః |

బల్యాద్యా భయభీతాశ్చ కిం జాతం వద మానద || X ||

దైత్యేశానాం వచః శ్రుత్వా భయయుక్తో మహాసురః |

జగద తాన్ స వృత్తాంతమాకాశే వాక్యముదభవమ్ || ౬ ||

తచ్ఛ్రుత్వా కుపితా దైత్యాస్తమూచుర్మదసంయుతాః |

(Page ఖం. X అ. ౬ పాన ౧౨)

దేవాన్ మునిగణాన్నాథ హనిష్యామోఽద్య నిశ్చితమ్ || ౭ ||

అస్మాకం శత్రవో దేవాస్తైః కృతం దారుణం మహత్ |

ఆజ్ఞాపయ మహాభాగ సర్వాన్ దేవజిహూసయా || ౮ ||

తతోఽతిహర్షితః క్రోధః స్వయం యుద్ధాయ సజ్జితః |

దైత్యేశైః సంవృతః సద్యో యయా శైలేన్ద్రముఖ్యకమ్ || ౯ ||

సమాగతం మహాక్రోధం దైత్యేశైః సంవృతం తతః |

దేవాః సర్వే భయోద్విగ్నాః సస్మరుర్గణనాయకమ్ || ౧౦ ||

తేషాం స్మరణమాత్రేణ అమ్బోదరః ప్రతాపవాన్ |

మూషకారూఢ ఏవాసావాగతోఽభూన్ మహాప్రభుః || ౧౧ ||

పాశాదిశస్త్రసంయుక్తం సిద్ధిబుద్ధిసమన్వితమ్ |

నాభిశేషం త్రినేత్రం తం దదృశుశ్చ సురర్షయః || ౧౨ ||

తతస్తం తే ప్రణేముర్వై భయం త్యక్త్వా సుహర్షితాః |

స్తుత్వా వృత్తాంతముగ్రం తం కథయామాసురాదృతాః || ౧౩ ||

శ్రుత్వా వృత్తాంతముగ్రం స తాన్ జగద సురాధిపాన్ |

అమ్బోదరః ప్రసన్నాత్మా మునీన్ క్రోధయుతః ప్రభుః || ౧౪ ||

అమ్బోదర ఉవాచ |

మా భయం కురుత ప్రాజ్ఞా హనిష్యామి మహాసురమ్ |

స్వధర్మస్థాన్ జనాన్ సర్వాన్ కరిష్యామి న సంశయః || ౧౫ ||

తతః క్రోధాసురస్తత్ర సమీపే సముపాగతః |

దృష్ట్వా అమ్బోదరం దేవం భయభీతో బభూవ హ || ౧౬ ||

ఉవాచ దైత్యపాంస్తత్ర సత్యా వాక్ సా న సంశయః |

అయం లమ్బోదరో నూనం దేవైః సమ్ప్రార్థ్యతేఽసురాః ॥ ౧౭॥

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా దైత్యాః క్రోధారుణేక్షణాః ।
ఊచుస్తం దైత్యనాథం తే గర్వయుక్తా బలాన్వితాః ॥ ౧౮॥

దైత్యేశా ఊచుః ।
లమ్బోదరయుతాన్ దేవాన్ హనిష్యామో న సంశయః ।
మా కురుష్య వృథా చింతాం రక్ష పృష్ఠం మహామతే ॥ ౧౯॥

దేహధారీ గణాధ్యక్ష ఆగతో నాత్ర సంశయః ।
ఉత్పత్తినాశవాన్ దేహాః కిం కరిష్యతి తేఽశుభమ్ ॥ ౨౦॥

కావ్యం దైత్యగణాస్తత్ర సస్మరుర్భక్తిసంయుతాః ।
తేషాం స్మరణమాత్రేణ స చాపి హ్యేగతోఽభవత్ ॥ ౨౧॥

తం ప్రణమ్య గురుం దైత్యా వృత్తాన్తం సర్వమజ్ఞుసా ।
కథయన్తి స్మ తం శ్రుత్వా శుక్రస్తాన్ ప్రత్యువాచ హ ॥ ౨౨॥

శుక్ర ఉవాచ ।
సిద్ధిపతిం పరిత్యజ్య సిద్ధిమిచ్ఛతి దుర్మతిః ।
తథా త్యక్త్వా బుద్ధిపతిం స్ఫూర్తిమిచ్ఛతి మూర్ఖవత్ ॥ ౨౩॥

విఘ్నరాజం సదైకం యం తం త్యక్త్వా విఘ్నహీనకాః ।
కథం భవన్తి వదత దైత్యేన్ద్రా మాం వినిశ్చయాత్ ॥ ౨౪॥

అతో యుద్ధం పరిత్యజ్య శరణం తస్య శోభనమ్ ।
భవిష్యతి న సన్దేహో నోచేత్ క్రోధో మరిష్యతి ॥ ౨౫॥

శుక్రస్య వచనం శ్రుత్వా బలిస్తత్ర జగాద తమ్ ।
కర్మణా సిద్ధిదాతాఽయం స్ఫూర్తిదాతా భవత్యహో ॥ ౨౬॥

కర్మణా విఘ్నహీనత్వం సవిఘ్నం ప్రకరోతి చ ।
అతో వయం మహాయోగిన్ కర్మణా తం జయామహే ॥ ౨౭॥

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా సర్వే దైత్యేన్ద్రకాదయః ।
సాధు సాధ్వబ్రువంస్తత్ర సఙ్గామాయోద్యతా బభుః ॥ ౨౮॥

తతో భావి బలం వీక్ష్య కావ్యస్తత్ర మునీశ్వరౌ ।
తూష్ణిమ్భావం సమాధృత్య సంస్థితోఽభూత్ స యోగవిత్ ॥ ౨౯॥

దేవాః సర్వే మహాస్త్రైస్తే యుక్తాః క్రోధసమన్వితాః ।

ఆయయా రణభూమిం చ దైత్యేశాశ్చ తథా యయుః ॥ 30॥

తతః పరస్పరం యుద్ధం బభూవే దారుణం మహత్ ।

దైత్యానాం చైవ దేవానాం పరస్పరవినాశనమ్ ॥ 30॥

దేవా దైత్యా యుయుధిరే కృత్వా మరణనిశ్చయమ్ ।

(Page ఖం. X అ. ౬ పాస ౧3)

శస్త్రాస్త్రైర్బలగర్వేణ ప్రేరితా రణదుర్మదాః ॥ 3౨॥

వీరాణామభవన్నాదైర్వాదిత్రాణాం చ వాజినామ్ ।

బృంహితానాం చ శఙ్ఖానాం దిశో నాదయుతాస్తతః ॥ 33॥

సైన్యపాదభవో రేణుశ్చాదయామాస భాస్కరమ్ ।

నాభూత్ స్వపరబోధోఽపి జఘ్నుస్తే చ పరస్పరమ్ ॥ 3౪॥

తతో రక్షప్రవాహశ్చ సమ్భూతః శస్త్రఘాతతః ।

రజఃకణాస్తేన సర్వే మజ్జితా అభవన్ మృధే ॥ 3౫॥

తతః పరస్పరం దృష్ట్వా జఘ్నురే క్రోధసంయుతాః ।

దేవాశ్చ దానవాస్తద్వత్ పరస్పరజయే రతాః ॥ 3౬॥

దినత్రయమభూద్యుద్ధం ఘోరం సర్వభయావహమ్ ।

తతో దైత్యగణాః సర్వే పపలుస్త్రాససంయుతాః ॥ 3౭॥

దేవా హర్షయుతాస్తత్ర జయ లమ్బోదర ప్రభో ।

ఊచస్తాన్ హస్తుమాయాతా దైత్యేశాః క్రోధసంయుతాః ॥ 3౮॥

బలిశ్చ రావణో జుమ్భోషా మాల్యవాన్ కుమ్భకర్ణకః ।

రాహుశ్చాన్యే మహావీరాః సఙ్ఖ్యాతుం న ప్రశక్యతే ॥ 3౯॥

తైః శస్త్రనిచయైర్దేవాః సంహతాః పపలుస్తదా ।

హిత్యా సఙ్గ్రామభూమిం తే ఛిన్నభిన్నాః సమస్తతః ॥ ౪౦॥

తత ఇన్ద్రశ్చ సజ్కృద్ధః శజ్కరో విష్ణురేవ చ ।

సూర్యశ్చన్ద్రశ్చ దేవేన్ద్రా ఆయయుః క్రోధసంయుతాః ॥ ౪౧॥

తైరస్త్రాణాం మహావృష్టిః కృతా పరమదారుణా ।

తయా దైత్యగణాః సర్వే పపలుశ్చ దిశో దశ ॥ ౪౨॥

తతోఽతిక్రోధసంయుక్తా రావణాద్యాః సమాయయుః ।
 ద్వస్వయుద్ధమభూద్ధోరం సర్వేభ్యో భయదాయకమ్ ॥ ౪౩॥
 జృమ్భో యయౌ మహాన్ద్రేణ రాహుః సూర్యేణ సంయుగే ।
 బలిశ్చ విష్ణునా క్రుద్ధో రావణః శక్కురేణ చ ॥ ౪౪॥
 కుమ్భకర్ణశ్చ చన్ద్రేణ నానా దైత్యేన్ద్రకాదయః ।
 దేవేన్ద్రైర్వాయుముఖ్యైశ్చ యుయుధుర్జయకాఙ్గిణః ॥ ౪౫॥
 ॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయ పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే
 పంచమే ఖణ్డే అమ్బోదరచరితే దేవాసురయుద్ధవర్ణనం నామ షష్ఠోఽధ్యాయః ॥ X.౬

X.౬ క్రోధాసురసమాగమో నామ సప్తమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥
 బ్రహ్మోవాచ ।
 ఏకరాత్రం మహాఘోరం యుద్ధం బభూవ దారుణమ్ ।
 తతో రక్తప్రవాహైశ్చ నద్యో జాతా జలౌఘవత్ ॥ ౧॥
 న జయః ప్రాప్యతే దేవైర్నాసురైర్యమనన్నిభైః ।
 మఘవా వజ్రపాతైస్తాంశ్చూర్ణయామాస దానవాన్ ॥ ౨॥
 తతో జృమ్భోఽతిసజ్కుద్ధో గదామాదాయ దారుణామ్ ।
 యుయుధే దేవరాజేన మహాబలపరాక్రమః ॥ ౩॥
 గదయా దేవరాజం స మూర్చ్ఛితం ప్రచకార హ ।
 తతో హాహాకృతం సర్వైర్దేవసైన్యం పపాల తత్ ॥ ౪॥
 ఇన్ద్రః సంజ్ఞాసమాయుక్తః పునః సంయుయుధే భృశమ్ ।
 వజ్రేణ పాతయామాస జృమ్భం తం ధరణీతలే ॥ ౫॥
 త్రిశూలేన హతస్తత్ర రావణః పతితో భువి ।
 శక్కురేణ తతః సర్వే పపలుర్దానవా మృధే ॥ ౬॥
 గదయా విష్ణునా తత్ర బలిః సమ్మూర్చ్ఛితః కృతః ।
 కుమ్భకర్ణశ్చ చన్ద్రేణ పీడితో మూర్చ్ఛితోఽభవత్ ॥ ౭॥
 రాహుః సూర్యేణ సక్లౌమే తేజసా పీడితో భృశమ్ ।
 పపాత మూర్చ్ఛయా భూమౌ హా హా కృత్వా మహామునీ ॥ ౮॥

(Page ౪౦. X ఆ. ౭ పాస ౧౪)

ద్వస్వయుద్ధం పరే యే యే హ్యకుర్వన్నమరైర్బలాత్ ।

తే తే సర్వే చ దేవేన్ద్రైర్జితాః సర్వే పలాయితాః ॥ ౯॥

భక్తవత్సలభావేన శక్కురో విష్ణురజ్జుసా ।

రావణం చ బలిం తత్ర చక్రతుర్న మృతౌ మృధే ॥ ౧౦॥

తతోఽతికోపసంయుక్తా దేవేన్ద్రాః శస్త్రవృష్టిభిః ।

అసురాన్ మారయామాసుః సర్వత్ర భయసంయుతాన్ ॥ ౧౧॥

ప్రలయం మేనిరే తత్ర దైత్యాస్త్రాససమాకులాః ।

దేవాన్స్తే శరణం జగ్ముః కేచిత్ ప్రాణపరీప్సయా ॥ ౧౨॥

జయ లమ్బోదర స్వామిన్ జయ విఘ్నేశ దేవప ।

హేరమ్భ వక్రతుణ్ణ త్వం జయేత్యూచుః ప్రహర్షితాః ॥ ౧౩॥

దైత్యానాం కదనం దృష్ట్వా క్రోధః పరమవిస్మితః ।

నిఃశ్వస్య చింతయా యుక్తో బభూవే కిం భవిష్యతి ॥ ౧౪॥

పితుః శోకం విదిత్వా తౌ హర్షః శోకశ్చ సంయుగే ।

యయతుః శస్త్రవర్షణ వవర్ష తౌ ఘనౌ యథా ॥ ౧౫॥

తయోరమోఘరూపైశ్చ శస్త్రైర్దేవా హతా మృధే ।

ఛిన్నాఙ్గాః పపలుస్తత్ర దైత్యసన్త్రాసతాపితాః ॥ ౧౬॥

ఇన్ద్రం చ సహసాఽగత్య శోకః పరమదారుణః ।

చకార మూర్ఛితం సద్యో గదయా మూర్ధ్ని ఘాతతః ॥ ౧౭॥

సంజృహ్య స్వబలే సోఽపి స్థాపయామాస దేవపమ్ ।

తతః శుక్రేణ దైత్యేన్ద్రా విద్యయా నీరుజాః కృతాః ॥ ౧౮॥

బలిముఖ్యా యయుః సంక్రామం పునశ్చ మహామునీ ।

చక్రేణ సహసా హర్షశ్చన్ద్రం చక్రే స మూర్ఛితమ్ ॥ ౧౯॥

తతః కోపసమాయుక్తః శక్కురో యుయుధే భృశమ్ ।

త్రిశూలేన మహాదైత్యాన్ జఘాన సకలాన్ ప్రభుః ॥ ౨౦॥

శక్కురస్య బలం వీక్ష్య హర్షస్తత్ర సమాయయౌ ।

యుయుధే తేన దైత్యేన్ద్రపుత్రస్తేజస్వినాం వరః ॥ ౨౧॥

నానావిధం మహాఘోరం యుద్ధం బభూవ దారుణమ్ |
హర్షస్య శక్కురస్యైవ పరస్పరజయైషిణోః || ౨౨||
తతస్త్రిశూలఘాతేన శక్కురస్తం జఘాన హ |
పతితం మూర్చ్ఛితం హర్షం దృష్ట్వా దైత్యా భయాతురాః || ౨౩||
పతితాన్ దైత్యపాన్ దృష్ట్వా కావ్యస్తత్ర సమాగతః |
హర్షం మూర్చ్ఛావిహీనం వై చకార స్వేన తేజసా || ౨౪||
తతో హర్షసమాయుక్తా దైత్యేన్ద్రా యుయుధుర్భుశమ్ |
విష్ణుస్తేషాం బలం వీక్ష్య చక్రం ముమోచ దారుణమ్ || ౨౫||
చక్రేణ క్షురధారేణ హతా దైత్యా అనేకశః |
ప్రవేలర్భయసంయుక్తాశ్చిన్నభిన్నాఙ్గా మృధే || ౨౬||
తతః శోకః సమాయాతః శూలం ముమోచ తైజసమ్ |
ఆగత్య సహసా విష్ణోః పపాత హృదీ విప్రపౌ || ౨౭||
తతః సమ్మూర్చ్ఛితస్తత్ర పపాత చ జనార్దనః |
దైత్యా హర్షయుతాః సర్వే నాదం చక్రుర్మహారణే || ౨౮||
తతో హర్షో మహాక్రోధాద్ధదయా మృత్యుకల్పయా |
చకార శక్కురం తత్ర పతితం మూర్చ్ఛయా భృశమ్ || ౨౯||
తతో హా హా రవం కృత్వా దేవాః సర్వే పరాజితాః |
ప్రవేలః సర్వదేవేన్ద్రా దైత్యాభ్యాం త్రాసితా బలాత్ || ౩౦||
తద్ దృష్ట్వా పరమాశ్చర్యం లమ్బోదరః ప్రతాపవాన్ |
అఙ్కశం క్రోధసంయుక్తో ముమోచ దైత్యమణ్డలే || ౩౧||
తేజోరూపం మహాస్త్రం తద్ దృష్ట్వా దైత్యా విసిస్మిరే |
యావత్తావచ్చ దైత్యేన్ద్రా హతౌ హర్షశ్చ శోకకః || ౩౨||
మాయయా గణనాథశ్చ శుక్రం గృహ్య గుహాన్తరే |
విషేప చ తతః సర్వే ప్రవేలూ రాహుముఖ్యకాః || ౩౩||
తతోఽతికోపసంయుక్తః క్రోధః స్వయముపాగతః |
పుత్రశోకం హరాత్ గృహ్య బాణవృష్టిం చకార హ || ౩౪||

(Page ఖం. X అ. ౮ పాన ౧X)

తద్బాణైరపి తత్రస్థా దేవాః సర్వే మహామునీ |

ఛిన్నాక్షౌ అపలన్ సద్యో హాహాకారరవా దిశః ॥ 3X ॥

లమ్బోదరః సమాశ్వాస్య దేవేశస్తాన్ ప్రతాపవాన్ ।

ఆయయౌ రణభూమిం స పాశహస్తోఽసిధారకః ॥ 3౬ ॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదాస్త్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే

పంచమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే క్రోధాసురసమాగమో నామ సప్తమోఽధ్యాయః ॥ X.౭

X.౮ క్రోధాసురశాన్తివర్ణనం నామాఽష్టమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

బ్రహ్మోవాచ ।

లమ్బోదరం మహాదైత్యః సమాలోక్య రణం గతః ।

జగాద క్రోధసంయుక్తః క్రోధః సర్వవిచారవిత్ ॥ ౧ ॥

క్రోధాసుర ఉవాచ ।

లమ్బోదర మహామూర్ఖ కిమర్థం రణమాగతః ।

దేవానాం హితమిచ్ఛన్ సన్ మరిష్యసి చ మేఽగ్రతః ॥ ౨ ॥

యేన బ్రహ్మణ్ణగం పూర్ణం జితం దేవాదయః కృతాః ।

పశుతుల్యా వనే సంస్థా జేతుమిచ్ఛసి తం ముధా ॥ 3 ॥

మమ క్రోధో దహేత్ సర్వం త్రైలోక్యం సచరాచరమ్ ।

తత్ పురః కథమాయాతః సక్లౌమాయ సుయన్త్రితః ॥ ౪ ॥

త్వయా మదీయకం సైన్యం హతం పుత్రౌ హతౌ తథా ।

అధునా శోకసంయుక్తో హనిష్యామి మదాన్వితమ్ ॥ ౫ ॥

శరణం యాహి మాం నో చేన్ మరిష్యసి గజానన ।

ఉదరం స్ఫోటయిష్యామి బాణేనైకేన తే మహత్ ॥ ౬ ॥

ఇత్యాది వివిధైర్వాక్యైర్లమ్బోదరం మహాసురః ।

భర్త్యయామాస తం దేవో జగాద మదసంయుతమ్ ॥ ౭ ॥

లమ్బోదర ఉవాచ ।

కిం మాం వదసి దైత్యేన్ద్ర హనిష్యామి మహాఖలమ్ ।

త్వాం ధర్మస్య నిహంతారం స్వధర్మస్థాపకో హ్యహమ్ ॥ ౮ ॥

సూర్యదత్తాద్ వరాద్ దుష్ట దుష్టకర్మరతో భవాన్ ।

అతిపాపైశ్చ తత్ సర్వం నిష్ఫలం తే బభూవ హా || ౯ ||

ఉత్పత్తినాశయుక్తేభ్యో మరణం నైవ తే భవేత్ |

నాఽహం జాతో న దైత్యేన్ద మరిష్యామి కదాచన || ౧౦ ||

బ్రహ్మభూతం చ మాం విద్ధి సదా స్వానన్దవాసినమ్ |

కథం జేష్యసి తం దుష్ట మనోవాణీవివర్జితమ్ || ౧౧ ||

లమ్బోదరస్య వచనం శ్రుత్వా తత్తస్య ధీమతః |

ఉవాచ విస్మితో భూత్వా తం పునర్దైత్యనాయకః || ౧౨ ||

క్రోధాసుర ఉవాచ |

న జాతోఽసి యదా బ్రహ్మాన్ కథం దేహధరోఽసి వై |

మనోవాణీవిహీనశ్చేత్ కథం పశ్యామి మాం వద || ౧౩ ||

లమ్బోదర ఉవాచ |

ఇయం మదీయవామాంఽగే సిద్ధిర్భ్రాన్తిస్వరూపికా |

సిద్ధ్యర్థం సర్వలోకాశ్చ భ్రమన్తి భ్రాన్తిసంయుతాః || ౧౪ ||

దక్షిణాంఽగే స్వయం బుద్ధిః సంస్థితా భ్రాన్తి ధారిణీ |

బుధ్యా బుధ్యా పునస్తత్ర భ్రాన్తో భవతి మానవః || ౧౫ ||

చిత్తరూపా స్వయం బుద్ధిః పఞ్చధా పరికీర్తితా |

పఞ్చభ్రాన్తిమయీ సిద్ధిస్తయోః పతిరహం కిల || ౧౬ ||

నానా విశ్వం మహాదైత్య నానా బ్రహ్మ తథా సదా |

మదీయోదరగం విద్ధి తేన లమ్బోదరః స్మృతః || ౧౭ ||

మమోదరాత్ సముత్పన్నం మయా సమ్పాలితం తథా |

అన్తే ఉదరగం కృత్వా క్రీడయామి నిరన్తరమ్ || ౧౮ ||

అతో మాం శరణం గచ్ఛ జీవితం యది వాఞ్ఞసి |

(Page ఖం. X అ. ౮ పాన ౧౬)

శుక్రో మాం వేత్తి తేన త్వం బోధితోఽపి న బుద్ధ్యసే || ౧౯ ||

నాఽహం దైత్యవధాకాక్షీ తథా దేవవధప్రియః |

స్వస్వధర్మయుతాన్ సర్వాన్ పాలయామి న సంశయః || ౨౦ ||

పాతాలే దైత్యపాః సర్వే నరా భూమౌ సురా దివి |

సంస్థితాశ్చేదహం దైత్య స్వానన్దస్థో భవామి చ || ౨౧ ||

దేవాః క్రోధసమావిష్టా జఘ్నురైత్యాన్ విశేషతః ।
 పాతాలస్థాంస్తతోఽహం వై దైత్యేభ్యః సిద్ధిదోఽభవమ్ ॥ ౨౨ ॥
 పునస్తపోయుతా దైత్యా జిత్వా దేవాన్ మహాబలాన్ ।
 కర్మఖణ్డనభావేన హస్తుమిచ్ఛాం ప్రచక్రే ॥ ౨౩ ॥
 తదాఽహం దేవసజ్ఘేభ్యః సిద్ధిదాతాఽభవం పురా ।
 తేన చిచ్ఛద్రజ్ఞకా దేవా జఘ్నుః సర్వాసురాన్ పునః ॥ ౨౪ ॥
 త్వయా సర్వం జితం దైత్య దేవమూలనికృంతనః ।
 సర్వేస్త్యస్తేన భవసి త్వాం హనిష్యామి నిశ్చితమ్ ॥ ౨౫ ॥
 తస్య తద్వచనం రమ్యం శ్రుత్వా క్రోధాసురః పునః ।
 విస్మితస్తం జగాదైవ హర్షనిర్భరమానసః ॥ ౨౬ ॥
 క్రోధాసుర ఉవాచ ।
 నమామి త్వాం గణాధ్యక్ష సురాసురమయం పరమ్ ।
 అధునా భక్తిసంయుక్తం పాలయస్వ శరణ్యద ॥ ౨౭ ॥
 దర్శయ స్వాత్మరూపం మే సర్వసంశయనాశనమ్ ।
 లమ్బోదరార్థసంయుక్తం బ్రహ్మకారం గణాననమ్ ॥ ౨౮ ॥
 లమ్బోదరస్తస్య వాక్యం సమాకర్ణ్య సుహర్షితః ।
 భక్తియుక్తం మనస్తస్య జ్ఞాత్వా రూపమదర్శయత్ ॥ ౨౯ ॥
 జ్ఞానచక్షుశ్చ సద్గతం తేన దైత్యాయ తం పునః ।
 లమ్బోదరం మహాక్రోధోఽపశ్యత్ పరమవిస్మితః ॥ ౩౦ ॥
 బ్రహ్మేశం ప్రణనామాఽథ సరోమాఞ్ఞోఽ మహాసురః ।
 లమ్బోదరః పునస్తత్ర పూర్వరూపో బభూవ హ ॥ ౩౧ ॥
 తత్ర క్రోధాసురస్తం వై పూజయన్ భక్తిసంయుతః ।
 నత్వా తుష్టావ సంహృష్టః సాశ్రునేత్రః ప్రతాపవాన్ ॥ ౩౨ ॥
 క్రోధాసుర ఉవాచ ।
 లమ్బోదర నమస్తుభ్యం శాన్తియోగస్వరూపిణే ।
 సర్వశాన్తిప్రదాత్రే తే విఘ్నేశాయ నమో నమః ॥ ౩౩ ॥
 ఆనమ్పుజ్ఞాతరూపేయం శుణ్థా తే నాత్ర సంశయః ।

సమ్ప్రజ్ఞాతమయో దేహో దేహధారిన్నమో నమః ॥ 3౪॥

స్వానందే యోగిభిర్నిత్యం దృష్టస్త్యం బ్రహ్మనాయకః ।
తేన స్వానందవాసీ త్వం నమః సంయోగధారిణే ॥ 3౫॥

సముత్పన్నం త్వదుదరాజ్జగన్నానావిధం ప్రభో ।
బ్రహ్మ తద్వన్న సన్దేహో అమ్బోదర నమోఽస్తు తే ॥ 3౬॥

త్వదీయకృపయా దేవ మయా జ్ఞాతం మహోదర ।
త్వత్తః పరతరం నాస్తి పరేశాయ నమో నమః ॥ 3౭॥

హేరమ్భాయ నమస్తుభ్యం విఘ్నహర్త్రే కృపాలవే ।
ఆదిమధ్యాస్తహీనాయ తన్మయాయ నమో నమః ॥ 3౮॥

సిద్ధిబుద్ధివిహారజ్ఞ సిద్ధిబుద్ధిపతే నమః ।
సిద్ధిబుద్ధిప్రదాత్రే తే వక్రతుణ్డాయ వై నమః ॥ 3౯॥

సర్వాత్మకాయ సర్వాదిపూజ్యాయ తే నమో నమః ।
సర్వపూజ్యాయ వై తుభ్యం భక్తసంరక్షకాయ చ ॥ ౪౦॥

అతః ప్రసీద విఘ్నేశ దాసోఽహం తే గజానన ।
అమ్బోదరాయ నిత్యం నమో నమస్తే మహాత్మనే ॥ ౪౧॥

స్వత ఉత్థానపరత ఉత్థానే బ్రహ్మ ధారయన్ ।
తవోదరాత్ సముత్పన్నం తం కిం స్తౌమి పరాత్పరమ్ ॥ ౪౨॥

ఇతి స్తుత్వా మహాదైత్యః ప్రణనామ గజాననమ్ ।
తమువాచ గణాధ్యక్షో భక్తం భక్తజనప్రియః ॥ ౪3॥

అమ్బోదర ఉవాచ ।
వరం వృణు మహాభాగ క్రోధాసుర హృదీప్పితమ్ ।
దాస్యామి భక్తిభావేన స్తోత్రేణాఽహం హి తోషితః ॥ ౪౪॥

(Page ఖం. X అ. ౯ పాన ౧౭)

త్వయా కృతమిదం స్తోత్రం సర్వసిద్ధిప్రదం భవేత్ ।
యః పఠిష్యతి తస్యైవ క్రోధజం న భయం భవేత్ ॥ ౪౫॥

శృణుయాత్తస్య తద్వచ్చ భవిష్యతి న సంశయః ।
యద్యదిచ్చతి తత్త్వై దాస్యామి స్తోత్రపారతః ॥ ౪౬॥

క్రోధాసుర ఉవాచ ।

యది లమ్బోదర త్వం మే ప్రసన్నో వరదోఽసి భోః ।
తదా త్వత్పాదపద్మే చ భక్తిం దేహి దృఢాం ప్రభో ॥ ౪౭॥

ఆజ్ఞాం కురు మహాభాగ సేవార్థం తాం కరోమ్యహమ్ ।
స్థానం వృత్తిం చ మే దేహి దేహిపోషణకారిణీమ్ ॥ ౪౮॥

బ్రహ్మోవాచ ।

క్రోధాసురస్య వాక్యం తచుచ్చ్రత్వా హర్షసమన్వితః ।
లమ్బోదరస్తం జగద స పునర్దైత్యనాయకమ్ ॥ ౪౯॥

లమ్బోదర ఉవాచ ।

మదీయా సుదృఢా భక్తిః ప్రభవిష్యతి తేఽనఘ ।
వస త్వం భయహీనశ్చ స్థానే తే నాత్ర సంశయః ॥ ౫౦॥

యత్రారమ్భే మహాదైత్య మదీయం స్మరణం న హి ।
తత్ర త్వం దైత్యభావేన కురు రాజ్యం మహామతే ॥ ౫౧॥

తదీయపుణ్యజం సర్వం భుజ్వ నిత్యం సుకర్మజమ్ ।
జ్ఞానాదిసకలం తద్వత్ త్వదీయం నాత్ర సంశయః ॥ ౫౨॥

మద్భక్తా యే మహాదైత్య తాన్ రక్షస్వ యథాసుఖమ్ ।
గాణపత్యప్రియస్త్యం వై భవిష్యసి న సంశయః ॥ ౫౩॥

ఏవముక్తో మహాదైత్యః క్రోధః పరమహర్షితః ।
లమ్బోదరం ప్రణమ్యైవ యయా స్వస్థానముత్తమమ్ ॥ ౫౪॥

దైత్యా రాహుముఖాః సర్వే తం త్యక్త్వా భయసంయుతాః ।
పాతాలం వివిశుర్విప్రౌ శుక్రః సంహర్షితోఽభవత్ ॥ ౫౫॥

ఏవం క్రోధాసురం శాస్తం చకార గణనాయకః ।
క్రోధో గణేశభక్తిం వై కుర్వన్ సన్ సంస్థితోఽభవత్ ॥ ౫౬॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదావ్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే
పంచమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే క్రోధాసురశాన్తివర్ణనం నామాఽష్టమోఽధ్యాయః ॥ ౫.౮

X.౯ లమ్బోదరదేవర్షికృతస్తుతివర్ణనం నామ నవమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

బ్రహ్మోవాచ ।

ఏవం క్రోధాసురం శాన్తం దృష్ట్వా దేవర్షయోఽమలాః ।

హర్షయుక్తా విశేషేణ పుపూజర్గణనాయకమ్ ॥ ౧॥

పూజయిత్వా విధానేన నేముర్లమ్బోదరం పునః ।

తతస్తం తుష్టువుః సర్వే భక్తిసమ్రాత్మకన్ధరాః ॥ ౨॥

దేవర్షయ ఊచుః ।

శ్రేష్ఠం ప్రధానం సకలాదిభూతం సర్వాన్తగం పూర్ణమనన్తభావమ్ ।

నిత్యం నిజాత్మానమచిన్ద్యసంస్థం లమ్బోదరం తం చ వయం నతాః స్మః ॥ ౩॥

బోధేన హీనం స్వసుఖే నిమగ్నం బీజాత్మకం సాఙ్ఖ్యమనన్తవేద్యమ్ ।

వైదేహయోగేన చ లభ్యమేవం లమ్బోదరం తం చ వయం నతాః స్మః ॥ ౪॥

జీవం పరానన్దమయం పరేశం బోధస్వరూపం ప్రకృతేర్లయస్థమ్ ।

దేహ్నైర్విహీనం చ తదాత్మహీనం లమ్బోదరం తం చ వయం నతాః స్మః ॥ ౫॥

సోఽహం సదాభేదవివర్జితం వై దేహాత్మయోగం సకలావభాసమ్ ।

నిత్యం పురాణం పురుషం గణేశం లమ్బోదరం తం చ వయం నతాః స్మః ॥ ౬॥

బిన్దస్వరూపం మనసాఽథ గమ్యం పాదైర్విహీనం చ చతుష్పదం యమ్ ।

నానాత్మభేదాశ్రితమేకదన్తం లమ్బోదరం తం చ వయం నతాః స్మః ॥ ౭॥

నాదస్వరూపం చ గుణేశమేకం సర్వత్ర చక్షుః శ్రుతితుణ్ణభూతమ్ ।

(Page ఖం. X అ. ౯ పాస ౧౮)

సర్వత్ర హస్తోదరపాదపద్మం లమ్బోదరం తం చ వయం నతాః స్మః ॥ ౮॥

సంస్థం సుషుప్తౌ సమభావదం వై ద్వన్ద్యజ్ఞమాద్యం ద్వివిధావభాసమ్ ।

ఆనన్దకన్దం తమసా విభాన్తం లమ్బోదరం తం చ వయం నతాః స్మః ॥ ౯॥

సూక్ష్మస్వరూపం చ తథాన్తరస్థం సర్వజ్ఞమాద్యం గణనాయకం యమ్ ।

విజ్ఞానకోశస్థవిహారకారం లమ్బోదరం తం చ వయం నతాః స్మః ॥ ౧౦॥

స్థూలస్వరూపం సకలాభిమానం శ్రేష్ఠం రజోయుక్తమనన్తమాద్యమ్ ।

అన్నాత్మభోగేషు విహారసిద్ధం లమ్బోదరం తం చ వయం నతాః స్మః ॥ ౧౧॥

అధ్యాత్మరూపం తమసా చరన్తం ద్రవ్యప్రకాశం పరమార్థభూతమ్ ।

దేహ్నైర్విజ్ఞానమయం చ ఘణ్ణిం లమ్బోదరం తం చ వయం నతాః స్మః ॥ ౧౨॥

నిత్యం రజోదేహావికారగం వై కర్మస్వరూపం వివిధేన్ద్రియస్థమ్ ।

తజ్ఞాధిభూతాత్మకమప్రమేయం లమ్బోదరం తం చ వయం నతాః స్మః ॥ ౧౩॥

జ్ఞానస్వరూపం సకలామరస్థం సర్వేన్ద్రియజ్ఞానకరం ప్రభుం వై ।
 తజ్ఞాధిదైవప్రచురం మహాస్తం లమ్బోదరం తం చ వయం నతాః స్మః ॥ ౧౪॥
 ఆకాశరూపం సకలావభాసం నాదప్రచురం సకలాదిభూతమ్ ।
 భూతైః సదా ఖేలకమాదినాథం లమ్బోదరం తం చ వయం నతాః స్మః ॥ ౧౫॥
 వాయుస్వరూపం జగదేకచాలం ప్రాణాదిసంస్థం స్వవిభాగదం యమ్ ।
 దేహప్రచారం దశ నామభిశ్చ లమ్బోదరం తం చ వయం నతాః స్మః ॥ ౧౬॥
 తేజఃస్వరూపం సకలావభాసం ద్వన్ద్యప్రచారం జఠరే సుసంస్థమ్ ।
 సన్ధౌ సదా వ్యాప్య విభాగకారం లమ్బోదరం తం చ వయం నతాః స్మః ॥ ౧౭॥
 జలస్వరూపం రసయుక్తమేవ పుష్టిప్రదం షడ్రసగం పరేశమ్ ।
 నిత్యార్ద్రభావస్య ప్రకాశదం యం లమ్బోదరం తం చ వయం నతాః స్మః ॥ ౧౮॥
 పృథ్వీస్వరూపం చ ధరాధరేశం సర్వాన్నమూలం వివిధౌషధిస్థమ్ ।
 ఆకారరూపం చ గజాననం వై లమ్బోదరం తం చ వయం నతాః స్మః ॥ ౧౯॥
 విరాట్స్వరూపస్థమనన్తపారం సర్వత్రనేత్రం చ సహస్రశీర్షమ్ ।
 సర్వత్ర హస్తాననపాదకాడిం లమ్బోదరం తం చ వయం నతాః స్మః ॥ ౨౦॥
 రజోయుతం సృష్టికరం ద్విజేశమాదిస్వరూపం ప్రపితామహం యమ్ ।
 సమానభావేన సురాసురస్థం లమ్బోదరం తం చ వయం నతాః స్మః ॥ ౨౧॥
 సత్త్వప్రచారం హరిరూపధారం యం తామసం శక్జ్కరవేషసంస్థమ్ ।
 సూర్యప్రచారం జగదమ్బికాగం లమ్బోదరం తం చ వయం నతాః స్మః ॥ ౨౨॥
 ఇత్యాదిభేదైః సువిరాజమానం సర్వైవిహీనం తు కథం స్తువీమః ।
 దేవాః శివాద్యాశ్చ వికుణ్ఠితా వై లమ్బోదరం తం చ వయం నతాః స్మః ॥ ౨౩॥
 బ్రహ్మోవాచ ।
 స్తుత్వా దేవర్షయస్త్యేవం ప్రణేముస్తే గజాననమ్ ।
 లమ్బోదరస్తానువాచ మహాభాగాన్ సుసిద్ధిదః ॥ ౨౪॥
 భవత్కృతమిదం స్తోత్రం భవేన్ మతీృతివర్ధనమ్ ।
 పఠతాం శృణ్వతాం సద్యః సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ॥ ౨౫॥
 ధర్మార్థకామమోక్షాణాం సాధనం బ్రహ్మదం పరమ్ ।
 భవిష్యతి సదా మాన్యం సర్వకార్యేషు సర్వదా ॥ ౨౬॥

మారణోచ్ఛాటనాదీని స్తోత్రేణైవ సురర్షయః ।

భవిష్యతి న సన్దేహః పరకృత్యవినాశనమ్ ॥ ౨౭ ॥

పుత్రపౌత్రాదికం సర్వం లభతే స్తోత్రపాఠతః ।

ధనధాన్యకలత్రాది సుఖం విన్దతి మానవః ॥ ౨౮ ॥

కారాగృహగతం సద్యో మోచయేత్ స్తోత్రపాఠతః ।

హృదీప్సితం లభేత్ సర్వమేకవింశతివారతః ॥ ౨౯ ॥

(Page ఖం. X అ. ౯ పాన ౧౯)

ఏకవింశతిపారాంశ్చ స్తోత్రస్యాస్య కరిష్యతి ।

స సద్యో హి ఫలం భుక్తు ఏకవింశదీనావధి ॥ ౩౦ ॥

ప్రసన్నోఽహం ప్రదాస్యామి స్తోత్రేణ మునయోఽమరాః ।

వరం బ్రూత మహాభాగా యద్యపి స్యాత్ సుదుర్లభమ్ ॥ ౩౧ ॥

అమ్బోదరవచో దేవర్షయః శ్రుత్వా ప్రణమ్య తమ్ ।

జగుః ప్రహృష్టచిత్తాస్తే సాశ్రునేత్రాః సుయన్త్రితాః ॥ ౩౨ ॥

దేవర్షయ ఊచుః ।

అమ్బోదర ప్రసన్నోఽసి వరదోఽసి మహాప్రభో ।

తవ భక్తిం సుసమ్పూర్ణాం దేహి క్రోధవివర్జితామ్ ॥ ౩౩ ॥

క్రోధాసురస్త్యయా నాథ కృతః సుశాన్తిధారకః ।

తేన విశ్వం గణాధీశ వరయుక్తం కృతం ప్రభో ॥ ౩౪ ॥

స్వస్వకర్మరతాః సర్వే భవిష్యన్తి సుధర్మిణః ।

వయం చ స్వాధికారేషు స్థాస్యామస్త్యత్ప్రసాదతః ॥ ౩౫ ॥

మునయో భయహీనాస్తే యథాఽఽచారకరాః ప్రభో ।

భవిష్యన్తి గణాధీశ కం వరం తు వృణీమహే ॥ ౩౬ ॥

ఏవముక్త్యా ప్రణేమస్తే అమ్బోదరం సుఖప్రదమ్ ।

ననృతుస్తత్పురః సర్వే హర్షనిర్భరమానసాః ॥ ౩౭ ॥

అమ్బోదరస్తానువాచ తథేత్యేవ ప్రతాపవాన్ ।

అన్తర్ధానం చకారాఽసౌ పశ్యతామమర్షిణామ్ ॥ ౩౮ ॥

తతో దేవా ద్విజాస్తత్ర మూర్తిం కృత్వా సుశోభనామ్ ।

చతుర్భుజాం గణేశస్య స్థాపయామాసురాదరాత్ ॥ ౩౯ ॥

పశ్చిమే సాగరే తీరే పుపూజస్తాం విశేషతః ।
 తదాది తత్ సముద్భూతం క్షేత్రం లమ్బోదరస్య చ ॥ ౪౦॥
 అంశేన స్వాధికారేషు స్థితా దేవర్షయోఽమలాః ।
 పూర్ణభావేన తత్రైవ భక్తిం కుర్వన్తి నిత్యదా ॥ ౪౧॥
 ఏతల్లమ్బోదరస్యైవ కథితం సుచరిత్రకమ్ ।
 విశ్వామిత్రవసిష్ఠా చ సంశ్రుతం క్రోధనాశనమ్ ॥ ౪౨॥
 అసద్బ్రుహ్మమయో లమ్బోదరశ్చాయం గణేశ్వరః ।
 స్వతః పరత ఉత్థానం కరోతి లీలయా ప్రభుః ॥ ౪౩॥
 తస్య రూపం పరం కేన వక్తుం వైవ ప్రశక్యతే ।
 సర్వసంయోగయోగేన లభ్యతే యోగసేవయా ॥ ౪౪॥
 ఆయం లమ్బోదరశ్చైవ పూర్ణయోగప్రవాచకః ।
 సంయోగాయోగయోరోగ్యే లభ్యతే యోగసేవయా ॥ ౪౫॥
 ఉదరాత్తస్య సమ్మాఖ్యతో సంయోగాయోగరూపకౌ ।
 తేన లమ్బోదరశ్చాయం కథ్యతే వేదవాదిభిః ॥ ౪౬॥
 ఆసిత ఉవాచ ।
 ఏవముక్త్యా స్వయం బ్రహ్మ విరరామ మహామతే ।
 వసిష్ఠస్తం ప్రణమ్యైవ గతః స్వాశ్రమమణ్డలే ॥ ౪౭॥
 విశ్వామిత్రశ్చ మేధావీ నిఃశ్వస్య స్వస్థలం గతః ।
 ఏవం గతే మయా తత్ర పృష్టః సోఽపి పితామహః ॥ ౪౮॥
 ॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయపురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే
 పశ్చిమే ఖణ్డే గజాననచరితే లమ్బోదరదేవర్షికృతస్తుతివర్ణనం నామ నవమోఽధ్యాయః
 ॥ X.F
 (Page ఖం. X అ. ౧౦ పాస ౨౦)

X.౧౦ వత్సరాఽసితశాన్తివర్ణనం నామ దశమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

వైద్యువ ఉవాచ ।

శ్రుత్వా కథాం మహాభాగ క్రోధశాన్తికరీం ప్రభో ।

న తృప్యామి పునః స్వామిన్ వద విఘ్నేశచేష్టితమ్ || ౧ ||

త్వయా పృష్టః కథం బ్రహ్మ స జగద కిమప్యహో |
తద్వదస్వ దయాసిన్ధో తాత యోగప్రదం హి చేత్ || ౨ ||

ముద్గల ఉవాచ |

ఏవం పృష్టో మహాతేజా నైధ్రువేణ పితృవ్యకః |
కథాన్తరమువాచేదం మహాయోగప్రదం మహాత్ || ౩ ||

ఆసిత ఉవాచ |

శృణు పుత్ర ప్రవక్ష్యామి యోగశాన్తిపదప్రదమ్ |
గణేశానస్య మాహాత్మ్యం బ్రహ్మేశస్య విచక్షణ || ౪ ||

బ్రహ్మీణం చ ప్రణమ్యాదావప్రచ్ఛం వినయాన్వితః |
వద తాత మహాయోగం శాన్తిదం సర్వతారక || ౫ ||

సహజే చ మహాయోగిన్ స్వాధీనత్వం ప్రదృశ్యతే |
స్వేచ్ఛామయం కథం నాథ భవతి బ్రహ్మ తే నమః || ౬ ||

అతః శాన్తివిహీనౌ త్వాం సమాగతో న సంశయః |
శాన్త్యర్థం వద కిం సేవ్యం కరిష్యావస్త్యదాజ్ఞయా || ౭ ||

ఆసిత ఉవాచ |

వత్సరేణ మయా తాత పృష్టః సర్వవిదాం వరః |
ఉవాచ ప్రేమసంయుక్తో గాణపత్యః పితామహః || ౮ ||

బ్రహ్మోవాచ |

కర్మజ్ఞానం సమం బ్రహ్మ సహజం తు చతుర్థకమ్ |
తేషాం సంయోగభావే వై స్వానన్ధో మౌనధారకః || ౯ ||

తత్ర స్వాధీనగం బ్రహ్మ పరాధీనం కుతస్త్రిధా |
స్వసంవేద్యమయేవైవ సుతో యోగేన లభ్యతే || ౧౦ ||

సంయోగో మాయయా యుక్తః సర్వసంయోగభావతః |
అయోగే సర్వసంయోగో నశ్యతి వ్యతిరేకతః || ౧౧ ||

నివృత్త్యా స్వధియా బ్రహ్మ ప్రాప్యతే నాన్యథా క్వచిత్ |
స్వకీయాఽభేదతస్తత్ర నివృత్తిర్యోగిభిర్భృతా || ౧౨ ||

సంయోగాయోగయోరోగే యోగః శాన్తిప్రదాయకః |

శాన్త్యా స ఏవ లభ్యశ్చ సుతౌ భవతి నాన్యథా ॥ ౧౩॥
 శాన్తిరూపధరం పూర్ణం గణేశం సంవదన్తి చ ।
 వేదాస్తం భావసంయుక్తో మునీ యది భజిష్యథః ॥ ౧౪॥
 తదా శాన్తియుతౌ యోగీ భవన్తా యోగిసమ్మతౌ ।
 భవిష్యథో మహాభాగౌ నాన్యథా మే వచోఽన్యతమ్ ॥ ౧౫॥
 సమ్ప్రజ్ఞాతమయో దేహోఽసమ్ప్రజ్ఞాతమయం శిరః ।
 గజాకారం తయోర్యోగే గణేశో దేహధారకః ॥ ౧౬॥
 గణాః సమూహరూపాశ్చ సమూహా బ్రహ్మవాచకాః ।
 తేషాం స్వామీ స సన్దేహో గణేశో నామధారకః ॥ ౧౭॥
 చిత్తరూపా మహాబుద్ధిశ్చిత్తమోహకరీ మతా ।
 సిద్ధిస్తయోః పతిః సాక్షాద్గణేశో వేదవాదతః ॥ ౧౮॥
 చిత్తం మోహాయుతం త్యక్త్వా చిన్తామణిం భజిష్యథః ।
 యోగశాన్త్యా మహాభాగౌ నిత్యం తం యోగరూపకమ్ ॥ ౧౯॥
 ఆసిత ఉవాచ ।
 ఏవముక్త్వా విధాతా వాం విరరామ మహామతే ।
 వత్సరేణ సమాయుక్తస్తం ప్రణమ్య వనేఽగమమ్ ॥ ౨౦॥
 ఆవాభ్యాం సాధితం పుత్ర యథోద్దిష్టం చ వేధసా ।
 శమదమయుతాభ్యాం వై శాన్తిః ప్రాప్తా సునిశ్చలా ॥ ౨౧॥
 తథాపి గణరాజస్య భజనే నిరతౌ పురా ।
 గతే వర్షే గణాధ్యక్ష ఆయయౌ వరదాయకః ॥ ౨౨॥
 తం దృష్ట్వా ప్రణతౌ దేవం పునః పూజ్య యథావిధి ।
 గణేశానం తుష్టవివ భక్త్యా నమ్రాత్మకన్ధరో ॥ ౨౩॥
 ఆసితవత్సరాపూచతుః ।
 లమ్బోదర నమస్తుభ్యం సతతం యోగరూపిణే ।
 యోగాకారశరీరాయ యోగశాన్తిప్రదాయినే ॥ ౨౪॥
 విఘ్నేశాయ మహాభక్తానాం విఘ్నహరణాయ చ ।
 ఆభక్తానాం మహావిఘ్నకారిణే తే నమో నమః ॥ ౨౫॥

స్వానన్దవాసినే తుభ్యం సదా స్వానన్దదాయినే ।
 మూషకపాహనాయైవ మూషకధ్వజ వై నమః ॥ ౨౬ ॥
 అనాథాయ గణేశాయ సర్వేషాం నాథరూపిణే ।
 నాథానాం నాథరూపాయ వినాయక నమోఽస్తు తే ॥ ౨౭ ॥
 హేరమ్బాయ చ సర్వేషాం మాత్రే పిత్రే నమో నమః ।
 జ్యేష్ఠరాజాయ జ్యేష్ఠాయ జ్యేష్ఠానాం జ్యేష్ఠ తే నమః ॥ ౨౮ ॥
 ఆమేయాయాఽప్రేమయాయాఽనన్తఖేలకరాయ తే ।
 అనన్తానన్తరూపాయానన్తదాయ నమో నమః ॥ ౨౯ ॥
 సిద్ధిబుద్ధిపతే నాథ భక్తసంరక్షకాయ చ ।
 నానాశక్తిప్రపాలాయానన్తమాయావిహారిణే ॥ ౩౦ ॥
 గజవక్త్రాయ సర్వేషామాదిపూజ్యాయ తే నమః ।
 సర్వపూజ్యాయ సర్వేషాం సిద్ధిదాయ నమో నమః ॥ ౩౧ ॥
 వక్రతుణ్డాయ వీరాయ చైకదన్తాయ తే నమః ।
 మహోదరాయ దేవాయ దేవదేవేశ తే నమః ॥ ౩౨ ॥
 ఆసురాణాం సహాయాయ నానావరప్రదాయ చ ।
 ఆసురాణాం నిహన్తే త ఆసురాయ నమో నమః ॥ ౩౩ ॥
 బ్రహ్మణాం పతయే తుభ్యం బ్రహ్మణాం బ్రహ్మవాదినే ।
 బ్రహ్మకారాయ వై ఢుణ్ణే వేదవేద్యాయ తే నమః ॥ ౩౪ ॥
 మనోవాణీ విహీనాయ మనోవాణీమయాయ చ ।
 యోగేశాయ పరేశాయ సర్వామయవివర్జిత ॥ ౩౫ ॥
 కిం స్తువస్త్యాం గణాధీశ యత్ర శాన్తిం సమాగతాః ।
 వేదా యోగీన్ద్రముఖ్యాశ్చస్తువన్తం ప్రణమావహే ॥ ౩౬ ॥
 ఏవం స్తుతో గణాధీశస్త్రా జగాద మహామునీ ।
 వరం సంవృణుతం విప్రౌ దాస్యామి భక్తియన్త్రితః ॥ ౩౭ ॥
 భవద్భ్యాం యత్ కృతం స్తోత్రం తదేవ మే ప్రియం భవేత్ ।
 సర్వసిద్ధిప్రదం పూర్ణం తథా మద్భక్తిదాయకమ్ ॥ ౩౮ ॥
 ఏవముక్తౌ మహాయోగినాపూచతుర్గజాననమ్ ।
 భక్తిం దేహి గణాధ్యక్ష త్వత్పదే సుదృఢాం పరామ్ ॥ ౩౯ ॥

గాణపత్యప్రియత్వం నౌ దేహి నాథ నమోఽస్తు తే ।

నాన్యం వరం గణాధీశ వృణువః సుఖదం కదా ॥ ౪౦॥

తథేతి తావువాచాథ గణేశోఽతర్థధే స్వయమ్ ।

ఆవాం భక్తిసమాయుక్తౌ భజావో గణనాయకమ్ ॥ ౪౧॥

ఇతి తే కథితం వత్స జ్ఞానం గణపతేర్మయా ।

శమదమపరో భూత్వా భజ తం గణనాయకమ్ ॥ ౪౨॥

ఏవముక్త్యాఽసితస్తం వై నైధ్రువం గణపస్య సః ।

మన్తం దదౌ ప్రజానాథ తస్మాత్ ఏకాక్షరం పునః ॥ ౪౩॥

తతశ్చాస్తర్లితో యోగీ సోఽసితః పరమార్థవిత్ ।

గణేశం నైధ్రువస్తేపే తపః సమ్పూజ్య యత్పతః ॥ ౪౪॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదాస్త్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే

పంచమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే వత్సరాఽసితశాన్తివర్ణనం నామ దశమోఽధ్యాయః ॥

X.౧౦

(Page ౪౦. X అ. ౧౧ పాస ౨౨)

X.౧౧ లమ్బోదరబ్రహ్మవర్ణనం నామ ఏకాదశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

ముద్గల ఉవాచ ।

నైధ్రువో యోగమార్గేణ శమదమపరాయణః ।

శాన్తిం ప్రాప్తుః క్రమేణైవ యోగివన్ద్యో బభూవ హ ॥ ౧॥

తతః సోఽపి గణాధీశం న ముమోచ తతాప సః ।

తపః సేవాపరో భూత్వా గాణపత్యప్రియార్థతః ॥ ౨॥

ఏవం తస్య తపో జ్ఞాత్వా తం యయా స గజాననః ।

తం దృష్ట్వా సహసోత్థాయ ప్రణనామ కృతాజ్ఞులిః ॥ ౩॥

పుపూజ భక్తిసంయుక్తః సాశ్రునేత్రో మహాయశాః ।

సరోమాఞ్చుః ప్రతుష్టావ సూక్ష్మైర్గాణేశకైః ప్రభుమ్ ॥ ౪॥

తతస్తుష్టో గణాధీశస్తస్మై భక్తిం దదౌ దృఢామ్ ।

గాణపత్యప్రియం కృత్వాంఽతర్ధానం స చకార వై || X ||
 తదాది నైదువో యోగీ గాణపతోఽ బభూవ హా ।
 భజతే గణనాథం సోఽధునా సర్వత్ర సమ్మతః || ౬ ||
 ఇతి తే కథితం దక్ష చరిత్రం సర్వదం పరమ్ ।
 లమ్బోదరస్య మాహాత్మ్యం సర్వశాన్తిప్రదం ప్రభో || ౭ ||
 క్రోధాసురచరిత్రం తత్తథా తే కథితం మయా ।
 న సంశయో భవేత్తస్మై శ్రవణాత్ క్రోధశాన్తిదమ్ || ౮ ||
 స్వస్వఖణ్డేషు సర్వత్ర పశ్చిమాన్తదిగన్తరే ।
 మునిభిః స్థాపితో లమ్బోదరశ్చైవ గజాననః || ౯ ||
 తస్య దర్శనమాత్రేణ యథేప్పితఫలం లభేత్ ।
 సముద్రతీరసంస్థస్య మూషకారూఢకస్య వై || ౧౦ ||
 ఏవం లమ్బోదరస్యాంశా అనన్తా వివిధాః స్మృతాః ।
 స్వస్వధర్మప్రకారం జనేభ్యః సర్వదాః ప్రభో || ౧౧ ||
 తేషాం చరిత్రకోట్యంశో వక్తుం వైవ ప్రశక్యతే ।
 బ్రహ్మాదిభిర్మహాభాగ తత్ర కోఽహం నరాకృతిః || ౧౨ ||
 జగద్బ్రహ్మక్రియార్థం స యాచితస్తైః పురా ప్రభో ।
 శక్తిరూపావతారం చ ధృత్వా సర్వార్థదోఽభవత్ || ౧౩ ||
 మహిషాసురనాశార్థం యాచితో మాయయా పురా ।
 విఘ్నరాజః స్వయం సోఽపి బభూవే ధర్మపాలకః || ౧౪ ||
 మాయాకరవినాశాయ శేషపుత్రో బభూవ హా ।
 లమ్బోదరః స్వయం సాక్షాత్ స వై మూషకగః స్మృతః || ౧౫ ||
 సావర్ణిమనునా చైవాఽఽరాధితో గణనాయకః ।
 బభూవ వై తత్ర లమ్బోదరః శక్తివినాయకః || ౧౬ ||
 బ్రహ్మ నానావిధం వేదే కథితం తు ప్రజాపతే ।
 జగత్తేషాం తథా భిన్నం విహారార్థం బభూవ హా || ౧౭ ||
 తేషు స్వానన్తభావేన స్థితోఽయం బ్రహ్మధారకః ।
 సంయోగాభేదయోగేన స వై లమ్బోదరః స్మృతః || ౧౮ ||

సంయోగాభేదయోగేన సమాధినా ప్రజాపతే ।
 నానావిధం జగదబ్రుహ్మ భవన్నశ్యతి తద్గతమ్ ॥ ౧౯॥
 తేషాం భేదా గణేశేన తథా సృష్టాశ్చ పాలితాః ।
 హృతాస్తేన సమాఖ్యాతో వేదే స బ్రహ్మవాచకః ॥ ౨౦॥
 భేదా అసత్యరూపాశ్చ తేషాం బ్రహ్మ ప్రకథ్యతే ।
 శక్తిర్ణాసీహ తాం లమ్బోదరమేవ గజాననమ్ ॥ ౨౧॥
 సముత్పన్నాస్తదుదరాదస్తే తత్ర గతా బభుః ।
 భేదా లమ్బోదరస్తేన సమాఖ్యాతో హ్యసన్మయః ॥ ౨౨॥
 ఇదం లమ్బోదరాఽఽఖ్యానం కథితం తే ప్రజాపతే ।
 శ్రవణాత్ పఠనాత్ సర్వదాయకం సర్వసమ్మతమ్ ॥ ౨౩॥
 శ్రోతుమిచ్ఛసి కిం భూయస్తద్వదస్వ ప్రజాపతే ।
 కథయిష్యామి తే భావం ప్రభో జ్ఞాత్వా గణేశ్వరే ॥ ౨౪॥
 ॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదావ్యై పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే
 పంచమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే లమ్బోదరబ్రహ్మవర్ణనం నామ ఏకాదశోఽధ్యాయః ॥
 X.౧౧

(Page ఖం. X అ. ౧౨ పాన ౨౩)

X.౧౨ శక్తిస్వరూపావతారవర్ణనం నామ ద్వాదశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥
 శౌనక ఉవాచ ।
 లమ్బోదరస్య మాహాత్మ్యం త్వం జానాసి సుఖప్రదమ్ ।
 ముఖామ్బుజాత్ స్రవతి చ యస్యైవం శాన్తిదామృతమ్ ॥ ౧॥
 లమ్బోదరస్య మాహాత్మ్యం శ్రుతం క్రోధహరం పరమ్ ।
 శ్రోతుమిచ్ఛ తథా మేఽపి వర్ణతే భావసంయుతా ॥ ౨॥
 అతో వద మహాభాగ పునర్విష్ణే శసత్కథామ్ ।
 దక్షిణ సంశ్రుతాం పుణ్యాం ముద్గలాద్యోగసాగరాత్ ॥ ౩॥
 సూత ఉవాచ ।
 మునే శౌనక ధన్యస్తస్వం మహాచ్ఛృణు కథామృతమ్ ।

దక్షేణ సంశ్రుతం పూర్ణం ముద్గలేన ప్రభాషితమ్ || ౪||

లమ్బోదరకథాం శ్రుత్వా హృష్టరోమా ప్రజాపతిః |
ప్రణమ్య ముద్గలం విప్రమువాచ వచనం హితమ్ || ౫||

దక్ష ఉవాచ |

ధన్యోఽసి యోగివన్ద్యోఽసి ముద్గల త్వం న సంశయః |
కథాం వదసి కల్యాణదాయినీం హర్షవర్ధినిమ్ || ౬||

శ్రుత్వా శ్రుత్వా న మే తృప్తిర్దాయతేఽమృతసన్నిభామ్ |
అధునా వద యోగీన్ద్ర పునర్గణపతేః కథామ్ || ౭||

లమ్బోదరః కథం చాయం శక్తిరూపో బభూవ హ |
తస్య ముఖ్యం చరిత్రం మే వద సర్వార్థదాయకమ్ || ౮||

శక్త్యా సంరాధితో దేవో మహిషస్య వధాయ చ |
కథం ప్రకటరూపోఽసౌ బభూవే తద్వదస్య మే || ౯||

శేషపుత్రః కథం సాక్షాద్బభూవ గణనాయకః |
మాయాకరవినాశాయ కథం మూషకగః స్మృతః || ౧౦||

సావర్ణిమనునా చైవ కథమారాధితోఽభవత్ |
కథం శక్తిగణేశానోఽవతారః ప్రబభూవ హ || ౧౧||

ఏతత్సర్వం సువిస్తీర్య వద మే కరుణానిధే |
లమ్బోదరావతారాశ్చ సుఖదాః శ్రవణాత్ ప్రభో || ౧౨||

అన్యత్త్వం వద యోగీన్ద్ర గాణపత్యస్వరూపకమ్ |
దీక్షాయుక్తం విశేషేణ కీదృశో గణపః స్మృతః || ౧౩||

పూజా గణపతేశ్చైవ కీదృశీ క్రియతే జనైః |
మన్త్రః కేన ప్రకారేణ గృహ్యతే గురువక్త్రతః || ౧౪||

విధియుక్తం గాణపత్యమార్గం మే వద విస్తరాత్ |
యేనాహం గాణపత్యశ్చ భవిష్యామి సుదీక్షయా || ౧౫||

గాణపత్యాంశ్చ యోగీన్ద్ర ప్రభో జ్ఞాస్యామి దృష్టిగాన్ |
తద్ధం వద విప్రర్షే సర్వజ్ఞోఽసి న సంశయః || ౧౬||

మహాభాగ్యేన తే విప్ర దర్శనం మేఽభవత్ కిల |
తవ పాదస్య వైచిత్ర్యం సర్వసంతోషకారకమ్ || ౧౭||

సూత ఉవాచ ।

ఏవం పృష్టో మహాయోగీ దక్షేణ గణపప్రియః ।
జగాద తం ప్రజానాథం పునర్భావేన తోషితః ॥ ౧౮ ॥

ముద్గల ఉవాచ ।

ధన్యోఽసి కృతకృత్యోఽసి దక్ష త్వం నాత్ర సంశయః ।
యేన ప్రీతిర్గణపతావద్భుతా తే ప్రజాపతే ॥ ౧౯ ॥

ప్రప్టుః శ్రోతుశ్చ వక్తుర్వై పావనీం సర్వదాం పరామ్ ।
గణేశం కథయిష్యామి భక్తిం దృష్ట్వా సుతోషితః ॥ ౨౦ ॥

ఆదౌ బ్రహ్మ చ యత్ ప్రోక్తం తదేవ బ్రహ్మణి స్థితమ్ ।
స్వేచ్ఛా తత్ర సముత్పన్నా మాయా తస్య ప్రజాయతే ॥ ౨౧ ॥

స్వేచ్ఛయా ద్వివిధం జాతం తదేవాత్ర న సంశయః ।
స్వతః పరత ఉత్థానాత్తచ్చుణ్ణష్య సుయోగదమ్ ॥ ౨౨ ॥

సదా స్వసుఖనిష్ఠం వై నానామాయావివర్జితమ్ ।
తద్వై పరత ఉత్థానవాచకం కథితం మయా ॥ ౨౩ ॥

మాయాఖేలకరం యచ్చ బ్రహ్మ స్వేచ్ఛామయం ప్రభో ।
స్వత ఉత్థానకం ప్రోక్తం పశ్య వేదేషు మానద ॥ ౨౪ ॥

స్వత ఉత్థానకం బ్రహ్మ వికల్పం ప్రచకార హ ।
వికల్పాత్తత్ ద్విధా భూతమేకానేకమయత్వతః ॥ ౨౫ ॥

ఏకం దేహిస్వరూపం తద్భువలరూపం శరీరకమ్ ।
తాభ్యాం చతుర్విధం సృష్టం జగదేతచ్ఛరాచరమ్ ॥ ౨౬ ॥

(Page ఖం. X ఆ. ౧౨ పాన ౨౪)

ఏతే బ్రహ్మగణాః సర్వే క్రియాసామర్థ్యహీనతః ।
న శక్తాః స్వస్వకార్యేషు తపోయుక్తాస్తతోఽభవన్ ॥ ౨౭ ॥

స్వస్వరూపం చ సర్వేషాం భవేత్తు కిల యాదృశమ్ ।
తాదృశాయ నమస్తుభ్యం మన్త్రం జేషుః పరేశ్వరాః ॥ ౨౮ ॥

దివ్యవర్షనహస్రేణ ప్రసన్నో గణనాయకః ।
నరకుంజారరూపః స ప్రకటోఽభూత్ హృది ప్రభుః ॥ ౨౯ ॥

తం దృష్ట్వా జ్ఞానసమ్పన్నా జాతా బ్రహ్మగణాః పరమ్ |
తతస్తే ధ్యానశీలాశ్చ పుపూజర్షుద్ధి సంస్థితమ్ || 30||

తేషాం పురః స్వయం సాక్షాత్ ప్రకటోఽభూత్ ప్రజాపతే |
శక్తిరూపధరో భూత్వా ప్రసన్నో వరదాయకః || 31||

చతుర్బాహుధరా దేవీ సర్వావయవసంయుతా |
స్సనభారభరాక్రాంతా శుశుభే పరమాత్మికా || 32||

తాం దృష్ట్వా విస్మితాః సర్వే పప్రచ్ఛుః స్వహితే రతామ్ |
కా త్వం కస్మాదిహాయాతా వద నః సకలం పరే || 33||

శ్రీదేవ్యవాచ |
గణేశోఽహం మహాభాగా యం ధ్యాయథ తపోన్వితాః |
తపసా తుష్టభావేన వరదాతా సమాగతః || 34||

ఏవముక్త్యా స్వయం తత్ర శక్తిః సా పరమాద్భుతా |
గజవక్త్రయుతం రూపం దధే తేషాం ప్రపశ్యతామ్ || 35||

లమ్బోదరం సమాలోక్య పునర్విస్మితచేతసా |
స్తోత్రం త్తైర్వై సమారబ్ధం తావత్ స్త్రీరూపమాదధే || 36||

దృష్ట్వా బ్రహ్మగణాస్తాం తే విస్మితా గణపే రతాః |
గణేశకృపయా సర్వే జ్ఞానయుక్తా బభూవిరే || 37||

తతస్తైశ్చేష్టితం తస్య జ్ఞాతం భక్త్యా ప్రజాపతే |
లమ్బోదరః స్వయం శక్తిరూపోఽయం నాత్ర సంశయః || 38||

యా శక్తిః స గణేశానో గణేశః శక్తిరుచ్యతే |
లమ్బోదరాత్మికా సాక్షాత్ సర్వేషాం జననీ పరా || 39||

తతస్తాం తే ప్రణమ్యాదౌ తుష్టువుఃకరసమ్ముఖైః |
ప్రజానాథ బ్రహ్మగణాః సరోమాఞ్ఞా విశేషతః || 40||

బ్రహ్మగణా ఊచుః |
సమస్తే శక్తిరూపాయై సర్వేషాం చ క్రియాత్మనే |
సర్వసత్తాప్రదాత్త్రిశ తే జగదమ్బు నమోఽస్తు తే || 41||

అపారాయై చ సర్వేభ్యః సర్వదాయై నమో నమః |
భక్త్యా స్వాధీనరూపాయై మహామాయే నమోఽస్తు తే || 42||

సదా స్వానన్దసంస్థాయై జగద్బ్రహ్మప్రచాలికే ।
 నానాభేదధరాయై తే విఘ్నేశాయై నమో నమః ॥ ౪౩॥
 అమేయాయై నమస్తుభ్యం భక్తసంరక్షరూపిణి ।
 కర్త్యై పాత్యై చ సంహర్త్యై గణేశాయై నమో నమః ॥ ౪౪॥
 సముత్పన్నం త్వదుదరాత్ జగద్బ్రహ్మ న సంశయః ।
 తదేవ సృష్టిరూపం త ఉదరం తే నమో నమః ॥ ౪౫॥
 స్తనపానేన దేవేశి పోషణం కురుషే సదా ।
 స్థితిరూపం తదేవాజ్ఞే స్తనౌ తే వై నమో నమః ॥ ౪౬॥
 అన్తే ప్రలయకాలజ్ఞే త్వయా గ్రస్తం ముఖేన చ ।
 సంహారకం తదేవాజ్ఞే ముఖం తే వై నమో నమః ॥ ౪౭॥
 మనోవాణివిహీనా త్వం భక్తవత్సలభావతః ।
 స్వయం దేహధరా జాతా భక్తేశాయై నమో నమః ॥ ౪౮॥
 కిం స్తుమస్త్యాం మహామాయే శక్తినామధరే పరే ।
 సర్వత్ర శక్తభావేషు సంస్థితాయై నమో నమః ॥ ౪౯॥
 వేదానాం యోగినాం చైవ శక్తత్వం తత్త్వదీయకమ్ ।
 త్వాం స్తోతుం కః సమర్థః స్యాదతస్తే ప్రణమామహే ॥ ౫౦॥
 ఇతి స్తుతా జగన్మాతా బ్రహ్మణాం జననీ ప్రభో ।
 ప్రసన్నా తానువాచాఽథ భక్తిభావేన తోషితా ॥ ౫౧॥
 శక్తిరువాచ ।
 వరాన్ బ్రహ్మోణి వృణుత యేషాం యే మనసీప్పితాః ।
 (Page ఖం. X అ. ౧౨ పాస ౨౫)
 దాస్యామి తపసా తుష్టా భక్త్యా స్తోత్రేణ సర్వపాః ॥ ౫౨॥
 భవత్కృతం మదీయం యత్ స్తోత్రం సర్వార్థదం భవేత్ ।
 భక్తిప్రదం మహాభాగాః సర్వసామర్థ్యదాయకమ్ ॥ ౫౩॥
 యద్యదిచ్ఛతి తత్త్వద్వై దాస్యామి స్తోత్రపారతః ।
 భుక్తిముక్తిప్రదం పూర్ణం భవిష్యతి న సంశయః ॥ ౫౪॥
 ఏవం శక్తేర్వచః శ్రుత్వా తాం బ్రహ్మోణి ప్రణమ్య చ ।
 జగుః ప్రహృష్టభావేన తాం పరాం సర్వమాతరమ్ ॥ ౫౫॥

బ్రహ్మణ్యాయః ।

వరాన్ దాస్యసి సర్వేశి తదా తే భక్తిముత్తమామ్ ।

దేహి శక్తే యయా మోహో నశ్యత్యత్ర న సంశయః ॥ ౫౬ ॥

కిం కర్తవ్యం మహాదేవి తత్ర సామర్థ్యముత్తమమ్ ।

దేహ్యస్మభ్యస్తతో మాతః కరిష్యామశ్చ తే ప్రియమ్ ॥ ౫౭ ॥

తేషాం వచనమాకర్ణ్య సస్తుష్టా సర్వదాయినీ ।

తథేతి తాన్యూవాచాథాంఽతర్థానం సా వకార హా ॥ ౫౮ ॥

తతో వరబలేనైవ సృష్ట్యా విశ్వం చరాచరమ్ ।

స్వస్వభోగప్రదం భిన్నం తేషు క్రీడన్తి నిత్యదా ॥ ౫౯ ॥

పాలయన్తి చ విశ్వాని సంహరన్తి ప్రజాపతే ।

స్వమహిమ్ని స్థితాన్యేవ బ్రహ్మణ్యత్ర న సంశయః ॥ ౬౦ ॥

ఇతి తే కథితశ్చాయమవతారః పురాతనః ।

లమ్బోదరస్య భో దక్ష శక్తిరూపః సుఖప్రదః ॥ ౬౧ ॥

యః శ్శ్రోణోతి నరో భక్త్యా తస్మై సర్వార్థదో భవేత్ ।

బ్రహ్మభూతకరశ్చాపి భుక్తిముక్తిప్రదః పరః ॥ ౬౨ ॥

సూత ఉవాచ ।

శ్రుత్వా ముద్గలవాక్యం వై దక్షో హృష్టమనాః స్వయమ్ ।

జగద తం పునర్విప్ర శ్శ్రణు సంశయసంయుతః ॥ ౬౩ ॥

దక్ష ఉవాచ ।

త్వయా ముద్గల మాహాత్మ్యం కథితం శక్తిసమ్భవమ్ ।

శ్రుతం మయా మహాభాగ తథాపి నుద సంశయమ్ ॥ ౬౪ ॥

బ్రహ్మణి దేహహీనాని దేహిహీనాని యోగిప ।

తమాదికం తేషు నాథ కథం భవతి తద్వద ॥ ౬౫ ॥

సాశ్రునేత్రాదికం సర్వం స్తుతిపూజాదికం ప్రభో ।

కథం తేషు భవేదేతద్భ్రాన్తోఽహమధునా హ్యతః ॥ ౬౬ ॥

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా హర్షయుక్తో మహామునిః ।

జగద తం ప్రజానాథం సర్వజ్ఞానాం శిరోమణిః ॥ ౬౭ ॥

ముద్గల ఉవాచ ।

బ్రహ్మణీ బ్రహ్మభూతాని తేషు నాస్తి మహామతే ।

దేహదేహిమయో భావ ఇతి సత్యం శ్రుతేర్ముఖాత్ ॥ ౬౮॥

తథాపి సర్వరూపాణి వదన్తే తాని నిశ్చితమ్ ।

దేహవికారహీనాని దేహరూపాణి సర్వతః ॥ ౬౯॥

దేహవికారహీనాని దేహిరూపాణి సర్వతః ।

తాభ్యాం హీనాని భో దక్ష ద్వాభ్యాం వై సంయుతాని చ ॥ ౭౦॥

బ్రహ్మణీ సర్వశాస్త్రేషు విచారయ మహామతే ॥

అతః సర్వం సదా తేషు సమ్భవతి న సంశయః ॥ ౭౧॥

అన్యచ్చ శృణు వాక్యం మే సర్వసంశయనాశనమ్ ।

బ్రహ్మణీ బ్రహ్మభావశ్చ వక్తుం కేన న శక్యతే ॥ ౭౨॥

సర్వం భోగాదికం తేషాం తప ఆది మహామతే ।

కథనీయం కథం శాస్త్రైర్దేహవద్వర్ణ్యతే హ్యతః ॥ ౭౩॥

శిష్యస్య బోధదానార్థం జానీహి త్వం ప్రజాపతే ।

మా కురుష్య వృథా తత్ర సంశయం వా వికారకమ్ ॥ ౭౪॥

సూత ఉవాచ ।

ముద్గలస్య వచఃశ్రుత్వా హృష్టో దక్షస్తమబ్రవీత్ ।

సంశయో మే గతఃస్వామింస్త్యదుక్తవచసోఽధునా ॥ ౭౫॥

లమ్బోదరస్య మాహాత్మ్యమధునా వద మానద ।

సర్వజ్ఞస్త్యమతో నిఃసంశయం సర్వం కరోషి వై ॥ ౭౬॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదాచ్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే

పంచమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే శక్తిస్వరూపావతారవర్ణనం నామ ద్వాదశోఽధ్యాయః ॥

X.౧౨

X.౧౩ శక్తివరప్రదానం నామ త్రయోదశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

ముద్గల ఉవాచ ।

పురా దైత్యాధిపః క్రూరో బ్రహ్మణో వరదానతః ।

మహిషాసురనామాఽథ బభూవ భువనాధిపః ॥ ౧॥

జిత్వా దేవగణాన్ సర్వాన్స్తథా స్వర్గేషు దైత్యపాన్ |
 స్థాపయామాస దుర్బుద్ధిరవధ్యః సర్వభావతః || ౨ ||
 తతః కర్మవిహీనం వై చకార స ధరాతలమ్ |
 అభవన్నమరాః సర్వే ఉపోషణపరాస్తతః || ౩ ||
 తతో దేవర్షిభిస్తత్ర తపసాఽఽరాధితాఽభవత్ |
 శక్తిః సర్వమయీ సాక్షాదసత్స్వానన్దవాసినీ || ౪ ||
 ప్రగతేషు సహస్రే వై వర్షేషు ప్రకటాఽభవత్ |
 వరదానైర్వృతా దేవీ వధాయ మహిషస్య సా || X ||
 పురుషోత్తస్య భవతి న భయం మహిషస్య చ |
 జితా వయం మహాదేవి రక్ష నో మహతో భయాత్ || ౬ ||
 తస్య నాశం కురుష్వ త్వం సర్వేషాం సుఖకారణాత్ |
 పుత్రాస్తే చ వయం దేవి రక్ష రక్ష మహాభయాత్ || ౭ ||
 తథేతి తానువాచైవ సింహగా క్రోధసంయుతా |
 యయౌ దైత్యవధార్థం సా మహామాయా ప్రజాపతే || ౮ ||
 స్థితా వనాన్తరే ధృత్వా మోహినీరూపకం జగౌ |
 గానం రసయుతం శక్తిః శుశ్రువే తత్ర కోఽసురః || ౯ ||
 స ఆగత్య మహాశక్తిం దృష్ట్వా మోహయుతోఽభవత్ |
 గత్వా దైత్యాధిపం సద్యః కథయామాస విస్తరాత్ || ౧౦ ||
 న బ్రహ్మణే సమం కిచ్చిత్తయా రూపేణ తేజసా |
 స్త్రీరత్నం తద్విజానీహి రాజ్యభోగీ గృహాణ చ || ౧౧ ||
 దైత్యస్య వచనం శ్రుత్వా మోహయుక్తో మహాసురః |
 ప్రధానం ప్రేషయామాస తాం సమానేతుమాదరాత్ || ౧౨ ||
 ప్రధానేన మహామాయా దృష్టా మోహవివర్ధినీ |
 మోహితః స ఉవాచాథ తాం సర్వాతిగరూపిణీమ్ || ౧౩ ||
 మహిషో దేవి సర్వస్య బ్రహ్మణ్ణస్య పతిః పరః |
 మృత్యుహీనః సదా యౌవనశాలీ శోభయా యుతః || ౧౪ ||
 తేనాఽహం ప్రేషితో నూనం త్వదర్థం రూపశాలిని |

భవ పత్ని మహాభాగే దైత్యేశస్య మహాత్మనః ॥ ౧౫॥

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా క్రోధయుక్తా బభూవ హా ।
జగాద తం మదోత్పిక్తం దైత్యామాత్యం ప్రజాపతే ॥ ౧౬॥

శక్తిరువాచ ।

పరస్యాఽహం మహాదైత్య స్త్రీ కిం వదసి మాం వచః ।
మూఢవత్త్వాం హనిష్యామి పునరాభిషణసంయుతమ్ ॥ ౧౭॥

తస్యాస్తద్వచనం శ్రుత్వా క్రోధయుక్తో మహాసురః ।
దైత్యానాజ్ఞాపయామాస తాం సమానేతుమాదరాత్ ॥ ౧౮॥

తదాజ్ఞయా మహాదైత్యాః సమాజగ్ముః సమస్తతః ।
తాన్ దృష్ట్వా క్రోధసంయుక్తా సా బభూవ యశస్వినీ ॥ ౧౯॥

క్రోధానలేన సర్వాన్ సా దదాహ చ ప్రజాపతే ।
తద్ దృష్ట్వా పరమాశ్చర్యం పపాల సచివో భయాత్ ॥ ౨౦॥

జ్ఞాత్వా వృత్తాస్తముగ్రం స మహిషో మోహసంయుతః ।
స్వయం సైన్యసమాయుక్త ఆయయౌ తాం యశస్వినీమ్ ॥ ౨౧॥

తాం దృష్ట్వా కామబాణైః స విద్ధో దైత్యాధిపః స్వయమ్ ।
సచివాన్ ప్రేషయామాస ధర్తుం సమీపసంస్థితామ్ ॥ ౨౨॥

దేవ్యా శస్త్రప్రహారేణ హతాః సర్వే ప్రజాపతే ।
తతోఽతికోపసంయుక్తః స్వయం రణసమాగతః ॥ ౨౩॥

సమాగతం మహాదైత్యం దేవీ క్రోధసమన్వితా ।
ధనుః సజ్జమథో కృత్వా బాణాన్ చిక్షేప దారుణాన్ ॥ ౨౪॥

తద్బాణైరపి దైత్యేశా మృతాః కేచిద్రణాజరే ।
కేచిచ్ఛ్వాస్త్రాథా కేచిన్ మూర్చ్ఛితాః సమృభూవిరే ॥ ౨౫॥

తతః కోపయుతో దైత్యో మహిషాసురసంజ్ఞితః ।

(Page ఖం. X అ. ౧౩ పాస ౨౭)

యుయుధే తాం మహాభాగాం నానాశస్త్రాస్త్రకైః పరైః ॥ ౨౬॥

యుద్ధం తత్ర మహాఘోరం జాతం తద్భయదాయకమ్ ।
సర్వేషాం చ ప్రజానాథ పరస్పరజయైషిణోః ॥ ౨౭॥

ఏకవర్షం మహాదైత్యో యుయుధే చ తయా పురా ।

తతః కోపసమాయుక్తః పర్వతం చిక్షిపేఽసురః || ౨౮||

పర్వతాఘాతమాత్రేణ మూర్చ్ఛితాం జగదమ్బికామ్ |
తాదృశీం తాం గృహీత్వా స గన్తుం యావన్మనో దధే || ౨౯||

తావత్ సా సావధానాఽభూత్ దృష్ట్వా దైత్యం మహాబలమ్ |
అన్తర్ధాయ స్వమాత్మానం యయౌ దేవీ హిమాలయమ్ || ౩౦||

తత్ర భేదసమాయుక్తా సా చేతసి దధార హ |
అహోఽహం మనసా సర్వం భస్మ కుర్యాం క్షణార్ధతః || ౩౧||

స్త్రీహస్తేన మహాదైత్యో మరిష్యతి న సంశయః |
తథాఽపి మాం జిగాయైవ యశోయుక్తోఽభవత్ కథమ్ || ౩౨||

అతో విఘ్నేశ్వరేణైవ కృతో విఘ్నా న సంశయః |
భ్రాన్తాఽహం తమపూజ్యాఽఽదౌ గతా సక్లృమమణ్డలే || ౩౩||

అహో శక్తిస్వరూపాఽహం మచ్ఛక్త్యా వర్తతేఽఖిలమ్ |
జితా శక్తివిహినా చ జాతా కౌతుకముత్తమమ్ || ౩౪||

అతః శక్తిరశక్తత్వం మమాధీనం న వర్తతే |
విఘ్నరాజస్య సత్తా యా సత్యా సాఽన్యత్ర భ్రాన్తిజా || ౩౫||

యదా గణేశ్వరస్తుష్టస్తదా జీవా మహేశ్వరాః |
బ్రహ్మణి శక్తిరూపాణి శక్తం నాన్యత్ కదాచన || ౩౬||

ఏవం మనసి సన్ధార్య సతీ సన్తాపసంయుతా |
త్యక్త్వా సర్వం తపస్తేవే నిరాహారపరాయణా || ౩౭||

విధ్యాచలం సమాసాద్య సంస్థితా జగదమ్బికా |
విఘ్నరాజం హృది ధ్యాత్వా జిజాప మన్తముత్తమమ్ || ౩౮||

ఏవం వర్షసహస్రేణైకాక్షరం విధినా తథా |
తపసోగ్రేణ విఘ్నేశః సస్తుష్టస్తాం యయౌ పరమ్ || ౩౯||

అస్థిచర్మావశేషాం తాం వీక్ష్య విస్మితమానసః |
బోధయామాస శక్తిం స విఘ్నేశః కరుణానిధిః || ౪౦||

విఘ్నేశ ఉవాచ |
పశ్య శక్తే చ మాం ప్రాప్తం యం ధ్యాయసి నిరన్తరమ్ |
వరం దాతుం వృణుష్య త్వం దాస్యామి భక్తియన్త్రితః || ౪౧||

భక్త్యా చ తపసా దేవి సస్తుష్టం తే విశేషతః ।
 తవాధీనం న సన్దేహః పశ్య మాం వరదాయినమ్ ॥ ౪౨ ॥
 తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా జగదమ్బా బుబోధ చ ।
 అపశ్యద్గణరాజం తముత్థాయ ప్రణనామ సా ॥ ౪౩ ॥
 పుపూజ భక్తిసంయుక్తా తుష్టావ కరసమ్ముఖైః ।
 పునః ప్రణమ్య విఘ్నేశం సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ॥ ౪౪ ॥
 శక్తిరువాచ ।
 విఘ్నేశాయ నమస్తుభ్యం భక్తవిఘ్నవినాశినే ।
 అభక్తానాం విశేషేణ విఘ్నకర్త్రే నమో నమః ॥ ౪౫ ॥
 గణేశాయ గణానాం వై పాలకాయ పరాత్మనే ।
 గుణరూపాయ సర్వత్ర సంస్థితాయ నమో నమః ॥ ౪౬ ॥
 అమేయశక్తయే వైవామేయమాయాప్రచాలక ।
 మాయాహీనస్వరూపాయ మాయిభ్యో మోహదాయినే ॥ ౪౭ ॥
 బ్రహ్మభ్యో బ్రహ్మదాత్రే తే బ్రహ్మణస్పతయే నమః ।
 బ్రహ్మణే బ్రహ్మరూపాయ హేరమ్బాయ నమో నమః ॥ ౪౮ ॥
 కర్మణాం ఫలదాత్రే తే కర్మణాం కర్మధారక ।
 కర్మయోగస్వరూపాయ పరేశాయ నమో నమః ॥ ౪౯ ॥
 జ్ఞానానాం జ్ఞానరూపాయ జ్ఞానినాం జ్ఞానధారిణే ।
 సదా జ్ఞానవిహీనాయ జ్ఞానయోగాయ తే నమః ॥ ౫౦ ॥
 సమాయ చ స్వరూపాయ సమేభ్యః సామ్యదాయ తే ।
 (Page ఖం. X అ. ౧౩ పాస ౨౮)
 ఆనన్దానన్దకన్దాయ సమహీనాయ తే నమః ॥ ౫౧ ॥
 సహజాయ విహీనాయ సహజైః సహజాత్మనే ।
 సహజానాం తు యోగాయ నిర్మోహాయ నమో నమః ॥ ౫౨ ॥
 స్వానన్దాయ సదా స్వానన్దానాం స్వానన్దమూర్తయే ।
 మాయాయుక్తాయ దేవేశ సర్వాధీశాయ తే నమః ॥ ౫౩ ॥
 అయోగాయ సదా బ్రహ్మనివృత్తిం ధారిణే నమః ।

అసమ్ప్రజ్ఞాతభావాయ లమ్బోదర నమో నమః ॥ ౫౪ ॥

శాన్తిరూపాయ యోగాయ యోగేభ్యో యోగదాయ తే ।
చిత్తభూమివిహీనాయ నమశ్చిన్తామణే నమః ॥ ౫౫ ॥

క్షమాపరాధకం నాథ విస్మృత్యా భ్రమసంయుతా ।
అప్రపూజ్య గణాధీశ గతా యోధుం పరాత్పరమ్ ॥ ౫౬ ॥

అధునా మే వరం దేహి త్వత్పాదరసదాయకమ్ ।
మహాభక్తిప్రదం నాథ యేనాఽహం తోషితా త్వయా ॥ ౫౭ ॥

జయం దేహి గణాధీశ మహిషస్య వధాయ వై ।
రతాయై దేవదేవేశ నమస్తే పరమేశ్వర ॥ ౫౮ ॥

ఏవం తస్యాః సంస్తువత్యా భక్త్యా రససముద్భవః ।
తేన యుక్తా ననరైవ సాక్షునేత్రా ప్రజాపతే ॥ ౫౯ ॥

లమ్బోదరస్తాదృశీం స నిరీక్ష్యైవ జగాద తామ్ ।
త్వయా యద్యాచితం దేవి తత్ సర్వం సఫలం భవేత్ ॥ ౬౦ ॥

త్వయా కృతమిదం స్తోత్రం భవేద్ భక్తిరసప్రదమ్ ।
అపరాధస్య దేవేశి సహనే కారణం మయి ॥ ౬౧ ॥

భుక్తిం ముక్తిం ప్రదాస్యామి స్తోత్రేణాఽహం హి సంస్తుతః ।
యం యం చిన్తయసే కామం తం తం దాస్యామి నిశ్చితమ్ ॥ ౬౨ ॥

ఏవముక్త్వాంఽతర్థధేఽసౌ గణేశో బ్రహ్మనాయకః ।
శక్తిః ఖిన్నేవ తత్రైవ సంస్థితా ధ్యానసంయుతా ॥ ౬౩ ॥

స్థాపయామాస మూర్తిం సా బ్రాహ్మణైర్వేదపారగైః ।
పూజయామాస తాం తత్ర తతో యోధుం సమాగతా ॥ ౬౪ ॥

తదాది గణరాజస్య స్థానం తత్ పప్రథే భువి ।
సర్వసిద్ధికరం పూర్ణం యాత్రాకారి జనస్య చ ॥ ౬౫ ॥

బ్రహ్మభూయప్రదం పూర్ణం తత్రైవ మరణే సతి ।
విఘ్నేశ్వరస్య దక్షిణద్ బభూవే సర్వదా ప్రియమ్ ॥ ౬౬ ॥

మహిషాసురకం దేవీ జఘాన వరదానతః ।
యుద్ధం కృత్వా మహాఘోరం జగద్రక్షణలాలసా ॥ ౬౭ ॥

పునః సమాగతా దేవీ విఘ్నేశక్షేత్రకే ప్రభో ।

తత్ర నిత్యం మహాభక్త్యా భజతే గణనాయకమ్ ॥ ౬౮॥

ఇదం అమ్బోదరస్యైవ చరిత్రం సర్వదం పరమ్ ।

యః శృణోతి నరో భక్త్యా పఠేద్వా తస్య సమ్భవేత్ ॥ ౬౯॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయ పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే

పంచమే ఖణ్డే అమ్బోదరచరితే శక్తివరప్రదానం నామ త్రయోదశోఽధ్యాయః ॥ X.౧౩

(Page ఖం. X అ. ౧౪ పాస ౨౯)

X.౧౪ శివవిష్ణుగర్వహరణం నామ చతుర్దశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

ముద్గల ఉవాచ ।

అన్యచ్ఛృణు మహాభాగ అమ్బోదరచరిత్రకమ్ ।

శక్త్యధీనస్వభావాఖ్యం సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ॥ ౧॥

ఏకదా మిలితా దేవాః సర్వే తత్ర ప్రజాపతే ।

విన్ధ్యే దేశే మహాక్షేత్రే యాత్రార్థం గణపస్య చ ॥ ౨॥

తత్ర వాదః సముత్పన్నో మునీనాం సర్వసన్నిధౌ ।

పంచ దేవాః సమానాశ్చ సగుణా నిర్గుణా మతాః ॥ ౩॥

కథం విఘ్నేశ్వరో దేవః సర్వపూజ్యో బభూవ హ ।

సర్వాదౌ పూజనీయః స చతుర్భురపి నిశ్చితమ్ ॥ ౪॥

అన్యదేవస్య భక్తైశ్చేష్టదేవాదౌ గజాననః ।

పూజనీయః ప్రయత్నేన కిమిదం విపరీతకమ్ ॥ X॥

గణేశోచ్ఛిష్టభోక్తారో దేవా విష్ణుశివాదయః ।

ఇదం కిం వేదవాదేషు కథితమాదిపూజ్యతః ॥ ౬॥

యథా దేవాశ్చ చత్వారస్తథాఽయం గణనాయకః ।

స్వస్వభక్తవిధానేన పూజనీయో యదా భవేత్ ॥ ౭॥

తదా సర్వం సమీచినం స్వస్వమార్గపరం భవేత్ ।

శుభాశుభే గణాధీశః సర్వాదౌ సమ్మతః కథమ్ ॥ ౮॥

ఇతి ప్రాప్తే వివాదే తు శక్తిః క్రోధసమన్వితా ।

జగాద తాన్ మునీన్ సర్వాన్ దేవాన్స్తద్ధితకామ్యయా || ౯ ||

శక్తిరువాచ |

లమ్బోదరోఽయమేకశ్చ వేదే సజ్కథితోఽభవత్ |

న వయం తాదృశా విప్రా లమ్బోదరప్రవాచకాః || ౧౦ ||

తస్యోదరాత్ సముత్పన్నం నానా విశ్వం న సంశయః |

నానా బ్రహ్మ తథేశాశ్చ తత్రాస్తే సంస్థితా బభుః || ౧౧ ||

మధ్యే కలాంశరూపేణ క్రీడతే గణనాయకః |

అతః సర్వాదిపూజ్యః స సర్వపూజ్యో బభూవ హ || ౧౨ ||

సర్వేషాం జనకో మాతా తథా సర్వప్రదాయకః |

తత్ర కిం సంశయం విప్రాః కురుథ బ్రహ్మణస్పతౌ || ౧౩ ||

తస్యాస్తద్వచనం శ్రుత్వా జగదమ్బామువాచ హ |

శజ్కరః క్రోధసంయుక్తస్తథా విష్ణుశ్చ మానద || ౧౪ ||

శివవిష్ణూ ఉచతుః |

కిం శక్తే వదసి ప్రేష్ఠా గణేశే భక్తిభావితా |

వయం పఞ్చ సమానాశ్చ తత్రాధిక్యం న విద్యతే || ౧౫ ||

పరస్పరం చ దేవేశి భావయామో న సంశయః |

ఆధిక్యం తేన కిం దేవే కత్తసే త్వం గణేశ్వరే || ౧౬ ||

యది లమ్బోదరశ్చాయమేకో దేవో న సంశయః |

తస్యోదరాత్ సముత్పన్నా వయం సర్వే సునిశ్చితమ్ || ౧౭ ||

తదాధారాస్తథాన్తే వై తత్ర లీనా భవామహే |

తదా వయం సృజామశ్చ జగద్బ్రహ్మ కథం వద || ౧౮ ||

పాలయామో హరామశ్చాధికం భవతి కిం మహాః |

తథాపి వేదవాదేషు వయం లమ్బోదరా నహి || ౧౯ ||

అతో లమ్బోదరస్యాదౌ సామర్థ్యం కీదృశం మహత్ |

పశ్యామస్త్యత్సన్నిధానే పశ్చాత్తం ప్రభజామహే || ౨౦ ||

యదాధిక్యం ప్రపశ్యామస్తదా సర్వాదిపూజ్యకమ్ |

సర్వపూజ్యం కరిష్యామో నాన్యథా దేవి నిశ్చితమ్ || ౨౧ ||

తతః శివశ్చ విష్ణుశ్చ కల్పయిత్వా హ్యపారకమ్ |

నైవేద్యం సత్యసంకల్పై పూజాయాం సంస్థితౌ పరౌ || ౨౨||

ఏకకాలసమావిష్టావావాహ్య గణనాయకమ్ |

పుపూజతుర్మహాభక్త్యా చలధర్మస్వరూపయా || ౨౩||

గణేశ్వరస్తత్ర సాక్షాత్ సమాయాతః ప్రజాపతే |

దృష్ట్వాఽపారం స నైవేద్యం విస్మితోఽభూత్ స్వేచతసి || ౨౪||

ధ్యానేనాలోక్య విఘ్నేశో జ్ఞాత్వా తయోర్వృద్ధి స్థితమ్ |

సత్యసంకల్పరూపాం తాం సిద్ధిమాకృష్య సంస్థితః || ౨౫||

సిద్ధిహీనౌ విష్ణుశివౌ పూజాయాం నిరతౌ ముదా |

(Page ఖం. X అ. ౧౪ పాన ౩౦)

నైవేద్యం గణరాజాయ దదతుః పరమం తతః || ౨౬||

ఏకగ్రాసేన నైవేద్యమపారం గణనాయకః |

బభక్ష పునరూచే తౌ క్షుధితోఽహం విశేషతః || ౨౭||

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా శివో విష్ణుః పునః ప్రభూ |

నైవేద్యం సత్యసంకల్పాత్ కల్పయామాసతుః పురః || ౨౮||

తథాపి న చ నైవేద్యం బభూవాణుస్వరూపకమ్ |

తేన భేదసమాయుక్తౌ పరస్పరమథోచతుః || ౨౯||

సత్యసంకల్పరూపం యదైశ్వర్యం క్వ గతం పరమ్ |

ఆవాం నరసమౌ జాతౌ కిం భవిష్యతి దైవతః || ౩౦||

బ్రహ్మణామీశ్వరాణాం చ మహత్ బ్రహ్మత్వమైశ్వరమ్ |

సత్యసంకల్పభావాఖ్యం తేన హీనా నరాః స్మృతాః || ౩౧||

అధునా కిం కరిష్యావో జీవతుశ్చా న సంశయః |

అయం లమ్బోదరః క్రోధాన్నరకే పాతయిష్యతి || ౩౨||

అథవా మృత్యులోకే వై నిశ్చింతం భయమాగతమ్ |

కం యావః శరణం నాథం చలనాయాం పరాయణౌ || ౩౩||

శక్త్యా సమ్బోధితం పూర్వం తత్రాజ్ఞానసమన్వితౌ |

వాదం కృత్వా మహావిఘ్నమావాభ్యాం ప్రకటీకృతమ్ || ౩౪||

అధునా శరణం శ్రేష్ఠం శుభదం ప్రభవిష్యతి |

గణేశశ్చ విశేషేణ బ్రహ్మనాయక ఏవ సః || ౩౫||

తతస్తా భక్షితుం తత్ర క్రోధయుక్తో గజాననః ।
 బభూవాద్భుతరూపశ్చ దృష్ట్వా తం సమృపేలతుః ॥ 3౬ ॥
 శక్తేశ్చరణమాసాద్య పేతతుర్భయవిహ్వలౌ ।
 తతః సా తౌ సమాశ్వాస్యాగృహ్య దూర్వాం తమాయయౌ ॥ 3౭ ॥
 ప్రణమ్య గణనాథం సోవాచ కృత్వా కరాజ్ఞులిమ్ ।
 హృష్టరోమా చ సర్వేశీ భక్తినస్తూత్మకన్ధరా ॥ ౩౮ ॥
 శక్తిరువాచ ।
 క్షమాపరాధమత్యుగ్రం దేవదేవేశ తే నమః ।
 త్వన్మాయాగర్వసంయుక్తయోర్విష్టుశివయోః ప్రభో ॥ ౩౯ ॥
 సముత్పన్నౌ త్వదుదరాద్ బాలభావధరౌ తథా ।
 శివవిష్టుగణేశానతయోర్దణ్డం చ మా కురు ॥ ౪౦ ॥
 సర్వేషాం పోషణే స్వామింస్త్యం శక్తో నాత్ర సంశయః ।
 త్వదీయపోషణం పూర్ణం త్వమేవ కురుషే సదా ॥ ౪౧ ॥
 ఏవముక్త్వా మహామాయా తస్మై దూర్వాఙ్కరం దదౌ ।
 మనసా కల్పయామాసాన్నం చతుర్విధముత్తమమ్ ॥ ౪౨ ॥
 తతో దూర్వాఙ్కరేణైవ తృప్తోఽభూద్గణనాయకః ।
 మహాభక్తిం దదౌ తస్యై శక్తయే భక్తవత్సలః ॥ ౪౩ ॥
 ప్రసన్నం తం గణాధీశం దృష్ట్వా తత్ర సమాయయౌ ।
 హరిశ్చ శఙ్కరో దేవః ప్రణమ్య ప్రోచతుర్వచః ॥ ౪౪ ॥
 క్షమాపరాధముగ్రం నౌ గణాధీశ విశేషతః ।
 త్వన్మాయయా మోహితయోః సదా స్వానన్దదాయక ॥ ౪౫ ॥
 అధునా తే స్వరూపం యజ్ఞాతం పూర్ణం మహాప్రభో ।
 సర్వాదిపూజ్య ఏకస్త్యం సర్వపూజ్యో యథాతథమ్ ॥ ౪౬ ॥
 ఏవముక్త్వా తుష్టవతుర్గణేశానం మహేశ్వరౌ ।
 అధర్వశిరసా భక్త్యా సస్తుష్టః స తతోఽభవత్ ॥ ౪౭ ॥
 శక్త్యా సమ్ప్రార్థితస్తత్ర భావయుక్తేన చేతసా ।
 యథాపూర్వం శివో విష్టుస్తాదృశౌ స చకార హా ॥ ౪౮ ॥

సంకల్పసిద్ధిసంయుక్తౌ సమ్భూభూవతురీశ్వరో ।

సదా భక్తిసమాయుక్తౌ భజతో గణనాయకమ్ ॥ ౪౯ ॥

సంశయేన విహీనాశ్చ జాతా దేవర్షయో జనాః ।

పూర్ణభావయుతం ధుణ్ణిమభజంస్తే విమత్సరాః ॥ ౫౦ ॥

న గణేశాత్ పరం కిञ్చిత్తస్మాదాదౌ గణేశ్వరః ।

అస్తే సోఽపి న సన్దేహో మధ్యే నానావిధః స్మృతః ॥ ౫౧ ॥

సర్వేషాం బీజరూపోఽయమతః సర్వాదిపూజ్యకః ।

(Page ఖం. X అ. ౧౫ పాన ౩౧)

సర్వపూజ్యో గణేశానో వేదేషు కథితోఽభవత్ ॥ ౫౨ ॥

గాణపత్యస్వభావస్థా బభూవుర్మునయోఽమలాః ।

యత్ర తత్ర గణేశానం భజస్తే తేఽధునా ప్రభుమ్ ॥ ౫౩ ॥

ఏతల్లమ్బోదరస్వైవ చరిత్రం యః శ్శ్రోణోతి వా ।

పఠతే తస్య విఘ్నేశః సర్వదః ప్రభవిష్యతి ॥ ౫౪ ॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయ పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే

పఞ్చమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే శివవిష్ణుగర్వహరణం నామ చతుర్దశోఽధ్యాయః ॥

౫.౧౪

X.౧౫ శక్తివినాయకమాహాత్మ్యే పఞ్చదశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

ముద్గల ఉవాచ ।

సురభో నామ రాజర్షిః ప్రధానైర్నయవర్జితైః ।

బలిష్ఠైః పీడితోఽత్యన్తం రాజ్యం త్యక్త్వా వనం యయా ॥ ౧ ॥

తత్ర మునివరేణైవోపదిష్ఠః శక్తిమాభజత్ ।

తస్యాశ్చ కృపయా రాజా సమర్థః ప్రబభూవ హా ॥ ౨ ॥

స్వరాజ్యం ప్రాప్య రాజర్షిశ్చక్రే తద్ధర్మసంయుతః ।

అభజచ్ఛక్తిమత్యన్తం భావయుక్తేన చేతసా ॥ ౩ ॥

తతో మృతః పునః సోఽపి సావర్ణిశ్చ బభూవ హా ।

మనుర్భానుసుతో దక్ష సర్వమాన్య ఉదారధీః ॥ ౪ ॥
 పూర్వసంస్కారయోగేన శక్తిభక్తో బభూవ హా ।
 వనే గత్వా మహాశక్తిం పూజయామాస నిత్యదా ॥ X ॥
 ఉపోషణసమాయుక్తస్తతాప తప ఉత్తమమ్ ।
 ధ్యాత్వా హృది మహామాయాం నవార్ణజపకారకః ॥ ౬ ॥
 మాహాత్మ్యమపఠన్నిత్యం శక్త్యా భక్తీనమన్వితః ।
 ఏవం వర్షశతే పూర్ణే ప్రసన్నాఽభూన్ మహాసతీ ॥ ౭ ॥
 అన్తే తత్తపసా యుక్తం జ్ఞానమార్గపరాయణమ్ ।
 జ్ఞాత్వా లమ్బోదరస్తత్ర వరదాతా సమాయయా ॥ ౮ ॥
 హృది తస్య స్థితం ధ్యానం శక్తేస్తత్ర గణేశ్వరః ।
 శుశుభే రక్తవర్ణాభో దృష్ట్వా తం సోఽపి విస్మితః ॥ ౯ ॥
 తతః శక్తిస్వరూపం స దదర్శ పునరజ్ఞాసా ।
 పునర్లమ్బోదరం దేవం పునః శక్తియుతం ప్రభుమ్ ॥ ౧౦ ॥
 వామాణ్ణే సంస్థితాం శక్తిం హావభావసమన్వితామ్ ।
 భక్తియుక్తాం గణేశస్య తతోఽతివిస్మితోఽభవత్ ॥ ౧౧ ॥
 లమ్బోదరార్ణజం దక్ష శక్తేశ్చ కృపయా మహత్ ।
 జ్ఞానం ప్రకటరూపం తద్భూభూవ హృదయే మనోః ॥ ౧౨ ॥
 తతో మనుర్విశేషేణ భక్తియుక్తో హృది స్వయమ్ ।
 విచారమకరోత్ పూర్ణం తచ్ఛృణు త్వం ప్రజాపతే ॥ ౧౩ ॥
 లమ్బోదరః స్వయం శక్తిః శక్తిర్లమ్బోదరాత్మికా ।
 శక్తేర్లమ్బోదరస్యైవ నాస్తరం విద్యతే కదా ॥ ౧౪ ॥
 శక్తిర్వామాజ్గసమ్భూతా దక్షిణాఙ్గాధణేశ్వరః ।
 తయోరభేదభావే యద్బృహ్మ స్వానన్దసంజ్ఞకమ్ ॥ ౧౫ ॥
 క్రీడార్థం భక్తరక్షార్థం దేహాకృతిధరావిమా ।
 బభూవతుర్ను సన్దేహస్తతః సర్వమిదం బభౌ ॥ ౧౬ ॥
 ఏవం విచారయుక్తః స మనుర్యావత్ ప్రతాపవాన్ ।
 తావత్తై బహిరాయాతౌ వరదౌ చ ప్రజాపతే ॥ ౧౭ ॥

హృది సంస్థా విస్మితః స క్వ గతౌ శక్తివిఘ్నౌ ।

పునర్ధ్యానబలేనైవ చిన్తయామాస భూమిపః ॥ ౧౮॥

(Page ఖం. X అ. ౧X పాన 3౨)

తతస్తం తావూచతుశ్చ వరం వరయ సువ్రత ।

తపసా భక్తిభావేన తుష్టౌ దాస్యావహే మునే ॥ ౧౯॥

తయోర్వచనమాకర్ణ్యోన్మీల్యాఽపశ్యద్వహిర్మనుః ।

దృష్ట్వా శక్తియుతం దేవం ప్రణనామ ముదాయుతః ॥ ౨౦॥

పూజయిత్వా విధానేన తుష్టావ భక్తిసంయుతః ।

ప్రణమ్య తౌ పునర్దేవౌ కృత్వా కరపుటం విధే ॥ ౨౧॥

సావర్ణిరువాచ ।

నమస్తే గణనాథాయై నమస్తే గణపాలక ।

చతుర్బాహుధరాయైవ చతుర్బాహుధరాయ తే ॥ ౨౨॥

అనాద్యాయై హ్యనాద్యాయ పరేశాయై పరాత్మనే ।

భక్తివిఘ్నహరాయై తే భక్తివిఘ్నహరాయ చ ॥ ౨౩॥

హేరమ్బాయై నమస్తుభ్యం హేరమ్బాయ నమో నమః ।

లమ్బోదరస్వరూపాయై నమో లమ్బోదరాయ తే ॥ ౨౪॥

నానారూపధరాయైవ నానారూపధరాయ చ ।

నమో నమో మహాదేవ్యై దేవాధిపతయే నమః ॥ ౨౫॥

గజవక్త్రధరాయై తే గజవక్త్రధరాయ చ ।

శూర్పకర్ణస్వరూపాయై శూర్పకర్ణాయ తే నమః ॥ ౨౬॥

ఏకదన్తధరాయై చైకదన్తరూపిణే నమః ।

మాయామోహహరాయైవ మోహహర్త్రే నమో నమః ॥ ౨౭॥

స్వానన్దపురసంస్థాయై నమః స్వానన్దవాసినే ।

పరశ్వాదిధరాయై చ పరశ్వాదిధరాయ తే ॥ ౨౮॥

నమః సర్వప్రబోధాయై నమః సర్వప్రబోధక ।

మాయిభ్యో మోహదాత్ర్యై తే మాయిభ్యో మోహదాయ చ ॥ ౨౯॥

ఢుణ్ణిరాజ్యై నమస్తుభ్యం ఢుణ్ణిరాజాయ తే నమః ।

వక్రతుణ్ణధరాయై తే వక్రతుణ్ణాయ తే నమః ॥ ౩౦॥

సర్వాదిపూజ్యకాయై చ సర్వాదిపూజ్యకాయ తే ।
నమస్తే సర్వపూజ్యాయై సర్వపూజ్యాయ తే నమః ॥ 3౧॥

అనన్తఖేలకారిణ్యై హ్యనన్తఖేలకారిణే ।
నమో నమో మహాశక్తే నమః శక్తిధరాయ తే ॥ 3౨॥

నానాభేదకరాయై తే నానాభేదమయాయ చ ।
నమో నమః పరేశాయై పరేశాయ నమో నమః ॥ 33॥

యా శక్తిః సైవ విఘ్నేశో నాన్తరం విద్యతే క్వచిత్ ।
అజ్ఞానేన మహాభాగౌ స్త్రీపుంభావః ప్రదృశ్యతే ॥ 3౪॥

యత్ర వేదాదయో యోగినో దేవేశా విసిస్మిరే ।
తత్ర స్తోతుం చ కోఽహం తావల్పజ్ఞానప్రధారకః ॥ 3౫॥

భవతోర్ధర్మనేనైవ బోధయుక్తోఽహమజ్ఞాసా ।
తేన స్తుతౌ గణాధ్యక్షౌ యోగశాన్తిప్రదాయకౌ ॥ 3౬॥

ప్రయచ్ఛతం మహాయోగమధునా మే నమామ్యహమ్ ।
భక్తిం చ భవతోర్మే తు సుదృఢాం దాతుమర్హథః ॥ 3౭॥

ఇత్యుక్త్వా దణ్డవద్భూమా పపాత పదయోస్తయోః ।
మనుస్తౌ హర్షసంయుక్తాపూచతుస్తం మహీపతిమ్ ॥ 3౮॥

శక్తివినాయకాపూచతుః ।
శాన్తియోగం మహాభాగ లభసే యోగసేవయా ।
భక్తిం దృఢాం చ నౌ పాదే సదాఽఽదిత్యకుమారక ॥ 3౯॥

భుక్త్వా మన్వన్తరం పూర్ణం యశః స్థాప్య జగత్త్రయే ।
అన్తే స్వానన్దగో భూత్వా బ్రహ్మభూతో భవిష్యసి ॥ ౪౦॥

త్యయా కృతమిదం స్తోత్రం సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ।
పఠతే శ్శృణ్వతే వైవ భవిష్యతి న సంశయః ॥ ౪౧॥

ఏవముక్త్వా గణాధ్యక్షావన్తర్ధానం ప్రవక్రతుః ।
మనుః స్వగృహమాగత్యాఽభజత్తై భావసంయుతః ॥ ౪౨॥

మన్వన్తరసమా భుక్త్వా బ్రహ్మభూతో బభూవ హ ।
గాణపత్యో మహాభాగః సావర్ణిః ప్రథితోఽభవత్ ॥ ౪3॥

మయాఽవతారః కథితో నామ్నా శక్తివినాయకః ।
 సర్వసిద్ధిప్రదః పూర్ణో లమ్బోదరస్య భక్తితః ॥ ౪౪॥
 మాయయా మోహితానాం వై భిన్నా శక్తిః ప్రదృశ్యతే ।
 యా శక్తిః స స్వయం దక్ష లమ్బోదరో న సంశయః ॥ ౪౫॥

(Page ఖం. X అ. ౧౬ పాస 33)

స్త్రీపుష్పావమయీ మాయా త్యక్తవ్యా యోగసేవయా ।
 తదా లమ్బోదరః ప్రాప్తో యోగిభిర్బ్రహ్మనాయకః ॥ ౪౬॥

కేచిచ్ఛక్తిం వదన్త్యేనం కేచిల్లమ్బోదరం పరమ్ ।
 భక్త్యా భిన్నం స్వరుచ్యర్థం జానీహ్యత్ర న సంశయః ॥ ౪౭॥

అసత్స్వానన్దరూపా వై శక్తిర్వేదే ప్రకీర్తితా ।
 స లమ్బోదర ఆఖ్యాతో గణేశస్యావతారభృత్ ॥ ౪౮॥

శక్తివినాయకస్యైతచ్ఛ్చరిత్రం యః శృణోతి వా ।
 పఠతే భవితా తస్య భుక్తిర్ముక్తిర్న సంశయః ॥ ౪౯॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయ పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే
 పంచమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే శక్తివినాయకమాహాత్మ్యే పంచదశోఽధ్యాయః ॥ X.౧౫

X.౧౬ శేషాతిదుఃఖవర్ణనం నామ షోడశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

ముద్గల ఉవాచ ।
 శేషపుత్రస్య మాహాత్మ్యం కథయామి సమాసతః ।
 తచ్ఛృణుష్య ప్రజానాథ యోగశాస్త్రిప్రదాయకమ్ ॥ ౧॥
 ఏకదా సత్యలోకస్థో బ్రహ్మ ధ్యానపరాయణః ।
 బభూవ సర్వజన్తానాం హితార్థం మోహితః స్వయమ్ ॥ ౨॥

సదా సృష్టిర్మదీయేయమఖణ్డా జాయతే కథమ్ ।
 తత్ర తస్య స్వనిఃశ్వాసాత్ పురుషః సమ్భభూవ హ ॥ 3॥

స ప్రణమ్య విధాతారం తుష్టావ వివిధైః స్తవైః ।
 తమువాచ తదా బ్రహ్మ కిం వాఙ్మనీ వదాఽశు మే ॥ ౪॥

బ్రహ్మణో వచనం శ్రుత్వా హర్షయుక్తః పుమాసభూత్ ।

తం జగద ప్రజానాథం భక్తినమ్రాత్మకస్థరః ॥ ౫॥

పుమానువాచ ।

తవ నిఃశ్వాససమ్భూతం పుత్రం మాం పాలయ ప్రభో ।
దేహి నామ తథా స్థానం భక్ష్యం నానావిధం విధే ॥ ౬॥

అన్యత్ సుఖకరం సర్వం దేహి నాథ నమోఽస్తు తే ।
త్వం గతిః సర్వభూతానామధునా మే విశేషతః ॥ ౭॥

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా బ్రహ్మ స్నేహాయుతోఽభవత్ ।
స జగద తమాలిక్య చుచుమ్భే పుత్రవత్సలః ॥ ౮॥

బ్రహ్మోవాచ ।

మాయాదర్శనమాశ్రేణ వర్ధసే త్వం మహామతే ।
మాయాకరస్తే విఖ్యాతమతో నామ భవిష్యతి ॥ ౯॥

యద్యదిచ్చసి తత్తతే సఫలం చ భవిష్యతి ।
త్రైలోక్యే వసతిః పుత్ర గతిరవ్యాహతా భవేత్ ॥ ౧౦॥

చతుఃపదార్థసమ్భూతం సదా వశ్యం భవిష్యతి ।
చతుర్విధమయేభ్యస్తే మరణం న కదా భవేత్ ॥ ౧౧॥

యుద్ధే చతుర్విధం సర్వం ప్రజ్ఞేష్యసి న సంశయః ।
సదాఽఽరోగ్యాదిసంయుక్తో భవిష్యసి మదాత్మజ ॥ ౧౨॥

బ్రహ్మణో వచనం శ్రుత్వా హర్షితోఽభూత్ పుమాన్ స్వయమ్ ।
మాయాకరః ప్రణమ్యైవ తం యయౌ స్వేచ్ఛయా చరన్ ॥ ౧౩॥

తతో దానవముఖ్యశ్చ విప్రచిత్తిః ప్రతాపవాన్ ।
తం దృష్ట్వా బలసంయుక్తం సమాగత్య ననామ సః ॥ ౧౪॥

జ్ఞాత్వా వృత్తాస్తమేతస్య మాయాకరస్య దుర్మతిః ।
జగద తం పునః సోఽపి విప్రచిత్తిః ప్రతాపవాన్ ॥ ౧౫॥

విప్రచిత్తిరువాచ ।

మాయాకర మహాభాగ శృణు మే పరమం వచః ।
వరాః ప్రాప్తాస్త్యయా సర్వే దుర్లభా నాత్ర సంశయః ॥ ౧౬॥

తేషాం భోగః ప్రకర్తవ్యస్త్యయా నిత్యం మహామతే ।
తదా శోభాయుతా జాతా వరాస్తే నాన్యథా ప్రభో ॥ ౧౭॥

యథా రూపవయోయుక్తా నారీ స్వపతినా యుతా |
 నిత్యం భుక్తా విశేషేణ శోభతేఽతీవ మానద || ౧౮||
 మిలితా వివిధా భోగా భుక్తశ్చేత్ సార్థకం భవేత్ |
 నిక్షిప్తా భోగహీనాస్తే శపన్తి పురుషం సదా || ౧౯||
 ఆతో వరాన్ మహాభాగ సాధయస్వ విశేషతః |
 నోచేత్తే త్వాం శపిష్యన్తి వరా భోగవిహీనతః || ౨౦||
 వయం దానవముఖ్యాశ్చ త్వదధీనా భవామహే |
 అస్మాభిర్బలసంయుక్తైర్భుజ్జ్వ భోగం మహాబల || ౨౧||
 దానవా బలసంయుక్తా అజేయాః సర్వభావతః |
 త్వదాజ్ఞావశగా నాథ చరిష్యన్తి న సంశయః || ౨౨||
 ఏవం మాయాకరన్తేన బోధితో దుష్టధీః స్వయమ్ |
 తదధీనో బభూవాఽపి యయౌ తేన రసాతలమ్ || ౨౩||
 తత్ర దానవముఖ్యైశ్చ మిలితైర్మమసన్నిభైః |
 తైర్మానితో విధేః పుత్రో మాయాకరస్తుతోష హ || ౨౪||
 తతః శుక్రం సమానీయ ప్రణతా దానవా విధే |
 బ్రాహ్మణైరభిషిక్తం తం కారయామాసురాదరాత్ || ౨౫||
 అసురాణాం మహారాజో బభూవ బ్రహ్మణః సుతః |
 మాయాకరోఽతిశుశుభే సర్వేభ్యో భయదాయకః || ౨౬||
 నానాభోగాన్ ప్రభుజ్ఞానో బలేన గర్వితోఽభవత్ |
 అమన్యతాసురాధీశ ఆత్మనః కృతకృత్యతామ్ || ౨౭||
 తతో దానవముఖ్యైః స జిత్యా పృథీష్ఠం ససాగరామ్ |
 తతో దేవగణాన్ జిత్యేన్ద్రాసనే సంస్థితోఽభవత్ || ౨౮||
 తతః సిషేవిరే సర్వే దానవాస్తం విశేషతః |
 స్వర్గభోగకరా భూత్వా హర్షితాః స్వజన్తైః ప్రభో || ౨౯||
 తతః శివం సమాగమ్య స యుద్ధాయోద్యతోఽభవత్ |
 త్యక్త్వా కైలాసమాదౌ స పపాల శక్కురః స్వయమ్ || ౩౦||
 తతో వికుణ్ఠగో భూత్వా రరాజే దానవాధిపః |
 త్యక్త్వా వికుణ్ఠమేవం స విష్ణుః పపాల భీతితః || ౩౧||

తతః శాన్తిధరం వీక్ష్య తమూచుర్దానవాః పునః ।
జయ త్వం సత్యలోకస్థం బ్రహ్మీణం దేవనాయకమ్ ॥ 3౨॥

సురేభ్యః సర్వదాతా స పక్షగచ్ఛ పితామహాః ।
అసురాణామహో హంతా న సమో వర్తతే కదా ॥ 33॥

తమాశ్రిత్య మహాదేవాదయోఽభూవంశ్చ సంస్థితాః ।
కాలం ప్రాప్య మహావేగా మారయిష్యన్తి నః ఖలు ॥ 3౪॥

త్వయా సర్వం జితం రాజన్ తదపి పశ్య చేష్టితమ్ ।
బ్రహ్మణా దూతవర్యేణ సత్కృతో న కదా భవాన్ ॥ 3౫॥

మాయాకరస్తతస్తేషాం వచః శ్రుత్వాఽసురః స్వయమ్ ।
సత్యం విచార్య ధాతారమభూత్ జేతుం సముద్యతః ॥ 3౬॥

దానవైర్బ్రహ్మలోకే తమాగతం వీక్ష్య వై విధిః ।
శోకయుక్తః పపాలాఽసౌ దేవౌషైః సంవృతః ప్రభుః ॥ 3౭॥

తతః స సత్యలోకస్థః శుశుభేఽతీవ తక్షణాత్ ।
దానవాన్ మానయన్ దైత్యః సహ తైర్బ్రుభుజే సుఖమ్ ॥ 3౮॥

తతః స సత్యలోకే చ కైలాసే వైష్ణవే పదే ।
సౌరే శాక్తేఽన్యదేవానాం పదేష్వాస్థాపయత్ స్వకాన్ ॥ 3౯॥

పునర్భూమా సమాగమ్య సంస్థితో నగరే స్వకే ।
ప్రపంచాభ్యే మహాదైత్యో దైత్యపైః సంవృతో బభౌ ॥ ౪౦॥

తతో దానవముఖ్యాంశ్చ పాతాలజయనే సురః ।
ప్రాస్థాపయచ్ఛ తే సర్వే గతాః సర్వే సమన్వితాః ॥ ౪౧॥

(Page ఖం. X అ. ౧౭ పాన 3౫)

తైర్జితాః సర్పరాజాస్తే శేషస్తాఞ్చార్ణం యయా ।
స్వీకృత్య కరభారం స సంస్థితో నాగపైర్వృతః ॥ ౪౨॥

తథాపి దానవాస్త్ర సస్థితా భయదాయకాః ।
నాగానధర్షయన్ సర్వే యమకాలనిభా బలాత్ ॥ ౪3॥

తతోఽతిదుఃఖితః శేషః సస్మార గణనాయకమ్ ।
నిర్విఘ్నార్థం ప్రజానాథ పుత్రభావార్థమాదరాత్ ॥ ౪౪॥

అన్తర్ధ్యానేన విఘ్నేశం తోషయామాస నాగపః ।

తతో వర్షే గతే పూర్ణే ప్రకటోఽభూద్ గజాననః ॥ ౪౫॥

హృదయాద్ బహిరేవాఽసౌ నిర్గత్య తమువాచ హ ।

పశ్య శేష మహాభాగ ధ్యానజం తే సుతం చ మామ్ ॥ ౪౬॥

దక్ష ఉవాచ ।

స్వల్పాయాసేన హేరమ్భుః కథం పుత్రో బభూవ హ ।

కథయస్వ మహాయోగిన్ శేషస్య చరితం మహత్ ॥ ౪౭॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదావ్యై పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్ధలే మహాపురాణే

పంచమే ఖణ్డే అమ్బాదరచరితే శేషాతిదుఃఖవర్ణనం నామ షోడశోఽధ్యాయః ॥ X.౧౬

X.౧౭ శేషయోగోపదేశవర్ణనం నామ సప్తదశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

ముద్గల ఉవాచ ।

పురా కశ్యపవిప్రేణారాధితౌ తపసా ప్రభూ ।

శివవిష్ణూ చ పుత్రార్థం మన్తధ్యానసమాధినా ॥ ౧॥

దశ వర్షే గతే తా చ వరదౌ తం సమాగతౌ ।

సుతౌ మునివరేణైవ వరం దత్త్వా ప్రజగ్మతుః ॥ ౨॥

తయోరంశేన శేషశ్చ పుత్రస్తస్య బభూవ హ ।

ధరాధరణభావేన పాలకో విష్ణురేవ సః ॥ ౩॥

బ్రహ్మణో దివసాన్తే స జ్వాలయా విష్టపం మహత్ ।

దదాహ శక్కురాంశశ్చ మహానాగః ప్రతాపవాన్ ॥ ౪॥

సహస్రశ్చిర్రా పురుషః శేష ఏవ స ఉచ్యతే ।

మృత్యుహీనో హ్యనన్తోఽయం సర్వేషామన్తకోఽభవత్ ॥ ౫॥

లయ ఏకోఽవశేషశ్చ తేన శేషః ప్రకీర్తితః ।

బ్రహ్మీణ్డం ధారయామాస సర్వాధారో బభూవ హ ॥ ౬॥

ఉత్పన్నోఽభూత్ స్వయం శేషః సాక్షాద్ధరిహరాత్మకః ।

బ్రహ్మణాగత్య తత్రైవాఽభిషిక్తో రాజ్యకర్మణి ॥ ౭॥

నాగానామీశ్వరో భూత్వా స్థితః సర్వత్ర సమ్మతః |
తతః స కశ్యపం నత్వా జగద వచనం హితమ్ || ౮ ||

శేష ఉవాచ |

బ్రహ్మాణ్డం ధారయామీశ కథం సర్వసమాకులమ్ |
తదర్థం మాం మహాయోగీన్ శాధి శిష్యం పితః ప్రభో || ౯ ||

తతస్త్వై మునిశ్రేష్ఠో దదౌ మస్త్రం షడక్షరమ్ |
గణేశస్య యథాన్యాయం శోధయిత్వా ప్రజాపతే || ౧౦ ||

తతస్తం ప్రణిపత్యైవ తతాప తప ఉత్తమమ్ |
వనే గత్వా గణేశం స ధ్యాత్వా జపపరాయణః || ౧౧ ||

నిరాహారేణ విఘ్నేశం తోషయామాస నిత్యదా |
పుపూజ భక్తిసంయుక్తస్తుష్టావ వివిధైః స్తవైః || ౧౨ ||

ఏవం వర్షసహస్రేణ ప్రసన్నో గణనాయకః |
అస్థిమాత్రావశేషం తం త్వచాయుక్తం సమాయయౌ || ౧౩ ||

తం దృష్ట్వా నాగపః శేషః ప్రణమ్యోత్థాయ చాదరాత్ |
పుపూజ హర్షసంయుక్తస్తుష్టావ కరసమ్ముఖైః || ౧౪ ||

(Page ఖం. X అ. ౧౭ పాస ౩౬)

తతస్తం గణరాజః స జగద వృణు వాఞ్ఞాతమ్ |
దాస్యామి తపసా తుష్టో యత్తే చిత్తే భవిష్యతి || ౧౫ ||

శేషః ప్రణమ్య విఘ్నేశం జగద హర్షసంయుతః |
బ్రహ్మాణ్డధారణే శక్తిం దేహి నాథ నమోఽస్తు తే || ౧౬ ||

భక్తిం దేహి గణాధీశ భుక్తిముక్తిప్రదాయినీమ్ |
మృత్యుహీనం దిశాం నాథం మాం కురుష్య యశోతిగమ్ || ౧౭ ||

తథేతి గణరాజస్తు తముక్త్యాంఽతరథాత్తతః |
శేషో హృష్టః స్వయం దక్ష స్వస్థానం ప్రజగామ హ || ౧౮ ||

తదారభ్య స్వయం నాగో ధరాధారో బభూవ హ |
దిక్పాలత్వం సదా లేభే మాన్యః సర్వార్థదోఽభవత్ || ౧౯ ||

తతో యోగబలేనైవ నానా మాయావిశారదః |
నానా రూపధరః శేషః శుశుభే సర్వమణ్డలే || ౨౦ ||

ఏవం బహౌ గతే కాలే హిరణ్యకశిపోర్భయాత్ |
 ఐశ్వర్యం నశ్వరం మత్వాఽభవత్ జ్ఞానార్థముద్యతః || ౨౧||
 విపులం స తపస్తప్త్యా శమదమపరాయణః |
 యోగభూమిస్థభావేనాన్తర్నిష్ఠశ్చ బభూవ హ || ౨౨||
 తతః క్రమేణ నాగేశః సమస్వానన్దగోఽభవత్ |
 యోగేన తత్ర శాన్తిం చ స దృష్ట్వా సంస్థితోఽభవత్ || ౨౩||
 విష్ణుం జ్ఞాత్వా పరం భావం తదర్థం సంయతః స్వయమ్ |
 వైష్ణవేనైవ మార్గేణ తోషయామాస కేశవమ్ || ౨౪||
 తతస్తం వరదో విష్ణుర్యయో శేషేణ సంస్తుతః |
 యాచితో నిత్యమేవం మే దర్శనం దేహి కేశవ || ౨౫||
 మదీయదేహసంస్థస్త్వం భవ నిత్యం జనార్దన |
 తథేతి తమువాచాఽసౌ నారాయణో బభూవ హ || ౨౬||
 శేషశాయీ సదా తస్య స దేహీ సంస్థితోఽభవత్ |
 తేన సంహర్షితోఽత్యన్తం బభూవే నాగపాలకః || ౨౭||
 తతో యోగబలేనాఽసౌ మాయామోహం దదర్శ హ |
 సమానన్దం ద్వన్ద్యమయమశాన్తోఽపి బభూవ హ || ౨౮||
 ఏవం బహౌ గతే కాలే యోగమార్గరతోఽభవత్ |
 సమాధీనా ప్రజానాథ సహజం బ్రహ్మ సంశ్రితః || ౨౯||
 సాహజం శక్కరం జ్ఞాత్వా శైవమార్గపరోఽభవత్ |
 బ్రహ్మ స్వేచ్ఛామయం దృష్ట్వా శాన్తిం ప్రాప్య సమాస్థితః || ౩౦||
 తతస్తం వరదః శమ్భురాయయౌ తం ప్రణమ్య సః |
 శేషస్తుష్టావ సంహృష్టః శైవైః స్తోత్రైః సదాశివమ్ || ౩౧||
 ప్రసన్నం శక్కరం దృష్ట్వా యయాచే భక్తిముత్తమామ్ |
 సదా దర్శనభావార్థం సక్లతిం శక్కరస్య సః || ౩౨||
 తథేతి శక్కరో దేవః స చకార ప్రజాపతే |
 మస్తుకే తం బబన్ధాఽథ నిత్యదర్శనకాఙ్గణమ్ || ౩౩||
 తతోఽతిహర్షితోఽనన్తః శమ్భుమార్గపరాయణః |

సిషేవే భావసంయుక్తః శక్జరం వృషభధ్వజమ్ || 3౪ ||

తతో యోగబలేనైవ శేషస్తత్ సహజం పరమ్ |

మోహహీనం విదిత్వా స శాన్తిహీనో బభూవ హా || 3౫ ||

మనసా శాక్జరం బ్రహ్మ నామన్యత పరం ప్రభుమ్ |

శివం నత్వా మహానాగః పప్రచ్ఛ యోగశాన్తిదమ్ || 3౬ ||

పాత్రం గణేశయోగే తం జ్ఞాత్వా శేషం సదాశివః |

జగాద గణనాథస్య జ్ఞానం సర్వహితావహమ్ || 3౭ ||

శివ ఉవాచ |

యోగశాన్తిప్రదం పూర్ణం గణేశం విద్ధి మానద |

సత్యాసత్యసమానాని సహజేన యుతాని వై || ౩౮ ||

బ్రహ్మణి యత్ర లీయన్తే సంయోగేన మహామతే |

స్వసంవేద్యం తద్వదన్తి బ్రహ్మ శాన్తిప్రదం పరమ్ || ౩౯ ||

సంయోగే గణనాథస్య స్వసంవేద్యాత్మకం పరమ్ |

(Page ఖం. X అ. ౧౮ పాస 3౭)

దర్శనం జాయతే యేనాభవత్ స్వానన్దవాసికః || ౪౦ ||

సర్వసంయోగరూపశ్చ దోషస్తత్ర మహాన్ స్మృతః |

తేన శాన్తిప్రదం పూర్ణం న మతం యోగిభిః కదా || ౪౧ ||

స్వసంవేద్యవిహీనం యద్బ్రహ్మ యోగమయం భవేత్ |

తత్ర సన్దర్శనం తస్య న భవేద్వ్యతిరేకతః || ౪౨ ||

స్వకీయాభేదతస్తత్ర నివృత్తిరాయతే నృణామ్ |

తత్ర శాన్తిః సమాఖ్యాతా సా న ముఖ్యా మతా బుధైః || ౪౩ ||

అయోగాత్మకరూపశ్చ దోషః సంవర్తతే సదా |

మాయాహీనప్రభావేణ తిష్ఠతే గణనాయకః || ౪౪ ||

సంయోగాయోగయోర్యోగే యోగః శాన్తిప్రదాయకః |

సా శాన్తిః సర్వమాన్యా వై భవతే వేదవాదతః || ౪౫ ||

సంయోగశ్చ గకారస్థో ణకారో యోగగః ప్రభో |

తయోరీశో గణేశానో వేదే పశ్య విచక్షణ || ౪౬ ||

పంచభూమిమయం చిత్తం తదేవ బుద్ధిభావగమ్ ।

మోహో భ్రాన్తిప్రదస్తేషు సా సిద్ధిః సమ్మతా బుధైః ॥ ౪౭॥

తయోః స్వామీ గణేశానః చిన్తామణిః ప్రకథ్యతే ।

చిత్తప్రకాశకః సాక్షాచ్ఛాన్తిదో యోగసేవయా ॥ ౪౮॥

తం భజస్వ మహానాగ తతః శాన్తిమవాప్స్యసి ।

నాన్యథా కోటివర్షైః కః శాన్తిం ప్రలభతే నరః ॥ ౪౯॥

ఏవముక్త్యా మహాదేవో విరరామ స తం ప్రభుః ।

ప్రణమ్య శేషనాగశ్చ యయా తపోవనం పరమ్ ॥ ౫౦॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

పంచమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే శేషయోగోపదేశవర్ణనం నామ సప్తదశోఽధ్యాయః ॥

X.౧౭

X.౧౮ శేషాఖ్యానవర్ణనం నామాష్టాదశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

ముద్గల ఉవాచ ।

తతః శేషః స్వయం తత్ర తతాప తప ఉత్తమమ్ ।

శమదమపరో భూత్వా యోగభూమిమశోధయత్ ॥ ౧॥

క్రమేణ పంచభూమీనాం చిత్తస్య పారమాగతః ।

శాన్తిం ప్రాప్తో మహానాగోఽభజత్తం గణనాయకమ్ ॥ ౨॥

గాణపత్యస్వభావేనాఽపూజయద్ భక్తిసంయుతః ।

ఏవం తపఃప్రభావేణ సన్తుష్టోఽభూద్ గజాననః ॥ ౩॥

తమాయయా మహాభక్తం ధ్యానస్తిమితలోచనమ్ ।

జగాద స వృణుష్య త్వం వరాన్ మత్తో సుదుర్లభాన్ ॥ ౪॥

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా ప్రబుద్ధో గణనాయకమ్ ।

దృష్ట్వా లమ్బోదరం దేవం ప్రణనామ కృతాంజలిః ॥ ౫॥

ప్రణమ్య విఘ్నం భక్తిసంయుక్తోఽపూజయత్ పునః ।

తుష్టావ సుస్థిరో భూత్వా నిబద్ధకరసమ్ముటః ॥ ౬॥

శేష ఉవాచ ।

గణేశాయ నమస్తుభ్యం సిద్ధిబుద్ధిపతే నమః ।

చిన్తామణే మహావిఘ్ననాశనాయ నమో నమః ॥ ౭॥

సర్వాదిపూజ్యరూపాయ సర్వపూజ్యాయ తే నమః ।

జ్యేష్ఠరాజాయ జ్యేష్ఠానాం మాత్రే పిత్రే నమో నమః ॥ ౮॥

(Page ఖం. X అ. ౧౮ పాస 3౮)

విनाయకాయ సర్వేషాం నాయకాయ నమో నమః ।

నాయకానాం ప్రచాలాయ నాయకైః సేవితాయ తే ॥ ౯॥

విఘ్నేశాయ చ సర్వేషాం పదభ్రంశకరాయ తే ।

అభక్తానాం సుభక్తానాం విఘ్నహస్త్రే నమో నమః ॥ ౧౦॥

ఢుణ్ణీరాజాయ సర్వైశ్చ ఢుణ్ణీతాయ సుసిద్ధిద ।

ఢుణ్ణీతానాం మహారాజ పరేశాయ నమో నమః ॥ ౧౧॥

బ్రహ్మణాం పతయే తుభ్యం బ్రహ్మేభ్యో బ్రహ్మదాయినే ।

బ్రహ్మభ్యః సుఖదాయాఽథ శాన్తిరూపాయ తే నమః ॥ ౧౨॥

స్వానన్దవాసినే తుభ్యం సదా స్వానన్దమూర్తయే ।

నానా విహారకర్త్రే తే సమాధయే నమో నమః ॥ ౧౩॥

మూషకవాహనాయైవ మూషకప్రియమూర్తయే ।

మూషకధ్వజినే తుభ్యం స్త్రేయరూపాయ తే నమః ॥ ౧౪॥

అయోగాయ సదా బ్రహ్మన్ బ్రహ్మణే బ్రహ్మమూర్తయే ।

అసమాధిస్థ హేరమ్భ మాయాహినాయ తే నమః ॥ ౧౫॥

యోగాయ యోగనాథాయ యోగేభ్యో యోగదాయినే ।

చిత్తవృత్తివిహినాయ గణేశాయ నమో నమః ॥ ౧౬॥

కిం స్త్రామి త్వాం గణాధీశ మనోవాణీవివర్జితమ్ ।

మనోవాణీమయం స్వామిన్ ద్వాభ్యాం హీనతయా స్థిత ॥ ౧౭॥

అతో వేదాదయః సర్వై కుణ్ణితా నాత్ర సంశయః ।

యోగినః శుకముఖ్యాశ్చాతస్త్యాం పశ్యామి భాగ్యతః ॥ ౧౮॥

ఏవం సంస్తువతస్తస్య భక్తిరసనముద్భవః ।

ననర్త తేన శేషశ్చ హృష్టరోమాఽశ్రులోచనః ॥ ౧౯॥

జగద గణరాజస్తు తతస్తం భక్తముత్తమమ్ ।

వరాన్ వరయ శేష త్వం దాస్యామి భక్తిభావితః ॥ ౨౦॥

త్వయా కృతమిదం స్తోత్రం శాన్తియోగప్రదం భవేత్ ।
ధర్మార్థకామమోక్షాణాం దాయకం సర్వసిద్ధిదమ్ ॥ ౨౧॥

యద్యదిచ్చతి తత్తద్వై దాస్యామి స్తోత్రపాఠతః ।
శ్రవణాన్నాఽత్ర సన్దేహో భవేన్ మదభక్తివర్ధనమ్ ॥ ౨౨॥

తతస్తం నాగరాజశ్చ జగద వచనం హితమ్ ।
ప్రణమ్య భావసంయుక్తో విఘ్నేశం భక్తిలాలసః ॥ ౨౩॥

శేష ఉవాచ ।
భక్తిం దేహి గణాధీశ తవ పాదామ్బుజే పరామ్ ।
సదా శాన్తిస్థమత్యంతం కురుష్య గణనాయక ॥ ౨౪॥

చిత్తం పఞ్చవిధం ప్రోక్తం తత్ర త్వం సతతం ప్రభో ।
తిష్ఠస్వ స్ఫూర్తిరూపేణ మదీయభ్రమనాశకః ॥ ౨౫॥

మనశ్చఞ్చులభావేన సంసారవిషయే రతమ్ ।
భవిష్యతి న సన్దేహోఽతస్త్వం మే తనయో భవ ॥ ౨౬॥

సంసారే పుత్రభావేన భజిష్యామి నిరస్తరమ్ ।
హృది శాన్త్యా తథా దేవ కులదైవతరూపిణమ్ ॥ ౨౭॥

గణేశక్షేత్రమత్రైవ భవతు త్వత్ప్రసాదతః ।
సర్వసిద్ధిప్రదం నాథ భక్తేభ్యః శాన్తిదాయకమ్ ॥ ౨౮॥

చిత్తభూమిధరం వీక్ష్యాఽహం శాన్తోఽత్ర గజానన ।
ధరణీధరసంజ్ఞం త్వాం వదిష్యన్తి జనాః ప్రభో ॥ ౨౯॥

యేనాఽహం వై గణాధ్యక్ష త్వద్దూపో నాఽత్ర సంశయః ।
అతో మదీయనామ్నా త్వం ధరణీధరకో భవ ॥ ౩౦॥

అహం ధరాధరః ప్రోక్తః స్థూలశబ్దప్రధారకః ।
త్వం చిత్తభూమిగః స్వామిన్ యోగేన ధరణీధరః ॥ ౩౧॥

ఏవముక్త్వా గణేశానం విరరామ చ కాశ్యపః ।
తమువాచ గణాధీశః సన్తుష్టో భక్తవత్సలః ॥ ౩౨॥

శ్రీగణేశ ఉవాచ ।
త్వయోక్తం సకలం శేష సఫలం తే భవిష్యతి ।

సదా శాన్తిస్వరూపస్థో మాం భజిష్యసి నిశ్చింతమ్ || 33||

(Page ఖం. X అ. ౧౮ పాస 3౯)

యోగశాస్త్రస్య కర్తా వై త్వం భవిష్యసి మానద |

న యోగే త్వత్సమః క్వాపి భవిష్యతి మహామతే || 3౪||

సదా భక్తికరస్త్వం మే నాభౌ తిష్ఠ ధరాధర |

భ్రమహీనః స్వభావేన మాం భజస్వ విశేషతః || 3౫||

ధరాధరణదుఃఖశ్రమాదికం వై కదాచన |

న భవిష్యతి తే శేష సర్షపేణ సమా భవేత్ || 3౬||

తవ విష్ణుః శరీరస్థః శయితా నిత్యమాదరాత్ |

పుష్పతుల్యో భవేద్దేవః సోఽపి బ్రహ్మణ్ణనాయకః || 3౭||

సదా యజ్ఞేషు భాగస్థో భవిష్యసి న సంశయః |

దిక్పాలస్త్వం మహాభాగ సర్వమాన్యో న సంశయః || 3౮||

ఏవముక్త్వా గణాధీశో రూపం నానావిధం స్వకమ్ |

దర్శాయామాస శేషాయ నానా యోగధరం పరమ్ || 3౯||

సమష్టివ్యష్టిరూపం చ దదర్శ నాదరూపకమ్ |

బిన్దం సోఽహం తథా బోధం విదేహం నాగరాట్ ప్రభో || ౪౦||

స్వస్వరూపమయోగస్థం యోగశాన్తిమయం తథా |

దదర్శ విస్మితః శేషోఽభవత్ సంశయవర్జితః || ౪౧||

అన్తర్ధానం యయౌ సద్యో గణేశో బ్రహ్మనాయకః |

శేషస్తత్ర గణేశానం స్థాపయామాస విప్రపైః || ౪౨||

ధరణీధరవిఘ్నేశోఽభవత్తత్రైవ సంస్థితః |

భక్తేభ్యః సిద్ధిదాతా స యాత్రామాత్రేణ నిశ్చింతమ్ || ౪3||

శేషో జగామ దక్ష స్వభవనం హర్షసంయుతః |

విఘ్నరాజస్య నాభౌ చ స్వయం తిష్ఠతి నాగరాట్ || ౪౪||

అనన్యభావసంయుక్తోఽభజత్తం గణనాయకమ్ |

అథో వ్యాసావతారశ్చ బభూవే ధర్మపాలకః || ౪౫||

బ్రహ్మణం శరణం గత్వా గాణేశం శుశ్రువే మునిః |

పురాణం స తథా దేవమభజత్తపసా యుతః ॥ ౪౬ ॥
 ప్రసన్నో గణరాజః స తస్మై దత్వా యయౌ వరమ్ ।
 వేదశాఖాదికం సర్వం చకార భిన్నమాదరాత్ ॥ ౪౭ ॥
 తతో బహూ గతే కాలే మాయయా భ్రాన్తిసంయుతః ।
 యోగభ్రష్టోఽభవద్యోగీ చిత్తచఞ్చలభావతః ॥ ౪౮ ॥
 కదా నదీజలే వ్యాసస్తర్పణం నిత్యమాకరోత్ ।
 తస్యాఞ్జలౌ స్వయం శేషః పపాత సూక్ష్మరూపధృక్ ॥ ౪౯ ॥
 తం దృష్ట్వా విస్మితో వ్యాసస్తత్యాజ స జలే భయాత్ ।
 మునిం తం ప్రత్యువాచేదం సరోఽంఽగుష్ఠప్రమాణకః ॥ ౫౦ ॥
 సర్ప ఉవాచ ।
 జలే సత్త్వా మహోగ్రాశ్చ ప్రగ్రసిష్యన్తి మాం ప్రభో ।
 రక్షస్వ త్వం మహాభాగ శరణం త్వాం సమాగతమ్ ॥ ౫౧ ॥
 తచ్చుత్వా విస్మితో వ్యాసస్తం ప్రణమ్య మహాయశాః ।
 జగాద హర్షసంయుక్తో వచనం స్వహితావహమ్ ॥ ౫౨ ॥
 వ్యాస ఉవాచ ।
 కస్త్యం వద మహాభాగాఞ్జలౌ మమ సమాగతః ।
 నరవన్నాథ వదసి న త్వాం జానామి భావతః ॥ ౫౩ ॥
 తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా తం జగాద పతఞ్జాలిః ।
 హర్షయన్ హేతుగర్భాభిర్వాగ్భిర్హర్షసమన్వితః ॥ ౫౪ ॥
 చిన్తనం యది సన్త్యక్తం తదా కుత్ర ప్రవర్తతే ।
 అపూర్వం మునిశార్దూల మాయయా పృచ్ఛసి ప్రభో ॥ ౫౫ ॥
 మాయయా సర్పజాతిస్తో నరవదాభషణం సదా ।
 కరోతి నాత్ర సన్దేహో న తయా దుర్లభం భవేత్ ॥ ౫౬ ॥
 తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా తం ప్రణమ్య మునిః పునః ।
 పప్రచ్ఛ తే స్వరూపం మే దర్శయస్య నమో నమః ॥ ౫౭ ॥
 తతో నరాకృతిరూభత్వా సంస్థితో భగవాన్ స్వయమ్ ।
 శేషో బ్రాహ్మణరూపస్థం జగాద మహామునిమ్ ॥ ౫౮ ॥

పతజ్జులిరువాచ |

తవాజ్జులౌ మహాభాగ పతితోఽహం హితాయ తే |

(Page ఖం. ౭ అ. ౯౯ పాస ౪౦)

పతజ్జులిం చ మాం విద్ధి మునే శేషం ధరాధరమ్ || ౫౯ ||

గణేశాఽనేన విప్రేత ప్రేరితం మాం విశేషతః |

భ్రాన్తి నాశార్థమేవం తే జానీహి సహసాఽఽగతమ్ || ౬౦ ||

జ్ఞాత్వాఽతిహర్షితో వ్యాసః ప్రణమ్య తమువాచ హ |

చిన్తనం చ కథం నాథ త్యక్తవ్యం చిత్తగేన తు || ౬౧ ||

నానాభావమిదం దృష్ట్వా తత్ర తత్తాదృశం భవేత్ |

చిత్తం నాగేన్ద్రవన్ద్య త్వం వదస్వాతిమహాద్భుతమ్ || ౬౨ ||

యోగశాస్త్రం స్వయం తస్మై జగాద స పతజ్జులిః |

యథా విష్ణుశ్వరేణైవ దర్శితం తాదృశం పరమ్ || ౬౩ ||

విప్రేశోఽత్వర్హితో యోగీ శేషః సర్వార్థదాయకః |

వ్యాసస్తత్ర ప్రజానాథ ఖేదయుక్తో బభూవ హ || ౬౪ ||

శుశ్రావ స యథాశాస్త్రం పరం శేషముఖాత్ పురా |

తథా చిత్తం సమాగృహ్య యోగివన్ద్యో బభూవ హ || ౬౫ ||

పశ్చాధా చిత్తభూమిస్థస్త్వక్వై తచ్చిన్తనం స్వయమ్ |

చిన్తామణౌ తదాకారో బభూవ మునిసత్తమః || ౬౬ ||

తస్య భాష్యం చకారాపి వ్యాసో గూఢార్థసిద్ధయే |

నరాణాం ప్రహితార్థాయ సుగమార్థం ప్రజాపతే || ౬౭ ||

ఇదం శేషస్య మాహాత్మ్యం కథితం యోగశాన్తిదమ్ |

అధునా శృణు దక్ష త్వం ప్రకృతం యత్ కథానకమ్ || ౬౮ ||

|| ఓం తత్సదితి శ్రీమదావ్యై పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

పశ్చామే ఖణ్ణే లమ్బోదరచరితే శేషాఖ్యానవర్ణనం నామాష్టాదశోఽధ్యాయః || ౫.౧౮

X.౧౯ మూషకదేవసమాగమో నామ ఏకోనవింశతీతమోఽధ్యాయః

|| శ్రీగణేశాయ నమః ||

ముద్గల ఉవాచ |

హృదయాద్భహిరాగత్య శేషస్య గణనాయకః ।
పుత్రభావేన సంస్థోఽభూన్ మూషకారూఢ ఆదరాత్ ॥ ౧॥

తత ఉత్థాయ శేషస్తం ప్రణనామ కృతాజ్ఞులిః ।
పూజయామాస సర్వేశం పునః స ప్రణతోఽభవత్ ॥ ౨॥

అథర్షోపనిషద్భిస్తం తుష్టావ కరసమ్ముఠైః ।
నాగేశః ప్రార్థయామాస భక్తినమ్రాత్మకన్ధరః ॥ ౩॥

శేష ఉవాచ ।
యోగేశస్తస్య గణాధ్యక్ష బ్రహ్మణాం నాయకః స్మృతః ।
కథం మే పుత్రభావేన సంస్థితోఽసి విడమ్బనమ్ ॥ ౪॥

తతో గజాననస్తం వై మోహయామాస మాయయా ।
మోహితో నాగరాజస్తం పుత్రం మేనే గజాననమ్ ॥ ౫॥

శేషః సస్త్రిక ఆగృహ్య లాలయామాస బాలకమ్ ।
క్రమేణ పఞ్చవర్షస్థో బభూవే తద్గృహే ప్రభుః ॥ ౬॥

అథ శ్శృణు ప్రజానాథ వృత్తాంతం దైత్యసమ్భవమ్ ।
మాయాకరాసురో దుష్టశ్చకార కర్మఖణ్డనమ్ ॥ ౭॥

ఆసురం కర్మ సర్వత్ర కృతం తేన దురాత్మనా ।
తేనోషణసంయుక్తా బభూవురేవనాయకాః ॥ ౮॥

తతో హాహాకృతం సర్వైర్వర్ణాశ్రమయుతైర్జనైః ।
న స్వాహా న స్వధాద్యం వై కర్తుం కేనాఽపి శక్యతే ॥ ౯॥

తతో మునివరాః సర్వే దేవాః శమ్భుపురోగమాః ।
విచారం దైత్యనాశార్థం చక్రుర్భయసమన్వితాః ॥ ౧౦॥

తత్రోవాచ మహాయోగీ బృహస్పతిరుదారధీః ।
(Page ఖం. X అ. ౧౯ పాన ౪౧)

గణేశం భక్తినంయుక్తా భజధ్వం పదప్రాప్తయే ॥ ౧౧॥

చతుఃపదార్థసంయోగే గణేశో నిజబోధకః ।
చతుర్భిర్వర్షితశ్చాఽయం హనిష్యతి మహాఖలమ్ ॥ ౧౨॥

శ్రుత్వా తే గురుసంయుక్తాస్తపస్తేపుర్మహాత్ ప్రభో ।
నిరాహారాదిసంయుక్తా నానాఽనుష్ఠానతత్పరాః ॥ ౧౩॥

గతే వర్షశతే పూర్ణే ప్రసన్నోఽభూద్ గజాననః ।
 ఆయయా తాన్ వరాన్ దాతుం భక్త్యా తుష్టో మహాయశాః ॥ ౧౪॥
 తం దృష్ట్వా హర్షసంయుక్తా దేవా మునయ ఆదరాత్ ।
 ప్రణేమః పూజయామాసుస్తుష్టువుర్వివిధైః స్తవైః ॥ ౧౫॥
 వరయామాసురాదృత్య గణేశం సర్వనాయకమ్ ।
 దైత్యం జహి గణాధ్యక్ష ప్రభో మాయాకరాసురమ్ ॥ ౧౬॥
 తథా మాయావిహీనాం వై భక్తిం దేహి త్వదీయకామ్ ।
 దాసాస్తే పాదపద్మస్య వయం సర్వే న సంశయః ॥ ౧౭॥
 శ్రుత్వా తాన్ గణరాజస్తు జగాద హర్షసంయుతః ।
 మాయాకరం హనిష్యామి శేషపుత్రోఽహమజ్ఞానా ॥ ౧౮॥
 యది మే వాహనం తత్ర ముఖ్యం భవతి దేవపాః ।
 చతుర్దేవమయం విప్రాస్తదాఽఽరోహం కరోమ్యహమ్ ॥ ౧౯॥
 మదీయా భక్తిరుగ్రా వో భవిష్యతి తు నిశ్చితమ్ ।
 సుదృఢా మే సదా దాసా భవిష్యథ విశేషతః ॥ ౨౦॥
 ఏవముక్త్యాంఽతర్దధేఽసౌ గణేశో దేవనాయకః ।
 శేషధ్యానాత్ సముద్భూతో భక్తానాం కార్యసిద్ధయే ॥ ౨౧॥
 అథో దేవర్షిముఖ్యాస్తే విచారం చక్రురజ్ఞానా ।
 చతుర్దేవమయం తస్య వాహనం కీదృశం భవేత్ ॥ ౨౨॥
 సర్వాంస్తత్ర శివః సాక్షాదుక్తవాన్ వాక్యముత్తమమ్ ।
 వేదమూర్తిమయో దేవః సర్వేషాం గురురజ్ఞానా ॥ ౨౩॥
 శివ ఉవాచ ।
 ఆయం మూషకవాహశ్చ వేదేషు కథితోఽభవత్ ।
 మూషస్తేయే తథా ధాతుర్జాతవ్యః స్తేయబహ్మధృక్ ॥ ౨౪॥
 నామరూపాత్మకం సర్వం తత్రాఽసద్బ్రహ్మ వర్తతే ।
 నామరూపేషు యే భోగాస్తేషాం భోక్తా స్వమాయయా ॥ ౨౫॥
 భోగేషు భోగభోక్తా యస్తదాకారేణ వర్తతే ।
 అహఙ్కారయుతాస్తే వై న జానన్తి విమోహితాః ॥ ౨౬॥
 వయం భోక్తార ఏవం తే మానయన్తి విశేషతః ।

ఈశ్వరః సర్వభోక్తా చ చౌర్యవృత్తిషు సంస్థితః ॥ ౨౭॥

స ఏవ మూషకః ప్రోక్తో మనుజానాం ప్రచాలకః ।

మాయయా గూఢరూపో భోగాన్ భుంక్తి స చోరవత్ ॥ ౨౮॥

తద్వజ్జీవనగో దేవః సూర్య ఆత్మా విశేషతః ।

నానా జీవేషు భోగాన్ భుంక్తి వై చౌరవత్ స్వయమ్ ॥ ౨౯॥

సమేషు సర్వభోక్తా చ విష్ణుస్తద్వన్న సంశయః ।

సదసన్మయరూపశ్చ చౌరవన్ మాయయా ప్రభుః ॥ ౩౦॥

సహజేషు తథా దేవః శివో భోక్తా తురీయగః ।

చౌరవన్నాఽత్ర సన్దేహో యుతో నిర్మోహమాయయా ॥ ౩౧॥

భోక్తారం చౌరభావస్థం వాహనం కురుత ప్రియాః ।

మూషకాకృతిరూపం వై దీయతాం గణపాయ తత్ ॥ ౩౨॥

శ్రుత్వా తే హర్షితాః సర్వే శివం దేవర్షయోఽబ్రువన్ ।

సాధు సాధు త్వయా ప్రోక్తం సర్వజ్ఞస్త్వం సదాశివ ॥ ౩౩॥

తతో గణేశ్వరం ధ్యాత్వా చతుర్భిః కల్పితం వపుః ।

తత్ర స్వాంశం దదుర్దేవా భోక్తృరూపం ప్రజాపతే ॥ ౩౪॥

తదంశేన సజీవోఽభూన మూషకో బలసంయుతః ।

బ్రహ్మ దేవర్షిభిః సార్థమభిషేకం చకార హ ॥ ౩౫॥

అన్తర్బాహ్యోదికం స్త్రేయం పరం సర్వత్ర వర్తతే ।

(Page ఖం. X అ. ౧౯ పాన ౪౨)

నానావిధం తథైకం చ తేషు రాజాఽయముచ్యతే ॥ ౩౬॥

అభిషిక్తః స్వయం తత్ర మూషకో హర్షితోఽభవత్ ।

యజ్ఞభాగస్య భోక్తాఽసౌ కృతో దేవైః సవాసవైః ॥ ౩౭॥

సంకృత్యా సర్వదేవాస్తం మునయః శేషమన్దిరమ్ ।

ఆజగ్ముస్తాన్ సమాలోక్య శేషశ్చ విస్మితోఽభవత్ ॥ ౩౮॥

పూజయామాస సర్వాన్ స నాగరాజో మహాయశాః ।

నానాఽఽసనేషు సంస్థాప్య పునస్తాన్ ప్రత్యువాచ హ ॥ ౩౯॥

శేష ఉవాచ ।

ధన్యం మే జన్మ దానం వై తపో జ్ఞానం స్వభావజమ్ ।

పితరో మునయో దేవా దర్శనాద్భవతాం కిల || ౪౦||

కిమర్థమాగతాః సర్వే వదత మాం సురర్షయః |
భవతాం కృపయా యుక్తః కరిష్యామి సుభక్తితః || ౪౧||

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా శఙ్కరః సర్వనాయకః |
జగద నాగరాజం తం హర్షయన్ హర్షవర్ధనః || ౪౨||

శివ ఉవాచ |

శేష శేష మహాభాగ ధన్యస్త్యం సర్వమణ్డలే |
తవ పుత్రత్వమాపన్నో బ్రహ్మణాం నాయకః ప్రభో || ౪౩||

మూషకగోఽవతారోఽయం పఞ్చవర్షవయోన్వితః |
మా పుత్రం తం విజానీహి తపసా ధ్యానజం ప్రభుమ్ || ౪౪||

తస్యేదం వాహనం ముఖ్యం చతుర్దేవకలాంశజమ్ |
స్తేయధర్మధరం పూర్ణం సర్వేషాం హృది వర్తతే || ౪౫||

అస్యోపరి సమారుహ్య మూషకగః ప్రతాపవాన్ |
మాయాకరాసురం సద్యో హనిష్యతి గణేశ్వరః || ౪౬||

ఏవం తేషాం వచః శ్రుత్వా ఖేదయుక్తః స నాగరాట్ |
న కిఞ్చిత్ సజ్జగౌ దేవాన్ పుత్రవత్సలభావతః || ౪౭||

తతస్తం శఙ్కరో దేవ ఉవాచ వచనం పునః |
మా ఖేదం కురు కల్యాణ విఘ్నహా న మరిష్యతి || ౪౮||

తపోభిర్వివిధైర్దేవైః మునిభిః ప్రార్థితోఽభవత్ |
మాయాకరవినాశాయ తవ పుత్రో గజాననః || ౪౯||

త్వయాఽఽదౌ తపసా దేవ ఆరాధితో గజాననః |
వరదానప్రభావేణ తవ పుత్రో బభూవ హ || ౫౦||

ఏతస్మిన్నస్తరే మూషకగస్తత్ర సమాగతః |
నాగబాలైర్మహాభాగైః క్రీడాయుక్తో గజాననః || ౫౧||

సముత్తస్థుః ప్రణేముస్తం దృష్ట్వా విప్రాః సదేవపాః |
తుష్టువుః సామవేదస్థేన స్తోత్రేణ గణేశ్వరమ్ || ౫౨||

తతస్తాన్ గణరాజో వై వచనం హితకారకమ్ |

ఉవాచ వృణుత ప్రాజ్ఞా వరం మనేప్పితం పరమ్ || X3||

తతోఽతిహర్షసంయుక్తాస్తమూచుస్తే సురర్షయః |

మాయాకరాసురం స్వామిన్ జహి సర్వభయఙ్కరమ్ || X4||

భక్తిం దేహి గణాధీశ తవ పాదే చ నిశ్చలామ్ |

దాసా వయం గణేశాన పాలయస్వ విశేషతః || X5||

తథేతి తానువాచాఽథ వాహనం మే న వర్తతే |

అతో యోగ్యం మహాదేవా వాహనం దీయతాం పరమ్ || X6||

చతుఃపదార్థరూపేభ్యో మరణం న ప్రవిద్యతే |

మాయాకరస్య దుష్టస్య కథం కార్యం మయా సురాః || X7||

చతుఃపదార్థరూపం మే వాహనం యది జాయతే |

తదాఽహం తం హనిష్యామి నాఽత్ర కార్యా విచారణా || X8||

|| ఓం తత్సదితి శ్రీమదాస్త్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే

పఞ్చమే ఖణ్డే అమ్బోదరచరితే మూషకదేవసమాగమో నామ ఏకోనవింశతీతమోఽధ్యాయః

|| X.౧౯

(Page ఖం. X అ. ౨౦ పాన ౪3)

X. ౨౦ మూషకగమాయాకరాసురసమాగమో నామ వింశోఽధ్యాయః

|| శ్రీగణేశాయ నమః ||

ముద్గల ఉవాచ |

మూషకగవచః శ్రుత్వా దేవేన్ద్రా హర్షితా బభుః |

ఊచుః ప్రాజ్ఞాలయస్తం తే విఘ్నేశం విఘ్నవారణమ్ || ౧||

దేవర్షయ ఊచుః |

చతుర్బ్రహ్మమయం దేవ వాహనం తే ప్రవర్తతే |

స్వాసన్దే మూషకాఖ్యం చ సర్వభోగకరం పరమ్ || ౨||

అధునా భోగకారం తు చతుర్భుః శివముఖ్యకైః |

కృతం స్వస్వకలాంశేన వాహనం తే గజానన || 3||

జీవేషు సర్వభోక్తా వై చౌరవత్ పరమేశ్వరః |

తదేవ వాహనం తేఽభూద్ గృహాణ స్తేయరూపిణమ్ || ౪||

ఏవముక్త్యా గణేశానం దేవా మునిసమన్వితాః ।
 తుష్టువుస్తం మహావీర్యం మూషకం మూషకాకృతిమ్ ॥ X ॥
 దేవర్షయ ఉచుః ।
 నమస్తే స్తేయరూపాయ సర్వహృత్స్థాయ ధీమతే ।
 అన్తర్భగకరాయైవ మూషకాయ నమో నమః ॥ ౬ ॥
 మాయయా స్తేయరూపిణ్యా మోహయిత్వా చరాచరమ్ ।
 చౌరవద్భోగకర్తా త్వం చౌరరూపాయ తే నమః ॥ ౭ ॥
 చరాచరమయాయైవ చరాచరధరాయ తే ।
 సర్వాధీశాయ లోకాయ కాలకాలాయ తే నమః ॥ ౮ ॥
 అనాదయే మహేశాయ చతుర్వర్గప్రదాయినే ।
 గణేశవాహనాయైవ గణేశధ్వజసంస్థిత ॥ ౯ ॥
 సర్వత్రగ గణాధీశస్త్యయా హృత్స్థ న సంశయః ।
 చాలకాత్మకవీర్యం యద్గణేశస్య త్వమజ్ఞాసా ॥ ౧౦ ॥
 బ్రహ్మీకారశరీరాయ స్తేయానాం స్వస్వరూపిణే ।
 నమో నమః పరేశాయ చతుర్మయస్వరూపిణే ॥ ౧౧ ॥
 చతుర్ణాం గణపః పాతా త్వయా తద్రూపధారిణా ।
 భవ వాహనముఖ్యం వై గణేశస్యాఽధునా ప్రభో ॥ ౧౨ ॥
 ఇతి స్తుతః ప్రసన్నాత్మా మూషకస్తానువాచ హ ।
 భవిష్యామి మహాభాగా వాహనం గణపస్య చ ॥ ౧౩ ॥
 ఏవముక్త్యా గణేశానం ప్రభుం తుష్టావ లబ్ధిః ।
 మూషకో దర్శనేనైవ హర్షయుక్తో మహాద్యుతిః ॥ ౧౪ ॥
 మూషక ఉవాచ ।
 దేవాయ యోగరూపాయ నమో మూషకగాయ తే ।
 గణేశాయ పరేశాయ పరాత్పరతరాయ తే ॥ ౧౫ ॥
 అనన్తాయ మహేశాయ మహేశైః సంస్తుతాయ చ ।
 విఘ్నేశాయ మహావిఘ్నధారిణే తే నమో నమః ॥ ౧౬ ॥
 అనన్తసూనవే తుభ్యం దైత్యదానవమర్దినే ।
 దేవానాం పాలకాయైవ హేరమ్భాయ నమో నమః ॥ ౧౭ ॥

స్వానన్దవాసినే తుభ్యం భక్తస్వానన్దదాయినే ।
 బ్రహ్మణే బ్రహ్మణాం చైవ పతయే తే నమో నమః ॥ ౧౮ ॥
 చతుర్ణాం చాలకాయైవ చతుఃసంయోగమూర్తయే ।
 చతుర్ణాం పదదాత్రే తే త్తైర్హినాయ నమో నమః ॥ ౧౯ ॥
 యోగేశయోగరూపాయ యోగిభ్యో యోగదాయినే ।
 శాన్తిరూపాయ వై తుభ్యం శాన్తిదాయ నమో నమః ॥ ౨౦ ॥
 మూషకవాహనాయైవ మూషకధ్వజినే నమః ।
 సిద్ధిబుద్ధిపతే నాథ భక్తేశాయ నమో నమః ॥ ౨౧ ॥
 వేదవాక్యప్రమాణేన మాం కురుష్వ గజానన ।
 వాహనం భక్తిసంయుక్తం సేవాయై తే నమో నమః ॥ ౨౨ ॥
 ఇదం మూషకగో నామ మదీయం తు త్వయా ధృతమ్ ।
 అతోఽభేదమయీం భక్తిం దేహి నాథ నమో నమః ॥ ౨౩ ॥
 మదీయనాథరూపేణ నామ తే చాఽభవత్ ప్రభో ।
 తతో మూషకగో భక్తం మాం కురుష్వ మహద్భుతమ్ ॥ ౨౪ ॥
 ఏవం స్తుత్వా గణాధీశం ప్రణనామ స దణ్డవత్ ।
 భక్తిసంయుతముత్థాప్య గణాధీశో జగద తమ్ ॥ ౨౫ ॥
 మూషకగ ఉవాచ ।
 వాహనం మే సదా సాధో భవిష్యసి మహామతే ।
 (Page ఖం. X అ. ౨౦ పాన ౪౪)
 మదీయా భక్తిరత్యన్తం సుదృఢా తే భవిష్యతి ॥ ౨౬ ॥
 త్వయా కృతమిదం స్తోత్రం మదీయం భక్తిదం భవేత్ ।
 ధర్మార్థకామమోక్షాణాం దాయకం సర్వదం పరమ్ ॥ ౨౭ ॥
 పఠతే శృణ్వతే చైతత్ పుత్రపౌత్రాదికప్రదమ్ ।
 యద్యదిచ్ఛతి తత్తద్వై సఫలం ప్రభవిష్యతి ॥ ౨౮ ॥
 అన్యత్త్వం శృణు మే వాక్యం దేవైర్విప్రైః కృతం మహత్ ।
 స్తవనం సర్వమాన్యం తే భవిష్యతి న సంశయః ॥ ౨౯ ॥
 యస్త్యాం స్తోష్యతి చారేశస్తోత్రేణానేన మానవః ।

స సర్వం లభతే నిత్యమీప్సితం నాఽత్ర సంశయః ॥ 30 ॥

అన్తే స్వానన్దగో భూత్వా బ్రహ్మభూతో భవిష్యతి ।
మదీదుకృపయా సోఽపి త్వత్సమో మే ప్రియో భవేత్ ॥ 3౧ ॥

ఏవముక్త్యా మహాదేవం మూషకం గణనాయకః ।
తమారుహ్య యయౌ తత్ర యత్ర దైత్యాధిపోఽభవత్ ॥ 3౨ ॥

తే దేవరాజాస్తమనుదేవాశ్చ మునయః ప్రభో ।
నాగాః శేషముఖాః సర్వే యయుర్బ్రహ్మసమన్వితాః ॥ 33 ॥

బ్రహ్మీణం ప్రేషయామాస మూషకగః ప్రతాపవాన్ ।
దూతం మాయాకరస్యాఽగ్రే బోధార్థం నీతిపాలకః ॥ 3౪ ॥

గత్వా తమసురం బ్రహ్మీ జగాద వచనం హితమ్ ।
ఆఖువాహం చ శరణం యాహి నో చేన్ మరిష్యసి ॥ 3౫ ॥

చతుర్ణాం బ్రహ్మణాం మూషకగో యోగే ప్రకీర్తితః ।
స్వానన్దవాసకారి స గణేశోఽయం విచారయ ॥ 3౬ ॥

సురాసురమయశ్చాయం గచ్ఛతం భక్తిసంయుతః ।
మమ పుత్రత్వమాపన్నో హితం తే ప్రవదామ్యహమ్ ॥ 3౭ ॥

బ్రహ్మణో వచనం శ్రుత్వా క్రోధయుక్తస్తమబ్రవీత్ ।
మాయాకరాసురః పాపీ పాపయుక్తేన చేతసా ॥ 3౮ ॥

మాయాకరాసుర ఉవాచ ।
త్వం దేవపక్షగో భూత్వా మోహనార్థం సమాగతః ।
పఞ్చమం బ్రహ్మ సర్వత్ర యోగరూపం ప్రతిష్ఠతి ॥ 3౯ ॥

తదేవ నాగతం కుత్ర న గతం చ ప్రజాపతే ।
సమాగతం గణేశానం తం హనిష్యామి సామరమ్ ॥ ౪౦ ॥

త్వం గచ్ఛ దూతరూపేణాగతస్తస్మాన్ మహామతే ।
సహామి తేఽపరాధం వై నోచేద్ధన్మి సురప్రియమ్ ॥ ౪౧ ॥

తతో బ్రహ్మీ గణేశానమాయయౌ ప్రణిపత్య తమ్ ।
వృత్తాన్తం కథయామాస తచ్ఛ్రుత్వా క్రోధమాదధే ॥ ౪౨ ॥

దేవానాజ్ఞాపయామాస జేతుం మూషకగోఽపి తమ్ ।
తత్ప్రే శస్త్రసజ్ఘాతైర్లఘుర్దైత్యగణాన్ మృధే ॥ ౪3 ॥

ఆసురాః ఛిన్నభిన్నాస్తే పపలుర్గుల్మసంస్థితాః ।
సభాసీనం సమాచఖ్యుర్వచో మాయాకరాసురమ్ ॥ ౪౪॥

దైత్యా ఊచుః ।

కిం స్థితోఽసి మహావీర దేవాః క్రోధసమన్వితాః ।
ఆగతా నగరం సర్వం తేషామస్త్రైః సుపీడితమ్ ॥ ౪౫॥

తేషాం తద్వచనం శ్రుత్వా క్రోధయుక్తః సమాయయౌ ।
ప్రధానైరసురైః సర్వైః సంవృతో రణమణ్డలమ్ ॥ ౪౬॥

మాయాకరం సమాలోక్య పపలుర్దేవసత్తమాః ।
ఆగమ్య తం మూషకగం శశంసుశ్చేష్టితం మహత్ ॥ ౪౭॥

॥ ఓం తత్పదితి శ్రీమదాస్త్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే
పఞ్చమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే మూషకగమాయాకరాసురసమాగమో నామ
వింశోఽధ్యాయః ॥ X. ౨౦

(Page ౪౦. X అ. ౨౦ పాన ౪౫)

X. ౨౧ మూషకగావతారచరితం నామ ఏకవింశతితమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

ముద్గల ఉవాచ ।

మాయాకరాసురం వీక్ష్య తుతోష గణనాయకః ।
మూషకం స సమారుహ్య యయౌ సక్లామమణ్డలమ్ ॥ ౧॥

చతురాయుధసంయుక్తం దృష్ట్వా విఘ్నే శ్వరం ఖలః ।
దైత్యానాజ్ఞాపయామాస దేవానాం హననాయ సః ॥ ౨॥

తతో దైత్యగణాః సర్వే క్రోధయుక్తా మహాబలాః ।
వవృషుః శస్త్రధారాభిర్మేఘా ఇవ సుదుర్మదాః ॥ ౩॥

దృష్ట్వా దేవగణాః క్రుద్ధా యుయుధుస్తాన్ సమాగతాన్ ।
ఏవం యుద్ధం మహాఘోరం సైన్యయోరుభయోరభూత్ ॥ ౪॥

పరస్పరం మన్మురేత్య సమ్ముఖం తే జయేప్పవః ।
రక్తౌఘైః సరితస్త్ర సజ్ఞాతా భయదాయికాః ॥ ౫॥

కదాచిజ్ఞయినో దైత్యాః కదాచిదమరా మృధే ।
 న రాత్రౌ విశ్రమం తే తు చక్రీరే క్రోధసంయుతాః ॥ ౬ ॥
 ఏవం దినాని సప్తైవ యుయుధుః శస్త్రకోవిదాః ।
 పలాయంతామరా భిన్నా హాహారవకరా భృశమ్ ॥ ౭ ॥
 తద్ దృష్ట్వా శక్కురః క్రుద్ధ ఆయయౌ రణమణ్డలే ।
 తతో విష్ణుముఖా దేవా యుయుధుః క్రోధసంయుతాః ॥ ౮ ॥
 తేషాం శస్త్రప్రహారేణ మృతా దైత్యా అనేకశః ।
 ప్రజాపతే పలాయంత భయభీతా దిశో దశ ॥ ౯ ॥
 మూర్చ్ఛితా దైత్యరాజాస్తే సర్వే భూతలమాశ్రితాః ।
 దృష్ట్వా సింహరవం మాయాకరః కృత్వా సమాగతః ॥ ౧౦ ॥
 క్రోధయుక్తో మహాదైత్యః శస్త్రవృష్టిం చకార హ ।
 తయా దేవాః క్షతా భూమౌ పేతుః సర్వే ప్రజాపతే ॥ ౧౧ ॥
 అగ్నిస్త్రిణ మహాదైత్యః పాతయామాస శక్కురమ్ ।
 అన్యే దాహాయుతాః సర్వే పలాయంత దిశో దశ ॥ ౧౨ ॥
 ఏవం మూషకగస్తస్య బలం దృష్ట్వా తుతోష హ ।
 స్వయం సమాగతో హర్షాద్రణభూమౌ మహాబలః ॥ ౧౩ ॥
 దృష్ట్వా మూషకసంస్థం తమవోచద్ దైత్యనాయకః ।
 క్రోధయుక్తః ప్రహస్యాఽఽదౌ వచనం మద్యపో యథా ॥ ౧౪ ॥
 మాయాకరాసుర ఉవాచ ।
 కిం సక్లౌమాయ విఘ్నేశ మయా సహ సమాగతః ।
 ఏకబాణేన హత్వా త్వాం హనిష్యామి సురాన్ మునీన్ ॥ ౧౫ ॥
 చతుఃపదార్థరూపం వై జగత్ సర్వం ప్రవర్తతే ।
 తస్మాన్నే మరణం నాస్తి కిం కరిష్యసి దేవప ॥ ౧౬ ॥
 బ్రహ్మాణ్డం నిర్జితం యేన తేన సార్థం గజానన ।
 యోధుమిచ్చసి బాలః సన్ బాలభావాన్న సంశయః ॥ ౧౭ ॥
 నత్వా మాం స్వగృహం యాహి న హనిష్యామి నిశ్చిత్వమ్ ।
 త్వామజ్ఞానసమాయుక్తం ప్రేరకాంస్తాన్నిహన్మ్యహమ్ ॥ ౧౮ ॥
 నామ మూషకగస్తేచాఖుతుల్యస్త్యం మతో మమ ।

మూర్ఖవన్నైవ జానాసి మాం సర్వభయదాయకమ్ || ౧౯ ||

ఏవం మాయాకరం వీక్ష్య బ్రువంతం స్వపరాక్రమమ్ |
 మూషకగస్తమేవం వై జగద వచనం హితమ్ || ౨౦ ||

మూషకగ ఉవాచ |

కిం మాం వదసి దైత్యేన్ద్ర నాఽహం బాలోఽసురాధమ |
 స్వానన్దవాసకారీ వై త్వాం హస్తుం రూపవాన్ పరః || ౨౧ ||

హనిష్యామి న సన్దేహశ్చతుర్భుర్వర్జితోఽధునా |
 బాలస్య పశ్య మే మూర్ఖ పౌరుషం దైత్యనాయక || ౨౨ ||

ఇత్యుక్త్వా క్రోధసంయుక్తః కమలం నిజహస్తగమ్ |
 బిన్దుబ్రహ్మమయం జ్యోతిస్తత్యాజ మూషకేశగః || ౨౩ ||

ఆగతం కమలం దృష్ట్వా జ్యోతిరూపమయం మహత్ |
 మాయాకరాసురస్తద్వై జగ్రాహ బలగర్వితః || ౨౪ ||

గృహీతం దైత్యరాజేన హస్తగం న చ హస్తగమ్ |
 పపాత కణ్ఠదేశేఽస్య మమార దైత్యనాయకః || ౨౫ ||

కమలం గణరాజస్య హస్తగం పునరజ్ఞాసా |

(Page ౪౦. X అ. ౨౧ పాన ౪౬)

బభూవ చాసురేశానా విస్మితాః సమృభూవిరే || ౨౬ ||

అహో మాయాకరో రాజా కథం మమార గర్వితః |
 శరీరం యాదృశం తస్య తాదృశం దృశ్యతేఽధునా || ౨౭ ||

తేజః సమాగతం హ్యత్ర తేన తేజో హృతం మృధే |
 శస్త్రఘాతవిహీనోఽయం మమార దైత్యనాయకః || ౨౮ ||

తతో దైత్యగణాః సర్వే భయభీతాః సమస్తతః |
 పాతాలం వివిశుర్దక్ష దేవా హర్షయుతా బభుః || ౨౯ ||

మూషకగం నమస్కృత్య మునిభిస్తత్త్వకోవిదైః |
 సర్వే పుపూజుర్దేవేశాస్తుష్టువుః కరసమ్ముతైః || ౩౦ ||

దేవర్షయ ఉచుః |

సర్వేషాం భోగభోక్త్రీ మూషకగాయ నమో నమః |
 సర్వదేవాధిదేవాయ గణేశాయ నమో నమః || ౩౧ ||

అమ్బోదరాయ విఘ్నానాం నాయకాయ పరాత్మనే ।
 భక్తానాం విఘ్నహర్త్రే తే విఘ్నదాత్రే దురాత్మనామ్ ॥ 3౨॥
 హేరమ్బాయ నమస్తుభ్యం భక్తవత్సలరూపిణే ।
 స్వాననవాసినే వైవ పరేశాయ నమో నమః ॥ 33॥
 మహోదరాయ పూజ్యాయ సర్వేశాం సర్వరూపిణే ।
 సర్వాదిపూజ్యకాయైవ వక్రతుణ్డాయ తే నమః ॥ 3౪॥
 శ్రీనేత్రాయ చతుర్వస్తకమలస్య ధరాయ తే ।
 మూషకోపరిసంస్థాయ జ్యేష్ఠరాజాయ తే నమః ॥ 3౫॥
 ఆమేయాయ గణాధ్యక్ష శూర్పకర్ణప్రధారిణే ।
 సర్వేశాయ నమస్తుభ్యం బ్రహ్మణే బ్రహ్మరూపిణే ॥ 3౬॥
 అనాదయే తథా మధ్యే నానారూపధరాయ తే ।
 అన్తే తాదృశరూపాయ త్రిస్వరూపాయ వై నమః ॥ 3౭॥
 శేషపుత్రాయ శైవాయ పారాశర్యాయ తే నమః ।
 సర్వేశాం జనకాయైవ మాత్రే బ్రహ్మేశ తే నమః ॥ 3౮॥
 ప్రప్ఠ్యే పాత్రే చ సంహర్త్రే గణేశాయ నమో నమః ।
 శాన్తిరూపాయ శాన్తిభ్యః శాన్తిదాయ నమో నమః ॥ 3౯॥
 అపారగుణధారాయ యోగినాం హృది సంస్థిత ।
 తత్ కిం స్తుమో నః ప్రసీద గణాధీశ నమో నమః ॥ ౪౦॥
 ఏవం స్తుత్వా గణేశానం ప్రణేముస్తే సురర్షయః ।
 ప్రసన్నాత్మా మూషకగస్తానువాచ ప్రహర్షితః ॥ ౪౧॥
 మూషకగ ఉవాచ ।
 కృతం మే స్తవనం సర్వైర్భవద్భిః సర్వదం భవేత్ ।
 యద్యదిచ్చథ తత్తద్దాస్యామి వై భక్తితన్త్రితః ॥ ౪౨॥
 పఠతాం శృణ్వతాం నిత్యం స్వాధీనోఽహం భవామి చ ।
 భుక్తిముక్తిప్రదం పూర్ణం పుత్రపౌత్రాదివర్ధనమ్ ॥ ౪3॥
 వరం వృణుత దేవేశా దేవా మునిసమన్వితాః ।
 దాస్యామి స్తోత్రతుష్టోఽహం వాఙ్మోతం నాత్ర సంశయః ॥ ౪౪॥
 దేవర్షయః ఉచుః ।

మాయాకరాసురస్యైవ త్వయా నాశః కృతో మహాన్ ।
 తేన తుష్టా గణాధీశ కిం వదామో వరం పరమ్ ॥ ౪౫॥
 భక్తిం దేహి దృఢాం నాథ త్వదీయాం శాన్తిదాయినీమ్ ।
 తయా వయం గణేశాన కృతకృత్యా న సంశయః ॥ ౪౬॥
 తథేతి తానువాచాథ గణేశోఽతర్దధే స్వయమ్ ।
 దేవాః ఖిన్నా యయుః సర్వే స్వస్వస్థానం నిరామయాః ॥ ౪౭॥
 మునయః స్వాశ్రమం జగ్ముర్మహాహర్షసమన్వితాః ।
 పూర్వవత్ కర్మకర్తారో బభూవుః సర్వజన్తవః ॥ ౪౮॥
 శేషః సమ్మూర్చ్ఛితస్త్ర పపాత ధరణీతలే ।
 హృది తస్య గణేశానః ప్రకటోఽభూచ్ఛ తత్క్షణాత్ ॥ ౪౯॥
 జగాద తం మహానాగం మన్మూర్ఛిస్థాపనం కురు ।
 తత్ర పూజాపరో భూత్వా కాలం క్రామ చ సర్వప ॥ ౫౦॥
 పాతాలవివరే క్షేత్రం భవిష్యతి సుసిద్ధిదమ్ ।
 తత్ర మాం పూజయిష్యన్తి తేభ్యః సర్వం దదామ్యహమ్ ॥ ౫౧॥
 (Page ఖం. X అ. ౨౨ పాస ౪౭)
 ఏవముక్త్వాఽతర్దధేఽసౌ గణేశో బ్రహ్మనాయకః ।
 శేషః స్వగృహమాగత్య తథా చక్రే స భావతః ॥ ౫౨॥
 శతయోజనపర్యంతం క్షేత్రం గణపతేః స్మృతమ్ ।
 పాతాలే సిద్ధిదం సర్వం స్వానన్దం కథ్యతేఽపరమ్ ॥ ౫౩॥
 తత్ర పూజనమాత్రేణ వాఞ్ఞాతం లభతే నరః ।
 అనుష్ఠానవిధానేన బ్రహ్మభూయం లభేత్తథా ॥ ౫౪॥
 ఇదం తే కథితం దక్ష మూషకగస్య చేష్టితమ్ ।
 భుక్తిముక్తిప్రదం పూర్ణం శ్రవణాత్ పఠనాన్నృణామ్ ॥ ౫౫॥
 జగత్సు బ్రహ్మసు స్థిత్యా చౌరవద్ గణనాయకః ।
 భునక్తి భోగకాన్ సర్వాన్స్తేనాఽయం మూషకధ్వజః ॥ ౫౬॥
 భక్తానాం స్మరణేనాఽయం పుణ్యపాపభవం మలమ్ ।
 హృత్వా బ్రహ్మమయాంస్తాంశ్చ కురుతే మూషకధ్వజః ॥ ౫౭॥

జ్యేష్ఠశుక్లపతుర్థ్యాం మహోత్సవో వై ప్రవర్తతే ।
జనుస్తిథిర్గణేశస్యాజ్ఞారకీ మధ్యగే రవౌ ॥ ౫౮॥

స్త్రీయానాం వివిధానాం స రాజవాహోఽయముచ్యతే ।
తతో మూషకగో లమ్బోదరః ప్రోక్తః ప్రజాపతే ॥ ౫౯॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయ పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే
పంచమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే మూషకగావతారచరితం నామ ఏకవింశతితమోఽధ్యాయః
॥ ౫.౨౦

X.౨౨ శక్తిపుత్రచరితం నామ ద్వావింశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

ముద్గల ఉవాచ ।
లమ్బోదరావతారో మూషకగోఽయం ప్రకీర్తితః ।
స ఏవ శక్తిపుత్రోఽభూత్తచ్చుణ్ణుష్య ప్రజాపతే ॥ ౧॥

శక్తిలోకస్థితా దేవీ నిర్మమే సకలం జగత్ ।
తద్రక్షణవిహారార్థం త్రిధాఽభూత్ సాఽపి మాయయా ॥ ౨॥

మహాకాలీ తథా దక్ష మహాలక్ష్మీః ప్రకీర్తితా ।
మహాసరస్వతీ ప్రోక్తా భక్తానాం భేదనాశనాత్ ॥ ౩॥

తాభ్యో నానావిధా జాతా దేవ్యో దుర్గాదికాః కిల ।
దేవీభిః సహితా సాఽపి తతాప తప ఉత్తమమ్ ॥ ౪॥

ఏకాక్షరవిధానేన దివ్యవర్షసహస్రకమ్ ।
తతః ప్రసన్నభావన విఘ్నేశో వరదోఽభవత్ ॥ ౫॥

స్తుతః సమ్ప్రాజితస్తాభిర్వరం చిత్తేప్పితం దదౌ ।
బహుత్వాన్నో కథయితుం భవేచ్ఛక్యం ప్రజాపతే ॥ ౬॥

వరస్యైవ ప్రభావేణ స్వస్వకార్యరతా బభుః ।
దేవ్యో లమ్బోదరం నిత్యం భజన్తే కులదైవతమ్ ॥ ౭॥

ఆదిశక్తిర్మహాయా శాస్త్యర్థం పునరారభత్ ।
తపో దుష్కరమత్యన్తం తతః శాన్తిమవాప సా ॥ ౮॥

తథాపి తపసా యుక్తా పుషూజ గణనాయకమ్ ।

తతో వర్షేషు పూర్ణేషు శతే హృది సమాగతః ॥ ౯ ॥

తం దృష్ట్వా హృది సంస్థం సా తుష్టావ వివిధైః స్తవైః ।

తతో బహిర్వినిఃసృత్య జగాద జగదమ్బికామ్ ॥ ౧౦ ॥

పుత్రోఽహం తే మహాభాగే ధ్యానజో నాఽత్ర సంశయః ।

పశ్య మాం త్వం మహామాయే స్థితం లమ్బోదరం బహిః ॥ ౧౧ ॥

సా ప్రబుధా బహిర్లమ్బోదరం వీక్ష్య తుతోష హ ।

(Page ౪౦. X అ. ౨౩ పాన ౪౮)

అధర్వశిరసా దేవీ తుష్టవాపూజ్య సాశ్రుకా ॥ ౧౨ ॥

తుష్టస్తాం గణరాజశ్చ జగాద వృణు వాఞ్ఛేతమ్ ।

దాస్యామి భక్తియుక్తాయై పుత్రోఽహం పాలయస్వ మామ్ ॥ ౧౩ ॥

శక్తిరువాచ ।

అనేన వపుషా నాథ స్థిరో భవ గజానన ।

భక్తిం దేహి దృఢాం వత్స తవ పాదామ్బుజే పరామ్ ॥ ౧౪ ॥

యోగినాం ధ్యానజం బ్రహ్మ పుత్రో వేదే ప్రకీర్తితః ।

తత్ర కిం చిత్రమేవేదం వినాయక కృతం త్వయా ॥ ౧౫ ॥

శ్రుత్వా తాం గణరాజస్తు జగాద వచనం హితమ్ ।

మన్మూర్ఛిస్తాపనం కృత్వా పూజయస్వ నిరన్తరమ్ ॥ ౧౬ ॥

పుత్రవత్సలతాం తత్ర కులదేవత్వమాదరాత్ ।

బ్రహ్మభావం తథా దేవి కురు త్వం సర్వదా మయి ॥ ౧౭ ॥

తత్ర పూజోపచారాద్యైః పూజయస్వ నిరన్తరమ్ ।

తయా త్వం కృతకృత్యా చ భక్తియుక్తా భవిష్యసి ॥ ౧౮ ॥

ఏవముక్త్వాంఽతర్థధేఽసౌ లమ్బోదరః ప్రజాపతే ।

శక్తిస్తథైవ కృత్వా తం భజతే బ్రహ్మనాయకమ్ ॥ ౧౯ ॥

ఏవం నానాఽవతారాశ్చ లమ్బోదరస్య మానద ।

భక్తానాం సర్వసిద్ధ్యర్థం భజతాం పరమాద్భుతాః ॥ ౨౦ ॥

రక్తదన్తాదిభిశ్చైవ దేవీభిస్తపసా ప్రభుః ।

ఆరాధితో వధార్థాయ దైత్యానాం గణనాయకః ॥ ౨౧ ॥

దేవీభిః సంస్తుతో దేవః ప్రసన్నో వరదోఽభవత్ ।

వరస్యైవ ప్రభావేణ హతా దైత్యా అనేకశః || ౨౨||

యోగనిష్ఠా మహాదేవ్యోఽభజంస్తం విఘ్ననాశనమ్ |

కులదైవతభావేన శాన్త్యర్థం చ ప్రజాపతే || ౨౩||

తే సర్వే గణరాజా వై స్మృతా లమ్బోదరాత్మకాః |

జ్ఞాతవ్యాః సర్వభావేన బ్రహ్మభూతపదప్రదాః || ౨౪||

ఇదం లమ్బోదరస్యైవావతారస్య కథామృతమ్ |

శ్శ్రోణోతి పఠతే వాపి స సర్వఫలభాగ్ భవేత్ || ౨౫||

|| ఓం తత్సదితి శ్రీమదావ్యై పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే

పఞ్చమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే శక్తిపుత్రచరితం నామ ద్వావింశోఽధ్యాయః || X.౨౨

X.౨౩ గాణపత్యదీక్షావర్ణనం నామ త్రయోవింశోఽధ్యాయః

|| శ్రీగణేశాయ నమః ||

ముద్గల ఉవాచ |

అథో శ్శ్రృణు మహాభాగ గాణపత్యస్వరూపకమ్ |

యేన త్వం గాణపత్యే వై పదే సునిపుణో భవేః || ౧||

సరో గణేశభక్తిం యో భవేత్ కర్తుం సముద్యతః |

గణేశప్రీతికామార్థం దీక్షాయుక్తో భవేదయమ్ || ౨||

గాణపత్యం సుశాన్తిస్థం గురుం వేదార్థపారగమ్ |

సత్వా తం సంవదేత్ పూర్వం దీక్షాం దేహి మహాప్రభో || ౩||

త్వమేవ గణరాజోఽసి గాణపత్యపరాయణః |

మాం కురుష్వ మహాభాగ గాణపత్యం సుశీలకమ్ || ౪||

ఏవం పృష్టో గురుః శిష్యం వదేద్ దృష్ట్వా సుశీలగమ్ |

శ్రౌతస్మార్తక్రియాయుక్తం గణేశభావలాలసమ్ || ౫||

తతస్తం శిక్షయేదాదౌ ధర్మాన్ గాణేశకాన్ పరాన్ |

తాంస్తుభ్యం కథయామ్యేవ శ్శ్రృణు సర్వసుఖప్రదాన్ || ౬||

(Page ఖం. X అ. ౨౩ పాన ౪౯)

పరాన్నం భక్షయేన్నైవాలోకయేన్న రజస్వలామ్ |

పరస్మీగమనం క్వాపి న కుర్యాన్ మనసాఽపి సః || ౭||

స్వార్థాయ క్రోధసంయుక్తో న భవేల్లోభసంయుతః ।
 అభక్ష్యభక్షణం వైవ కుర్యాత్ హింసాం కదాపి న ॥ ౮॥
 గురుద్రోహం చ పైశూన్యం జ్యేష్ఠానామపమానకమ్ ।
 వేదశాస్త్రాదిమార్గభ్యో హీనం వైవ సమాచరేత్ ॥ ౯॥
 ఇహాముత్ర విరక్తః స భవేద్బ్రహ్మపరాయణః ।
 ఇత్యాదివివిధాన్ ధర్మానుపదిశ్య మనుం దిశేత్ ॥ ౧౦॥
 ఆదౌ కృచ్ఛాదికం తస్మై దాపయేచ్ఛ తతః పరమ్ ।
 గాణపత్యాన్ సమాజ్ఞాప్య సుదీనం త్వవలోకయేత్ ॥ ౧౧॥
 అథవా గణరాజస్యోత్సవదాం తిథిమాదరాత్ ।
 చతుర్థీం శుక్లపక్షస్థాం వా కృష్ణామవలోకయేత్ ॥ ౧౨॥
 గణేశప్రియకాలం వా సమాలోక్య సుసిద్ధిదః ।
 గురుః శిష్యాం మన్తం వై దద్యాద్భక్త్యర్థమాదరాత్ ॥ ౧౩॥
 శృణు తత్ర విధిం దక్ష కథయామి సుఖప్రదమ్ ।
 శుచౌ మణ్డపికాం కృత్వా గోమయేనాఽవలేపయేత్ ॥ ౧౪॥
 మృన్మయాం తు స్వయం తత్ర వేదిం కుర్యాద్విచక్షణః ।
 చతురస్రాం చ తన్మధ్యే దిక్షు సంస్థాపయేద్ ఘటాన్ ॥ ౧౫॥
 ఆదౌ గణేశయన్త్రం స్వం కుఙ్కుమేనాత్ర కారయేత్ ।
 స్వేష్టమష్టగణేశానాన్ పూజయేద్ విధిపూర్వకమ్ ॥ ౧౬॥
 దీక్షాయుక్తాంశ్చ గాణేశాన్ పూజయేత్ స తతః పరమ్ ।
 తేభ్యో భూషణవస్త్రాదీన్ దాపయేచ్ఛార్చ్యవర్జితః ॥ ౧౭॥
 గాణేశేనైవ మన్త్రేణ స జపం కారయేత్తు త్రైః ।
 పురశ్చరణసంక్ష్ఠ్యాకమథవా లక్షమాదరాత్ ॥ ౧౮॥
 అథవా దశసాహస్రమథవా చ సహస్రకమ్ ।
 తద్దశాంశేన హోమం వై కుర్యాత్తత్ర మహామతిః ॥ ౧౯॥
 తతో బలిప్రదానం వై కుర్యాత్ పూర్ణాహుతిం తతః ।
 పునః సమూఽజ్య విఘ్నేశం స ప్రణమ్య తతో గురుమ్ ॥ ౨౦॥
 ప్రార్థయేత్ సర్వభావేన శిష్యం మాం తారయ ప్రభో ।
 మన్తం దేహి మహాభాగ గాణపత్యం విశేషతః ॥ ౨౧॥

పునర్గురుం సమభ్యర్చ్య తతః సకలశం పునః |
 స్థాపయేత్ స్వేష్టదేవాఢ్యం గాణేశేనైవ మన్తతః || ౨౨||
 తత్ర విఘ్నేశ్వరం ధ్యాత్వా పూజయేత్ స్వల్పమార్గతః |
 తతో వస్త్రం సమాచ్ఛాద్య మస్తకే గురుసంయుతః || ౨౩||
 ప్రణమ్య స్వగురుం తత్ర ప్రార్థయేద్వద మన్తకమ్ |
 సంసారతారణార్థాయ దేహి మన్తం ద్విజోత్తమ || ౨౪||
 ఏవం గురుర్మహర్షిశ్చ ప్రార్థితస్తం సుశిష్య వై |
 గణేశం మనసా ధ్యాత్వా మన్తం శిష్యాయ దాపయేత్ || ౨౫||
 తతస్తాన్ కలశాన్ గృహ్య పూర్వదిక్క్రమతశ్చ త్తైః |
 అష్టోత్తరశతం మన్తం జపంస్తం స్థాపయేద్గురుః || ౨౬||
 ఏకైకసిద్ధిదః ప్రోక్తః కలశః స్నానమాత్రతః |
 బ్రహ్మభూయకరః ప్రోక్తో మధ్యమః సర్వసిద్ధిదః || ౨౭||
 స్నాతం శిష్యం సమాదాయ గణేశం ప్రణిపత్య చ |
 శిష్యేణ పూజయేద్దేవం తతస్తం స విసర్జయేత్ || ౨౮||
 ప్రణమేద్ గాణపత్యాంస్తాంస్తతో దద్యాచ్చ దక్షిణామ్ |
 పుష్కలాం శాఠ్యహీనః స భోజయేత్తాన్ మహాయశాః || ౨౯||
 మోదకాపూపలడ్డూకపాయసాన్నైర్మహామతే |
 సూక్ష్మతన్దులసంయుక్తైర్నాపక్వాన్నమిశ్రితైః || ౩౦||
 యథేష్టం భోజయిత్వా వై ప్రణమేత్ స పునః పునః |
 ప్రార్థయేత్తాన్ విశేషేణ తారితోఽహం భవార్ణవాత్ || ౩౧||
 సమ్భారం గురవే దద్యాద్గురువంశం నమేత్ సదా |
 (Page ఖం. X అ. ౨౪ పాన X౦)
 గాణపత్యాన్ ప్రద్మశ్యేవోత్థాయ తాంశ్చ నమేన్నరః || ౩౨||
 గాణపత్యాన్ సమాలోక్య న నమేద్యః ప్రజాపతే |
 తేన విఘ్నేశ్వరః సాక్షాద్ధింసితో నాఽత్ర సంశయః || ౩౩||
 ఏవం దీక్షాం సమాగృహ్య గణేశం పూజయేత్ సదా |
 తతస్సమిపే తు మన్తస్య పురశ్చరణకం చరేత్ || ౩౪||

అథ ధర్మాన్ ప్రవక్ష్యామి శృణు తాన్ సుసమాహితః ।
దస్తకాష్టమభుక్త్వా తు న గచ్ఛేద్ధణపాలయమ్ ॥ 3౫॥

మైథునం యది కృత్వా దేవాలయం చ గమిష్యతి ।
స సద్యో భ్రంశమాగచ్ఛేదతః స్నాత్వా చ తం వ్రజేత్ ॥ 3౬॥

అశుద్ధవస్త్రసంయుక్తో విఘ్నరాజం న సంస్పృశేత్ ।
పరవస్త్రధరో భూత్వా పూజయేన్న గణాధిపమ్ ॥ 3౭॥

చిద్రయుక్తం న వస్త్రం స ధారయేద్దేవపూజనే ।
మానేన పూజయేద్దేవం యథావిధి గణేశ్వరమ్ ॥ 3౮॥

గణేశపూజనే సక్తో యది వాచం వదేన్నరః ।
పూజాస్తరాయదోషేణ విఘ్నయుక్తో భవేన్నరః ॥ 3౯॥

అభ్యङ్గసంయుతో యస్తు స్నానహీనో యదా భవేత్ ।
దేవాలయం సమాగచ్ఛేత్తదా భ్రంశమవాప్నుయాత్ ॥ ౪౦॥

ఉపాసత్స్పర్శసంయుక్తః పాదశాలనవర్జితః ।
గణేశనాలయం గచ్ఛేద్విఘ్నయుక్తో భవేన్నరః ॥ ౪౧॥

గన్ధాదిచర్చితో భూత్వా యో నార్చ్యు గణనాయకమ్ ।
దేవాలయం గతో దైవాలభేద్ భ్రంశం స మానవః ॥ ౪౨॥

అజ్జిరదోషసంయుక్తో యస్త్యేద్దేవసన్నిధౌ ।
ఉద్గారాధః సమీరేణ విఘ్నయుక్తో భవేత్తు సః ॥ ౪౩॥

భేరీశబ్దమనావాద్య గణేశాలయగో భవేత్ ।
స భ్రంశం చ లభేద్దక్ష దేవగుహ్యప్రభుజ్ఞానాత్ ॥ ౪౪॥

దేవాలయం సమాగత్యాఽన్యతవాచం వదేన్నరః ।
అథవా దేవస్తుత్వాదిహీనాం స భ్రంశితామియాత్ ॥ ౪౫॥

నిత్యం తత్ర ప్రజానాథ సంయతో దేవసన్నిధౌ ।
మర్యాదాం పాలయంస్త్రీషేత్ స ఈప్సితఫలం లభేత్ ॥ ౪౬॥

యథాశాస్త్రం విచారేణ గణేశం సర్వసిద్ధిదమ్ ।
యో భజేత్ గాణపత్యస్తం స గణేశో భవేన్నరః ॥ ౪౭॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదావ్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే
పఞ్చమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే గాణపత్యదీక్షావర్ణనం నామ త్రయోవింశోఽధ్యాయః ॥
X.౨౩

X.౨౪ గాణపత్యస్వరూపవర్ణనం నామ చతుర్వింశతితమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

ముద్గల ఉవాచ ।

యది క్షత్రియవంశస్థో దీక్షామిచ్ఛతి శాశ్వతీమ్ ।

గాణేశిం శృణు వక్ష్యామి విధిం తస్య ప్రజాపతే ॥ ౧ ॥

బ్రాహ్మణస్యైవ హస్తేన కారయేదేతదాదరాత్ ।

మన్తమాత్రం జపేత్ సోఽపి న హోమాది స్వహస్తతః ॥ ౨ ॥

శస్త్రవిద్యాం పరిత్యజ్య దణ్డాదికమశేషతః ।

గాణపత్యో భవేత్ సోఽపి క్షత్రియో నాత్ర సంశయః ॥ ౩ ॥

వైశ్యః స్వవృత్తిజం కర్మ క్రయవిక్రయకం పరమ్ ।

త్యజేత్తతో గణేశస్య దీక్షాయాం యోగ్యతామియాత్ ॥ ౪ ॥

శూద్రాణాం నామమన్తశ్చ వక్తవ్యో బ్రాహ్మణైః సదా ।

హింసాదికమథో త్యక్త్వా శూద్రో దీక్షాం లభేత్ పరామ్ ॥ X ॥

(Page ఖం. X అ. ౨౪ పాన X౧)

నామమన్త్రేణ సర్వం వై కుర్యాత్ శూద్రః స్వయం విధిమ్ ।

గణేశ్వరస్య పూజాది న శ్లోకాది సముచ్ఛరేత్ ॥ ౬ ॥

న హోమాదిభవం కర్మ ప్రాయశ్చిత్తం చరేత్తథా ।

గాణపత్యో భవేచ్ఛూద్రో దీక్షాయుక్తో మహాయశాః ॥ ౭ ॥

గణేశదీక్షయా యుక్తో భవేద్ విపథగో యది ।

స ఏవ విఘ్నసంయుక్తో భవిష్యతి ప్రకోపతః ॥ ౮ ॥

అథ దీక్షితజన్తూనాం చిహ్నాని తే వదామ్యహమ్ ।

తైర్యుక్తాన్ గాణపత్యాన్ వై పరాన్ జానాతి మానవః ॥ ౯ ॥

ప్రాతః స్నానాదికం కృత్వా సన్ధ్యాం శాఖోక్తమార్గతః ।

ఆగమోక్తాం చ వేదోక్తాం పూజాం కృత్వా సమాపయేత్ ॥ ౧౦ ॥

అర్చనం ద్వాదశాశ్లేషు యః కుర్యాన్ మస్త్రపూర్వకమ్ |
 సర్వాఙ్గలేపనేవైవ తత్ర మత్రాన్ శ్శృణు ప్రభో || ౧౧ ||
 గణేశోచ్ఛిష్టగంధం వై గృహ్యాదౌ నియతో న్యసేత్ |
 స్వాస్థనన్దవాసినే జప్త్వా నమో మూర్ధానమర్చయేత్ || ౧౨ ||
 లలాటం గణనాథాయ నమ ఉచ్ఛార్య చార్చయేత్ |
 దక్షిణం కర్ణమూలం చ గజకర్ణాయ వై నమః || ౧౩ ||
 వామకర్ణం తథా దక్ష శూర్పకర్ణాయ తే నమః |
 అర్చయేచ్ఛ తతః కణ్ఠం విఘ్నేశాయ తతః పఠన్ || ౧౪ ||
 బాహుం దక్షిణగం తద్వద్ హేరమ్బాయ నమోఽర్చయేత్ |
 వామం సమర్చయేత్ సుజ్ఞః సిద్ధినాథాయ వై నమః || ౧౫ ||
 హృదయం చార్చయేత్తత్ర బుద్ధీశాయ నమో విధే |
 ఉదరం నాభిసంస్థానం నమో లమ్బోదరాయ తే || ౧౬ ||
 దక్షిణం బైవ కుక్షిం స వక్రతుణ్డాయ వై నమః |
 వామం తు చింతామణయే హ్యర్చయేన్నాత్ర సంశయః || ౧౭ ||
 పృష్ఠదేశం నాభిసమమర్చయేత్ ఘ్రణ్ణయే నమః |
 ఏతే ద్వాదశ మత్రాశ్చ కథితాస్తే ప్రజాపతే || ౧౮ ||
 లలాటం చార్చయేత్ సుజ్ఞః సర్వభద్రవిధానతః |
 అఙ్గాని స తథా దక్ష నాభేరూర్ధ్వం సమర్చయేత్ || ౧౯ ||
 సర్వాఙ్గలేపనం శస్త్రం గాణేశానాం విశేషతః |
 రక్తచన్దనసంయుక్తో గన్ధస్తేషాం మతః సదా || ౨౦ ||
 మాలాం శమీభవాం వాఽపి ప్రభో మన్దారవృక్షజామ్ |
 ప్రశస్తాం స్వగలే బాహౌ సర్వసిద్ధిప్రదాయినీమ్ || ౨౧ ||
 ధారయేన్నాత్ర సన్దేహో దేవకాష్ఠప్రమాణతః |
 అన్యకాష్ఠభవాం మాలాం ధారయేన్న కదాచన || ౨౨ ||
 వైష్ణవానాం యథా దక్ష తులసీకాష్ఠసమ్భవా |
 తథా వై గాణపత్యానాం శమీమన్దారసమ్భవా || ౨౩ ||
 తదభావే ప్రజానాథ విద్రుమజాం తు ధారయేత్ |

అథవాఽక్షమయీం మాలాం ధారయేన్ మన్దమార్గతః || ౨౪||

సదా శుచిస్వభావస్థో మిత్రశత్రుత్వవర్జితః |

ద్వస్త్వభావపనిర్ముక్తో గాణపత్యశ్చరేన్ మహీమ్ || ౨౫||

శుక్లకృష్ణచతుర్థీజం వ్రతం నిత్యం సమాచరేత్ |

గాణపత్యాని సర్వాణి వ్రతాని శ్రద్ధయాన్వితః || ౨౬||

అన్యదేవప్రియం దక్ష వ్రతం తీర్థం చరేత్తథా |

శక్తియుక్తో భవేత్ సోఽపి తదా సర్వం ప్రతిష్ఠితమ్ || ౨౭||

క్షేత్రాణి గాణపత్యాని చరేన్నియమసంయుతః |

అన్యాని శక్తియుక్తశ్చేత్ నిశ్చితం మునిభిః పురా || ౨౮||

యథా గణేశ్వరో దేవః సర్వేషామాదిపూజ్యకః |

అన్యదేవస్య భక్తానాం తథా తస్య వ్రతాదికమ్ || ౨౯||

గాణేశానాం యథా దక్ష ఏక ఏవ గణేశ్వరః |

ఆవశ్యకేన తద్వద్వృతాదికం చ సమాచరేత్ || ౩౦||

సదా గణేశనామ్నశ్చ కీర్తనం తత్ర వర్తతే |

(Page ఖం. X అ. ౨౪ పాన X౨)

కథా నానావిధా రమ్యాః కథయన్తి పరస్పరమ్ || ౩౧||

చరిత్రాణి గణేశస్య గాయేయుర్ధ్వసంయుతాః |

పాత్రీభూతాన్ జనాన్ దృష్ట్వా బోధయన్తి సుసిద్ధయే || ౩౨||

అత్ర తే కథయిష్యామి సంవాదం నారదేన్ద్రజమ్ |

ఏకదా నారదో యోగీ భ్రమన్నిన్ద్రం సమాయయౌ || ౩౩||

ఇన్ద్రేణ పూజితః సోఽపి గాణేశం గానమాకరోత్ |

తం ప్రణమ్య మహేన్ద్రశ్చ జగాద వాక్యముత్తమమ్ || ౩౪||

ఇన్ద్ర ఉవాచ |

వద బ్రహ్మాన్ మహాభాగ చిహ్నాని గణపాత్మనామ్ |

త్రైశ్చిహ్నైః సంయుతా నిత్యం గాణపత్యాశ్చరన్తి హి || ౩౫||

నారద ఉవాచ |

సర్వాణ్ణే చన్దనాలేపో రక్తచన్దనసంయుతః |

శమీమన్దారమాలా చ తేషాం హస్తే గలే భవేత్ || ౩౬||

సదా గణేశనామ్నశ్చ శ్రవణే తత్పరాః స్మృతాః ।

కీర్తనే భావసంయుక్తాః గాణపత్యా ఇమే బుధాః ॥ 3౭॥

ద్వస్త్వస్య భావో హృది నోభవేత్ కదా యే నిఃస్పృహో యోగధరాః సునిర్మలాః ।

గాణేశ్వరా వందనశీలకాః సదా తాన్ గాణపత్యాన్ ప్రవదన్తి యోగినః ॥ 3౮॥

నిత్యం స్వధర్మేణ చ సంయుతాస్తథా న మానయన్తి హ్యపవర్గకం కదా ।

భక్తౌ నిమగ్నా గణరాజవర్త్యుని తాన్ గాణపత్యాన్ ప్రవదన్తి యోగినః ॥ 3౯॥

న స్థానగోహాదికమాశ్రయన్తి యే ప్రారబ్ధమాత్రేత్యవలమ్బినోఽపరే ।

చిన్తామణౌ చిత్తనివేశకాః సదా తాన్ గాణపత్యాన్ ప్రవదన్తి యోగినః ॥ ౪౦॥

శ్రౌతే తథా స్మార్తభవే సుకర్మణి సంసక్తదోహో గణరాజసిద్ధయే ।

సర్వాణి కర్మాణి సమర్ప్య నైజ్యపే తాన్ గాణపత్యాన్ ప్రవదన్తి యోగినః ॥ ౪౧॥

నిన్దాం స్తుతిం వీక్ష్య వికారవర్జితాః కాన్తాసువర్ణాదిషు భావహీనకాః ।

ప్రాటన్తి విఘ్నేశ్వరభక్తిలాలసా తాన్ గాణపత్యాన్ ప్రవదన్తి యోగినః ॥ ౪౨॥

ఆచ్ఛాదితా యే న చ కేన భావితాస్త్రిరస్కృతా దేవవర్షిష్టభోజినః ।

జీవైర్హతా దోషవిహీనచేతనస్తాన్ గాణపత్యాన్ ప్రవదన్తి యోగినః ॥ ౪౩॥

నేచ్ఛన్తి కైలాసవికుణ్ఠకాదికం న బ్రహ్మభూయం న రసాం రసాతలమ్ ।

భక్తిం సదేచ్ఛన్తి గణేశభావికాన్ తాన్ గాణపత్యాన్ ప్రవదన్తి యోగినః ॥ ౪౪॥

ముద్గల ఉవాచ ।

ఏవముక్త్వా మహేన్ద్రం స నారదః స్వేచ్ఛయా మునిః ।

యయా విఘ్నేశ్వరం గాయన్ యత్ర తత్ర ప్రజాపతే ॥ ౪౫॥

ఏతత్తే గాణపత్యానాం స్వరూపం కథితం మయా ।

శ్రవణాత్ పాపసమ్భూతమజ్ఞానం నాశమాప్రజేత్ ॥ ౪౬॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదావ్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే

పఞ్చమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే గాణపత్యస్వరూపవర్ణనం నామ చతుర్వింశతితమోఽధ్యాయః

॥ X.౨౪

(Page ఖం. X అ. ౨౫ పాన X3)

X.౨౫ శ్రీమీమన్దారవరప్రదానం నామ పఞ్చవింశతితమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

దక్ష ఉవాచ ।

శమీమన్దారమాహాత్మ్యం వద మే కరుణానిధే ।
కథం విఘ్నేశ్వరస్యైవ ప్రియో తౌ సమ్పభూవతుః ॥ ౧॥

ముద్గల ఉవాచ ।

ఔర్వో నామాభవద్విప్రుః శ్రౌతస్మార్తక్రియాపరః ।
స్వధర్మరతయా పత్న్యా బ్రహ్మనిష్ఠో మహాయశాః ॥ ౨॥

తయోః కాలేన సజ్ఞాతా పుత్రీ తేజస్వినీ ప్రభో ।
తస్యా నామ ద్విజౌ తౌ తు శమీకేతి ప్రచక్రతుః ॥ 3॥

సౌ కన్యా రూపసంయుక్తా గుణయుక్తా ప్రజాపతే ।
సప్తవర్షవయః సంస్థా బభూవ జనకప్రియా ॥ ౪॥

తదర్థం బ్రాహ్మణః సోఽపి వరమిచ్ఛన్ సమాయయౌ ।
శౌనకస్యాశ్రమం తత్ర దదర్శ మునిసత్తమమ్ ॥ ౫॥

పూజితః శౌనకేనైవ మన్దారం శిష్యముత్తమమ్ ।
శౌనకస్య దదర్శాఽసౌ విద్యాధ్యం ధౌమ్యనన్దనమ్ ॥ ౬॥

సుశీలం గురుసేవాయాం నిరతం ధర్మలాలసమ్ ।
హర్షయుక్తోఽభవత్తత్ర మేనే జామాతరం హృది ॥ ౭॥

విచార్య శౌనకేనైవ స్వగృహం ప్రత్యపద్యత ।
సుదినీ తం సమానాయ్య దదౌ కన్యాం మహాత్మనే ॥ ౮॥

తేన యుక్తా శమీ తత్ర శుశుభే రూపసంయుతా ।
రత్నకాఞ్చనయోర్శోగస్తథా జాతః ప్రజాపతే ॥ ౯॥

పునర్గతే కియత్కాలే యౌవనస్థాం విభావ్య తామ్ ।
శమీకాం స సమానేతుం మన్దారః ప్రయయౌ స్వయమ్ ॥ ౧౦॥

తం ప్రపూజ్య దదౌ కన్యామౌర్వో హర్షసమన్వితః ।
మన్దారః శ్వశురం నత్వా మార్గసంస్థో బభూవ హ ॥ ౧౧॥

కదా భృశుణ్ణినామా యో గాణేశశ్చ మహాయశాః ।
విశ్రాంతిమాశ్రమే తస్య చక్రతుర్దమృతీ పరే ॥ ౧౨॥

స్వకాశ్రమవిహారార్థం భృశుణ్ణీ సజ్గతోఽభవత్ ।
తం దృష్ట్వా శుణ్ణయా యుక్తం జహసతుశ్చ మూర్ఘవత్ ॥ ౧3॥

శుణ్ణాయా అపమానేన పాపం ప్రాప్తం మహాద్భుతమ్ ।

తేన సమ్ప్రేరితో యోగీ చుకోప రక్తలోచనః ॥ ౧౪॥

ఉవాచ తౌ మహాయోగీ భృశుణ్ణీ చ ద్విజాధమౌ ।

దృష్ట్వా జహానభుః శుణ్ణాం పాదపౌ భవతం రుషా ॥ ౧౫॥

శుణ్ణాయా అపమానం యః కరిష్యతి నరాధమః ।

స మే శత్రుర్న సద్దేహో గజాన్యస్యాపమానతః ॥ ౧౬॥

తౌ తం భృశుణ్ణీనం విప్రా ప్రణేమతుః సుదుఃఖితౌ ।

అజ్ఞానేన కృతం హాస్యం క్షన్తుమర్హసి యోగిప ॥ ౧౭॥

ఉచ్ఛాపం వద విప్రేశ దాసౌ తే నాత్ర సంశయః ।

అత్యన్తం గణరాజన్య ప్రియౌ కురు చ మానద ॥ ౧౮॥

తతోఽతికరుణావిష్టో జగాద మునిసత్తమః ।

శుణ్ణాయా అపమానేన మయా శప్తా న సంశయః ॥ ౧౯॥

అతః శుణ్ణాధరో దేవః ప్రసన్నశ్చ భవిష్యతి ।

తదా సర్వం శుభం పూర్ణం యువయోర్వాఞ్చితం భవేత్ ॥ ౨౦॥

మమాధీనం న కిఞ్చిద్దైవై శాపదాతా గజాననః ।

క్రోధహీనస్య మే క్రోధః ప్రేరితస్య సమాయయా ॥ ౨౧॥

ఏవముక్త్యా మహాయోగీ స్వాసనస్థో బభూవ హ ।

తౌ సద్యో వృక్షయోనిస్థౌ బభూవతుః ప్రజాపతే ॥ ౨౨॥

అథ మాసే గతే విప్రః శౌనకశ్చిన్తయాన్వితః ।

శిష్యాన్ గృహ్య యయా విప్రమౌర్వం దుఃఖాన్ మహామునిః ॥ ౨౩॥

తం పప్రచ్ఛ శనైః సోఽపి మన్దారః కుత్ర వర్తతే ।

శమీకాయా ఆనయనే ప్రేషితోఽయం మయా సుతః ॥ ౨౪॥

తతస్తం శోకసంయుక్తమౌర్వో జగాద విస్మితః ।

దత్వా కన్యాం మయా సద్యః ప్రేషితశ్చ త్వదన్తికే ॥ ౨౫॥

(Page ఖం. X అ. ౨౫ పాన X౪)

శ్రుత్వైవం శోకసంయుక్తా ఔర్వశౌనకముఖ్యకాః ।

తయోః శోధనకామాస్తే నిసస్రుస్త్యరితాస్తతః ॥ ౨౬॥

తత్ర మార్గే జనాన్ సర్వాన్ గ్రామస్థాన్ వనసంస్థితాన్ ।

పప్రమృన్నే సమూచస్తాన్ మాసమాత్రాద్ గతౌ కిల || ౨౭||

ఏవం విచార్య తే యాతా భృశుణ్ణ్యాశ్రమముత్తమమ్ |
తత్ర విశ్రాన్తికృత్ స్థానే జనానాం దదృశుస్తరూ || ౨౮||

అనుపేతౌ తతో జ్ఞాత్వా శౌనకో ధ్యానమాశ్రితః |
జ్ఞాత్వా భృశుణ్ణినా శస్తౌ వృత్తాంతం తానవేదయత్ || ౨౯||

తతః సర్వాన్ మహాయోగీ విసృజ్య తపసి స్థితౌ |
శౌనకౌర్వా మహాదుఃఖాద్ గణేశారాధనే రతౌ || ౩౦||

అవాయుభక్షభావేన ధ్యానేన గణనాయకమ్ |
తోషయామాసతుః ప్రీత్యా తయోరఘవిముక్తయే || ౩౧||

ఏవం ద్వాదశవర్షేషు గతేషు ద్విరదాననః |
ఆయయా తౌ వరం దాతుం భృశం తత్ క్లేశతాపితః || ౩౨||

దృష్ట్వా విఘ్నేశ్వరం తౌ తు ప్రణమ్యాపూజ్య హర్షతః |
గణాధ్యక్షం తుష్టవతుః ప్రణమ్య కరసమ్పృటైః || ౩౩||

శౌనకౌర్వా ఊవతుః |
నమస్తే గజవక్త్రాయ విఘ్నేశాయ పరాత్మనే |
అపారాయ మహేశాయ హేరమ్బాయ నమో నమః || ౩౪||

సంసారార్ణవతారాయ మాయామోహహారాయ తే |
బ్రహ్మేశాయ శివాదిభ్యో యోగదాయ నమో నమః || ౩౫||

జ్యేష్ఠానాం జ్యేష్ఠరాజాయ సర్వేషాం పూజ్యమూర్తయే |
ఆదిపూజ్యాయ దేవాయ చాస్తఃస్థాయ నమో నమః || ౩౬||

అనాదయే చ సర్వేషాం మాత్రే పిత్రే పరాత్మనే |
స్వాసన్దవాసినే తుభ్యం గణేశాయ నమో నమః || ౩౭||

శూర్పకర్ణాయ శూరాయ అమ్బోదరాయ ఘృణ్యయే |
విఘ్నకర్త్రే హ్యాభక్తానాం భక్తానాం విఘ్నహారిణే || ౩౮||

బ్రహ్మేశాయ నమస్తుభ్యం బ్రహ్మభూతప్రదాయ చ |
యోగేశాయ సుశాన్తాయ శాన్తిదాయ నమో నమః || ౩౯||

గుణాంతం న యయుర్యస్య శివవిష్ణోదయోఽమరాః |
యోగినః సగుణస్యాపి నిర్గుణస్యాఽత్ర కా కథా || ౪౦||

నమో నమః ప్రసన్నస్త్వం భవ స్వామిన్ గజానన |
ధౌమ్యపుత్రం చ మన్దారం శిష్యం మే తారయాఽధునా || ౪౧||

తారయస్య శమీమౌర్వకన్యాం తాం నాథ విఘ్నప |
వృక్షయోనిగతౌ తౌ తు మానుషౌ కురు తాదృశౌ || ౪౨||

భక్తిం తే దేహి హేరమ్భ యయా భ్రాన్తిర్విసశ్యతి |
దాసౌ తే పాదపద్మస్య వాఞ్ఛితం కురు సర్వదా || ౪౩||

తయోర్వచనమాకర్ణ్య జగద గణనాయకః |
తౌ భక్తౌ తపసా యుక్తౌ భక్తిబద్ధస్వభావతః || ౪౪||

శ్రీగజానన ఉవాచ |
భృశుణ్డినా చ విప్లవీ శస్త్రౌ తౌ దమ్పతీ పురా |
జ్ఞాత్వా మదీయతుణ్ణస్యాపమానాన్నాత్ర సంశయః || ౪౫||

భృశుణ్డినోఽతిభక్తస్య మమ మిథ్యావచః కదా |
న కరోమి మహాభాగౌ దేహాదధిక ఏవ సః || ౪౬||

భృశుణ్డినోఽపమానశ్చ క్రియతే వివిధైర్జనైః |
న తత్ర కోపసంయుక్తో భవతే మునిసత్తమః || ౪౭||

మదీయమపమానం స సహతే న కదాచన |
అతోఽహం తస్య వాక్యం వై న కరోమి నిరర్థకమ్ || ౪౮||

భవద్భ్యాం తపసా బద్ధః కరిష్యామి హితావహమ్ |
శృణుతం మే వచో రమ్యం వరం దాస్యామి ముఖ్యకమ్ || ౪౯||

మన్దారస్య చ శమ్యాశ్చ మూలే స్థాస్యామి నిశ్చలః |
మద్రూపౌ వృక్షజాతీనాం సర్వవన్ద్యౌ భవిష్యతః || ౫౦||

(Page ఖం. X అ. ౨౫ పాన ౫౫)

దేవాస్తౌ ప్రణమస్యన్తి కిం పునర్జన్తవో మతాః |
దర్శనాత్ స్పర్శనాచ్చైవ పాపఘ్నౌ తౌ భవిష్యతః || ౫౧||

మత్ప్రియౌ సర్వభావేన దేవానాం ప్రియరూపితౌ |
భవిష్యతో విశేషేణ వృక్షరాజౌ మహామునీ || ౫౨||

శమీపత్రేణ మాం విప్రా పూజయిష్యన్తి మానవాః |

తేషాం వాఙ్మాం సదాఽహం వై పూరయిష్యామి శాశ్వతీమ్ || ౫౩||

మన్దారపుష్పమేకం సమర్చయిష్యతి మే నరః |

తేన హృష్టో భవిష్యామి ఫలం దాస్యామి వాఙ్చితమ్ || ౫౪||

కృతా నానావిధా పూజా మదీయా మానవేన చ |

దూర్వాహీనా వృథా సర్వా భవత్యత్ర న సంశయః || ౫౫||

అద్య ప్రభృతి విప్రేశౌ శమీపత్రేణ సంయుతా |

మన్దారకుసుమేనైవ సఫలా సా భవిష్యతి || ౫౬||

శమీపత్రం నరేణైవ భవేన్ మయి సమర్పితమ్ |

న తు ఋతుశతేనైవ తుల్యం తేభ్యోఽధికం మతమ్ || ౫౭||

శమీపత్రేణ సన్తుష్టో భవిష్యామి నిరన్తరమ్ |

మన్దారపుష్పకేణైవ కో వదేత్తు తయోః ఫలమ్ || ౫౮||

నిత్యం శమీం నమేద్యస్తు పూజయేద్వా తు సంస్పృశేత్ |

స సప్తకులసంయుక్తః స్వానన్దం మే గమిష్యతి || ౫౯||

తథా మన్దారవృక్షం యో నమేత్ సమ్పూజయేన్నరః |

సంస్పృశేత్ సోఽపి స్వానన్దం వ్రజేత్ సప్తకులైర్ముతః || ౬౦||

ప్రదక్షిణాం ప్రకుర్వీత శమీమన్దారవృక్షయోః |

సప్తదీపవతీ పృథ్వాః కృతా తేన ప్రదక్షిణా || ౬౧||

యది భావేన వృక్షస్య ప్రదక్షిణా కృతా భవేత్ |

శతభూమిప్రదాక్షిణ్యసమం పుణ్యం లభేన్నరః || ౬౨||

బహునాఽత్ర కిముక్తేన మద్రూపౌ వృక్షజాతిషు |

తయోశ్చ మహిమానం కో భవేద్వర్ణయితుం క్షమః || ౬౩||

వృక్షబుద్ధ్యా శమీం యో వై మన్దారం యది పశ్యతి |

స నారకీ నరో విప్రౌ భవిష్యతి న సంశయః || ౬౪||

శమీం మన్దారకం వీక్ష్య న నమేద్యో నరాధమః |

దక్షిణం కురుతే నైవ నష్టపుణ్యో భవేత్తదా || ౬౫||

శమీం యశ్చేదయేద్వాపి మన్దారం మునిసత్తమౌ |

నరకేషు మహాపాపీ పతిష్యతి న సంశయః || ౬౬||

శాఖాం పత్రం తు యః పాపీ ఛేదయిష్యతి మానవః ।
 నారకీ స భవేన్నూనం దర్శనాత్ పాపదో భవేత్ ॥ ౬౭ ॥
 శమీం యో నిన్దయేద్వా యో మన్దారం వృక్షసత్తమమ్ ।
 సర్వభాగ్యవిహీనః స నారకీ జాయతే తతః ॥ ౬౮ ॥
 మద్రూపేణైవ మన్దారం శమీం యస్తు ప్రపశ్యతి ।
 స భుక్త్వా వివిధాన్ భోగానస్తే స్వానన్దగో భవేత్ ॥ ౬౯ ॥
 మన్దారమూలమాదాయ మూర్తిం కృత్వా మదీయికామ్ ।
 పూజయిష్యన్తి మద్భక్తాస్తేషాం సాధ్యోఽహమజ్ఞాసా ॥ ౭౦ ॥
 మన్దారమూలజా మూర్తిః సద్యః సిద్ధిప్రదాయికా ।
 తద్వస్త్యైవాన్యసమ్భూతా మమ మూర్తిర్భవిష్యతి ॥ ౭౧ ॥
 మన్దారమూర్తిగం పూజేత్ శమీపత్రేణ భావతః ।
 దూర్వామన్దారపుష్పైశ్చ త్రయం సుదుర్లభం మతమ్ ॥ ౭౨ ॥
 శమీ మన్దారదూర్వాశ్చ త్రయమేకత్ర కారితమ్ ।
 భక్తేన స తు మత్తుల్యో పూజాయాం మే భవిష్యతి ॥ ౭౩ ॥
 శమీమన్దారజాం మాలాం కృత్వా జపం సమాచరేత్ ।
 అనన్తఫలభీక్తాఽసౌ భవిష్యతి న సంశయః ॥ ౭౪ ॥
 శమీమన్దారజాం మాలాం దధానః పురుషో భవేత్ ।
 తస్య దేహం సమాలోక్య విఘ్నా నశ్యన్తి పాపకాః ॥ ౭౫ ॥
 అన్తే శమీభవం పత్రం మన్దారకుసుమం తథా ।
 (Page ఖం. X అ. ౨౬ పాన X౬)
 దూర్వాపత్రం ధృతం యేన ధరిష్యతి యమో న తమ్ ॥ ౭౬ ॥
 శమీమన్దారసామీప్యే పూజయేన్ మాం చ మానవః ।
 తేనాప్యసంఖ్యికా పూజా కృతా మే నాఽత్ర సంశయః ॥ ౭౭ ॥
 ఏవముక్త్వా పునస్తౌ స జగద గణనాయకః ।
 మద్భక్తీం యది విప్రేశావిచ్ఛథో భావసంయుతో ॥ ౭౮ ॥
 తదా మన్దారవృక్షస్య మూలజాం మూర్తిమాదరాత్ ।
 కృత్వా పూజాం ప్రకుర్వాథాం యథా విధిసమన్వితౌ ॥ ౭౯ ॥
 శమీమన్దారదూర్వాభిః సస్తుష్టోఽహం భవామి తు ।

నాన్యథా పూర్ణభావేన మమ తుష్టికరం భవేత్ || ౮౦||

తులసీవర్జితాం పూజాం మదీయాం కురుతం సదా |

శమీమన్దారమాలాభిర్జపం మే కురుతం సదా || ౮౧||

ఏవముక్త్యా గణాధీశస్త్రైవాన్తరధీయత |

విప్రో బభూవతుర్షర్షసమాయుక్తౌ విశేషతః || ౮౨||

|| ఓం తత్సదితి శ్రీమదావ్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే

పంచమే ఖణ్డే అమ్బోదరచరితే శమీమన్దారవరప్రదానం నామ పంచువింశతితమోఽధ్యాయః

|| X.౨X

X.౨౬ శమీమన్దారస్పర్శమహిమావర్ణనం నామ షడ్వింశతితమోఽధ్యాయః

|| శ్రీగణేశాయ నమః ||

ముద్గల ఉవాచ |

తతో ధౌమ్యం సమాగమ్య శౌనకో హర్షసంయుతః |

కథయామాస వృత్తాన్తం సోఽపి సంహర్షితోఽభవత్ || ౧||

ధన్యో మే వృక్షగః పుత్రః సర్వసిద్ధిప్రదాయకః |

సాక్షాద్గణేశరూపశ్చ సర్వేషాం వన్ద్య ఆదరాత్ || ౨||

శమీసమీపగో హర్షసంయుక్తస్తత ఔర్వకః |

తతాప తప ఉగ్రం స శమీసంయోగకారణాత్ || 3||

స ఏవ మరణే తత్ర శమీగర్భస్థితో హ్యభూత్ |

అగ్నిరౌర్వాభిధానశ్చ గాణపత్యో మహాయశాః || ౪||

కల్పాన్తే గణనాథం స యయౌ యోగసమన్వితః |

శౌనకశ్చ తథా ఢుణ్ణిమభజత్ సేహసంయుతః || X||

మన్దారమూలజాం మూర్తిం కృత్వా పూజాపరాయణః |

శమీమన్దారదూర్వాభిస్తోషయామాస విఘ్నపమ్ || ౬||

శమీమన్దారమాలాభిః శుశుభే బ్రాహ్మణోత్తమః |

గాణపత్యస్వరూపేణ తథా ధౌమ్యో బభూవ హ || ౭||

భృశుణ్ణీ తదభవం వృత్తం శ్రుత్వా హర్షసమన్వితః |

ఆగత్య స్వాశ్రమే సంస్థౌ ననామ వృక్షసత్తమా || ౮||

నిత్యం పుపూజ చ శమీం మన్దారం భక్తిసంయుతః ।

శమీమన్దారదూర్వాభిః పూజయామాస విఘ్నపమ్ ॥ ౯॥

శమీమన్దారమాలాభిర్భూషితో మునిసత్తమః ।

శుశుభే గాణపత్యేషు గణరాజ ఇవాపరః ॥ ౧౦॥

ఏవం యే యే స్థితా దక్ష గాణపత్యా విశేషతః ।

తే తే సర్వే శమీమన్దారపూజాసంయుతా బభుః ॥ ౧౧॥

ఏతత్తే కథితం సర్వం శమీమన్దారసమ్భవమ్ ।

మాహాత్మ్యం పునరన్యత్త్వం శృణు పాపహరం పరమ్ ॥ ౧౨॥

ద్రావిడే శూద్రయోనిస్థో బభూవే పాపకారకః ।

వసం గత్వా జనాన్ హత్వా ద్రవ్యతోభీ దురాత్మవాన్ ॥ ౧౩॥

ఏకదా వనమధ్యస్థోఽభవత్ వ్యాఘ్రేణ ధర్షితః ।

పపాత భయభీతశ్చ సద్యసైన ప్రభక్షితః ॥ ౧౪॥

తత్ర వాయుబలేనైవ శమీపత్రం సమాయయౌ ।

(Page ఖం. X అ. ౨౬ పాస X౭)

తస్య స్ఫుర్కోఽభవత్తస్య దైవయోగాత్ ప్రజాపతే ॥ ౧౫॥

తం నేతుం యమదూతాశ్చ సమాజగ్ముర్మహాబలాః ।

గాణేశాస్తత్ర సంయాతాః సమకాలే నరాధమమ్ ॥ ౧౬॥

యమదూతాంస్తిరస్కృత్య గాణేశాస్తం ప్రగృహ్య వై ।

గన్తుం సముద్యతా యావత్తావత్తే తాన్ ప్రదుద్రువుః ॥ ౧౭॥

ముసలేన హతాః పేతుర్యమదూతా మహీతలే ।

గాణేశాస్తం ప్రగృహ్యైవ బ్రహ్మభూతం ప్రచక్రీరే ॥ ౧౮॥

యమదూతా యమం గత్వా శోకదుఃఖసమన్వితాః ।

వృత్తాన్తం కథయామాసుః క్రోధేన పరిపూరితాః ॥ ౧౯॥

యామా ఊచుః ।

స్వామిన్ శాస్త్రకరాః కేచిద్బ్రహ్మపుర్భూమిమణ్డలే ।

త్వదాజ్ఞావశగం సర్వం వర్తతే కుత్ర తద్ గతమ్ ॥ ౨౦॥

త్వం సాక్షాద్ధర్మరాజశ్చ యథా వేదార్థవాన్ ప్రభుః ।

వర్తసే తేన సర్వం వై త్వదాజ్ఞావశగం మతమ్ ॥ ౨౧॥

శమ్భువిష్ణుముఖా దేవా ధర్మాధారా భవన్తి వై ।
 ధర్మయుక్తస్వభావేన వరైరన్నాత్ర సంశయః ॥ ౨౧॥
 మహాపాపీ విశాలాక్షో నామ శూద్రో మమార హా ।
 తం గృహీతుం వయం తత్ర గతాః పాశధరాః ప్రభో ॥ ౨౩॥
 ఆకస్మాత్తత్ర సంయాతా పురుషాః పరమాద్భుతాః ।
 శుణ్ణాదణ్ణధరాః సర్వే చతుర్భాహువిరాజితాః ॥ ౨౪॥
 అస్మాంస్తే తు తిరస్కృత్య తం శూద్రం గృహ్య స్మార్యజ ।
 గన్తుం సముద్యతా యావత్తావద్యోద్ధుం వయం స్థితాః ॥ ౨౫॥
 నిపాత్య నో మహావీర్యా ముసలేన ప్రగృహ్య తమ్ ।
 గతాః కుత్ర న జానీమోఽధునా సర్వే మహామతే ॥ ౨౬॥
 ఆతన్తుం యత్నసంయుక్తో మదం తేషాం హరస్వ చ ।
 ఏవముక్త్యా ప్రణమ్యైనం స్థితాః ప్రాణ్ణులయోఽభవన్ ॥ ౨౭॥
 ముద్గల ఉవాచ ।
 తేషాం తద్వచనం శ్రుత్వా ధ్యానస్థోఽభూన్ మహామతిః ।
 యమః సర్వం విదిత్వా తు భయం దధ్రే మహాయశాః ॥ ౨౮॥
 ధ్యాత్వా గజాననం దేవం హృష్టరోమా చ సాశ్రుకః ।
 హృదీ ప్రణమ్య విఘ్నేశమువాచ భయసంక్మలః ॥ ౨౯॥
 మదీయకీఞ్కరైః స్వామిన్నపరాధః కృతో మహాన్ ।
 తం క్షమస్వ దయాసిన్ధో ప్రభో హ్యజ్ఞానసంయుతైః ॥ ౩౦॥
 గాణపత్వైర్మహాభాగైర్వివాదో వైవ శోభనః ।
 స ఏవ తు మయా ప్రాప్తో భాగ్యహీనబలేన చ ॥ ౩౧॥
 ఏవం క్షమాప్య విఘ్నేశం స్థితం మనసి కీఞ్కరాన్ ।
 ఆకార్య భానుజః సర్వాన్ జగాద వచనం హితమ్ ॥ ౩౨॥
 యమ ఉవాచ ।
 మన్దారమాలాశమికాప్లజా చ యస్యైవ దేహే భవతి ప్రమాణమ్ ।
 పుష్పం తయోః పత్రయుతం చ శూరాః సన్త్యజ్య దూరం చరత ప్రభీతాః ॥ ౩౩॥
 దూర్వాయుతం విఘ్నేహరస్య గాథాం సన్గ్రాయమానం యది పాపయుక్తమ్ ।

పూజాదికారం గణనాయకస్య సన్త్యజ్య దూరం చరత ప్రభీతాః ॥ 3౪ ॥

గణేశ హారమ్ప గజాననేతి మహోదర స్వానుభవప్రాశిన్ ।
వరిష్ఠ సిద్ధిప్రియ బుద్ధినాథ వదన్తమేవం త్యజత ప్రభీతాః ॥ 3౫ ॥

అనేకవిఘ్నాన్తక వక్రతుణ్ణ స్వసంజ్ఞవాసింశ్చ చతుర్భుజేతి ।
కవీశ దేవాన్తకనాశకారిన్ వదన్తమేవం త్యజత ప్రభీతాః ॥ 3౬ ॥

మహేశసూనో గజదైత్యశత్రో వరేణ్యసూనో వికట త్రినేత్ర ।
పరేశ ధరణీధర ఏకదన్త వదన్తమేవం త్యజత ప్రభీతాః ॥ 3౭ ॥

ప్రమోదమోదేతి నరాన్తకారే షడూర్మిహన్తర్ణకర్ణ ధుణ్ణే ।
ద్వన్ద్యాంసిన్ధౌ స్థిరభావకారిన్ వదన్తమేవం త్యజత ప్రభీతాః ॥ 3౮ ॥

(Page ఖం. X అ. ౨౫ పాన ౫౮)

వినాయక జ్ఞానవిఘాతశత్రో పరాశరస్యాత్మజ విష్ణుపుత్ర ।
అనాదిపూజ్యాఖుగ సర్వపూజ్య వదన్తమేవం త్యజత ప్రభీతాః ॥ 3౯ ॥

విధేర్జు లమ్బోదర ధూన్తవర్ణ మయూరపాలేతి మయూరవాహిన్ ।
సురాసురైః సేవితపాదపద్మ వదన్తమేవం త్యజత ప్రభీతాః ॥ ౪౦ ॥

వరిన్ మహాఖుధ్వజ శూర్పకర్ణ శివాజ సింహస్థ అనన్తవాహ ।
దితౌజ విఘ్నేశ్వర శేషనాభే వదన్తమేవం త్యజత ప్రభీతాః ॥ ౪౧ ॥

అణోరణీయన్ మహతో మహీయన్ రవేర్జు యోగేశ వరిష్ఠరాజ ।
నిధీశ మన్తేశ చ శేషపుత్ర వదన్తమేవం త్యజత ప్రభీతాః ॥ ౪౨ ॥

వరప్రదాతర్హ్వదితేశ్చ సూనో పరాశరజ్ఞానద తారవక్త్ర ।
గుహోగ్రజ బ్రహ్మప పార్శ్వపుత్ర వదన్తమేవం త్యజత ప్రభీతాః ॥ ౪3 ॥

సిన్ధోశ్చ శత్రో పరశుప్రపాణే శమీశ పుష్పప్రియ విఘ్నహారిన్ ।
దూర్వాభిరైర్చిత దేవదేవ వదన్తమేవం త్యజత ప్రభీతాః ॥ ౪౪ ॥

ధియః ప్రదాతశ్చ శమీప్రియేతి సుసిద్ధిదాతశ్చ సుశాన్తిదాతః ।
అమేయమాయామితవిక్రమేమి వదన్తమేవం త్యజత ప్రభీతాః ॥ ౪౫ ॥

ద్విధా చతుర్ధీప్రియ కశ్యపాజ్ఞ ధనప్రద జ్ఞానప్రదప్రకాశ ।
చిన్తామణే చిత్తవిహారకారిన్ వదన్తమేవం త్యజత ప్రభీతాః ॥ ౪౬ ॥

యమస్య శత్రో అభిమానశత్రో విధేర్జుహన్తః కపిలస్య సూనో ।

విదేహ స్వానన్ద ఆయోగయోగ వదన్తమేవం త్యజత ప్రభీతాః ॥ ౪౭॥

గణస్య శత్రో కమలస్య శత్రో సమస్థ భావజ్ఞు చ భాలచన్ద్రా ।

అనాదిమధ్యాన్తమయప్రచారిన్ వదన్తమేవం త్యజత ప్రభీతాః ॥ ౪౮॥

విభో జగద్రూప గుణేశ భూమన్ పుష్టేః పతే ఆఖుగతేతి బోధ ।

కర్తృశ్చ పాతశ్చ తు సంహరేతి వదన్తమేవం త్యజత ప్రభీతాః ॥ ౪౯॥

ఇదమష్టోత్తరశతం నామ్నాం తత్ ప్రపఠన్తి యే ।

శృణ్వన్తి తేషు కురుత భీతా మా వై ప్రవేశనమ్ ॥ ౫౦॥

భుక్తిముక్తిప్రదం ధుణ్ధేర్ధనధాన్యప్రవర్ధనమ్ ।

బ్రహ్మభూయకరం స్తోత్రం జపతో నిత్యమాదరాత్ ॥ ౫౧॥

యత్ర కుత్ర గణేశస్య చిహ్నాయుక్తాని వై భటాః ।

ధామాని తత్ర కురుత సమ్భితా మా ప్రవేశనమ్ ॥ ౫౨॥

తేన సంస్థాపితాః సర్వే స్వస్వకార్యేషు సేవకాః ।

కేశాద్యాన్తత్ర కే యూయం వయం భజత తం సదా ॥ ౫౩॥

పవముక్త్యా యమః సర్వాన్ కింకరాన్ మౌనమాదధే ।

యామాః సర్వే గణేశానం భజన్తే భావసంయుతాః ॥ ౫౪॥

ఇదం శమీభవం పుణ్యం మాహాత్మ్యం యః శృణోతి చేత్ ।

పఠతి సిద్ధిదం తస్య మన్దారస్య భవిష్యతి ॥ ౫౫॥

॥ ౬౦ తత్పదితి శ్రీమదాన్వేయ పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే

పంచమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే శమీమన్దారస్పర్శమహిమావర్ణనం నామ షడ్వింశతితమోఽధ్యాయ

॥ ౫.౨౬

(Page ఖం. X అ. ౨౭ పాన ౫౯)

X.౨౭ దూర్వోత్పత్తికథనం నామ సప్తవింశతితమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

దక్ష ఉవాచ ।

దూర్వాయాశ్చరితం హర్షకారకం బ్రూహి ముద్గల ।

అహో శమ్యాసమం నాస్తి మన్దారేణ పవిత్రకమ్ ॥ ౧॥

ముద్గల ఉవాచ ।

పురాఽఽదౌ దేవదేవేశో బ్రహ్మ స్పృష్ట్యా చరాచరమ్ |
 తేషామన్నార్థమత్యస్తచిన్తాయుక్తో బభూవ హ || ౨ ||
 ధ్యాత్వా గజాననం దేవం సంస్థితః ప్రపితామహః |
 తస్య రోమభ్య ఏకా వై దేవీ సన్నిఃసృతా బభౌ || ౩ ||
 సర్వతః పాణిపాదాం తాం సహస్రవదనాం పరామ్ |
 సహస్రావయవైః సర్వైః శోభమానాం దదర్శ సః || ౪ ||
 తతోఽతిహర్షితో బ్రహ్మ బభూవే సర్వధారకః |
 జ్ఞాత్వా తామన్నరూపాం వై సర్వపోషణకారిణీమ్ || ౫ ||
 ధాతారం తం ప్రణమ్యాఽసౌ సంస్థితా కరసమ్పుటా |
 ఆజ్ఞాం కురు జగద్ధాతః కిం కరోమి పితామహ || ౬ ||
 బ్రహ్మోవాచ |
 సర్వేషామన్నభూతా త్వం దూర్వానామ్నీ భవిష్యసి |
 తపస్య చ తతః సర్వమన్నం సృజ విధానతః || ౭ ||
 తథేతి తం ప్రణమ్యైవ తతాప తప ఉత్తమమ్ |
 గణేశం మనసి ధ్యాత్వా నిరాహారసమన్వితా || ౮ ||
 ఏకాక్షరస్య మన్తస్య జపేన ద్విరదాననః |
 దివ్యవర్షసహస్రైణ యయౌ తాం వరదాయకః || ౯ ||
 తం దృష్ట్వా సహసోత్థాయ ప్రణనామ పుపూజ సా |
 అధర్వశిరసా దేవం తుష్టావ కరసమ్పుటా || ౧౦ ||
 తామువాచ గణేశానః సృష్టిం నానావిధాం సదా |
 కరిష్యసి మహాభాగే సర్వవన్ద్యా భవిష్యసి || ౧౧ ||
 ఏవముక్త్వా గణాధీశోఽతర్ధానం ప్రజగామ హ |
 సాఽపి హర్షసమాయుక్తా సృష్టిం కర్తుం మనో దధే || ౧౨ ||
 తస్యా మన్తకభాగాద్ వై స్వర్గాన్నం వివిధం మహత్ |
 నిఃసృతం తేన స్వర్గస్థా భుజ్జితే వివిధాన్ రసాన్ || ౧౩ ||
 ఉదరాద్ భూమిసంస్థానాం నిఃసృతం వివిధం విధే |
 అన్నం తేనైవ భూమిస్థా భుజ్జితే వివిధాన్ రసాన్ || ౧౪ ||

పాతాలవాసినాం పద్యామన్నం నానావిధం పరమ్ |
 భుజ్జితే షడ్రసాన్నిత్యం నిఃసృతం తేన తద్గతాః || ౧౫ ||
 అజ్గప్రత్యజ్గరూపేభ్యో నానాన్నం సస్పృజే ప్రభో |
 దేవీ తేన తు సస్తుష్టా బభూవుః సర్వజన్తవః || ౧౬ ||
 హృష్టపుష్టజనాన్ వీక్ష్య బ్రహ్మ సన్తోషమాదధే |
 తామాగత్య ద్విజైర్మత్తైరభిషేకం చకార హ || ౧౭ ||
 అన్నానామాధిపత్యే చాభిషిక్తా బ్రహ్మణా పురా |
 శుశుభే సర్వమాన్యా సా దేవీ దూర్వా విశేషతః || ౧౮ ||
 రాజ్యశ్రీసంయుతా దేవీ మదయుక్తా బభూవ హ |
 విసస్మార జపం మన్తం గణేశస్య ప్రజాపతే || ౧౯ ||
 తతో విఘ్నాకులా జాతా స్పర్ధాం చక్రే విశేషతః |
 పార్వత్యా నిత్యమానన్దాదన్నపూర్ణాహమాదరాత్ || ౨౦ ||
 జగదమ్భా చ సర్వేషామన్నపూర్ణత్వకారణాత్ |
 సాఽహమన్నస్వరూపస్థా వృథేయం గర్వమాదధే || ౨౧ ||
 తస్యాశ్చేష్టితమాజ్ఞాయ క్రోధయుక్తా జగన్మయీ |
 దౌరాత్మ్యసహనం కృత్వా హ్యతిష్ఠచ్ఛివసన్నిధౌ || ౨౨ ||
 ఏకదా చన్ద్రగేహే వై బభూవ హ మహోత్సవః |
 తత్ర దేవాదికాః సర్వే సస్త్రికాశ్చ సమాయయః || ౨౩ ||
 తత్ర దూర్వా మదోత్సక్తా నినిన్ద జగదమ్బికామ్ |
 వృథేయం జగదమ్భా వై నామ్నా ఖ్యాతా బభూవ హ || ౨౪ ||
 ఇత్యాదివివిధైర్వాక్యైర్నినిన్ద జగదమ్బికామ్ |
 తతః క్రోధసమాయుక్తా పార్వతీ తాం శశాప హ || ౨౫ ||
 పార్వత్యువాచ |
 మదీయరోమకూపస్థా నిఃసృతా త్వం న సంశయః |
 వృథా మాం స్పర్ధనే దుష్టే పతస్వ తృణరూపిణీ || ౨౬ ||
 (Page ఖం. X అ. ౨౭ పాన ౬౦)
 పృథివ్యాం తృణరూపా చ సా బభూవ ప్రజాపతే |
 తదాది సర్వవన్ద్యేయం దూర్వా పరమపావనీ || ౨౭ ||

తతోఽతిదుఃఖసంయుక్తా సస్మార ద్విరదాననమ్ |
 భో క్షమస్వాపరాధం మే మన్తత్యాగకృతం ప్రభో || ౨౮||
 గత్వా వనాన్తరే దూర్వా తతాప తప ఉత్తమమ్ |
 ధ్యాత్వా విఘ్నేశ్వరం దేవం మన్తజపపరాయణా || ౨౯||
 గతే వర్షశతే పూర్ణే ప్రసన్నోఽభూద్ గజాననః |
 తామాయయౌ వరం దాతుం భక్తిస్థాం భజనప్రియః || ౩౦||
 ఆగతం గణరాజం సా దృష్టా ననామ భావతః |
 సంహృష్టా పూజ్య తుష్టావ కృత్వా కరపుటం విధే || ౩౧||
 దూర్వోవాచ |
 గణేశాయ నమస్తుభ్యం విఘ్నరాజాయ తే నమః |
 భక్తానాం విఘ్నసంహర్త్రే త్వభక్తానాం భయంకర || ౩౨||
 అనన్తాయాప్రమేయాయ నానాశీలాధరాయ చ |
 హేరమ్బాయ మహేశానాం నమః పూజ్యాయ తే నమః || ౩౩||
 సర్వపూజ్యాయ సర్వాదిపూజ్యాయ బ్రహ్మరూపిణే |
 బ్రహ్మకారాయ సర్వేశ బ్రహ్మణస్సతయే నమః || ౩౪||
 అనాకారాయ సాకారమూర్తయే బ్రహ్మరూపిణే |
 శాన్తిభ్యః శాన్తిదాత్రే తే పరేశాయ నమో నమః || ౩౫||
 లమ్బోదరాయ చౌరేశవాహనాయ పరాత్మనే |
 చతుర్భుజాయ సర్వేశాం మాత్రే పిత్రే నమో నమః || ౩౬||
 జ్యేష్ఠేభ్యః జ్యేష్ఠరాజాయ జ్యేష్ఠపదప్రదాయినే |
 మహోదరాయ పూర్ణాయ పూర్ణానందాయ తే నమః || ౩౭||
 స్వానన్దవాసినే తుభ్యం సిద్ధిబుద్ధిమయాయ చ |
 సిద్ధిబుద్ధిపతే నాథ భక్తేశాయ నమో నమః || ౩౮||
 కిం స్తౌమి త్వాం గణాధీశ యత్ర వేదా విసిస్మిరే |
 ఆతస్త్వాం ప్రణమామ్యేవ తేన తుష్టో భవ ప్రభో || ౩౯||
 ఏవం స్తుత్వా గణేశానం భక్తియుక్తా ననర్త హా |
 జగాద గణరాజస్తు దూర్వాం తాం హర్షసంయుతః || ౪౦||
 శ్రీగణేశ ఉవాచ |

త్వయా కృతమిదం స్తోత్రమపరాధసహం భవేత్ |
 మాం స్తౌతి తస్య దూర్వేఽహమపరాధం సహామ్యహమ్ || ౪౧||
 యం యం చిన్తయతే కామం తం తం దాస్యామి సర్వదా |
 భుక్తిముక్తిప్రదం స్తోత్రం భవిష్యతి సుసిద్ధిదమ్ || ౪౨||
 వరం వరయ దాస్యామి చిత్తస్థం భక్తితోషితః |
 క్రోధయుక్తోఽపి దేవి త్వాం మన్తత్యాగకరీం పునః || ౪౩||
 శ్రుత్వా తం భయసంయుక్తా జగాద వాక్యముత్తమమ్ |
 దూర్వా లమ్బోదరం ప్రీత్యా సాశ్రునేత్రా ప్రజాపతే || ౪౪||
 దూర్వోవాచ |
 వరదోఽసి యదా నాథ తదా తే భక్తిముత్తమామ్ |
 దృఢాం దేహి గణాధ్యక్ష తయా సర్వం శుభం భవేత్ || ౪౫||
 అన్యచ్ఛ మదసంయుక్తాం జగదమ్భాం గజానన |
 స్పర్ధేహం తక్మలాంశా వై తయా శప్తాఽతిదారుణమ్ || ౪౬||
 తృణరూపా భవిష్యామి పతిష్యామి ధరాతలే |
 తదర్థం త్వామనుప్రాప్తా రక్ష మాం మహతో భయాత్ || ౪౭||
 శ్రీగజానన ఉవాచ |
 మా కురుష్య వృథా చిన్తాం దూర్వే మే శరణాగతే |
 సర్వం శుభం కరిష్యామి భవిష్యామి నియన్త్రితః || ౪౮||
 అంశేన తృణరూపా త్వం భవిష్యసి మహీతలే |
 దేవీ దేహాధరా స్వర్గే చరిష్యసి యథా పురా || ౪౯||
 పృథివ్యాం తృణరూపా త్వమమృతరూపధారికా |
 శతమూలా ప్రకాణ్డాద్ వై ప్రరోహో చ శతాఙ్కురా || ౫౦||
 సర్వమాన్యా సర్వపూజ్యా దేవాదీనాం సదా ప్రియా |
 (Page ఖం. X అ. ౨౭ పాన ౬౧)
 భవిష్యసి న సన్దేహో మద్వరాదన్ననాయికే || ౫౧||
 మహామఙ్గలదా ప్రోక్తా మమ ప్రీతివివర్ధినీ |
 భవిష్యసి తు లోకానాం శుభమఙ్గలదాయికా || ౫౨||
 త్వత్పత్రేణ నరా భూమావర్చయిష్యన్తి దేవపాన్ |

న త్వత్సమం తు పత్రేషు పుణ్యదం ప్రభవిష్యతి || X3||

శక్త్యైవావతారా యే లక్ష్మీలలితికాదయః |

తాసాం ప్రియా విశేషేణ భవిష్యసి మహాశుభే || X౪||

శాపితా గిరిపుత్ర్యా త్వం సా త్వాం నైవ స్పృశేత్ కదా |

అన్యత్ర మాన్యభావేన భవిష్యసి న సంశయః || X౫||

మదీయా భక్తిరత్యంతం దృఢా తే ప్రభవిష్యతి |

మచ్చిత్తా మద్గతప్రాణా భవిష్యసి చ దూర్వికే || X౬||

మదీయామిచ్ఛసి భక్తిమతస్తేఽహం సుహర్షితః |

కరిష్యామి సదా దేవి మమ ప్రీతివివర్ధినీమ్ || X౭||

దూర్వాపత్రం వినా దేవి పూజయిష్యన్తి మాం నరాః |

తేషాం నైవ ఫలం తస్యాః పూజాయాః ప్రభవిష్యతి || X౮||

దూర్వాసమం న మే కిఞ్చిత్ పూజాయాం సుప్రియం భవేత్ |

వినా దూర్వాం నిరాహారీ భవిష్యామి నిరన్తరమ్ || X౯||

త్యక్త్వా దూర్వాదలం యే వై పూజయిష్యన్తి మానవాః |

శత్రవస్తే మతా నిత్యం నరకేషు పచన్తు తే || ౬౦||

యేనార్పితం చ పూజాయాం దూర్వాపత్రం మహామతే |

తేనాపారమయం సర్వం దత్తం మహ్యం విశేషతః || ౬౧||

దూర్వాపత్రేణ సన్తుష్టో దాస్యామి సకలం చ మే |

ఐశ్వర్యం తదపి ప్రాజ్ఞే న సమం దూర్వయా భవేత్ || ౬౨||

యే మద్భక్త్యాశ్చ త్సైర్నిత్యం కర్తవ్యం దూర్వయా యుతమ్ |

పూజనం మే సదా దేవి జితోఽహం నాత్ర సంశయః || ౬3||

ఏవముక్త్వా గణేశానోఽతర్దధే చ ప్రజాపతే |

దూర్వా హర్షసమాయుక్తా విఘ్నేశం భజతే పరమ్ || ౬౪||

యథా అమ్బోదరేణైవ కథితం తాదృశం నరాః |

దేవేశాద్యాస్తతశ్చక్రుః పార్వతీ సా విశేషతః || ౬౫||

సర్వమజ్గలరూపా సా బభూవే పాపనాశినీ |

గణేశవరదానేన గాణపత్యా తథాఽభవత్ || ౬౬||

ఏతత్తే కథితం సర్వం దూర్వామాహాత్మ్యముత్తమమ్ |

శృణ్వతే పఠతే తస్మై భుక్తిముక్తిప్రదం భవేత్ || ౬౭||

|| ఓం తత్సదితి శ్రీమదావ్యై పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

పంచమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే దూర్వోత్పత్తికథనం నామ సప్తవింశతితమోఽధ్యాయః ||

X.౨౭

X.౨౮ దూర్వాపత్రస్పర్శమహిమావర్ణనం నామాష్టావింశతితమోఽధ్యాయః

|| శ్రీగణేశాయ నమః ||

ముద్గల ఉవాచ |

అత్ర తే వర్ణయిష్యేహమితిహాసం పురాతనమ్ |

దూర్వాయా మహిమా యత్ర జ్ఞాయతే మానవైః పఠః || ౧||

దణ్డకారణ్యదేశస్థో బభూవాన్త్యజః పుమాన్ |

పిశునో నామ దుర్బుద్ధిః పాపకర్మపరాయణః || ౨||

చౌరకర్మా వనే గత్వా జనాన్ జహూన దారుణః |

క్వచిత్ పరస్త్రియం దృష్ట్వాకాకినీమయభత్ ఖలః || ౩||

శిశ్నోదరపరో భూత్వా విచచార వనాన్తరే |

గ్రామే చ నగరే వాఽపి శస్త్రధారీ దురాత్మవాన్ || ౪||

బ్రహ్మహత్యాదికం పాపమపారం స చకార హ |

న వక్తుం శక్యతే దక్ష మయా తస్య చరిత్రకమ్ || ౫||

ఏకదా వనసంస్థోఽయం ద్విజుం దృష్ట్వా మహాఖలః |

కోటరాత్ స వినిఃస్మృత్యాధావచ్ఛస్త్రధరః స్వయమ్ || ౬||

తమాగతం సమాలోక్య కాలం దణ్డధరం యథా |

(Page ఖం. X అ. ౨౮ పాన ౬౨)

పపాల స ద్విజుస్తస్మాత్ హాహాకారకరో భృశమ్ || ౭||

ద్విజశబ్దం సమాకర్ణ్య క్షత్రియా ఆగతా వనాత్ |

దైవయోగేన పఞ్చైవ సమీపే మార్గయాయినః || ౮||

తైః శస్త్రైః స హతః పాపీ మమార చ పపాత హ |

బ్రాహ్మణో హర్షసంయుక్తః స్వాశ్రమం చాగతోఽభవత్ || ౯||

తతో యామాః ప్రగృహ్యైవ పిశునం తం మహాఖలమ్ |
 రారవే తే వినిక్షిప్య నరకే పాచయంస్తదా || ౧౦||
 పఞ్చమే దివసే ప్రాప్తే తత్రాశ్చర్యం బభూవ వై |
 నరకః శాస్త్రరూపశ్చ యాతనావర్జితోఽభవత్ || ౧౧||
 తం దృష్ట్వా పరమాశ్చర్యం యమదూతా యమం యయుః |
 వృత్తాంతం కథయామాసుర్నరకస్య సుశాన్తిజమ్ || ౧౨||
 తచ్చుత్వా విస్మితో ధర్మో ధ్యానసంస్థో బభూవ హ |
 జ్ఞాత్వా తాన్ కథయామాస స్మృత్వా అమ్బోదరం ప్రభుః || ౧౩||
 ధర్మరాజ ఉవాచ |
 పిశునోఽయం మహాపాపీ చాణ్డాలో నాఽత్ర సంశయః |
 న యోగ్యో నరకే దూతా అధునా పుణ్యవానభూత్ || ౧౪||
 యత్రాఽయం తు మృతస్తత్ర గాణపత్యః సమాగతః |
 తస్య మస్తకగా దూర్వా పపాత పిశునోపరి || ౧౫||
 యస్య స్పర్శో భవేద్ దూతా ఆస్థికస్య శవస్య వా |
 తస్య పాపం లయం సర్వం గమిష్యతి న సంశయః || ౧౬||
 పుణ్యరాశిర్భవేత్ సోఽపి సర్వమాన్యో విశేషతః |
 ఆత ఏనం తు నిష్కాస్యానయస్తు మమ సన్నిధౌ || ౧౭||
 యమస్య వచనం శ్రుత్వా విస్మితాస్తే సమాయయుః |
 నిష్కాసితుం సముద్యుక్తాస్తావచ్చిత్రం బభూవ హ || ౧౮||
 గణేశదూతసంయుక్తం విమానం నేతుమాయయౌ |
 తం గృహ్య గాణపత్యాస్తే యయుః స్వానన్ధకం పురమ్ || ౧౯||
 పిశునం బ్రహ్మభూతం తే చక్రుర్హ్రసమన్వితాః |
 పూర్వదేహస్య దూర్వాయాః స్పర్శే భక్తిపరాయణాః || ౨౦||
 ధర్మోఽతివిస్మితో భూత్వా తాన్ జగాద స్వనేవకాన్ |
 ఆహో పశ్యత దూతేశా దూర్వామాహాత్యముత్కటమ్ || ౨౧||
 ధన్యోఽయం పిశునో పాపీ యస్య దేహే సమాగతా |
 దూర్వా యయా విశేషేణ యోగినాం పదగోఽభవత్ || ౨౨||
 మహిమానం తు దూర్వాయాః కో జానాతి సమగ్రకమ్ |

శవస్పర్శేన దూతేశా బ్రహ్మభూతపదస్పదమ్ || ౨౩||

తానుక్త్వా సాశ్రునేత్రః స బభూవ రవిన్దనః |
గణేశం మన్యతే నిత్యం భజతే భక్తిసంయుతః || ౨౪||

ఇదం దూర్వాభవం చిత్రం మాహాత్మ్యం యః శృణోతి చేత్ |
పఠతి తస్య విఘ్నేశో వాఞ్చితం దదతే సదా || ౨౫||

|| ఓం తత్సదితి శ్రీమదావ్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే
పంచమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే దూర్వాపత్రస్పర్శమహిమావర్ణనం నామాష్టావింశతితమోఽధ్యాయః
|| X.౨౮

(Page ఖం. X అ. ౨౯ పాన ౬౩)

X.౨౯ త్రిశిరసశ్చరితవర్ణనం నామ ఏకోనత్రింశత్తమోఽధ్యాయః

|| శ్రీగణేశాయ నమః ||

ముద్గల ఉవాచ |
అన్యత్త్వం శృణు మాహాత్మ్యం దూర్వాయాః స్వసుఖప్రదమ్ |
యయా తృప్తిసమాయుక్తో బభూవ ద్విరదాననః || ౧||

ఏకదా నారదో యోగీ జగామ జనకాలయమ్ |
పూజితో జనకం సోఽపి జగద హర్షసంయుతః || ౨||

నారద ఉవాచ |
ధన్యస్త్యం గణనాథస్య భక్తః పరమభావికః |
మనేప్పితం గణాధ్యక్షో దదతే తే నియన్త్రితః || ౩||

నారదస్య వచః శ్రుత్వా తం ప్రహస్య మహామునిమ్ |
జగద జనకో వాక్యం యోగయుక్తం స యోగవిత్ || ౪||

జనక ఉవాచ |
యాజ్ఞవల్క్యేన యోగశ్చ కథితో మే శుభప్రదః |
పూర్ణశాన్తిప్రదో విప్ర గాణేశో నాత్ర సంశయః || ౫||

ఏకాక్షరం గణేశస్య దదౌ మన్తం సుసిద్ధిదమ్ |
మహ్యం స కృపయా యోగీన్ సాధనం ప్రజగామ హ || ౬||

తథా మయా మహాయోగీన్ సాధితం జ్ఞానముత్తమమ్ |

గణేశకృపయాఽహం తు యోగీ జాతో గురుర్యథా || ౭||

అతోఽహం గణనాథశ్చ న భిన్నౌ మునిసత్తమ |

గణేశస్య కృపా కుత్ర వర్తతే భేదదాయినీ || ౮||

మయా యచ్చిన్వితం తత్తత్ కథం దదాతి విఘ్నపః |

అయోగినామిదం సర్వం భ్రాన్వితం భవతీత్యహో || ౯||

పఞ్చాధా చిత్తవృత్తిశ్చ తాసాం ప్రకాశకారకః |

చిన్తామణిః స్వయం సాక్షాత్ భేలతి హృది సంస్థితః || ౧౦||

జనకః కుత్ర యోగీన్ద్ర వర్తతే వద సామ్ప్రతమ్ |

తస్యోపరి గణేశస్య కృపాదికమిదం మునే || ౧౧||

అహం హర్తా అహం కర్తాఽహం పాతా చ మదాత్మనామ్ |

భ్రాన్తవద్భాషణం యోగ్యం నైవ తే యోగినత్తమ || ౧౨||

జనకస్య వచః శ్రుత్వా నారదః క్రోధసంయుతః |

ఉవాచ తం మహాభాగం నిర్భర్త్య జనకం పునః || ౧౩||

నారద ఉవాచ |

జ్ఞానమత్తోఽసి రాజేన్ద్ర నశ్వరస్త్వం కథం భవేః |

గణేశాకారరూపశ్చ దేహవాన్ భ్రమధారకః || ౧౪||

బ్రహ్మణస్పతినామా వై గణేశో వేదవాదతః |

శరీరే తస్య సా సత్తా వర్తతే పూర్ణభావతః || ౧౫||

యోగిదేహేన సా సత్తా కదాపి నృప వర్తతే |

సమాధినా చ యోగీన్ద్రో గణేశః కథితో బుధైః || ౧౬||

ప్రారబ్ధదేహధారిత్యాన్నరో యోగీ న సంశయః |

సరతుల్యా శరీరేస్య భవేత్ సత్తా హి సర్వదా || ౧౭||

గర్విష్టో యోగమాహాత్యజ్జనక త్వాం విశేషతః |

భవితా గర్వభక్తస్తే గజాననప్రసాదతః || ౧౮||

ఏవముక్త్వా నృపం యోగీ కైలాసే గణపం యయౌ |

తం ప్రణమ్య విసీతః స వృత్తాన్తం ప్రజగాద హ || ౧౯||

పునః ప్రణమ్య విఘ్నేశం యయౌ స్వేచ్ఛాచరో మునిః |

నారదో గణనాథస్య గానాసక్తో మహామతిః || ౨౦||

తతో గజాననో భూపం వృద్ధబ్రాహ్మణరూపధృక్ |
 ఆయయౌ జనకం కుష్ఠీ కృమిభారాకులః పతన్ || ౨౧||
 కమ్పేన సంయుతః సోఽపి దుర్గణేన సమావృతః |
 పూయశోణితఘ్రౌఘైర్వాస్యవృశ్చ మక్షికావృతః || ౨౨||
 ద్వాపరపాలేన రాజ్జశ్చాజ్జయా తత్ర ప్రవేశితః |
 యయాచే తం నృపం విప్రో భోజనం తోషకారకమ్ || ౨౩||
 రాజ్ఞా సమ్పూజితో విప్రో బుభుజేఽన్నం సమాగతమ్ |
 అన్నం పునర్యయాచే తం పుష్కలం ప్రదదౌ నృపః || ౨౪||
 తదేవ తేన సమ్భుక్తం పునా రాజా భయాకులః |
 అయుతానాం సమం తస్మై దదావన్నం సుతుష్టిదమ్ || ౨౫||

(Page ఖం. X అ. ౨౯ పాన ౬౪)

భక్షయిత్వా తదపి స యయాచేఽన్నం మహామునిః |
 తతోఽపకవ్యం దదౌ తస్మై తద్ బభక్ష ద్విజోత్తమః || ౨౬||
 తతో రాజా పురే సంస్థం భూమిస్థం ప్రదదౌ పునః |
 అన్నం బభక్ష తత్ సోఽపి యయాచే తం ధరాపతిమ్ || ౨౭||
 పురప్రాస్తే స్థితా గ్రామాస్తేభ్యో రాజ్ఞా సమాహృతమ్ |
 అన్నం దత్తం చ విప్రేణ భక్షితం సకలం ప్రభో || ౨౮||
 యయాచే స నృపం విప్రో దేహ్యాన్నం రాజసత్తమ |
 రాజ్ఞా లజ్ఞాసమాయుక్తో న కిఞ్చిత్తమువాచ హ || ౨౯||
 రాజానం మునివర్యశ్చ జగాద ప్రహసన్నివ |
 త్వం గణేశో న సన్దేహః కథం సత్త్వావివర్జితః || ౩౦||
 ఆకర్తుం కర్తుమద్వైవాన్యథా కర్తుం గజాననః |
 సమర్థస్త్వం కథం రాజంస్తూష్ణీం తిష్ఠసి తద్ వద || ౩౧||
 భ్రావ్తో యోగమదేనాసి రాజేన్ద్రాత్ర న సంశయః |
 ప్రత్యక్షం నరతుల్యోఽసి న గణేశో మతః కదా || ౩౨||
 ఏవముక్త్వా గణేశానో బ్రాహ్మణస్య స్వరూపధృక్ |
 బహిర్ఘ్నోఽస్మత్స్య లోకాన్ స యయాచేఽన్నం క్షుధాతురః || ౩౩||

లోకాః సర్వే సమూచుస్తం సర్వేషాం గృహగం మునే ।
 రాజ్ఞా సమాహృతం చాన్నం త్వయా సర్వం ప్రభక్షితమ్ ॥ 3౪॥
 నాస్మద్గ్రేహేఽధునా కిఞ్చిదన్నం త్వం గచ్ఛ వాడవ ।
 సర్వభక్షః కుతో యాతః కోఽసి న జ్ఞాయతే జనైః ॥ 3౫॥
 శ్రుత్వా సోఽపి హసన్ విప్రో బభ్రామ యత్ర తత్ర తు ।
 పురస్తాన్తే గతో దైవాద్ దదర్శద్ వాడవాలయమ్ ॥ 3౬॥
 త్రిశిరా మునివర్యశ్చాయాచితా వృత్తిధారకః ।
 గాణపత్యాగ్రణీః పత్న్యా స విరోచనయా యుతః ॥ 3౭॥
 తం దదర్శ గణేశానః ప్రవివేశ తదాశ్రమమ్ ।
 సర్వాపకారసంయుక్తం ధాతుధాన్యాదివర్జితమ్ ॥ 3౮॥
 యయాచే తం మహాభాగమన్నం తృప్తికరం మునే ।
 దీయతాం మే క్షుధార్తాయ గాణపత్యస్వరూపధృక్ ॥ 3౯॥
 జగద త్రిశిరాస్తత్ర బ్రాహ్మణం వాక్యముత్తమమ్ ।
 మద్గృహే వైవ విప్రేన్ద్ర ధాన్యం కిఞ్చిత్ ప్రవర్తతే ॥ ౪౦॥
 దరిద్రాణాం మహారాజోఽహమేకో నాత్ర సంశయః ।
 మత్సమో మానవో యుక్తో దారిద్ర్యేణ న తిష్ఠతి ॥ ౪౧॥
 దూర్వాఙ్కూరాః సమాసీతా గణేశపూజనాయ చ ।
 తేష్వేకో విద్యతే విప్ర నాన్యత్ కిఞ్చిద్ విచారయ ॥ ౪౨॥
 తస్య తద్ వచనం శ్రుత్వా జగద క్షుధితో ద్విజః ।
 భక్త్యా దేహి మహాభాగ దూర్వాఙ్కూరం క్షుధాపహమ్ ॥ ౪౩॥
 తతో విరోచనా విప్రం దదౌ నత్వా గజాననమ్ ।
 ధ్యాత్వా దూర్వాఙ్కూరం తస్మై నానాన్నం కల్ప్య తత్ర సా ॥ ౪౪॥
 భక్త్యా దత్తం తయా విప్రో బభక్ష ప్రితీసంయుతః ।
 తేన దూర్వాఙ్కూరేణైవ సన్తప్తోఽభూన్ మహామతే ॥ ౪౫॥
 భక్త్యా తుష్టో దదౌ విప్రం దర్శనం గణనాయకః ।
 గజవక్త్రాదిబిహ్నిశ్చ యుతం రూపం పరాత్పరమ్ ॥ ౪౬॥
 దృష్ట్వా లమ్బోదరం తౌ తు ప్రణేమతుః పునః పునః ।
 తం సాశ్రునయనౌ పూజ్య తుష్టువతుః కృతాఙ్ఘ్రీ ॥ ౪౭॥

విరోచనాత్రిశిరసాపూచతుః ।

గణేశాయ నమస్తుభ్యం నమః సర్వప్రియఙ్కర ।

బ్రహ్మణే బ్రహ్మనాథాయ విఘ్నేశాయ నమో నమః ॥ ౪౮ ॥

హేరమ్బాయ పరేశాయ మూషకధ్వజినే నమః ।

ఆత్మనేనాత్మనే తుభ్యం నమో లమ్బోదరాయ వై ॥ ౪౯ ॥

అనామయ హ్యనాథార సర్వాధార సుమూర్తయే ।

(Page ౪౦. X అ. ౨౯ పాన ౬X)

వక్రతుణ్డాయ సర్వేషాం నమః పూజ్యాయ తే నమః ॥ ౫౦ ॥

ఆదిమధ్యాస్తహీనాయ తదాకారాయ ధుణ్డయే ।

జ్యేష్ఠరాజాయ సర్వేషాం మాత్రే పిత్రే నమో నమః ॥ ౫౧ ॥

సర్వాదిశూర్పకర్ణాయ పూర్ణాయ ధరణీధర ।

శేషనాభివిభూషాయ నమశ్చింతామణే నమః ॥ ౫౨ ॥

సిద్ధిబుద్ధిప్రదాత్రే తే స్వాననే వాసకారణే ।

భక్తేభ్యః శాన్తిదాత్రే వై శాన్తిస్థాయ నమో నమః ॥ ౫౩ ॥

సిద్ధిబుద్ధివరాయైవ నమో మూషకవాహన ।

గజాననాయ జ్యేష్ఠేభ్యః పదజ్యేష్ఠప్రదాయినే ॥ ౫౪ ॥

ధన్యో మాతా పితా నాథ కులశీలాదికం చ మే ।

యేన దృష్టో గణాధీశో వేదాంతాగోచరో విభుః ॥ ౫౫ ॥

వేదా విదుర్నో న చ యోగినోఽయం బ్రహ్మాదయో వేదవిదః శివాదయః ।

శాస్త్ర్యా ప్రలభ్యం గణనాథవేవం పశ్యావహే చిత్రమిదం న సంశయః ॥ ౫౬ ॥

పరాత్పరస్త్వం పరమప్రమేయః కథం మహాత్మన్ సదనే గతో మమ ।

న మత్సమో హ్యణ్ణకటాహమధ్యే గణేశ తే పాదసమీపగాదహో ॥ ౫౭ ॥

ఏవం సంస్తువతస్తస్య సస్త్రికస్య మహామునే ।

అత్యస్తభక్తిమాహాత్మ్యాత్ కణ్ఠరోధః సమాభవత్ ॥ ౫౮ ॥

ననర్త పరమానన్దయుక్తస్తత్ర ప్రజాపతే ।

సరోమాఞ్ఞో న సస్మార యథా భ్రాస్తశ్చ సాశ్రుకః ॥ ౫౯ ॥

తతస్తం గణనాథో వై జగద వచనం హితమ్ ।

స్వయం సాశ్రుః సరోమాఞ్శ్చ భక్తిం దృష్ట్వా మహామునే || ౬౦||

శ్రీగణేశ ఉవాచ |

భవత్కృతమిదం స్తోత్రం మమ ప్రీతికరం బహు |

భవిష్యతి జనానాం వై మునే మద్భక్తివర్ధనమ్ || ౬౧||

యః పఠిష్యతి యో మర్త్యః శ్రోష్యతే సర్వమాలభేత్ |

భుక్తిం ముక్తిం బ్రహ్మభూయం సర్వదా మత్ప్రియో భవేత్ || ౬౨||

వరాన్ వృణు మహాయోగిన్స్త్రిశిరో మనసీప్సితాన్ |

సర్వం దాస్యామి భక్త్యా తే తోషితోఽహం న సంశయః || ౬౩||

గణేశవచనం శ్రుత్వా సస్త్రీకస్త్రీశిరాః పునః |

ఉవాచ తం ప్రణమ్యాదౌ భక్త్యా నమ్రో మహామునిః || ౬౪||

త్రిశిరా ఉవాచ |

మాం మోహయసి కిం నాథ న వృణోమి గజానన |

సర్వం భ్రాన్తిప్రదం మత్వా భక్తిం యాచే త్వయి స్థిరామ్ || ౬౫||

శ్రుత్వా జగాద తం విఘ్నరాజోఽసౌ విస్మితోఽభవత్ |

అహో యః సుదృఢాం భక్తిమేకాం వృణోతి వాడవః || ౬౬||

శ్రీగణేశ ఉవాచ |

పూర్ణాం భక్తిం మహాయోగిన్ లభసే నాత్ర సంశయః |

మదీయాం తే వశే నిత్యం భవిష్యామి తయా కిల || ౬౭||

ఏవముక్త్వాన్తర్థేఽసౌ గణేశో బ్రహ్మనాయకః |

సస్త్రీకస్త్రీశిరాస్తత్ర ఖేదయుక్తో బభూవ హ || ౬౮||

గణేశకృపయా తత్ర గృహం తస్య మహామునేః |

శుశుభే రత్నసంయుక్తం సువర్ణభిత్తిరాజితమ్ || ౬౯||

ద్వారి నానా జనాస్తత్ర సువర్ణయష్టిధారకాః |

స్థితాస్తథా స్త్రియో దాసాః సేవాం కర్తుం సులాలసాః || ౭౦||

నానాసమ్ప్రతిసంయుక్తం దృష్ట్వాఽసౌ విస్మితోఽభవత్ |

తావద్దాసాశ్చ తం గృహ్య సేవాం చక్రుః సుభావికాః || ౭౧||

తద్ దృష్ట్వా పరమాశ్చర్యం మునిః పత్నీం సమబ్రవీత్ |

మాయా భక్తిప్రణాశార్థం దత్తా విఘ్నేశ్వరేణ చ || ౭౨||

అతో యత్నసమాయుక్తా భుజ్జ్వ భోగాన్ మహాసతి ।
ఏవం మదవిహీనౌ తౌ పరం బుభుజతుః సుఖమ్ ॥ ౭౩॥

(Page ఖం. X అ. ౩౦ పాన ౬౬)

దానమార్గేణ స దదౌ ద్రవ్యం నానావిధం విధే ।
తథాపి తాదృశం తత్ర రేజే సోఽపి సువిస్మితః ॥ ౭౪॥

ఏతత్తే కథితం కిఞ్చిత్ దూర్వామాహాత్మ్యముత్కటమ్ ।
గణేశతోషకం పూర్ణం సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ॥ ౭౫॥

గణేశరోమకూపేషు బ్రహ్మాణ్ణాని హ్యనేకశః ।
బ్రహ్మ నానావిధం దేహే స్థితం తస్య ప్రజాపతే ॥ ౭౬॥

తత్సర్వం తృప్తిమాయాతి తృప్తే విఘ్నేశ్వరే పరే ।
ఫలం తస్య చ లోకే కో వర్ణయేద్వద మానద ॥ ౭౭॥

త్రైలోక్యాదికమేతస్మాన్న తుల్యం దూర్వయా భవేత్ ।
అపారపుణ్యదా ప్రోక్తా గణేశే తోషకారిణీ ॥ ౭౮॥

దూర్వాయా మహిమా దక్ష కథితో బ్రహ్మదాయకః ।
భుక్తిముక్తిప్రదః పూర్ణః పఠతే శ్చుణ్యతే భవేత్ ॥ ౭౯॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదావ్యై పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే
పఞ్చమే ఖణ్ణే లమ్బోదరచరితే త్రిశిరసశ్చరితవర్ణనం నామ ఏకోనత్రింశత్తమోఽధ్యాయః
॥ X.౨౯

X.30 దూర్వామాహాత్మ్యవర్ణనం నామ త్రింశత్తమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

దక్ష ఉవాచ ।

శ్రుతం దూర్వార్పణస్యాఽపి మాహాత్మ్యం సర్వసిద్ధిదమ్ ।
న దూర్వయా సమం కిఞ్చిద్ దృశ్యతే భువనేషు వై ॥ ౧॥

తథాపి తృప్తిం నో యామి యోగామృతపరాయణః ।
అతో మే వద యోగీన్ద్ర జనకస్య కథానకమ్ ॥ ౨॥

గణేశేన మహాయోగీ జనకశ్చలితోఽభవత్ ।
కిం చకార తతః సోఽపి గతే విఘ్నేశ్వరే వద ॥ ౩॥

ముద్గల ఉవాచ ।

శృణు ప్రజాపతే చిత్రం చరిత్రం జనకస్య చ ।

గతే గణేశ్వరే సోఽపి దుఃఖయుక్తో బభూవ హ ॥ ౪ ॥

శుశోచ హృది సజ్జుభో జగాద స్వస్య చేతసి ।

అహో నారదవిప్రేణ కథితం సత్యమేవ తత్ ॥ X ॥

దేహో భక్తికరః ప్రోక్తో న భజేద్యస్తమాప్య సః ।

గజాననం నరో నిత్యం వజ్శ్చితో మాయయా పరమ్ ॥ ౬ ॥

కర్మనిష్ఠైర్గణేశానః సేవ్యః స్వహితకారణాత్ ।

తపఃఫలప్రదః సేవ్యః తపోనిష్ఠైస్తథాఽపి సః ॥ ౭ ॥

జ్ఞాననిష్ఠైః సదా సేవ్యో జ్ఞానసిద్ధిప్రదాయకః ।

యోగిభిర్వ్యోగదాతా స సేవ్యో బ్రహ్మమయః ప్రభుః ॥ ౮ ॥

అహో దేహధరః సాక్షాద్బ్రహ్మణస్పృతివాచకః ।

వేదేషు కథితశ్చాయం గణేశో నాత్ర సంశయః ॥ ౯ ॥

సస్త్వజ్య మూర్ఖవద్భ్రాన్తోఽహం గణేశం ప్రభావతః ।

యోగస్య చావదం మిథ్యా నరతుల్యస్వభావవాన్ ॥ ౧౦ ॥

గణేశభజనం ముఖ్యం ధృతం యేన మహాత్మనా ।

స యోగీన్ద్రగురుః సాక్షాత్తత్సమం నైవ విద్యతే ॥ ౧౧ ॥

ఏవం క్షోభసమాయుక్తో జనకః స్వగృహే స్థితః ।

సమాయయుశ్చ యోగీన్ద్రాస్తం నవర్షభనన్దనాః ॥ ౧౨ ॥

నగ్నాః సర్వత్ర పూజ్యాశ్చ సదా యావనధారకాః ।

అవ్యాహతాస్త్రిలోకేషు భ్రమన్తః స్వేచ్ఛయాచరాః ॥ ౧౩ ॥

సర్వవన్ద్యాః సదా దక్ష బ్రహ్మభూయపరాయణాః ।

(Page ఖం. X అ. ౩౦ పాన ౬౭)

విధినిషేధహీనాశ్చ యోగరూపధరా ఇవ ॥ ౧౪ ॥

గణేశస్య చరిత్రాణి కథయన్తః పరస్పరమ్ ।

తద్రూపాస్తస్య నామాని వదన్తో హర్షసంయుతాః ॥ ౧౫ ॥

స్వపరభ్రాన్తిజూన్యాశ్చ సమలోష్ఠాశ్మకాఞ్చనాః ।

భేదాభేదవిహీనా వై వర్ణాశ్రమవివర్జితాః ॥ ౧౬ ॥

స్వేచ్ఛయా కర్మ కర్తారః స్వేచ్ఛయా జ్ఞానధారకాః ।
 స్వేచ్ఛయా సమశీలా వై స్వేచ్ఛయా సహజప్రియాః ॥ ౧౭ ॥
 స్వేచ్ఛయా స్వస్వరూపస్థా స్వేచ్ఛయా యోగతత్పరాః ।
 స్వేచ్ఛయా పూర్ణయోగస్థా వర్ణవస్తశ్చ స్వేచ్ఛయా ॥ ౧౮ ॥
 స్వేచ్ఛయాఽఽశ్రమసంయుక్తాః స్వేచ్ఛయా విధిధారకాః ।
 నిషేధే స్వేచ్ఛయా యుక్తాః స్వాధీనాస్తే చ యోగినః ॥ ౧౯ ॥
 విధినిషేధహీనాశ్చ స్వేచ్ఛయా వై వినాయకాః ।
 దణ్డాదిభిర్విహీనాస్తే గణేశగానతత్పరాః ॥ ౨౦ ॥
 తాన్ దృష్ట్వా జనకో రాజా సమ్భ్రమాకులచేతసా ।
 సముత్థాయ ననామాఽఽదౌ దణ్డవత్ పృథివీతలే ॥ ౨౧ ॥
 ఉత్థాయ తాన్ ప్రపూజ్యాఽథ భోజయామాస చాన్ధసా ।
 పాదసంవాహనే సంస్థో జగాద వచనం హితమ్ ॥ ౨౨ ॥
 జనక ఉవాచ ।
 ధన్యా మే పితరౌ విద్యా తపఃస్వాధ్యాయకాదయః ।
 బ్రహ్మణస్పతిరూపాణాం భవతాం దర్శనాత్ కిల ॥ ౨౩ ॥
 నిఃస్పృహః సర్వభావేషు భవంతో నాత్ర సంశయః ।
 తథాపి భవదాజ్ఞాం వై కర్తుమీహ చ యోగినః ॥ ౨౪ ॥
 భవతాం కిఞ్చిదాజ్ఞాయాం సంస్థితో యది మానవః ।
 సకృత్తస్య పునర్జన్మ విద్యతే వైవ భక్తిభాక్ ॥ ౨౫ ॥
 ఆవమానేన సద్యో వై నారకీ జాయతే నరః ।
 సాక్షాద్యోగస్వరూపాశ్చ భవంతః కృపయాఽఽగతాః ॥ ౨౬ ॥
 న మత్సమస్త్రిలోకేషు భవతాం దర్శనాద్భవేత్ ।
 అధునా కృతకృత్యోఽస్మి జాతోఽహం భాగ్యగౌరవాత్ ॥ ౨౭ ॥
 ముద్గల ఉవాచ ।
 జనకస్య వచః శ్రుత్వా సాధు తం తే ప్రజాపతే ।
 జగుః ప్రహృష్టభావేన రాజానం శాన్తిదాయకాః ॥ ౨౮ ॥
 నవయోగిన ఉఃచుః ।

ధన్యస్త్యం మానవో రాజా విదేహోఽసి న సంశయః ।
 సాధుత్వే దేహసంస్థోఽపి త్వయి చిత్రం న సమ్భవేత్ ॥ ౨౯॥
 సాధుదర్శనకామాశ్చ వయం తే గృహమాగతాః ।
 దృష్ట్వా త్వాం యోగినం పూర్ణం తృప్తాః స్మః శ్రుతకీర్తయః ॥ ౩౦॥
 గచ్ఛామో రాజశార్దూల నేచ్ఛామః కిఞ్చిదప్యహో ।
 పూజాం త్వయా కృతాం దృష్ట్వా సస్తుష్టాః స్మో మహామతే ॥ ౩౧॥
 తేషాం తద్వచనం శ్రుత్వా తాన్ జగద నృపః పునః ।
 ప్రణమ్య భక్తిసంయుక్తో హితం సర్వజనప్రియః ॥ ౩౨॥
 జనక ఉవాచ ।
 వదేత యోగసంసిద్ధ్యై కిం కర్తవ్యం జనైః సదా ।
 యేన యోగీన్ద్ర వన్ద్యాస్తే భవన్తి మానవా బుధాః ॥ ౩౩॥
 కవిరువాచ ।
 స్వధర్మపాలకో నిత్యం భవేద్యోగపరాయణః ।
 రజస్తమస్తిరస్కృత్య సత్త్వయుక్తో ముముక్షుకః ॥ ౩౪॥
 గణేశార్పణబుద్ధ్యా వై కర్మాణి సతతం నరః ।
 కుర్యాచ్ఛృతాని స్మార్తాని వ్రతాదీని విశేషతః ॥ ౩౫॥
 ఆన్తరాణి మహారాజ వాయుసాధనకాని వై ।
 స్మృతాని తాని సర్వాణి కుర్యాత్ ధ్యానపరాయణః ॥ ౩౬॥
 గణేశస్య సదా ధ్యానం కుర్యాత్ స్వహృది భూమిప ।
 ఏకాక్షరాదిమన్త్రాశ్చ తేష్వైకజపకారకః ॥ ౩౭॥
 సమృజ్ఞాతసమాధిస్థః సమ్భవేద్యది మానవః ।
 తథాపి గణరాజస్య ధ్యానం నైవ పరిత్యజేత్ ॥ ౩౮॥
 ఆసమృజ్ఞాతయోగస్థః భవేద్యది స మానవః ।
 తథాపి విఘ్నరాజస్య సదా ధ్యానం సమాచరేత్ ॥ ౩౯॥
 గణేశధ్యానసంయుక్తో యోగభూమిం నృపాత్మజ ।
 స చ స్వల్పేన కాలేనోల్లజయేద్విఘ్నహానతః ॥ ౪౦॥
 తతో యోగీ భవేన్నూనం శాన్తియోగపరాయణః ।
 చిత్తే చిన్తామణౌ సోఽపి తదాకారః సుసాధనాత్ ॥ ౪౧॥

న గణేశసమం కింఞ్చిజ్జగత్సు బ్రహ్మాదం భవేత్ |
సర్వేభ్యో యోగదానార్థం బభూవే దేహధారకః || ౪౨||

ఏతత్తే కథితం భూప యోగప్రాప్తౌ సుసిద్ధిదమ్ |
భజనం సిద్ధినాథస్య యోగసిద్ధిప్రదాయకమ్ || ౪౩||

జనక ఉవాచ |

కథం చిన్తామణిః ప్రోక్తో గణేశానో వదన్తు మే |
తస్య రూపం కథం జ్ఞేయం నరైశ్చిత్తే విశేషతః || ౪౪||

హరిరువాచ |

చిత్తం పఞ్చవిధం ప్రోక్తం తత్ర చిన్తామణిః స్థితః |
చిత్తప్రకాశకత్వార్ద్యై విఘ్నేశానః ప్రకథ్యతే || ౪౫||

క్షిప్తం మూఢం చ విక్షిప్తమేకాగ్రం చ నిరోధకమ్ |
పఞ్చాధా చిత్తమేవం తు భవతే శృణు భూమిప || ౪౬||

యత్ర క్షిప్తం మనః సర్వైస్తత్ర జ్ఞానయుతం భవేత్ |
తదేవ కర్తుముద్యుక్తం సమర్థం సమ్భవేత్ కథమ్ || ౪౭||

క్షిప్తం చిత్తం విజానీహి స్మృతస్తత్ర ప్రకాశకః |
చిన్తామణిర్గణాధీశస్తం భజస్వ మహామతే || ౪౮||

యత్ర క్షిప్తం నరేణైవ చిత్తం తత్ర న గచ్ఛతి |
జ్ఞానహీనతయా తస్య మూఢవన్ మూఢసంజ్ఞితమ్ || ౪౯||

అన్యచ్ఛ్రాన్తియుక్తానాం పిశాచవత్ స్థితం సదా |
చిత్తం తదేవ మూఢం చ జ్ఞాతవ్యం జనవత్సల || ౫౦||

తత్ర ప్రకాశకర్తా స నానాఖేలపరాయణః |
చిన్తామణిర్గణాధ్యక్షః స తిష్ఠతి భజస్వ తమ్ || ౫౧||

సత్సభావసమాయుక్తో మానవో మోక్షకాముకః |
బ్రహ్మార్పణతయా సర్వం కురుతే కర్మ నిత్యదా || ౫౨||

బ్రహ్మానుభవహీనో న జగత్సు సుఖలాలసః |
బ్రహ్మార్థం తస్య చిత్తం వై విక్షిప్తం కథితం బుధైః || ౫౩||

సంసారే క్షిప్తభావశ్చ తస్మాద్విగతక్షేపణమ్ |

కర్తుం సముద్యతః సోఽపి సదా సాధనతత్పరః ॥ ౫౪ ॥

అనేన విధినా రాజన్ విక్షిప్తం చిత్తముచ్యతే ।
తత్ర ప్రకాశకర్తారం చింతామణిం భజస్వ తమ్ ॥ ౫౫ ॥

జ్ఞానదృష్టిః సముత్పన్నా హృది సర్వత్ర భూమిప ।
సాక్షాదాభివస్యైక్యకరావయవాదికవర్జితా ॥ ౫౬ ॥

తయా సోఽపి నరస్తత్ర యత్ర పశ్యతి యోగవిత్ ।
ఆకారరహితం భాతి విశ్వం సర్వం న సంశయః ॥ ౫౭ ॥

అష్టధా సా సమాఖ్యాతా సమృజ్ఞాతస్వరూపికా ।
ఏకభావకరా వృత్తిరేకాగ్రా కథితా బుధైః ॥ ౫౮ ॥

తత్ర చింతామణిః సాక్షాత్ ప్రకాశకారకః స్మృతః ।
తం భజస్వ విధానేన సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ॥ ౫౯ ॥

జగదవయవైర్ముక్తం చతుర్దేహమయం నృప ।
బిన్దస్త్వస్య పరా కాష్ఠా బ్రహ్మకాయాప్రధారకమ్ ॥ ౬౦ ॥

దేహీ భేదవిహీనశ్చ దేహచాలక ఉచ్యతే ।
సోఽహం మాత్రాత్మకః సోఽపి కథితో వేదవాదిభిః ॥ ౬౧ ॥

తయోర్యోగే నిరోధశ్చ సదా భవతి చేతనః ।
తస్య భేదో సమాఖ్యాతౌ సంయోగాయోగరూపిణౌ ॥ ౬౨ ॥

స్వత ఉత్థానయుక్తం పరత ఉత్థానధారకమ్ ।
స్వతః పరత ఉత్థానవర్జితం బ్రహ్మ ఉచ్యతే ॥ ౬౩ ॥

ఏతత్ సంయోగకం ప్రోక్తం సమాధేర్ధారకం పరమ్ ।
సర్వేషాం తత్ర సంయోగో బ్రహ్మకారేణ జాయతే ॥ ౬౪ ॥

(Page ఖం. X అ. 30 పాన ౬౯)

అన్యదయోగరూపం వై నివృత్తేర్ధారకం పరమ్ ।
బ్రహ్మ మాయావిహీనం తు వ్యతిరేకప్రభావతః ॥ ౬౫ ॥

కేషోఞ్చిత్తత్ర సంయోగో బ్రహ్మణాం జగతాం భవేత్ ।
నైవ కేషు చ తస్యాపి బ్రహ్మయోగం ప్రకథ్యతే ॥ ౬౬ ॥

స్వకీయభేదనాశేన లభ్యతే నాత్ర సంశయః ।

తదేవ బ్రహ్మభూతత్వం నిరోధవృత్తిజం మతమ్ || ౬౭||

నిరోధే చిత్తకే రాజన్ ప్రకాశదగణేశ్వరమ్ |

చిన్తామణిం భజస్వ త్వం పరం తత్ ఖేలాలసమ్ || ౬౮||

పఞ్చాధా చిత్తభూమిస్థం త్యక్త్వా యోగపరో భవేత్ |

స్వయం చిన్తామణిః సాక్షాద్భవతే చిత్తనాశనాత్ || ౬౯||

శాన్త్యా సర్వత్ర రాజేన్ద్ర చిత్తేషు నిత్యమాదరాత్ |

చిన్తామణిః ప్రలభ్యేత త్యక్త్వా సద్యశ్చ చిన్తనమ్ || ౭౦||

ఏతత్తే కథితం పూర్ణం చిన్తామణిస్వరూపకమ్ |

తం భజస్వ విధానేన శాన్త్యా యోగపరాయణః || ౭౧||

జనక ఉవాచ |

ఏతాదృశో గణేశానః కథం దేహధరోఽభవత్ |

తత్ర శ్రద్ధాదికం నాథాస్తాదృశం జాయతే కథమ్ || ౭౨||

అన్తరిక్ష ఉవాచ |

వామభాగే రాజసశ్చ దక్షిణే తామసః స్మృతః |

మధ్యే సత్త్వమయః ప్రోక్తస్తేషాం యోగే తురీయకః || ౭౩||

చతుర్విధమయో దేహస్తత్రాహఙ్కారధారకః |

దేహీ చ తన్మయః సాక్షాత్ కణ్ఠాధో గణనాయకః || ౭౪||

యస్మాత్ సర్వం సముత్పన్నం యత్ర గచ్ఛతి భూమిప |

సమాధినా మహోగ్రేణ ప్రలయే తద్గజః స్మృతః || ౭౫||

కదా న జాయతే భూప లయం గచ్ఛతి నో కదా |

తదేవ గజశబ్దాఖ్యం బ్రహ్మ వేదైః ప్రకథ్యతే || ౭౬||

తదేవ మస్తకం తస్య గణేశస్య మహాత్మనః |

తయోర్యోగే గణాధ్యక్షః సాకారో భవతీత్యహో || ౭౭||

సమ్ప్రజ్ఞాతమయో దేహః కణ్ఠాధస్తస్య కీర్తితః |

అసమ్ప్రజ్ఞాతరూపం చ కణ్ఠాదూర్ధ్వం శిరః స్మృతమ్ || ౭౮||

తయోర్యోగే స్వయం సాక్షాద్భక్తానుగ్రహకారణాత్ |

దేహధారీ బభూవాఽపి గణేశో బ్రహ్మనాయకః || ౭౯||

న సర్వసమభావాఖ్యో దేహస్తస్య మహాత్మనః |

దేహధారీ గణాధీశో భక్తిభోగార్థమజ్ఞానా ॥ ౮౦ ॥

న భక్తేశ్వ సమం తస్య ప్రియం రాజేన్ద్ర వర్తతే ।
తదర్థం సకలం హిత్యా భక్తాధీనో భవేత్ స్వయమ్ ॥ ౮౧ ॥

మాయయా భ్రాన్తచిత్తానాం దేహధారీ యథా నరః ।
తథాఽయం భవతి ప్రాజ్ఞ సాక్షాద్యోగస్వరూపధృక్ ॥ ౮౨ ॥

జనక ఉవాచ ।

కీదృశీ గణరాజస్య మాయా భ్రాన్తికరీ మతా ।
తాం మే వదత యోగీన్ద్రా బ్రహ్మభూయార్థమజ్ఞానా ॥ ౮౩ ॥

ప్రబుద్ధ ఉవాచ ।

వామాఙ్గాత్ సిద్ధిరుత్పన్నా వామభాగప్రకాశినీ ।
దక్షిణాఙ్గాత్తథా బుద్ధిర్దక్షిణాఙ్గధరా బభౌ ॥ ౮౪ ॥

సిద్ధిపుత్రః స్వయం లక్షో బుద్ధిపుత్రో మహామతే ।
లాభస్తయోశ్చ చిత్తాత్తే సజ్ఞాతౌ ఖేలకౌ పరౌ ॥ ౮౫ ॥

మాయామోహితచిత్తానాం భ్రామకౌ నాత్ర సంశయః ।
తయో రూపం ప్రవక్ష్యామి శ్శృణు లోకహితాయ చ ॥ ౮౬ ॥

పాపేషు చ నరా రాజన్ యదా లక్షం ప్రకుర్వతే ।
తదా నరకదో లాభో భవతే పాపకారిణామ్ ॥ ౮౭ ॥

యదా పుణ్యేషు లక్షం వై కుర్వతే మానవా నృప ।
తదా స్వర్గప్రదో లాభో జాయతే పుణ్యకర్మణామ్ ॥ ౮౮ ॥

యదా బ్రహ్మణి లక్షం వై కుర్వతే మానవా నృప ।
తదా యోగమయో లాభః సదా భవతి యోగినామ్ ॥ ౮౯ ॥

హృది లక్షః స్థితో నిత్యం సర్వత్ర లక్షదాయకః ।
పదార్థేషు స్థితో లాభో మతో నానా ఫలప్రదః ॥ ౯౦ ॥

తాభ్యాం స యువరాజాభ్యాం విఘ్నేశో మాయయా చరన్ ।
బద్ధహీనః ఖేలతి చ న్వేచ్ఛాచ్ఛారిస్వరూపధృక్ ॥ ౯౧ ॥

తత్ర భ్రాన్తికరీ ప్రోక్తా సిద్ధిః సర్వత్ర వర్తతే ।
సిద్ధ్యర్థం సర్వలోకాశ్చ బభ్రముస్త్వం విచారయ ॥ ౯౨ ॥

ధర్మసిద్ధిస్తథార్థస్య సిద్ధిః కామప్రదాయినీ ।
 మోక్షసిద్ధిస్తథా రాజన్ బ్రహ్మభూయకరీ మతా ॥ ౯౩॥
 అహం గణేశరూపశ్చేత్ కథమత్ర ప్రవర్తతే ।
 భుక్తిముక్తిబ్రహ్మభూయం సిద్ధిః సుభ్రాన్విదా మతా ॥ ౯౪॥
 భ్రాన్విధారకరూపా సా బుద్ధిః సర్వత్ర వర్తతే ।
 బుద్ధ్యా బుద్ధ్వా తు రాజేన్ద్ర పశ్చాన్ మోహో నివర్తతే ॥ ౯౫॥
 పశ్చుచిత్తమయీ బుద్ధిః స్వయం విశ్వాత్మికా మతా ।
 బ్రహ్మీకారా తథా భిన్నం పదమిచ్ఛతి దుఃఖదమ్ ॥ ౯౬॥
 సకామా వైవ నిష్కామా బ్రహ్మభూయపరాయణా ।
 బుద్ధిర్భవతి సా భ్రాన్త్యా భ్రాన్విధారకతాం గతా ॥ ౯౭॥
 నానాభ్రాన్వియుతం సర్వం చకార సిద్ధిమజ్ఞాసా ।
 నానామోహయుతం తద్వద్ బుద్ధిశ్చకార ఖేలయా ॥ ౯౮॥
 తాభ్యాం సమ్మోహితం సర్వం లక్షలాభయుతం భవేత్ ।
 నానాలక్షసమాయుక్తం నానాలాభఫలైర్మ్యుతమ్ ॥ ౯౯॥
 అతో మాయాయుతః సోఽపి గణేశో బ్రహ్మనాయకః ।
 బిమ్బే ఖేలతి బిమ్బీవ జానీహి నృపసత్తమ ॥ ౧౦౦॥
 ఏతన్ మాయాస్వరూపం తే కథితం మోహకారకమ్ ।
 యజ్ఞాత్వా యోగివన్ద్యశ్చ జాయతే మానవః క్షణాత్ ॥ ౧౦౧॥
 జనక ఉవాచ ।
 భక్తిప్రియో గణేశశ్చేత్ కథం మోహయుతాన్ జనాన్ ।
 స్వభక్తాన్న స యోగీన్ద్రాః కరోతి వదత ప్రియాః ॥ ౧౦౨॥
 న పరాధీనతా తస్య స్వప్రియం గణనాయకః ।
 పరాధీనసమానం న న కరోతి మహాదుభృతమ్ ॥ ౧౦౩॥
 పిప్పలాయన ఉవాచ ।
 గణేశేన మహారాజ క్రీడార్థం రచితం జగత్ ।
 మాయామయం విశేషణ నానాఖేలయుతం తథా ॥ ౧౦౪॥
 తత్రాదౌ ద్వివిధం తేన తదర్థం రచితం పురా ।
 తచ్చుగ్ణుష్య విధానేన సర్వసంశయహారకమ్ ॥ ౧౦౫॥

స్వస్వస్వార్థయుతం పూర్ణం మాయాసుఖకరం మతమ్ ।
 తదర్థం సర్వలోకాశ్చ బ్రహ్మాణి సమ్భ్రమన్తి వై ॥ ౧౦౬ ॥
 యోగమార్గస్తథా రాజన్ గాణేశః శాన్తిదః పరః ।
 రచితో మోహనాశార్థం మాయానాశకరో మతః ॥ ౧౦౭ ॥
 యోగేన గణపం జ్ఞాత్వా నరః పూర్ణం తతో నృప ।
 భజతేఽనన్యభావేన తన్నిష్ఠస్తత్పరాయణః ॥ ౧౦౮ ॥
 యస్య భావో భవేద్యత్ర యాదృశస్తాదృశం చరేత్ ।
 తత్ర విష్ణుశ్వరః సాక్షాదాగ్రహం న కరోతి చ ॥ ౧౦౯ ॥
 యదా గణేశ్వరో విశ్వం భక్తియుక్తం నిరన్తరమ్ ।
 కరోతి చేద్గణేశస్య తదా ఖేలః కుతో భవేత్ ॥ ౧౧౦ ॥
 న పరాధీనతా తస్య క్రీడార్థం గణనాయకః ।
 విశ్వం తు ద్వివిధం కృత్వా పరాం పశ్యతి భావనామ్ ॥ ౧౧౧ ॥
 ఏతత్తే కథితం రాజన్ శ్రోతుమిచ్ఛసి కిం పరమ్ ।
 స్వాధీనం తు పరాధీనం మాయయా దృశ్యతే సదా ॥ ౧౧౨ ॥
 జనక ఉవాచ ।
 కిం కర్మ కిమకర్మాపి వికర్మాపి కథం భవేత్ ।
 కర్మయోగశ్చ విప్రేన్ద్రాః కీదృశో వదత ప్రియాః ॥ ౧౧౩ ॥
 ఆవిర్హోత్ర ఉవాచ ।
 స్వస్వధర్మయుతం కర్మ విధియుక్తం మహామతే ।
 (Page ఖం. X అ. ౩౦ పాన ౭౧)
 దేహసౌఖ్యప్రదం ప్రోక్తం జన్మమృత్యుప్రదం భవేత్ ॥ ౧౧౪ ॥
 స్వస్వధర్మవిహీనం యద్విధిహీనం విశేషతః ।
 వికర్మ విధి రాజేన్ద్ర తదేవం పాపరూపకమ్ ॥ ౧౧౫ ॥
 పాపాచరణమాత్రేణ నరో దుర్గతిమాప్నుయాత్ ।
 దేహదుఃఖకరం ప్రోక్తం పరిణామే న సంశయః ॥ ౧౧౬ ॥
 సత్కర్మ ముక్తికామార్థం కురుతే నిత్యమాదరాత్ ।
 బ్రహ్మార్పణస్వభావేనాకర్మ విధి మహామతే ॥ ౧౧౭ ॥

శుక్లగత్యా నరో వేదే ముక్తిం ప్రాప్నోతి శాశ్వతీమ్ |
 అకర్మణః ప్రభావేణ స నిష్కామపరో మతః || ౧౧౮ ||
 కర్మయోగమయం విశ్వం సర్వం జానీహి పార్థివ |
 క్రియాయాం యత్ స్థితం బ్రహ్మ స ఏవ కర్మయోగకః || ౧౧౯ ||
 క్రియమాణం చ యతోక్తం తదేవ కర్మ ఉచ్యతే |
 తస్య భేదాన్ ప్రవక్ష్యామి సమాహితమనాః శృణు || ౧౨౦ ||
 మౌనం యది ధృతం తేన తదా జాతం నృపాత్మజ |
 అతః కర్మమయం విద్ధి ధారణాన్నాత్ర సంశయః || ౧౨౧ ||
 వాయుబన్ధనయోగేన ప్రాణో నీతః స్వమస్తకే |
 తదేవ కర్మరూపం వై వాయుచాలనతః పరమ్ || ౧౨౨ ||
 ధ్యానం కరోతి చేచ్ఛిత్రే దమయిత్వా మనః స్వయమ్ |
 తదేవం కర్మరూపం తు మనోనిగ్రహకారణాత్ || ౧౨౩ ||
 జాగృత్థిర్జాగరం కర్మ స్వప్నః సుప్తిమయం భవేత్ |
 ఆజ్ఞానం విద్ధి సౌఘష్టం కర్మరూపం న సంశయః || ౧౨౪ ||
 ఇత్యాద్యా బహవో భేదా మయా వక్తుం న శక్యతే |
 నామరూపధరః కోఽపి కర్మహీనో న వర్తతే || ౧౨౫ ||
 ఉత్పత్తిశ్చ స్థితి రాజన్ సంహారస్త్రివిధం పరమ్ |
 సర్వం కర్మమయం విద్ధి కర్మయోగేన జాయతే || ౧౨౬ ||
 అసద్బ్రుహ్మ చ యత్ ప్రోక్తం వేదే తన్నాయయా బభౌ |
 కర్మరూపం న సన్దేహో నామరూపప్రధారణాత్ || ౧౨౭ ||
 నామరూపపరిత్యాగే హ్యసత్ స్వానన్దగం భవేత్ |
 మానవో బ్రహ్మరూపః స కర్మయోగీ ప్రకథ్యతే || ౧౨౮ ||
 ఏతత్ కర్మస్వరూపం తే కథితం బ్రహ్మవాచకమ్ |
 కర్మాధీనం జగత్ సర్వం బ్రహ్మ నానావిధం తథా || ౧౨౯ ||
 జనక ఉవాచ |
 జ్ఞానం చ కీదృశం ప్రోక్తం తన్నే వదత యోగినః |
 యేన యోగీ భవేజ్జన్తురానయోగపరాయణః || ౧౩౦ ||
 ద్రుమిల ఉవాచ |

హృది స్ఫూర్తిమయం జ్ఞానం జ్ఞాతవ్యం విబుధైః సదా ।
 స్ఫూర్దిదాతృస్వరూపేణ బ్రహ్మ తత్ర స్థితం భవేత్ ॥ ౧౩౧॥
 నామరూపవిహీనం యత్ సదాఽమృతమయం భవేత్ ।
 ఆద్యన్తభావహీనం వై తద్విద్ధి జ్ఞానముత్తమమ్ ॥ ౧౩౨॥
 జ్ఞానచక్షుః స్వభావేన బ్రహ్మానుభవకారకమ్ ।
 నానాజ్ఞానలయం కృత్వా జ్ఞానయోగీ భవేత్తతః ॥ ౧౩౩॥
 సత్యస్వానన్దరూపం త్వం జానీహి జ్ఞానమూలకమ్ ।
 జ్ఞానానాం యోగభావేన లభ్యతే యోగసేవయా ॥ ౧౩౪॥
 జనక ఉవాచ ।
 ఆనన్దః కీదృశః ప్రోక్తః సహజం కీదృశం మతమ్ ।
 బ్రహ్మభూయం చ యోగీన్ద్రాః కీదృశం కథయన్తు మే ॥ ౧౩౫॥
 చమస ఉవాచ ।
 బాహ్యోన్తరవిభేదేనానన్దః సర్వత్ర వర్తతే ।
 ఉభయాత్మకభావస్థః సమరూపధరో మతః ॥ ౧౩౬॥
 నానాద్వన్ద్యేషు రాజేన్ద్ర స్థితమానన్దరూపకమ్ ।
 సమం విద్ధి చ సర్వత్ర జగత్సు బ్రహ్మాసు పరమ్ ॥ ౧౩౭॥
 సత్యాసత్యమయం తద్ధి సమస్వానన్దగం పరమ్ ।
 బ్రహ్మ రాజన్ సదానన్దరూపం తదేవ సమ్మతమ్ ॥ ౧౩౮॥
 ద్వన్ద్యేషు త్వాసమన్తాద్యన్దనాత్తన్ మహీపతే ।
 ఆనన్దః పరమానన్దో బ్రహ్మానన్దః ప్రకథ్యతే ॥ ౧౩౯॥
 సమభావస్థితానాం చ యోగేన బ్రహ్మ లభ్యతే ।
 (Page ఖం. X అ. ౩౦ పాన ౭౨)
 ఆనన్దాఖ్యం ప్రజానాథ యోగసాధనతః పరమ్ ॥ ౧౪౦॥
 ఏతత్తే కథితం పూర్ణమానన్దస్య స్వరూపకమ్ ।
 ఆనన్దానాం సమాయోగే సమస్వానన్దగో భవేత్ ॥ ౧౪౧॥
 ద్వివిధా తస్య మాయా తు ద్వన్ద్యభావధరా మతా ।
 తయోః సంయోగభావే స ఉభయాత్మక ఉచ్యతే ॥ ౧౪౨॥
 తదేవ ద్వివిధేష్వేవ మోహయుక్తం నరాధిప ।

సమం సర్వత్ర జాసీహి ద్వస్వమోహాదిదాయకమ్ || ౧౪౩||

త్రిషు మోహవిహీనం యత్ సదా నేతి స్వరూపకమ్ |

స్వాధీనం సహజం విద్ధి చతుర్థం రాజసత్తమ || ౧౪౪||

స్వేచ్ఛయా సత్ సమాయుక్తం స్వేచ్ఛయా సత్ పరాయణమ్ |

స్వేచ్ఛయాఽనన్దసంయుక్తం త్రిభిర్హీనం నిజేచ్ఛయా || ౧౪౫||

ఆజ్ఞయా త్రివిధం బ్రహ్మ వర్తతే నాత్ర సంశయః |

సర్వేషాం నాశకం తుర్యం సహజం నేతి భావతః || ౧౪౬||

న తస్య నేతి కర్తా వై విద్యతే యోగభావతః |

తేన నేతిమయం స్వచ్ఛన్దగం ప్రోక్తం సనాతనమ్ || ౧౪౭||

స్వేచ్ఛయా బన్ధయుక్తశ్చ స్వేచ్ఛయా బన్ధవర్జితః |

స్వేచ్ఛయా సమభావస్థో భవతే సహజాఖ్యకః || ౧౪౮||

అవ్యక్తేన త్రిభావేషు తేన యోగేన లభ్యతే |

సహజం బ్రహ్మ వేదేషు యత్ ప్రోక్తం వేదవాదిభిః || ౧౪౯||

స్వాధీనానాం సమాయోగే వ్యక్తః స్వానన్ద ఉచ్యతే |

అవ్యక్తయోగభావత్వాన్నిరాకర్తుం న శక్యతే || ౧౫౦||

ఏతత్తే కథితం భూప సహజం మోహవర్జితమ్ |

అధునా శృణు యోగం త్వం బ్రహ్మభూయప్రకాశకమ్ || ౧౫౧||

స్వానన్దః సర్వసంయోగే భవతి బ్రహ్మధారకః |

చతుర్థాం తత్ర సంయోగః కర్తవ్యః స్వసమాధినా || ౧౫౨||

త్రివిధం మోహయుక్తం చ మోహహీనం చతుర్థకమ్ |

నైవ బ్రహ్మణి రాజేన్ద్ర మోహయుక్తవిహీన తే || ౧౫౩||

స్వాధీనం న భవేత్తత్తు పరాధీనం న వర్తతే |

బ్రహ్మణాం జగతాం తత్ర సంయోగో జాయతే పరః || ౧౫౪||

స్వసంవేద్యమయో భూత్వా యస్తు తిష్ఠతి మానవః |

తత్ర కిం భిన్నభావాఖ్యం వర్తతే యోగనాశకమ్ || ౧౫౫||

సంయోగే నాశభూతే తు బ్రహ్మయోగః ప్రకీర్తితః |

న తత్ర జగతాం భూప సంయోగో బ్రహ్మణాం భవేత్ || ౧౫౬||

అయోగస్య న సంయోగః కేషు బ్రహ్మసు కీర్తితః ।
 యోగిభిరోగప్రాప్త్యర్థం వ్యతిరేకాద్విచారయ ॥ ౧౫౭॥
 సంయోగే మాయయా యుక్తో భవతే గణనాయకః ।
 మాయాధీనస్వరూపేణ సదాఽయోగః ప్రవర్తతే ॥ ౧౫౮॥
 మాయయా సర్వభావస్థో భవతి ద్విరదాననః ।
 సంయోగాభేదభావేన నిజమాయామయః స్మృతః ॥ ౧౫౯॥
 స్వానందే గణనాథస్య దర్శనం యోగినాం భవేత్ ।
 సంయోగాభేదకం తేన విదుః స్వానందవాసినమ్ ॥ ౧౬౦॥
 అయోగే మాయయాహీనో గణేశః సర్వదా మతః ।
 యాదృశస్తాదృశః సోఽపి నాగతో న గతో భవేత్ ॥ ౧౬౧॥
 వృథా భ్రాన్తిమయం సర్వం భాసతే మాయయా కిల ।
 భ్రాన్తానాం తేన సర్వత్ర నివృత్తిరాయతే పరా ॥ ౧౬౨॥
 స్వకీయా భేదభావాచ్చ నివృత్తిం వ్యతిరేకతః ।
 ధృత్వా హ్యయోగయోగస్థః స్వయం భవతి మానవః ॥ ౧౬౩॥
 అయోగే మాయయా హీనః సంయోగే మాయయా యుతః ।
 నరో భవతి రాజేన్ద్ర పఞ్చపఞ్చస్వరూపయా ॥ ౧౬౪॥
 బ్రహ్మణి బ్రహ్మభూతస్య సంయోగః కుత్ర వర్తతే ।
 (Page ఖం. X అ. ౩౦ పాన ౭౩)
 అయోగశ్చ మహీపాల నాన్వయవ్యతిరేకతః ॥ ౧౬౫॥
 చిత్తం పఞ్చవిధం త్యక్త్వా చిత్తభ్రాన్తిం చ పఞ్చధా ।
 స్వయం చిన్తామణిః సాక్షాద్ బ్రహ్మభూతో నరో భవేత్ ॥ ౧౬౬॥
 సంయోగాత్మా గకారశ్చ ణకారోఽయోగవాచకః ।
 తయోః స్వామీ గణాధీశః సంయోగాయోగవర్జితః ॥ ౧౬౭॥
 ఇతి తే కథితం భూప బ్రహ్మభూతస్వరూపకమ్ ।
 కిం శ్రోతుమిచ్ఛసి ప్రాజ్ఞ గమిష్యామో యదృచ్ఛయా ॥ ౧౬౮॥
 జనక ఉవాచ ।
 గణేశో భక్తిభావేన నరాధీనో భవేత్ స్వయమ్ ।
 న భక్తిసమభావాఖ్యం మోహదం తస్య సమ్భవేత్ ॥ ౧౬౯॥

అతో వదత మే భక్తిస్వరూపం యోగిసత్తమాః ।
 తయా విఘ్నేశ్వరం నిత్యం భజిష్యామి విశేషతః ॥ ౧౭౦॥
 కరభాజన ఉవాచ ।
 భక్తిశ్చ నవధా ప్రోక్తా హృదయే రసధారిణీ ।
 కథయామి సమాసేన స్వరూపం రసదాయకమ్ ॥ ౧౭౧॥
 శ్రవణం కీర్తనం తస్య స్మరణం పాదసేవనమ్ ।
 ఆర్చనం వందనం దాస్యం సఖ్యమాత్మనివేదనమ్ ॥ ౧౭౨॥
 నవధా మానసీ రాజన్ గతిః సర్వత్ర వర్తతే ।
 భావేషు రససంయుక్తా దశమీ వైవ విద్యతే ॥ ౧౭౩॥
 యదా భక్తౌ నరస్యైవ రసః పూర్ణః ప్రవర్తతే ।
 తదాఽస్య నవధా నిత్యం చిత్తం తస్యాం వసేత్ స్వయమ్ ॥ ౧౭౪॥
 యదా ముక్తౌ తథా జన్తో రసః పూర్ణో జనాధిప ।
 తదా ముక్తిపదార్థేషు చిత్తం తు నవధా భవేత్ ॥ ౧౭౫॥
 యదా చ బ్రహ్మభూతేషు రసస్తస్య ప్రవర్తతే ।
 తదా నరస్య యోగేషు చిత్తం తన్నవధా భవేత్ ॥ ౧౭౬॥
 యోగీ భూత్వా నరో యస్తు భజతే గణనాయకమ్ ।
 తస్యైవ నవధా చిత్తం గణేశే సర్వదా భవేత్ ॥ ౧౭౭॥
 యోగినాం హృది విఘ్నేశః పూర్ణరూపధరో వసేత్ ।
 అయోగినాం కలాంశశ్చ తస్మాద్వ్యోగీ భవేన్నరః ॥ ౧౭౮॥
 తతో గణేశరూపస్య భజనం పూర్ణభావతః ।
 భవత్యత్ర న సద్దేహో రసయుక్తం విశేషతః ॥ ౧౭౯॥
 గణేశగుణవాదానాం ప్రీత్యా సమూర్ణభావతః ।
 ప్రకుర్యాత్ స నరో నిత్యం శ్రవణం రససంయుతః ॥ ౧౮౦॥
 సర్వశ్రవణజాతీనాం రసం జ్వాల్య మహామతిః ।
 గణేశగుణవాదేషు రసం పూర్ణం స పశ్యతి ॥ ౧౮౧॥
 ఏవం శ్రవణభక్తిం త్వం ప్రాప్తాం జాసీహి భూమిప ।
 సమతో యోగిషు శ్రేష్ఠో బుధైర్నృప న సంశయః ॥ ౧౮౨॥
 తథా కీర్తనభావశ్చ ఉత్పద్యేత నరాధిప ।

గాణేశకీర్తనే భక్తిః ప్రాప్తా తేన వినిశ్చితమ్ || ౧౮౩||

గణేశార్థం చ యా కింశ్చిద్విస్మృతిస్తత్ర నో భవేత్ |
తదా స్మరణభక్తిః సా ప్రాప్తా సమూర్ణభావతః || ౧౮౪||

గణేశపాదపద్మం యో మత్వా శాశ్వతకం పరమ్ |
తత్రైవ సకలో యతోఽ భవేత్తత్ పాదసేవనమ్ || ౧౮౫||

(Page ఖం. X అ. 30 పాన ౭౪)

సాంఘం గాణేశ్వరం సర్వం కురుతే నిత్యమాదరాత్ |
అర్చనాత్మకరూపాం తాం భక్తిం ప్రాప్తో మహామతిః || ౧౮౬||

గణేశాన్న పరం శ్రేష్ఠం వేదశాస్త్రవిచారతః |
న చలేత్ క్వాపి జాసీహి తదా వస్తనవాన్ భవేత్ || ౧౮౭||

గాణపత్యాని చిహ్నాని ధృత్వా తత్పరచేతసా |
తదా దాస్యాత్మికా భక్తిః ప్రాప్తా తేన నరాధిప || ౧౮౮||

అన్తర్భాష్యాకృతం యద్వై తత్ర సాక్షీ గణేశ్వరః |
అన్తర్భయేన భక్తిర్యా సా ప్రోక్తా సఖ్యరూపిణీ || ౧౮౯||

పఞ్చధా మోహయుక్తం స చిత్తముత్సృజ్య యోగతః |
న భిన్నోఽహం గణేశానాన్ మత ఆత్మనివేదకః || ౧౯౦||

మనోగతిః ప్రాజ్ఞ యత్ర తత్ర విఘ్నేశ్వరం సదా |
భజతే రససంయుక్తః స వై భక్తః ప్రకీర్తితః || ౧౯౧||

రసరూపా స్వయం భక్తిర్యత్ర పూర్ణస్వభావతః |
యస్య తిష్ఠతి జన్తుః స తద్భక్తః సమ్మతో నృప || ౧౯౨||

భోగేషు న రసోత్పత్తిర్ముక్తై చ బ్రహ్మభూయతే |
గణేశభక్తిభావేన భక్తస్యైవావతిష్ఠతి || ౧౯౩||

ఆదౌ తే కథితం రాజన్ గణేశస్య స్వరూపకమ్ |
బ్రహ్మకారైర్మహాచిహ్నైః సంయుక్తం యోగదాయకమ్ || ౧౯౪||

తత్ర విశ్వాసభావేన తాదృగుత్పద్యతే రసః |
తదా భక్తో మహారాజ భవతే యోగివన్యకః || ౧౯౫||

నారదేనైవ రాజేన్ద్ర బోధితస్తస్వం న బుద్ధ్యసే |
తవ భావపరీక్షార్థం భక్తిదానార్థమఞ్జసా || ౧౯౬||

ప్రేషితస్తేన విఘ్నేశో వృద్ధః కుష్టయుతో ద్విజః ।
 సమాయాతః సర్వభక్షీ ఛలయామాస సాధుపమ్ ॥ ౧౯౭॥
 నరదేహం సమాసాద్య గణేశం భజేత న యః ।
 పశుతుల్యః స రాజేన్ద్ర తస్య థిక్ జన్మ నిశ్చితమ్ ॥ ౧౯౮॥
 ముద్గల ఉవాచ ।
 ఏవముక్త్యా విదేహం తం జనకం యోగినో నవ ।
 అనుజ్ఞాప్య యయుస్తస్మాత్ స్వేచ్ఛయా గణపే రతాః ॥ ౧౯౯॥
 జనకస్తాన్నమస్కృత్య స్వగృహే గణనాయకే ।
 యోగీ నవవిధాం భక్తిమకరోద్భావసంయుతః ॥ ౨౦౦॥
 అహర్నిశం గణేశానమభజన్నాన్యచేతసా ।
 జనకః సర్వభావేన యోగివన్ద్యో బభూవ హ ॥ ౨౦౧॥
 తిష్ఠన్ స్వపన్ పిబన్ వాఽదన్ గచ్ఛన్ విఘ్నేశ్వరే రతః ।
 అతో గణేశసన్తుష్ట్యా తద్వంశే జనకా బభుః ॥ ౨౦౨॥
 సర్వజ్ఞానసమాయుక్తాః సర్వే సాధుగుణాన్వితాః ।
 గణేశభజనే సక్తా బభూవుశ్చ ప్రజాపతే ॥ ౨౦౩॥
 నవయోగిషు యాతేషు జనకస్త్రిశిరోభవమ్ ।
 వృత్తాన్తం పరిశుశ్రావ గణేశగమనాత్మకమ్ ॥ ౨౦౪॥
 స్వయం తస్య గృహం గత్వా ననామ మునిపుంగవమ్ ।
 దైపినమృద్ధీసంయుక్తం యోగపారంగతం పరమ్ ॥ ౨౦౫॥
 తేన సమ్బోధితో రాజా నిత్యం దూర్వాపరాయణః ।
 పుపూజ గణనాథం తం సదా భక్తిసమన్వితః ॥ ౨౦౬॥
 దూర్వాహీనాం న పూజాం స చకార మరణావధి ।
 అన్తే స్వానందగో భూత్వా భజతే గణనాయకమ్ ॥ ౨౦౭॥
 ఇదం జనకమాహాత్మ్యం కథితం తే ప్రజాపతే ।
 భుక్తిముక్తిప్రదం నృభ్యః శ్రవణాత్ పఠనాద్భవేత్ ॥ ౨౦౮॥
 ॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదావ్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే

పఞ్చమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే దూర్వామాహాత్యవర్జనం నామ త్రింశత్తమోఽధ్యాయః ॥

X.30

(Page ఖం. X అ. 30 పాస ౭X)

X.30 తులసీవర్జనకారణం నామైకత్రింశత్తమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

దక్ష ఉవాచ ।

తులసీవర్జితా పూజా కర్తవ్యా కథితం త్వయా ।

కిమర్థం పావనీ సా తు దోషయుక్తా బభూవ హా ॥ ౧ ॥

తులస్యా కిం కృతం విప్ర గణేశానస్య విప్రియమ్ ।

యేన రుష్టోఽమరేశానస్తాం తత్యాజ యశస్వినీమ్ ॥ ౨ ॥

ముద్గల ఉవాచ ।

ధర్మధ్వజో మహిపాలో బభూవే ధర్మసంయుతః ।

దాతా మాన్యో విశేషేణ సుజ్ఞైః సర్వగుణాన్వితః ॥ 3 ॥

తస్య పుత్రీ బభూవాఽసౌ రూపలావణ్యసంయుతా ।

న తయా సదృశీ కుత్ర వర్తతే కామినీ విధే ॥ ౪ ॥

వృన్దా నామ్నీ చ విఖ్యాతా ప్రణమ్య పితరం కదా ।

జగాద భావగమ్భీరా చతురా సువయోయుతా ॥ ౫ ॥

వృన్దోవాచ ।

తాత విష్ణుం పరిత్యజ్య వృణోమ్యన్యం న నిశ్చితమ్ ।

వరం తదర్థమేవం మాం దేహి తస్మై మహామతే ॥ ౬ ॥

ధర్మధ్వజ ఉవాచ ।

విష్ణుర్దేవవరః సాక్షాద్ భగవాన్ విశ్వభావనః ।

స కథం చ త్వయా లభ్యో వరో లక్ష్మీపతిః సుతే ॥ ౭ ॥

మానుషేషు వరం పుత్రీ వరయస్య హృది స్థితమ్ ।

నరా వయం స వై సాక్షాద్ భగవాన్ భగధారకః ॥ ౮ ॥

ఏవం నానావిధైర్భావైరోచ్ఛ్రీతా న బుబోధ సా ।

తదర్థం మస్త్రరాజం సక్లుప్త్యా విష్టోర్వనం యయౌ ॥ ౯ ॥

ధ్యాత్వా చతుర్భుజం విష్ణుం నిరాహారపరాయణా ।
 తతాప తప ఉగ్రం సా పతిం విష్ణుమభీషితమ్ ॥ ౧౦॥
 తీర్థేషు మాధవం దృష్ట్వా తేషు క్షేత్రేషు మానద ।
 తపస్తతాప వృన్దోగ్రం నానామార్గపరాయణా ॥ ౧౧॥
 శుష్కపత్రాణి వాయుం సా జలం మూలం ఫలం తథా ।
 భుక్త్వా సన్తోషయామాస విష్ణుం దేవవరం విధే ॥ ౧౨॥
 వర్షాణి లక్షసంఖ్యాని గతాని తపసో బలాత్ ।
 రాజపుత్ర్యాశ్చ వృన్దాయా న తుతోష జనార్దనః ॥ ౧౩॥
 అతీవ తపసా తస్యా అన్తరానం బభూవ హా ।
 ఆత్మాకారం జగత్ సర్వమపశ్యద్ బోధసంయుతా ॥ ౧౪॥
 కదా విఘ్నేశ్వరం వృన్దా దదర్శ నియమే రతమ్ ।
 సమూజ్యస్య గణనాథం వై హృది ధ్యానపరాయణమ్ ॥ ౧౫॥
 తం దృష్ట్వా కుంజురాస్యం సా శివపుత్రం నృపాత్మజా ।
 భాగీరథీనన్నిధిస్థం విస్మితాఽభూత్ ప్రజాపతే ॥ ౧౬॥
 గణేశార్థం సమాలోక్య మోహితాఽభూత్ స్వచేతసి ।
 అహో గణేశ్వరః సాక్షాద్ బ్రహ్మణాం నాయకః స్మృతః ॥ ౧౭॥
 అస్య కలాంశసమ్భూతాః శివవిష్ణ్వాదయోఽపరే ।
 పూర్ణభావాత్మకః సాక్షాద్ గణేశో నాత్ర సంశయః ॥ ౧౮॥
 శివేన తపసోగ్రేణారాధితో గణనాయకః ।
 పుత్రోఽభూద్వ్యోగశాన్తిస్తో భక్తభక్తిపదప్రదః ॥ ౧౯॥
 ఖేలత్యాత్మానమాభజ్య చతుర్ధాఽనన్యభావతః ।
 ఆయం విష్ణుస్తథా శమ్భుః శక్తిః సూర్యో న సంశయః ॥ ౨౦॥
 పూర్ణభావమవిజ్ఞాయాఽహం విష్ణుపరమాఽభవమ్ ।
 అధునా తం సమాలోక్య బోధయుక్తా న సంశయః ॥ ౨౧॥
 తపఃప్రభావసామర్థ్యాద్ వృణోమి గణనాయకమ్ ।
 వ్యభిచారో న మే భావీ విష్ణురూపోఽయమజ్ఞాసా ॥ ౨౨॥
 ఏవం విచార్య విఘ్నేశమాయయౌ ధ్యానసంస్థితమ్ ।

ధ్యానభక్తార్థముద్యుక్తా వృన్దా తం ప్రత్యువాచ హా || ౨౩||

వృన్దోవాచ ।

త్వం సాక్షాద్ గణరాజశ్చ తపసాఽఽరాధితో భవాన్ ।

శివపుత్రత్వమాపన్నః కిం ధ్యాయసి వదస్వ మామ్ || ౨౪||

శివవిష్ణ్వాదయో దేవాస్తాస్త్వం భజన్తి నిరస్తరమ్ ।

(Page ౪౦. X అ. ౩౧ పాన ౭౬)

కులదైవతరూపస్థం సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ || ౨౫||

గణేశ్వరం సమాస్థాప్య కథం పూజయనేఽప్యహో ।

గణేశ్వరో విశేషేణ స్వయం ధ్యాయసి తం ప్రభో || ౨౬||

అహో చిత్రం మయా దృష్టం గణేశో గణనాయకమ్ ।

భజతేఽనన్యభావస్థః శివపుత్రత్వకారణాత్ || ౨౭||

న త్వం శివసుతః స్వామిన్ న తే విఘ్నేశ్వరః కదా ।

కులదేవస్తథాఽపి ధ్యాయసి కిం గణపం ప్రభో || ౨౮||

తవ స్మరణమాత్రేణ బ్రహ్మభూతా భవన్తి తే ।

నరా దేవేన్ద్రముఖ్యాశ్చ యోగినో వేదకాదయః || ౨౯||

స్వయం శాశ్తిప్రదాతా త్వం కిం ధ్యాయసి గణేశ్వరమ్ ।

గణేశ్వరాశు వద మాం వాక్యం సగుణనిర్గుణ || ౩౦||

కామబాణార్ధితా సా తం వృన్దా నానాప్రకారతః ।

బోధయామాస విఘ్నేశో ధ్యానస్థో న బుబోధ తామ్ || ౩౧||

తతః సా జలబిస్టుం వై చిక్షేప గణపోపరి ।

తథాపి ధ్యానసంస్థో నాలోకయత్తాం గజాననః || ౩౨||

జఘాన మోహసంయుక్తాంఽగుల్యా తం సా తతోఽసకృత్ ।

ధ్యానం త్యక్త్వా గణాధీశస్తామపశ్యత్ పురః స్థితామ్ || ౩౩||

గణేశాయ నమ ఇతి మన్తముచ్చార్య విఘ్నపః ।

జగాద తాం సకామాం స నిష్కామో గణపే రతః || ౩౪||

శ్రీమహాగణపతిరువాచ ।

కాఽసి త్వం వద మాతర్మాం చాపల్యగుణసంయుతే ।

ధ్యానభక్తో న కర్తవ్యః సాధుభిశ్చ కదాచన || ౩౫||

గణేశకర్మసంస్థం తం నరం యశ్చ నరాధమః ।
 పృచ్ఛతే బోధయతి వా స వై నరకగో భవేత్ ॥ 3౬॥
 ధ్యానభక్తిస్య దోషస్తే మాఽస్తు బాలే సులక్షణే ।
 మా కురుష్వ పునస్తస్యం చ కర్మ చాపల్యసంయుతా ॥ 3౭॥
 కిమర్థమాగతా బాలే వద మాం కామమోహితే ।
 నిష్కామం గణపే సంస్థం గచ్ఛ వా యత్ర తే రుచిః ॥ 3౮॥
 వృన్దోవాచ ।
 ధర్మధ్వజస్య పుత్రీం మాం విద్ధి నానాతపోయుతామ్ ।
 వరో మమ భవ స్వామిన్ భర్తా త్వం సర్వనాయక ॥ 3౯॥
 సర్వాసాం త్వం విశేషేణ భర్తాఽస్యత్ర న సంశయః ।
 తథాపి మాం భజస్య త్వం భజమానాం గజానన ॥ ౪౦॥
 తస్యాస్తద్వచనం శ్రుత్వా ప్రహస్య గణనాయకః ।
 ఉవాచ కామబాణైస్తామర్చితాం శాన్తిధారకః ॥ ౪౧॥
 శ్రీమహాగణపతిరువాచ ।
 నాహం వృణోమి ధర్మజ్ఞే స్త్రియం మోహాయుతాం కదా ।
 తపసా త్వం వరం తుల్యం సుతుష్టం వరయస్వ చ ॥ ౪౨॥
 సకామం పురుషం పశ్య సకామా త్వం నృపాత్మజే ।
 అహం గణేశ్వరస్యైవ దాసో దేవం భజామి తమ్ ॥ ౪౩॥
 వృణోమి వైవ నిష్కామః సకామాం దేవి నిశ్చిత్తమ్ ।
 శాన్తిస్థా మే భవేత్ పత్ని గచ్ఛాతో యత్ర తే సమః ॥ ౪౪॥
 తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా పునః సా తమువాచ హ ।
 అహం శాన్తిసమాయుక్తా మాం భజస్య దయానిధే ॥ ౪౫॥
 తిరస్కృతా గణేశేన నిర్లజ్జే గచ్ఛ పుంశ్చలి ।
 తథాఽపి తం హతాద్దేవీ చాలిలిక్ల సువిహ్వలా ॥ ౪౬॥
 అఙ్కుశం గణనాభస్యాకృష్ణ తం కామమోహితా ।
 నగ్నం కర్తుం సముద్యుక్తా క్రుద్ధస్తాం స శశాప హ ॥ ౪౭॥
 దైత్యగ్రస్తా సుదుర్బుద్ధే భవిష్యసి న సంశయః ।
 అసురీవ స్పృశసి చ మాం దుష్టే హఠసంయుతా ॥ ౪౮॥

మూఢేవ మాం సమాకృష్య నగ్నం కర్తుం సముద్యతా ।
అతో వృక్షస్వరూపా త్వం మూఢయోనౌ పతిష్యసి ॥ ౪౯॥

(Page ఖం. X అ. 3౨ పాన ౭౭)

గణేశవచనం శ్రుత్వా దారుణం భయసంయుతా ।
త్యక్త్వా తం కమ్పమానాఙ్గీ ననామ రుదతీ భృశమ్ ॥ ౫౦॥

ఉవాచ తం గణాధీశం మాం క్షమస్య మహాగసామ్ ।
న యోగ్యాఽహం గణాధీశ తవ వామాఙ్గకే కదా ॥ ౫౧॥

కమ్పంతీ రుదతీం వీక్ష్య దయాయుక్తో గజాననః ।
జగాద తాం ప్రజానాథ పరాం జ్ఞాత్వా తపోయుతామ్ ॥ ౫౨॥

శ్రీమహాగణపతిరువాచ ।
గచ్ఛ దేవి న తే దుఃఖం భవిష్యతి కదాచన ।
అసురేణ వనే దృష్టా తత్ర సక్తా భవిష్యసి ॥ ౫౩॥

తత్ర త్వాం కేశవః క్వాపి శక్ష్మామాడస్వరూపధృక్ ।
యస్యతే న తదా దైత్యః శమ్భుహస్తాన్ మరిష్యతి ॥ ౫౪॥

జ్ఞాత్వా తం దేహసన్త్యాగం కరిష్యసి హుతాశనే ।
పునర్వృక్షస్వరూపస్థా భవిష్యసి న సంశయః ॥ ౫౫॥

త్వయా శప్తో మహావిష్ణుః శిలారూపధరో భవేత్ ।
తేన సార్ధం సదా దేవి రంస్యనే త్వం నిరస్తరమ్ ॥ ౫౬॥

పతిస్తే భవితా విష్ణుః సదా సుఖప్రదాయకః ।
మదీయకృపయా దేవి సర్వమాన్యా భవిష్యసి ॥ ౫౭॥

దేవానాం పత్రపుష్పైస్త్యం ప్రియాఽత్యంతం భవిష్యసి ।
త్వత్కాష్టసమృహం మాలాం ధరిష్యన్తి గలే జనాః ॥ ౫౮॥

త్వామన్యకాష్టవత్ సర్వే మానయిష్యన్తి నిశ్చితమ్ ।
త్రిలోకస్థా జనా నైవ మా చిన్తాం కురు భామిని ॥ ౫౯॥

దేవానాం త్వం ప్రియా భూయా విష్ణోరత్యన్తభావతః ।
పత్నీః పుష్పైశ్చ వృణే త్వాం పూజయిష్యన్తి మానవాః ॥ ౬౦॥

మమ వర్ష్యా సదా దేవి భవిష్యసి న సంశయః ।

గచ్ఛ త్వం యత్ర భావస్య చింతాం త్యక్త్వా విశేషతః ॥ ౬౧॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయ పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే
పఞ్చమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే తులసీవర్జనకారణం నామైకత్రింశత్తమోఽధ్యాయః ॥
X.3౧

X.3౨ తులసీవరప్రదానం నామ ద్వాత్రింశత్తమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

ముద్గల ఉవాచ ।

యథా గజాననః ప్రాహ తథా జాతం ప్రజాపతే ।

వృన్ధా తం ప్రణిపత్యైవ తపసే వనమాయయౌ ॥ ౧॥

చింతాకాంతా స్వయం దేవీ గణేశే భావలాలసా ।

గణేశం మనసి ధ్యాత్వా తతాప తప ఉత్తమమ్ ॥ ౨॥

నామమస్త్రం జజాపైవ పూజయామాస సాదరమ్ ।

పవం లక్షం చ లక్షార్థం వర్షాణి ప్రగతాని చ ॥ ౩॥

తతస్త్వాం గణరాజస్తు వరదః సహసాఽఽయయౌ ।

ప్రణమ్య తం ప్రపూజ్యైవ వృన్ధా తుష్టావ హర్షితా ॥ ౪॥

వృన్దోవాచ ।

నమస్తే విఘ్నరాజాయ భక్తవిఘ్నహరాయ చ ।

అభక్తేభ్యో విశేషేణ విఘ్నదాయ నమో నమః ॥ X॥

పరేశాయ పరాణాం తే పరాత్పరతరాయ చ ।

భక్తేశాయ సదా భక్తిప్రియాయ తే నమో నమః ॥ ౬॥

బ్రహ్మేశాయ గణాధీశ బ్రహ్మణాం బ్రహ్మరూపిణే ।

బ్రహ్మణాం పతయే తుభ్యం గణాధిపతయే నమః ॥ ౭॥

అమేయాయాప్రతర్క్యాయ సదా స్వానందవాసినే ।

(Page ఖం. X అ. ౩౨ పాన ౭౮)

శివవిఘ్నముఖేభ్యశ్చ పదదాత్రే నమో నమః ॥ ౮॥

అనాథాయ చ సర్వేషాం నాథాయ పరమాత్మనే ।

వక్రతుణ్డాయ సర్వేషామాదిపూజ్యాయ తే నమః ॥ ౯॥

వినాయకాయ వీరాయ శూర్పకర్ణాయ ధుణ్ణయే ।
 గజాననాయ చింతామణయే హేరమ్భ తే నమః ॥ ౧౦॥
 అనన్తగుణధారాయ నానాఖేలకరాయ తే ।
 పరేషాం తు పరేశాయ మూషకధ్వజినే నమః ॥ ౧౧॥
 పూర్ణానన్దాయ సర్వేషాం మాత్రే పిత్రే నమో నమః ।
 జ్యేష్ఠేభ్యో జ్యేష్ఠరాజాయ జ్యేష్ఠపదప్రదాయినే ॥ ౧౨॥
 కిం స్తామి త్వాం గణాధీశ యోగాకారం పరాత్పరమ్ ।
 అతస్త్యాం ప్రణమామ్యేవం తేన తుష్టో భవ ప్రభో ॥ ౧౩॥
 గాణేశం దేహి మే యోగం గాణపత్యాం చ మాం కురు ।
 క్షమస్య మేఽపరాధం త్వం త్వదుల్లజ్ఞనభావజమ్ ॥ ౧౪॥
 అన్యత్త్వం మాం గణాధీశ మాన్యాం కురు త్వదీయకే ।
 పూజనే కిచ్ఛేదల్పేన భావేన వరదాయక ॥ ౧౫॥
 క్వాఽహం తే నమతాం నాథ సమ్ప్రాప్నోమి కదాపి న ।
 తథా తపోమదేనైతత్ కృతం క్షన్తుం త్వమర్హసి ॥ ౧౬॥
 ఏవం స్తుత్వా గణాధీశం ప్రణనామ ప్రజాపతే ।
 వృన్దా తాం ప్రత్యువాచేదం వాక్యం వాక్యవిశారదః ॥ ౧౭॥
 శ్రీగణేశ ఉవాచ ।
 మదీయం యోగమాద్యం త్వం ప్రాప్స్యసే నాత్ర సంశయః ।
 గాణపత్యా మహాభాగే భవిష్యసి సదా సుతే ॥ ౧౮॥
 భాద్రశుక్లచతుర్థ్యాం యే మహోత్సవపరాయణాః ।
 పూజయిష్యన్తి మాం భక్త్యా తత్ర త్వాం ధారయామ్యహమ్ ॥ ౧౯॥
 ఏకవింశతిపత్రాణి హ్యర్చయిష్యన్తి మానవాః ।
 తత్ర తే పత్రమేకం మే మాన్యం దేవి భవిష్యతి ॥ ౨౦॥
 ఉల్లజ్ఞనసమం పాపం న భూతం న భవిష్యతి ।
 స్వలోల్లజ్ఞనమాత్రేణ త్వం త్యక్తా చ మయా సదా ॥ ౨౧॥
 యే మాముల్లజ్ఞయిష్యన్తి తాన్త్యజామి నిరన్తరమ్ ।
 తత్రాపి తపసా బద్ధో వృన్దే త్వాం మానయామ్యహమ్ ॥ ౨౨॥

త్వయా కృతమిదం స్తోత్రం భుక్తిముక్తిప్రదం భవేత్ |
 బ్రహ్మభూయప్రదం పూర్ణం పఠతే శ్శృణ్వతే సదా || ౨౩ ||
 తులసీం యే నరా మహ్యమర్చయన్తి కదా సుతే |
 తత్పాపహరణం స్తోత్రం భవిష్యతి కృతం త్వయా || ౨౪ ||
 ఉల్లంఘనాఘనాం నిత్యం భవిష్యతి విశేషతః |
 అనేన స్తువతాం నిత్యం న సర్వం దుర్లభం భవేత్ || ౨౫ ||
 ఏవముక్త్యా గణాధీశోఽతర్ధానమగమత్ స్వయమ్ |
 తులసీ హర్షసంయుక్తా బభూవే చ ప్రజాపతే || ౨౬ ||
 తదాది సా మహాభాగా బభూవ విగతజ్వరా |
 క్రమేణ తులసీ జాతా విష్ణుపత్నీ సుపూతితా || ౨౭ ||
 || ఓం తత్పదితి శ్రీమదాస్త్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే
 పంచమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే తులసీవరప్రదానం నామ ద్వాత్రింశత్తమోఽధ్యాయః ||
 X.3౨

(Page ఖం. X అ. 33 పాన ౭౯)

X.33 తులసీసమర్పణవర్ణనవర్ణనం నామ త్రయస్త్రింశత్తమోఽధ్యాయః

|| శ్రీగణేశాయ నమః ||
 దక్ష ఉవాచ |
 అజ్ఞానేన మహాయోగిన్ జ్ఞానేన తులసీయుతమ్ |
 పూజనం గణనాథస్య కృతం తస్య ఫలం వద || ౧ ||
 శ్రుత్వా కథామృతం త్వత్తో న తృప్తోఽహం భవామి భోః |
 అహో గణేశభక్తిర్వై దుర్లభా నాత్ర సంశయః || ౨ ||
 ముద్గల ఉవాచ |
 ఆత్ర తే కథయిష్యామి ఇతిహాసం పురా భవమ్ |
 శ్రవణాత్ సంశయః సర్వో నాశం యాస్యతి తత్త్వతః || 3 ||
 బ్రాహ్మణః కోఽపి దుర్బుద్ధిర్బభూవే కాశ్యపే కులే |
 స తు నిత్యం గణపతిం తులస్యాఽపూజయద్ధరాత్ || ౪ ||
 అన్యే తత్ర ద్విజాస్తం వై వారయన్తో విశేషతః |

న వాక్యం జగృహే తేషాం జ్ఞానం బౌద్ధం ఖలోఽబ్రవీత్ || X ||

గణేశః సర్వరూపశ్చేత్ కుతస్తత్ర ప్రవర్తతే |

విధినిషేధకాద్యం హి మా వదేత క్రియాత్మకాః || ౬ ||

తతః సర్వే భయోద్విగ్నా బభూవుస్తే ద్విజోత్తమాః |

పరస్పరం సమూచుర్వై గాణపత్యాః ప్రజాపతే || ౭ ||

అహో గాణేశ్వరే దేహే తులసీ మస్తకేఽథవా |

దృష్టా సద్యశ్చ నిష్కాస్యా గాణపత్యైర్విశేషతః || ౮ ||

అవ్యైరపి న సన్దేహో నో చేన్నరకగామినః |

ఉపానదాదిసంయుక్తైరశుచిభిస్తదప్యహో || ౯ ||

తత్ర విలమ్బభావేన పాపభాగీ నరో భవేత్ |

కిం కర్తవ్యం ద్విజైరస్యైర్దుష్టోఽయం కథ్యతాం ద్విజాః || ౧౦ ||

యథా వజ్రేణ పీడాం తు బుభుజుః పర్వతాదయః |

తథా విఘ్నేశ్వరః సాక్షాత్తులస్యా పీడితో భవేత్ || ౧౧ ||

తతః సర్వైర్వినిశ్చిత్స్య స గాణేశాలయాత్తదా |

బహిష్కృతో మహాపాపీ స్వగృహే తాదృశే రతః || ౧౨ ||

తతః స్వల్పేన కాలేన మమార కాశ్యపాధమః |

నరకేషు చ తం యామాః పాతయామాసురజ్ఞాసా || ౧౩ ||

ఏకకల్పసమం కాలం నరకేషు స్థితోఽభవత్ |

క్రమేణ సకలాన్ భుక్త్వా రాక్షసోఽభూత్ సుదారుణః || ౧౪ ||

సదా క్షుధా సమావిష్టో దాహరోగాదిసంయుతః |

అశక్తః సర్వకార్యేషు వనేషు విచచార హ || ౧౫ ||

ఏకదా తత్ర గార్గ్యశ్చ సమాయాతో నిజేచ్ఛయా |

గణేశభక్తముఖ్యః స మహాయోగీ ప్రజాపతే || ౧౬ ||

తం దృష్ట్వా రాక్షసో దుష్టో భక్షితుం చ సమాయయా |

గార్గ్యో గణేశమస్త్రేణ మన్త్రితం జలమాక్షిపత్ || ౧౭ ||

జలస్పర్శజపుణ్యేన గార్గ్యదర్శనజేన సః |

ధర్మ్యుక్ రాక్షసో జాతిస్మరస్తత్ర బభూవ హ || ౧౮ ||

తతోఽతిభేదసంయుక్తః స రురోద ప్రణమ్య తమ్ |
 జగాద ప్రాజ్ఞులిం బద్ధ్వా హాహాకారరవాఽఽకులః || ౧౯ ||
 ధర్మధ్రుగువాచ |
 రక్ష మాం మునిశార్థూల గాణపత్య మహాయశాః |
 త్వత్పాదప్రవణం గార్గ్య మోచయాశు భవార్ణవాత్ || ౨౦ ||
 తతః స సర్వవృత్తాంతం కథయామాస రాక్షసః |
 పూర్వజన్మభవం తస్మై గార్గ్యాయ భయసంకూలః || ౨౧ ||
 త్వదీయదర్శనేనైవ మన్త్రితేన జలేన చ |
 జాతిస్మరత్వమాపన్నో దుఃఖం తే కథయామ్యహమ్ || ౨౨ ||
 శ్రుత్వా శరణగం వీక్ష్య దయాయుక్తో మహామునిః |
 గణేశనామమన్త్రం స దదౌ తస్మై హితావహమ్ || ౨౩ ||
 జగాద తం మహాయోగీ జప త్వం నామమన్త్రకమ్ |
 నిత్యం తథా తులస్యా వై కృతం స్తోత్రం పఠస్వ చ || ౨౪ ||
 ఏవముక్త్యాంఽతర్దధేఽసౌ గార్గ్యః పరమపావనః |
 దుష్టో నిత్యం తథా చక్రే దుఃఖం దృష్ట్వా భయాకులః || ౨౫ ||
 (Page ఖం. X అ. ౩౪ పాన ౮౦)
 తతః క్షుధా సుశాంతా వై బభూవే తస్య దుర్మతేః |
 రోగహీనః సశక్తశ్చ గాణపత్యప్రియోఽభవత్ || ౨౬ ||
 అన్తే గణేశ్వరం సోఽపి జగామ దుఃఖవర్జితః |
 తత్ర యోగస్వభావేనాఽభజద్విఘ్నేశ్వరం విధే || ౨౭ ||
 ఏతత్తే కథితం సర్వం సజ్జేపేణ చరిత్రకమ్ |
 తులసీవర్జనే భూతం సర్వసంశయనాశనమ్ || ౨౮ ||
 తులసీం గణనాథాయ సమర్పయతి యో నరః |
 స చాణ్డాలో న సన్దేహో నారకీభూమిసంస్థితః || ౨౯ ||
 వంశహానిర్భవేత్తస్య లక్ష్మీనాశస్తథా విధే |
 రోగాద్యైః పీడితోఽత్యస్తమన్తే నరకగో భవేత్ || ౩౦ ||
 తస్య స్పర్శం న కుర్యాత్ కః కృత్వా స్నానం సమాచరేత్ |
 సచైలస్నానహీనశ్చేత్ జ్ఞాత్వా పాపీ సదా భవేత్ || ౩౧ ||

నామ తస్య ప్రజానాథ న గ్రాహ్యం పాపదాయకమ్ ।

బహునాఽత్ర కిముక్తేన పాపరూపః స వై స్మృతః ॥ 3౨॥

ఇదం తే కథితం సర్వం పృచ్ఛతే చ యథాతథమ్ ।

శ్రోతుమిచ్ఛసి కిం భూయశ్చరిత్రం వద సామ్పుతమ్ ॥ 33॥

॥ ఓం తత్పదితి శ్రీమదాస్త్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్ధతే మహాపురాణే

పఞ్చమే ఖణ్డే అమ్బోదరచరితే తులసీసమర్పణవర్జనవర్జనం నామ త్రయస్త్రింశత్తమోఽధ్యాయః

॥ X.33

X.3౪ రుక్మాంగుదచరితం నామ చతుస్త్రింశత్తమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

దక్ష ఉవాచ ।

వద పూజాం విధియుతాం గణేశస్య సవిస్తరామ్ ।

మానసిం బాహ్యరూపాం చ సర్వసిద్ధిప్రదాయినీమ్ ॥ ౧॥

గణేశలోకగం సర్వం మాహాత్మ్యం కథయస్వ మే ।

కీదృశోఽయం నిజో లోకో మునే కేనైవ లభ్యతే ॥ ౨॥

ముద్గల ఉవాచ ।

అత్ర తే కథయిష్యామి పురాతనభవం శుభమ్ ।

ఇతిహాసం మహాభాగ సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ॥ 3॥

పురా తే కథితం స్థానం గణేశస్య మహాత్మనః ।

కార్తికేయవరాజ్ఞాతం లక్షవైనాయకాత్మకమ్ ॥ ౪॥

తత్ర రాజా బభూవాఽపి సర్వశాస్త్రవిశారదః ।

ఐలః శస్త్రాస్త్రతత్త్వజ్ఞో ధర్మశీలశ్చ సత్యవాక్ ॥ ౫॥

సదా గణేశభక్తశ్చాభజద్విఘ్నేశ్వరం సదా ।

సార్వభౌమః సువిఖ్యాతో గాణపత్యప్రియోఽభవత్ ॥ ౬॥

తత్రాఽఽజగామ గాణేశో గార్గ్యః సర్వార్థకోవిదః ।

తం ప్రణమ్య ప్రపూజ్యైవ పప్రచ్ఛైలో మహాయశాః ॥ ౭॥

ఐల ఉవాచ ।

స్వామింస్త్యం గణరాజస్య భక్తస్తాదృశయోగధృక్ ।

సాక్షాద్గణపతిః కిం వా త్వమేవాత్ర న సంశయః ॥ ౮॥
 మయూరేశావతారే త్వం మయూరేశసమన్వితః ।
 స్థితస్తత్ర త్వయా విప్ర మయూరేశో నిరీక్షితః ॥ ౯॥
 ధన్యస్త్యం యోగినాం మధ్యే ప్రత్యక్షం గణనాయకమ్ ।
 మిత్రం కృత్వా సుహర్షణాఽహో తిష్ఠసి విశేషతః ॥ ౧౦॥
 మయూరేశస్య విప్రేశాఙ్గాయా యోగవిదాంవర ।
 భాష్యం కృతం గణేశస్య గీతాయాః శాన్తిదం పరమ్ ॥ ౧౧॥
 (Page ఖం. X అ. 3౪ పాన ౮౧)
 త్వదీయభాష్యయోగేన గీతాఙ్గా బ్రాహ్మణాదయః ।
 బభూవుర్గాణపత్యాశ్చ త్వచ్ఛిష్యాస్తే మతా మునే ॥ ౧౨॥
 యాదృశం గణనాథేన కథితం తాదృశం ప్రభో ।
 త్వయా ఙ్గాతం న సన్దేహో గణేశస్త్యమతో మతః ॥ ౧౩॥
 గణేశగీతాహార్యం యద్గణేశశ్చ వరేణ్యకః ।
 త్వం త్రయః సమ్మతాః శాస్త్రే జానతే పూర్ణయోగతః ॥ ౧౪॥
 ధన్యేన యేన భాగ్యేన దృష్టం తే పాదపఙ్కజమ్ ।
 విద్యావ్రతతపోదానం పితరౌ కులమేవ మే ॥ ౧౫॥
 యశో రాజ్యాదికం సర్వం ధన్యం తే పాదదర్శనాత్ ।
 న హ్యల్పపుణ్యయోగేన దర్శనం యోగినాం భవేత్ ॥ ౧౬॥
 అధునా వద మే బ్రహ్మాన్ గణేశస్య యథావిధి ।
 పూజాం బాహ్యం తథాంఽఽతర్యాం గాణపత్యప్రకారతః ॥ ౧౭॥
 ఏవం పృష్టో మహాయోగీ గార్గ్యః సర్వార్థకోవిదః ।
 తం జగాద సుహర్షణ గాణపత్యో మహాయశాః ॥ ౧౮॥
 గార్గ్య ఉవాచ ।
 అత్ర తే కథయిష్యామి చేతిహాసం పురాతనమ్ ।
 గృత్సమదస్య విప్రస్య చరిత్రసంయుతం నృప ॥ ౧౯॥
 వాచక్ష్విస్తపోనిష్ఠో బభూవ పరమార్థవిత్ ।
 తస్య పత్ని ముకున్దా వై రూపయౌవనశాలినీ ॥ ౨౦॥

వనమధ్యే స్థితౌ చోభౌ తత్రాకస్మాత్ సమాగతః ।
 రుక్మాఙ్గదో నృపో భూప మృగయాసక్తచేతసా ॥ ౨౧ ॥
 క్షుధాతృషాయతో రాజా భ్రష్టసార్థో ద్విజాశ్రమమ్ ।
 ప్రవిశ్య తం ప్రణమ్యైవ సస్త్రికం సంస్థితోఽభవత్ ॥ ౨౨ ॥
 తస్మిన్ కాలే ద్విజః సోఽపి మధ్యాహ్నే కర్మకారణాత్ ।
 నిర్జగమాశ్రమాద్వాచన్కవిస్తస్మాన్ మహాయశాః ॥ ౨౩ ॥
 గతే మునౌ నృపస్తత్ర జగద దేహి మే జలమ్ ।
 మాతర్మృకున్దే శ్రాంతాయ చాకులాయ క్షుధాతృషా ॥ ౨౪ ॥
 తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా మునిపత్ని సువిహ్వలా ।
 దృష్ట్వా నృపవరం తం చ కామబాణార్థితాఽవదత్ ॥ ౨౫ ॥
 ముకున్దోవాచ ।
 త్వత్సమం పురుషం క్వాపి న పశ్యామి నృపాత్మజ ।
 త్రైలోక్యేఽతో మహాభాగ మాం భజస్య సువిహ్వలామ్ ॥ ౨౬ ॥
 నో చేత్ ప్రాణా గమిష్యన్తి కామబాణైర్హతా మమ ।
 ఇత్యుక్తాఽ తం నృపం సా తు చుచుమ్భే హఠతత్పరా ॥ ౨౭ ॥
 తతోఽతిక్షోభితో రాజా ధృత్వా దూరే సమాక్షిపత్ ।
 జగద తాం మునేః పత్నిం వ్యభిచారరతాం వచః ॥ ౨౮ ॥
 రుక్మాఙ్గద ఉవాచ ।
 సర్వేషాం గురవో దేవి బ్రాహ్మణా నాత్ర సంశయః ।
 పుత్రతుల్య వయం సర్వే త్వదీయాః పాపకారిణి ॥ ౨౯ ॥
 తత్ర విఘ్నేశ్వరే సక్తా న చలన్తి కదాచన ।
 పరస్త్రియం సమాలోక్య మాతృబుద్ధికరా మతాః ॥ ౩౦ ॥
 ఏవం నిర్భర్తస్య తాం రాజా నిఃసృతః శోకసంక్కులః ।
 ఆశ్రమాత్ సా శశాపైవ తం నృపం కామమోహితా ॥ ౩౧ ॥
 కుష్ఠీ భవ మహాదుష్ట సకామాం త్యజసి స్త్రియమ్ ।
 మోహితాం పాపకర్మా త్వం కఠినోఽసి సుదుర్మతే ॥ ౩౨ ॥
 తస్యాః శాపస్య యోగేన శ్వేతకుష్ఠీ బభూవ హా ।
 రుక్మాఙ్గదో వనే గత్వా సస్మార ద్విరదాననమ్ ॥ ౩౩ ॥

తతో రాత్రౌ మహాయోగీ నారదస్తత్ర చాగతః ।
తం దృష్ట్వా ప్రణనామాదౌ పప్రచ్ఛ వినయాన్వితః ॥ 3౪॥

రుక్మాజ్జద ఉవాచ ।
కుష్ఠనాశకరం తీర్థం క్షేత్రమాషధమేవ చ ।
వద మే సర్వధర్మజ్ఞ గాణపత్యప్రియ ప్రభో ॥ 3౫॥

నారద ఉవాచ ।
ఇన్ద్రేణ తపసా దేవో గణేశః పూజితోఽభవత్ ।
(Page ఖం. X అ. 3౪ పాన ౮౨)
సహస్రభగనాశార్థం స దేవో వరదోఽభవత్ ॥ 3౬॥

గణేశవరదానేన మహేన్ద్రస్త్రేజసా యుతః ।
యోగయుక్తోఽపాలయత త్రైలోక్యం సచరాచరమ్ ॥ 3౭॥

తత్ర తీర్థం సువిఖ్యాతం గణేశపదలాఞ్చితమ్ ।
చిన్తామణీర్గణేశశ్చ తేన సంస్థాపితోఽభవత్ ॥ 3౮॥

తత్ర గత్వా మహీపాల కురు స్నానం చ తత్క్షణాత్ ।
కుష్ఠహీనః సువర్ణస్త్వం భవిష్యసి న సంశయః ॥ 3౯॥

తత్ర తీర్థప్రభావేణ కుష్ఠరోగవివర్జితాః ।
భవన్తి స్వానందగాన్తు నృప నాస్త్యత్ర సంశయః ॥ ౪౦॥

ఏవముక్త్వా మహాయోగీ నారదో గణపం స్మరన్ ।
గతః సోఽపి మహాబుద్ధిర్హరయుక్తో బభూవ హ ॥ ౪౧॥

తతః ప్రాతః సమాయాతా సేనా తస్య మహాత్మనః ।
తయా సార్థం జగామాఽసౌ విదర్భే తీర్థసేవకః ॥ ౪౨॥

చిన్తామణీభవం తీర్థం దృష్ట్వా రాజా ప్రజాపతే ।
కుష్ఠహీనో బభూవాఽథ సర్వైః సంహర్షితోఽభవత్ ॥ ౪3॥

తతః స్నాత్వా సనైన్యేన యథావిధియుతః స్వయమ్ ।
పూజయామాస హర్షేణ చిన్తామణిం నృపాత్మజః ॥ ౪౪॥

పూజయిత్వా యథాన్యాయం దత్త్వా దానాని కృత్స్నశః ।
సంస్థితో మణ్డపే రాజా గణేశే భక్తిసంయుతః ॥ ౪౫॥

తత్రాకస్మాద్విమానం తు సమాయాతం సుఖప్రదమ్ ।

తత్ర దూతా గణేశస్య జగుస్తం నృపసత్తమమ్ || ౪౬ ||

గాణపత్యా ఊచుః |

ఇదం విమానమారుహ్య ససైన్యో నృపసత్తమ |

చల స్వానన్దతోకే త్వం తీర్థస్నానప్రభావతః || ౪౭ ||

తతోఽతిహర్షసంయుక్తస్తాన్ ప్రణమ్య మహాయశాః |

పూజ్యోవాచ విచారణ్ణో గాణపత్యో నృపాత్మజః || ౪౮ ||

రుక్మాఙ్గద ఉవాచ |

భీమం మే గాణపత్యాస్తు పితరం చారుహాసినీమ్ |

మాతరం త్యజ్య విఘ్నేశం కథం యామి త్వరాన్వితః || ౪౯ ||

గాణేశానౌ విశేషణ తథా తం తే సమబ్రువన్ |

తయోః స్నానం నృపాధ్యక్ష కురు తీర్థేఽధునా కిల || ౫౦ ||

తతస్తావపి నేష్యామో మా చిన్తాం కురు సత్తమ |

స్నానమాత్రేణ స్వానన్దదాయకం తీర్థముచ్యతే || ౫౧ ||

తతోఽతిహర్షితో రాజా కుశాన్ గృహ్య తయోః పునః |

నామ్నా గ్రన్థిం సమాబధ్య చక్రే స్నానం యథావిధి || ౫౨ ||

తతోఽతిహర్షితా లోకా నగరస్థాస్తథా పునః |

స్నానం చక్రుర్జనానాం తే ఆబాలం శ్వపచావధి || ౫౩ ||

తతస్తే యానమారుహ్య కౌణ్డిన్యనగరం యయుః |

పుణ్యం దత్వా చ తాన్ సర్వాన్ గృహ్య స్వానన్దమాయయుః || ౫౪ ||

ఏవం తీర్థప్రభావేణ నగరస్థజనా నృప |

గత్వా విఘ్నేశ్వరం దృష్ట్వా బ్రహ్మభూతా బభూవిరే || ౫౫ ||

ధర్మయుక్తో గణేశస్య భక్తో రుక్మాఙ్గదః స్వయమ్ |

స్వల్పకాలేన నిర్విఘ్నా బభూవ ఛలితోఽపి సః || ౫౬ ||

గణేశభక్తమత్యుగ్రం యే ఛలన్తి నరాధమాః |

తేషాం తు నిష్కృతిర్నాస్తి దుఃఖం భుజ్జన్తి దారుణమ్ || ౫౭ ||

రుక్మాఙ్గదం ముకున్దా సా ఛలయిత్వా విశేషతః |

యా గతిశ్చ తయా ప్రాప్తా తాం శృణుష్య మహిపతే || ౫౮ ||

|| ౬౦ || తత్పదితి శ్రీమదాస్త్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే

పంచమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే రుక్మాజ్జదచరితం నామ చతుస్త్రింశత్తమోఽధ్యాయః ॥
X.3౪

(Page ఖం. X అ. 3X పాస ౮3)

X.3X గృత్సమదగణేశసమాగమో నామ పంచ్చత్రింశత్తమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

గార్గ్య ఉవాచ ।

ముకున్దా కామదగ్ధా సా పపాత ధరణీతలే ।

న కిచ్ఛీత్ సుఖదం తస్యా బభూవ పృథివీతలే ॥ ౧॥

తతోఽతిశోకసంయుక్తా తమేవాచిన్ద్య సంస్థితా ।

నిద్రాం లేభే తతస్మాం సోఽబోధయద్దేవనాయకః ॥ ౨॥

తస్యః శాన్తిప్రదానార్థం స్వయం తత్రాజగామ హ ।

రుక్మాజ్జదస్వరూపీ స బుభుజే తాం సురాధిపః ॥ 3॥

సా హర్షితా జగామైవ స్వగృహం గర్భసంస్థితా ।

ఇన్ద్రః స్వర్గం యయౌ భూప హర్షయుక్తో విహాయసా ॥ ౪॥

వాచక్ష్విః సమాయాతః కృత్వా నిత్యక్రియాం మునిః ।

న బుబోధ ముకున్దాయాశ్చరితం స తపోరతః ॥ ౫॥

తతః పూర్ణే చ గర్భే సా సుషువే పుత్రముత్తమమ్ ।

జాతకర్మాదికం సర్వం చకార మునిసత్తమః ॥ ౬॥

గృత్సమదేతి పుత్రస్య నామ చక్రే సుఖప్రదమ్ ।

చకార వ్రతబంధం తు పంచమే హర్షసంయుతః ॥ ౭॥

వేదానధ్యాపయామాస శ్రవణగ్రాహకాయ వై ।

స్వయం తస్మై దదౌ మన్తం గణానాం త్యేతి ఋగృభవమ్ ॥ ౮॥

తేన మన్తేణ విఘ్నేశం ధ్యాయత్వా గృత్సమదో మునిః ।

తోషయామాస భావేన నిత్యం జపపరాయణః ॥ ౯॥

కదాచిత్తత్ర రాజా స మగధన్తం జహావ చ ।

పితుః శ్రాద్ధే సుదాన్తం వై తపోయుక్తం యశస్వినమ్ ॥ ౧౦॥

తత్ర వసిష్ఠముఖ్యాశ్చ మునయో యోగపారగాః ।

సమాగతాః సభాయాం తే వివిశుః పూజితా నృప ॥ ౧౧॥

తత్ర శాస్త్రప్రసక్తే స గృత్సమద ఉవాచ హా ।
యోగమయోగీభావస్థః శ్రుత్వాఽత్రిస్తం వచోఽబ్రవీత్ ॥ ౧౨॥

అయోగీ యోగినాం మధ్యే రుక్మాఙ్గదసుతస్తథా ।
వదసి త్వం న యోగ్యోఽసి పక్ష్యై గచ్ఛ నిజాశ్రమమ్ ॥ ౧౩॥

తతోఽతికోపసంయుక్తః స్వం గృత్సమద ఆశ్రమమ్ ।
జగామ సోఽపి జననీమపుచ్ఛర్దక్షతోచనః ॥ ౧౪॥

వద తాతం మదీయం త్వం కాముకే నిరపత్రపే ।
కథం రుక్మాఙ్గదాఙ్గాతోఽహం నోచేత్త్వాం శపామి తు ॥ ౧౫॥

జగాద శాపభీతా తం తతః సా కమ్పసంయుతా ।
వృత్తాంతం పూర్వసమ్భూతం రుక్మాఙ్గదవిహారజమ్ ॥ ౧౬॥

తచ్చుత్వా కోపసంయుక్తః శశాప జననీం సుతః ।
కణ్ణకీ భవ మాతస్త్వం దుష్టకర్మపరాయణా ॥ ౧౭॥

అతితిక్ష్ణఫలాం తత్ర భక్షిష్యన్తి నరా న తామ్ ।
అరణ్యే నిద్దితా నిత్యం భుక్ష్వ పాపం పురా కృతమ్ ॥ ౧౮॥

తతః సాపి స్వపుత్రం తం శశాప క్రోధపూరితా ।
త్వత్తః పుత్రో మహాదైత్యో భవిష్యతి సుదారుణః ॥ ౧౯॥

తతో దేహం సముత్సృజ్య ముకున్దా సాఽభవన్నృప ।
కణ్ణకీ శ్యామసంజ్ఞా సా పాపకర్మపరాయణా ॥ ౨౦॥

గణేశభక్తవిక్షేపదాతృత్వాదఘముత్తమమ్ ।
తయా ప్రాప్తం చిరం పూర్ణం తేన శాపయుతాఽభవత్ ॥ ౨౧॥

కల్పే కల్పే చ శాపాత్ సా సదా వృక్షత్వమాగతా ।
పశ్య విఘ్నస్వరూపం త్వం మహాభయకరం నృప ॥ ౨౨॥

తతో గృత్సమదః క్షుభ్ధో దేహత్యాగే సముద్యతః ।
తత ఆకాశవాణీ తం జగాద ప్రేమసంయుతా ॥ ౨౩॥

ఇన్ద్రో రుక్మాఙ్గదీభూతస్తస్మాఙ్గాతోఽసి మానద ।
భజ లమ్బోదరం నిత్యం తతః సౌఖ్యమవాప్స్యసి ॥ ౨౪॥

శ్రుత్వా సోఽపి వనే గత్వా తతాప తప ఉత్తమమ్ |

నిరాహారేణ సంస్థశ్చ గణేశమభజత్ సదా || ౨౫ ||

బ్రహ్మణస్పృతినూక్తాశ్చాభిషిచ్ఛన్ మణ్డలే స్థితమ్ |

(Page ౫౦. X అ. 3౫ పాన ౮౪)

జపం చకార భావేన బ్రాహ్మణత్వస్య కారణాత్ || ౨౬ ||

ఐల ఉవాచ |

బ్రహ్మణస్పృతినూక్తానాం మణ్డలం కీదృశం స్మృతమ్ |

ఫలం చ కీదృశం తత్ర లభతే మానవః ప్రభో || ౨౭ ||

కథయస్వ విధానేన సర్వజ్ఞోఽసి దయానిధే |

యేన విఘ్నేశ్వరః ప్రీతో భవేత్ సర్వార్థదాయకః || ౨౮ ||

గార్గ్య ఉవాచ |

బ్రహ్మణస్పృతినూక్తానాం విధిం శృణు మహామతే |

యథా గృత్వమదః సిద్ధో బభూవే తస్య సేవనాత్ || ౨౯ ||

గణానాం త్వేతి మస్త్రేణ షోడశాఙ్గేషు భూమిప |

న్యాసం కుర్వాత్తథా పూజ్యాఽభిషేకం తు సమాచరేత్ || ౩౦ ||

ఏకవింశతిభిర్భూషా వృత్తిభిరేకవింశతిః |

సమాఖ్యాతా చ నూక్తానామభిషేకే తథా జపే || ౩౧ ||

ఏతాద్భూతాశ్చ రాజ్ఞేన్ద్ర భవన్వ్యేకాధికాస్తతః |

వింశత్యో మణ్డలం హ్యేకం జ్ఞాతవ్యం విబుధైః పరమ్ || ౩౨ ||

మణ్డలాని మహాభాగ ఏకవింశన్మితాని చ |

భవన్తి చేత్ సమాఖ్యాతం మహామణ్డలకం బుధైః || ౩౩ ||

అభిషేకే సమాఖ్యాతం జపే వా రాజసత్తమ |

సర్వసిద్ధిప్రదం పూర్ణం మహామణ్డలకం సురైః || ౩౪ ||

ధర్మార్థకామమోక్షేషు ప్రశస్తం కర్మ సిద్ధిదమ్ |

గణేశప్రీతయే భక్త్యా బ్రహ్మభూతకరం భవేత్ || ౩౫ ||

బ్రాహ్మణత్వస్య కార్యార్థం కృతం తేన మహాత్మనా |

గృత్వమదేన నూక్తానాం మహామణ్డలకం నృప || ౩౬ ||

ఏతత్తే కథితం భూషాధునా శృణు కథానకమ్ |

విఘ్నేశప్రాపకం గృత్సమదస్య దురితాపహమ్ || 3౭||

స్వయం గృత్సమదస్త్ర నిత్యం కృత్వా యథావిధి ।
గణానాం త్వేతి మస్త్రేణ పుపూజ విఘ్ననాయకమ్ || ౩౮||

ఏకవింశతిమేకాం స నిత్యం చకార భూమిప ।
అభిషేకార్థమేవం తు తతో జపపరోఽభవత్ || ౩౯||

గణానాం త్వేతి మస్త్రస్య జపం చకార నిత్యదా ।
శతాని ధ్యాననిష్ఠః స సైకవింశతికాని తు || ౪౦||

నాసాగ్రస్యస్తదృష్టిశ్చ సదా యత్సపరాయణః ।
మహోగ్రతపసా దేవం తోషయామాస విఘ్నపమ్ || ౪౧||

ఏవం వర్షసహస్రైస్తు దివ్యైర్విఘ్నేశ్వరో యయా ।
మునిం తం భక్తవాత్సల్యాదువాచ ధ్యానసంస్థితమ్ || ౪౨||

శ్రీగణేశ ఉవాచ ।

పశ్య మాం మూనిశార్దూల బ్రహ్మణస్పతిమాగతమ్ ।
వరయస్వ వరాన్ మత్తో దాస్యామి తుభ్యమాదరాత్ || ౪౩||

గణేశవచనం శ్రుత్వా గృత్సమదః సుహర్షితః ।
ఉన్మీల్య లోచనే ధుణ్ణీమపశ్యన్నికటే స్థితమ్ || ౪౪||

తతోఽతిహర్షసంయుక్తః ప్రణనామ వినాయకమ్ ।
భక్త్యా సమూపజ్య తుష్టావ సాశ్రునేత్రో నరాధిప || ౪౫||

|| ౬౦ తత్సదితి శ్రీమదావ్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే
పంచమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే గృత్సమదగణేశసమాగమో నామ పంచమోశతత్రయోఽధ్యాయః
|| X.3X

(Page ఖం. X అ. 3౬ పాన ౮X)

X.3౬ గృత్సమదవరప్రదానం నామ షట్ట్రింశతత్రయోఽధ్యాయః

|| శ్రీగణేశాయ నమః ||

గృత్సమద ఉవాచ ।
నమస్తే బ్రహ్మణాం నాథ బ్రహ్మణాం బ్రహ్మరూపిణే ।
బ్రహ్మణస్పతయే తుభ్యం గణేశాయ నమో నమః || ౧||

జ్యేష్ఠరాజాయ జ్యేష్ఠానాం జ్యేష్ఠపదప్రదాయినే ।
 జ్యేష్ఠానాం జ్యేష్ఠరూపాయ సర్వపూజ్యాయ తే నమః ॥ ౨॥
 కర్తృణాం కత్పరూపాయ కవయే కవినాయక ।
 కర్తృభ్యః కర్తృదాత్రే వై కవిరాజాయ తే నమః ॥ ౩॥
 జగత్సు బ్రహ్మసు ప్రాజ్ఞ నానాభోగకరాయ తే ।
 ఉపమాన్సుప్రభోక్త్రే తు బ్రహ్మభోక్త్రే నమో నమః ॥ ౪॥
 సదా మోహయుతాయైవ మోహమోహకరాయ తే ।
 జీవాయ బృహతాం నాథాయ బృహస్పతయే నమః ॥ ౫॥
 సదా బ్రహ్మసుఖస్థాయ పరమాత్మస్వరూపిణే ।
 గుహాహితాయ సాక్ష్యాయ బృహస్పతిసఖాయ తే ॥ ౬॥
 స్వసంవేద్యమయాయైవ స్వానన్దే యోగధారిణే ।
 జీవానాం బ్రహ్మణాం సంయోగాయ తే వై నమో నమః ॥ ౭॥
 సత్యాయామోగరూపాయ మనోవాణీవివర్జిత ।
 భద్రాణాం భద్రకాయైవ సత్యసత్యాయ తే నమః ॥ ౮॥
 సర్వేషాం పోషకాయైవ సోమాయామృతరూపిణే ।
 సోమానాం సోమదాత్రే తే పుష్టినాథాయ తే నమః ॥ ౯॥
 ఉత్తిష్ఠత్సుష్టికర్త్రే తే పాలకాయ హరాయ చ ।
 త్రయీమయాయ తూర్యాయ తూర్యతీతాయ తే నమః ॥ ౧౦॥
 ఇన్ద్రాదిదేవతానాం వై సహాయాయ నమో నమః ।
 ధర్మపాలకభావాయ ధర్మాధీశాయ తే నమః ॥ ౧౧॥
 సర్వేషాం రాజ్యదాత్రే వై రాజ్యరాజాయ తే నమః ।
 ఆరాజ్యాయ పరేశాయ సంసారార్ణవతారిణే ॥ ౧౨॥
 యోగేభ్యో యోగదాత్రే చ యోగయోగాయ తే నమః ।
 శాన్తిదాయ సదా శాన్తిస్థాయ తత్పతయే నమః ॥ ౧౩॥
 ఇత్యాది భేదా బహవో బ్రహ్మణో వేదవాదతః ।
 తేషాం స్వామిస్వరూపాయ బ్రహ్మణే తే నమో నమః ॥ ౧౪॥
 కిం స్త్రామి గణనాథ త్వాం బ్రహ్మణస్పతిరూపిణమ్ ।
 భవ ప్రసన్నో బ్రహ్మేశ కృపయా తే నమో నమః ॥ ౧౫॥

ఏవం గృత్సమదః స్తుత్వా గణేశానం మహీపతే ।

హర్షేణోత్ఫుల్లనయనో ననర్త ప్రేమవిహ్వలః ॥ ౧౬ ॥

దృష్ట్వా తం గణరాజస్తు జగాద ఘననిస్వనః ।

వరం మత్తస్త్వం వరయాధునా స్తోత్రేణ తోషితః ॥ ౧౭ ॥

త్వయా కృతమిదం స్తోత్రం సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ।

భవిష్యతి న సన్దేహో మమ భక్తివివర్ధనమ్ ॥ ౧౮ ॥

సదా శాన్తిమయో భూత్వా మాం భజిష్యసి మానద ।

త్వయా కృతేన స్తోత్రేణ బ్రహ్మభూతో భవిష్యసి ॥ ౧౯ ॥

పుత్రపౌత్రాదికం సర్వం ధనధాన్యాదివర్ధనమ్ ।

ప్రభవిష్యతి పారేన శ్రవణేన మునేఽస్య తు ॥ ౨౦ ॥

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా సావధానో బభూవ హ ।

నియమ్య హర్షముగ్రం స ప్రణనామ గజాననమ్ ॥ ౨౧ ॥

ఉవాచ విస్థలద్వాక్యో మునిర్గుత్సమదో మహాన్ ।

గణేశం భక్తిసంయుక్తో భక్తరాజేశ్వరః స్వయమ్ ॥ ౨౨ ॥

గృత్సమద ఉవాచ ।

ధన్యా మే జనకౌ నాథ జన్మ ధన్యం తపో వయః ।

విద్యా వ్రతాదికం సర్వం త్వదజ్ఞీయుగదర్శనాత్ ॥ ౨౩ ॥

అహో సాక్షాద్గణేశానో బ్రహ్మాన్దో దృష్టిమాగతః ।

మనోవాణీవిహీనో న తాభ్యాం యుక్తో న వై భవాన్ ॥ ౨౪ ॥

ఏతాదృశం గణేశానం దృష్ట్వా త్వాం కిం వృణోమ్యహమ్ ।

తథాపి వరయామి త్వాం త్వదాజ్ఞాపాలనార్థతః ॥ ౨౫ ॥

బ్రహ్మభూతాశ్చ వేదేషు బ్రాహ్మణాః కథితా బుధైః ।

(Page ఖం. X అ. ౩౬ పాన ౮౬)

అతో మాం బ్రాహ్మణం నాథ కురు యోగీన్ద్ర వన్ద్యకమ్ ॥ ౨౬ ॥

యథా త్వం బ్రహ్మణాం నాథస్తథాఽహం బ్రహ్మభూయినామ్ ।

నాథో భవామి విఘ్నేశ యోగీన్ద్రాణాం గురోర్గురుః ॥ ౨౭ ॥

త్వదీయపాదపద్మే వై భక్తిం దేహి గజానన ।

సుదృఢాం గాణపత్యేషు సజ్గం దేహి సదా చ మే || ౨౮ ||

గాణపత్యేషు విఖ్యాతం మాం కురుష్వ విశేషతః |

గృత్సమదసమో నాస్తి గాణపత్యస్వభావధృక్ || ౨౯ ||

ఏవముక్త్యా గణేశానం ప్రణనామ మహామునిః |

తమువాచ గణేశానో భక్తిం దృష్ట్వా మహాద్భుతామ్ || ౩౦ ||

శ్రీగణేశ ఉవాచ |

గణానాం త్వేతి మన్తస్య జపః ఖలు కృతస్త్యయా |

సూక్తస్యాపి తథా మే వై తత్ర ముఖ్యో భవిష్యసి || ౩౧ ||

ఋషిర్భవ మహాభాగ గణానాం త్వాస్య మన్తతః |

సూక్తస్యాపి విశేషణ బ్రాహ్మణేన్ద్రో భవాపి తు || ౩౨ ||

ఆదావృషేశ్చ యజ్ఞాదౌ స్మరణం తే కరిష్యతి |

పశ్చాన్ మే దేవతాయాశ్చ ముఖ్యో భవ మదీయకే || ౩౩ ||

న త్వత్సమో భవేత్ కుత్ర మద్భక్తేషు మహామునే |

మానయిష్యన్తి విప్రాస్తామత్రిముఖ్యా న సంశయః || ౩౪ ||

త్వదీయస్మరణం నాస్తి మన్తే వైదికగే చ మే |

గణానాం త్వా జపిష్యన్తి ఫలహీనా భవన్తు తే || ౩౫ ||

శివవిష్ణాదయో దేవా బ్రహ్మాద్యా బ్రాహ్మణా నరాః |

శేషాద్యాశ్చాసురాద్యాశ్చ త్వాం నమస్యన్తి నిత్యదా || ౩౬ ||

త్వదీయావజ్జయా క్రుద్ధో దహిష్యామి చరాచరమ్ |

త్వదీయహృదయే నిత్యం స్థాస్యామి భక్తిలోలపః || ౩౭ ||

త్వయా యత్ర తపస్తప్తం తదేవ క్షేత్రముత్తమమ్ |

భవిష్యతి మదీయం వై పుష్పకం సర్వసిద్ధిదమ్ || ౩౮ ||

భుక్తిం ముక్తిం బ్రహ్మభూయం భక్తిం పుష్టాతి మానద |

తేన క్షేత్రం సమాఖ్యాతం పుష్పకం మత్సమాశ్రితమ్ || ౩౯ ||

యద్యచ్ఛిన్తయసి ప్రాజ్ఞ తత్రతే సఫలం భవేత్ |

స్మరణేన మహాకార్యే ప్రత్యక్షోఽహం భవామి చ || ౪౦ ||

ఏవముక్త్యాంఽతర్దధేఽసౌ బ్రహ్మణస్పతిరజ్ఞాసా |

స్వయం గృత్సమదః ఖిన్నోఽభవత్తత్రైవ సంస్థితః ॥ ౪౧॥

తతః స బ్రాహ్మణైః సార్థం స్థాపయామాస విష్ణుపమ్ ।

బ్రహ్మణస్పతినామానం చకార క్షేత్రసంస్థితమ్ ॥ ౪౨॥

తతో గృత్సమదో యోగీ సర్వమాన్యో బభూవ హ ।

బ్రహ్మణస్పతిభక్తశ్చ బ్రాహ్మణైః పూజితోఽభవత్ ॥ ౪౩॥

యథా గజాననః ప్రాహ తథా సర్వం బభూవ హ ।

మునిస్తత్ర మహీపాలాఽభజత్తం స వినాయకమ్ ॥ ౪౪॥

నిత్యం చ మానసీం పూజాం బాహ్యం చకార విప్రపః ।

గణేశస్యాఽతిభక్తో గృత్సమదః సర్వతో బభౌ ॥ ౪౫॥

ఇదం గృత్సమదాఖ్యానం కథితం సర్వసిద్ధిదమ్ ।

సర్వపాపహరం పుణ్యం శ్రవణాత్ పఠనాన్పుణామ్ ॥ ౪౬॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదావ్యై పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే

పఞ్చమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే గృత్సమదవరప్రదానం నామ షట్త్రింశత్తమోఽధ్యాయః ॥

X.3౬

(Page ఖం. X అ. 3౬ పాన ౮౭)

X.3౭ గృత్సమదనిత్యకర్మవర్జనం నామ సప్తత్రింశత్తమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

ఐల ఉవాచ ।

కథం నిత్యం మహాయోగీ గాణపత్యాగ్ర్య ఏవ చ ।

మహాపూజాం గృత్సమదో ద్వివిధాం ప్రచకార హ ॥ ౧॥

తన్నే విస్తరతో బ్రూహి ధన్యోఽయం బ్రాహ్మణేషు వై ।

గణేశేన కృతో విప్రో ఋషిః స్వసూక్తకస్య చ ॥ ౨॥

గార్గ్య ఉవాచ ।

శ్లోణు తస్య మునీన్ద్రస్య చరిత్రం భక్తిసంశ్రితమ్ ।

యథా గజాననం సోప్యభజత్తం నిత్యమాదరాత్ ॥ ౩॥

ప్రాతః కాలే సముత్థాయ గురుం నత్వా స్వమస్తకే ।

మానస్యా పూజయా పూజ్య తథా హృది గణేశ్వరమ్ ॥ ౪॥

గాణేశాంశ్చ తథా స్మృత్వా విభూతిరూపధారకాన్ |
 క్షమాప్య ధరణీం పశ్చాత్ పాదం చిక్షేప విప్రపః || X ||
 శౌచాచారమశేషం చ చకార శాస్త్రమార్గతః |
 దన్తకాష్టం తతో భక్ష్య స్నానం చక్రే యథావిధి || ౬ ||
 ఆదావాభ్యస్తరం స్నానం చకార శృణు తన్నుప |
 వక్ష్యామి సిద్ధిదం పూర్ణమజ్ఞానమలనాశనమ్ || ౭ ||
 సహస్రారే సమాసీనం గజాననమనామయమ్ |
 అఙ్గుష్ఠపర్వమాత్రం తం ప్రభుం ధ్యాయేచ్ఛతుర్భుజమ్ || ౮ ||
 పాశాఙ్కుశధరం పూర్ణం దంతాభయసమన్వితమ్ |
 త్రినేత్రం భూషణైర్ముక్తమనర్హ్యవస్త్రరాజితమ్ || ౯ ||
 పాదాఙ్గుష్ఠాగ్రసమ్భూతాం తస్య తీర్థమయీం పరామ్ |
 సరితం చిన్తయేత్ పూర్ణామాసమన్తాత్ ప్రసారిణీమ్ || ౧౦ ||
 సర్వాన్తర్గతజం పూర్ణమజ్ఞానం మలరూపకమ్ |
 తయా సజ్జాలయేచ్ఛిత్తే నృప సర్వగయా సుధీః || ౧౧ ||
 ఏవమాన్తరగం స్నానం యః కరోతి నరోత్తమః |
 స సర్వమలహీనశ్చ భుక్తిం ముక్తిం లభేత్ పరామ్ || ౧౨ ||
 బాహ్యం తతః సమాఖ్యాతం వైదికం తాన్త్రికం ద్విధా |
 స్వశాఖోక్తవిధానేనాదౌ వైదికం సమాచరేత్ || ౧౩ ||
 తతః స్వమూలమస్త్రేణ యుక్తం తాన్త్రికమాచరేత్ |
 స శుద్ధః సర్వకర్మార్హో భవతే దేవతాసమః || ౧౪ ||
 ఏవం గృత్సమదః సర్వం చకార రాజసత్తమ |
 గణేశప్రీతికామార్థం భక్తియుక్తో మహామునిః || ౧౫ ||
 శుచివస్త్రే తథా గృహ్య సన్ధ్యాం చకార వైదికీమ్ |
 తత ఆగమసమ్భూతాం గాణేశీం సర్వసిద్ధిదామ్ || ౧౬ ||
 తత్రాచమనకం ప్రోక్తం త్రివిధం విబుధోత్తమైః |
 వైదికం తాన్త్రికం పౌరాణికం చైవ సుసిద్ధిదమ్ || ౧౭ ||
 వ్యాహృత్యా వైదికం ప్రోక్తం మూలమస్త్రేణ తాన్త్రికమ్ |

పౌరాణికం చతుర్థ్యంతం తం గణేశనామసంయుతమ్ || ౧౮ ||

తత్ర పౌరాణికం వక్ష్యే మహాత్ శుచికరం శృణు |
యథా గృత్సమదో విప్రేన్ద్రశ్చకార మహాయశాః || ౧౯ ||

గణేశో ధుణ్ధీరాజశ్చ హేరమ్బో వక్రతుణ్డకః |
శూర్పకర్ణశ్చ విఘ్నేశశ్చిన్తామణీర్ణజాననః || ౨౦ ||

లమ్బోదరశ్చైకదన్తో బ్రహ్మణస్పతిరేవ చ |
విनाయకో జ్యేష్ఠరాజో వికటః కపిలస్తథా || ౨౧ ||

ధరణీధర ఆశాపూరకో మహోదరస్తథా |
ధూమ్రకేతుర్మయూరేశః స్వానన్దవాసకారకః || ౨౨ ||

త్రిభిరాచమ్య హస్తౌ వై ద్వాభ్యాం సజ్జాలయేన్నరః |
ద్వాభ్యామ్బోషౌ సముప్టం చైకేన వై సంస్పృశంస్తతః || ౨౩ ||

పాదౌ తథైవ నామ్నా వై శిరశ్చ చిబుకం నృప |
ద్వాభ్యాం దక్షిణవామే తు నాసికే సంస్పృశేత్తతః || ౨౪ ||

ద్వాభ్యాం నేత్రే తథా కర్ణౌ నాభిం చైకేన హృత్తథా |
లలాటమేకనామ్నా తు బాహూ చైకేన సంస్పృశేత్ || ౨౫ ||

జలయుక్తేన నామ్నా యో నరశ్చైవం సమాచరేత్ |
ఆచమనం భవేత్ సాక్షాద్గణేశో భూమిమణ్డలే || ౨౬ ||

(Page ఖం. X అ. 3౮ పాస ౮౮)

తతో న్యాసాదికం కుర్యాత్ కలశస్థాపనం చరేత్ |
పీఠపూజాం తతః కృత్వా మన్తన్యాసం సమాచరేత్ || ౨౭ ||

ఆగమోక్తేన మార్గేణ మునిర్గృత్సమదో మహాన్ |
చకార సకలం రాజన్ దేవతుల్యోఽపి నిత్యశః || ౨౮ ||

ధ్యాత్వా గజాననం చిత్తే పూజాం చక్రే స మానసీమ్ |
స్థిరచిత్తేన యోగీశో గణేశస్య విధానవిత్ || ౨౯ ||

మానస్యాం స్థిరచిత్తత్వం కారణం పరమం మతమ్ |
న వర్ణాశ్రమభాగశ్చ వర్తతే నృపసత్తమ || ౩౦ ||

వర్ణాశ్రమయుతానాం చాత్రావర్ణాశ్రమరూపిణామ్ |

అధికారః సదా శాస్త్రే వర్తతే స్థిరచేతసామ్ || 3౧||

|| ఓం తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే
పఞ్చమే ఖణ్డే అమ్బోదరచరితే గృత్యమదనిత్యకర్మవర్ణనం నామ సప్తత్రింశత్తమోఽధ్యాయః
|| X.3౭

X.3౮ గృత్యమదప్రోక్తమానసపూజాకథనం నామాష్టత్రింశత్తమోఽధ్యాయః

|| శ్రీగణేశాయ నమః ||

గృత్యమద ఉవాచ |

విఘ్నేశ వీర్యాణి విచిత్రకాణి సుమాగధైర్బన్దిజనైః స్మృతాని |

శ్రుత్వా సముత్తిష్ఠ గజానన త్వం బ్రాహ్మ జగన్మృగలగం కురుష్వ || ౧||

ఏవం మయా ప్రార్థితవిఘ్నరాజశ్చిత్తేన చోత్థాయ బహిర్గణేశః |

తం నిర్గతం వీక్ష్య నమన్తి దేవాః శమ్భూదయో యోగిముఖాస్తథాఽహమ్ || ౨||

శౌచాదికం తే పరికల్పయామి హేరమ్భ వై దన్తవిశుద్ధిమేవమ్ |

వస్త్రేణ సమ్ప్రోక్ష్యా ముఖారవిన్దం దేవం సభాయాం వినివేశయామి || 3||

ద్విజాదిసర్వైరభివన్దితం చ శుకాదిభిర్మోదసుమోదకాద్యైః |

సమ్భాష్య చాలోక్య సముత్థితం తం సుమణ్ణపం కల్ప్య నివేశయామి || ౪||

రత్నైః సుదీప్తైః ప్రతిబిమ్బితం తం పశ్యామి చిత్తేన వినాయకం చ |

తత్రాసనం రత్నసువర్ణయుక్తం సజ్కల్ప్య దేవం వినివేశయామి || ౫||

సిద్ధ్యా చ బుద్ధ్యా సహ విఘ్నరాజ పాద్యం కురు ప్రేమభరేణ సర్వైః |

తోయం సువాసై రచితం గృహాణ చిత్తేన దత్తం చ సుఖోష్ణభావమ్ || ౬||

శుద్ధేన వస్త్రేణ గణేశ పాదౌ సమ్ప్రోక్ష్యా దూర్వాదిభిరర్చయామి |

చిత్తేన భావప్రియ దీనబన్ధో చిత్తం విలీనం కురు తే పదాబ్జే || ౭||

కర్పూరకైలాదిసువాసితం తు సుకల్పితం తోయమథో గృహాణ |

ఆచమ్య తేనైవ గజానన త్వం కృపాకటాక్షేణ విలోకయాఽఽశు || ౮||

ప్రవాలముక్తాఫలహారకాద్యైః సుసంస్కృతం హ్యన్తరభావకేన |

అసర్వమర్ష్యం సఫలం కురుష్వ మయా ప్రదత్తం గణరాజ ఘ్ణే || ౯||

శుద్ధం త్రియుక్తం మధుపర్కమాద్యం సజ్కల్పితం భావయుతం గృహాణ |

తోయేన చాచమ్య వినాయక త్వం భక్తాంశ్చ భక్తేశ సురక్షయాశు || ౧౦||

ద్రవ్యైర్వ్యతం చమృకజాతికాద్యైః త్రైలం మయా కల్పితమేవ ధుణ్ణే ।
దత్తం గృహాణాఽఽశు విమర్దయామి సర్వాఙ్గమానన్దద సేవనాయ ॥ ౧౧॥

(Page ఖం. X అ. ౩౮ పాన ౮౯)

దేవం సుఖోష్ణేన జలేన చాఽహం సర్వాద్యతీర్థాహృతకేన ధుణ్ణీమ్ ।
చిత్తేన శుద్ధేన చ స్నాపయామి స్నానం మయా దత్తమథో గృహాణ ॥ ౧౨॥

తతః పయఃస్నానమచిన్ద్యభావ గృహాణ తోయస్య తథా గణేశ ।
పునర్దధిస్నానమనామయ త్వం ప్రకల్పితం నాథ జలస్య చాథ ॥ ౧౩॥

తతో ఘృతస్నానమపారవన్ద్య సుతీర్థజం విఘ్నహర ప్రసీద ।
గృహాణ చిత్తేన సుకల్పితం తు తతో మధుస్నానమథో జలస్య ॥ ౧౪॥

సుశర్కరాయుక్తమథో గృహాణ స్నానం మయా కల్పితమేవ ధుణ్ణే ।
తతో జలస్నానమఘృపహన్తర్గణేశ మాయాభ్రమవారణాశు ॥ ౧౫॥

సుయజ్జపఙ్కస్థమథో గృహాణ స్నానం పరేశాధిపతే తతశ్చ ।
కమణ్ణలౌ సమృఖవజం కురుష్వ స్నానం విశుద్ధం పరికల్పితం తే ॥ ౧౬॥

దుగ్ధేన సూక్తైర్మనసా సుత్తిరైః సమ్పూజ్య దూర్వాదిభిరల్పభాషైః ।
సఙ్ఖ్యాత్తిగైర్మణ్డలభూతబ్రాహ్మణస్పృత్యకైస్తావమభిషేచయామి ॥ ౧౭॥

తతః సువస్త్రేణ తు ప్రోఞ్చానం త్వం గృహాణ చిత్తేన మయా సుకల్పితమ్ ।
తతో విశుద్ధేన జలేన చాచాన్తమేవ ధుణ్ణే కురు విఘ్నరాజ ॥ ౧౮॥

అగ్నౌ విశుద్ధే ప్రగృహాణ వస్త్రే మౌల్యాతిగే తే మనసా మయా వై ।
దత్తే పరిచ్ఛాద్య నిజాత్మదేహం తాభ్యాం మయూరేశ జనాంశ్చ పాలయ ॥ ౧౯॥

ఆచమ్య విఘ్నేశ పునస్త్యమేవం చిత్తేన దత్తం సుఖముత్తరీయమ్ ।
భక్త్యా గృహాణ ప్రతిపాలయాఽఽశు నభో యథా తారకసంయుతం కీమ్ ॥ ౨౦॥

యజ్ఞోపవీతం త్రిగుణస్వరూపం సౌవర్ణమేవం హ్యహినాథభూతమ్ ।
భావేన దత్తం గణనాథ తత్త్వం సౌత్రం గృహాణోద్ధృతికారణాయ ॥ ౨౧॥

ఆచాన్తమేవం మనసా కురుష్వ దత్తం మయా తీర్థజలేన ధుణ్ణే ।
భావేన కామణ్డలవేన పాహి విశ్వం ప్రభో ఖేలకృతం సదా తే ॥ ౨౨॥

ఉద్యద్దినేశాభమథో గృహాణ సిన్ధూరకం తే మనసా ప్రదత్తమ్ ।

సర్వాజ్ఞసంలేపనమాదరాత్త్వం హేరమ్బు చిత్తేన కురుష్య పూర్ణమ్ || ౨౩||
సాహస్రశీర్షం మనసా మయా త్వం దత్తం కిరీటం తు సువర్ణజం వై |
అనన్తరత్వైః ఖచితం గృహాణ బ్రహ్మేశ తే మస్తకశోభనాయ || ౨౪||
విచిత్రరత్వైః కనకేన ధుణ్ణే యుతాని చిత్తేన మయా పరేశ |
దత్తాని నానాపదకుణ్ణలాని గృహాణ శూర్పశ్రుతిభూషణాయ || ౨౫||
శుణ్ణావిభూషార్థమనన్తభేలిన్ సువర్ణజం కఞ్చుకమాగృహాణ |
రత్నైశ్చ యుక్తం మనసా మయా యద్దత్తం ప్రభో తత్ సఫలం కురుష్య || ౨౬||
సువర్ణరత్నైశ్చ యుతాని సమ్ప్రకర్తవ్యైకదన్తాభరణాని ధుణ్ణే |
గృహాణ చూడాకృతిని పరేశ సమర్పితే తే రదశోభనార్థమ్ || ౨౭||
రత్నైః సువర్ణేన కృతాని యాని చత్వారిసంకల్ప్య గృహాణ తాని |
సమ్భాషయ త్వం కటకాని నాథ చతుర్భుజేషు హ్యజ విఘ్నహారిన్ || ౨౮||
విచిత్రరత్నైః ఖచితం సువర్ణసమ్భూతకం గృహ్య మయా ప్రదత్తమ్ |
తథాఙ్గులిష్యేవ యదఙ్గులియం గణేశ సంశోభయ తత్పరేశ || ౨౯||
రత్నైర్విచిత్రైః ఖచితాని ధుణ్ణే కేయూరకాణి హ్యథ కల్పితాని |
సువర్ణజాని ప్రమథాధినాథ గృహాణ దత్తాని తు బాహుషు త్వమ్ || ౩౦||
ప్రవాలముక్తాఫలరత్నజాస్త్యం సౌవర్ణసూత్రైశ్చ గృహాణ కణ్ణే |
చిత్తేన దత్తా వివిధాశ్చ మాలా హృద్యోదరే శోభయ విఘ్నరాజ || ౩౧||
(Page ఖం. X అ. ౩౮ పాన ౯౦)
చన్ద్రం లలాటే గణనాథ పూర్ణం వృద్ధిక్షయాభ్యాం తు విహీనమాద్యమ్ |
సంశోభయ త్వం వరసంయుతం తే భక్తిప్రియత్వం ప్రకటికురుష్య || ౩౨||
చిన్తామణిం చిన్తితదం పరేశ హృద్దేశగం కాన్తిమయం కురుష్య |
మణిం సదానన్దసుఖప్రదం చ విఘ్నేశ దీనానథ పాలయస్య || ౩౩||
నాభౌ ఫణీశం చ సహస్రశీర్షం సంవేష్టనైవ గణాధినాథ |
భక్తం సుభూషం కురు భూషణేన దత్తం వరం తం సఫలం పరేశ || ౩౪||
దేశే కటౌ రత్నసువర్ణయుక్తాం కాఞ్చిం సుచిత్తేన చ ధారయామి |
విఘ్నేశ జ్యోతిర్గణదీపినిం తే పాహి ప్రభక్తం కురు మాం దయాభే || ౩౫||
గణేశ తే రత్నసువర్ణయుక్తే మఞ్జీరకే నూపురకే తథైవ |

సుకీక్కిణీనాదయుతే సుబుద్ధ్యా సుపాదయోః శోభయ మే ప్రదత్తే || 3౬ ||
 ఇత్యాది నానావిధభూషణాని భక్తేచ్ఛయా మానసకల్పితాని ।
 సుభూషయామ్యేవ తవాఙ్గకేషు రత్నాదిధాతుప్రభవాణి ఢుణ్ణే || 3౭ ||
 సుచన్దనం రక్తమమోఘవీర్యం సుఘర్షితం హ్యష్టసుగన్ధముఖ్యైః ।
 మయా యుతం కల్పితమేకదన్త గృహాణ తే త్వఙ్గిలీపనార్థమ్ || ౩౮ ||
 లిప్తేషు వైచిత్రమథాష్టగన్ధైరఙ్గేషు తేఽహం ప్రకరోమి చిత్రమ్ ।
 మాం పాహి చిత్రేన వినాయక త్వం రక్తం తతో వర్తులమేవ భాలే || ౩౯ ||
 ఆజ్యేన వై కుఙ్కుమకేన రక్తాన్ సూక్ష్మాక్షతాన్స్తే పరికల్పయామి ।
 భాలే గణాధ్యక్ష గృహాణ పాహి భక్తాన్ సుభక్తిప్రియ దీనబన్ధో || ౪౦ ||
 గృహాణ భోశ్చమ్మకమాలతీస్థలపఙ్కజాన్యమ్బుజపఙ్కజాని ।
 మయా ప్రదత్తాని చ మల్లికాశ్చ గణేశ పుష్పాణి చ రక్తకాని || ౪౧ ||
 పుష్పోపరి త్వం మనసా గృహాణ హేరమ్బ మన్దారశమీదలాని ।
 దత్తాని చిత్రేన సుకల్పితాని సఙ్ఖ్యాతిగాని ప్రణవాకృతే తే || ౪౨ ||
 దూర్వాఙ్కురాన్ వై మనసా ప్రదత్తాన్ పఞ్చత్రిపత్రాన్వితకార్యభూతాన్ ।
 శ్వేతాంశ్చ విఘ్నేశ్వర సఙ్ఖ్యాయా త్వం హీనాంశ్చ సర్వోపరి సఙ్కృహాణ || ౪౩ ||
 దశాఙ్గభూతం మనసా మయా తే ధూపం ప్రదత్తం గణరాజ చాగ్నౌ ।
 మాం పాహి సౌరభ్యకరం పరేశ సిద్ధ్యా చ బుద్ధ్యా సహ సఙ్కృహాణ || ౪౪ ||
 దీపం సువర్ణాయుతమాదరాత్రే దత్తం మయా మానసకం గృహాణ ।
 విఘ్నేశ కర్పూరభవం గృహాణ త్రైలాదిసమ్భూతమమోఘదృష్టే || ౪౫ ||
 భోజ్యం తు లేహ్యం గణరాజ పేయం చోష్యం చ నానావిధషడ్రసాఢ్యమ్ ।
 హేరమ్బ వైవేద్యమథో గృహాణ సఙ్కల్పితం పుష్టిపతే హ్యపారమ్ || ౪౬ ||
 సువాసితం భోజనమధ్యభాగే జలం మయా దత్తమథో గృహాణ ।
 సదాతృతీర్థం మనసా గణేశ పిబస్వ విశ్వాదికత్పక్తికారిన్ || ౪౭ ||
 తతః కరోద్వర్తనకం గృహాణ సుగన్ధయుక్తం ముఖమార్జనాయ ।
 సువాసితేనైవ సుతీర్థజేన సుకల్పితం భక్తియుతం చ ఢుణ్ణే || ౪౮ ||
 ఆచమ్య సర్వేశ సువాసితం చ దత్తం మయా తీర్థజలం పిబస్వ ।
 సఙ్కల్ప్యా విఘ్నేశ తతః పరం తే సమ్ప్రోఞ్చనం హస్తముఖే కరోమి || ౪౯ ||

ద్రాక్షాదిరమ్భాఫలమాతకాని ఖర్జూరకర్కశుకదాడిమాని ।
 స్వాదేన యుక్తాని మయా గృహాణ సజ్కుల్ప్య దత్తాని ఫలాని ధుణ్ణే ॥ ౫౦ ॥
 పునర్జలేనైవ కరాదికం జ్ఞాలయామి తేహం మనసా గణేశ ।
 సువాసితం తోయమథో పిబస్వ మయా ప్రదత్తం మనసా పరేశ ॥ ౫౧ ॥
 అష్టాంగముక్తం గణనాథ దత్తం తామ్బూలకం తే మనసా మయా వై ।
 (Page ఖం. X అ. ౩౮ పాన ౯౧)
 సుకల్ప్య విఘ్నేశ్వర సజ్కుహాణ నాథాసకృత్తుణ్ణవిశోధనార్థమ్ ॥ ౫౨ ॥
 తతో మయా కల్పితకే గణేశ మహాసనే రత్నసువర్ణయుక్తే ।
 శమీశకారాసకయుక్తవస్త్రైరనర్ఘ్యసజ్ఞాదితకే ప్రసీద ॥ ౫౩ ॥
 భక్త్యా త్వదీయావరణం పరేశ సమ్బూజయామి మనసా యథావత్ ।
 నానోపచారైః పరమప్రియైస్తు త్వత్ప్రీతికామార్థమనాథబంధో ॥ ౫౪ ॥
 గృహాణ లమ్బోదర దక్షిణాం తామసజ్ఞ్యభూతాం మనసా ప్రదత్తామ్ ।
 సువర్ణరత్నాదికముఖ్యభూతాం ప్రభో జగత్కృన్నమిదం సుపాహి ॥ ౫౫ ॥
 రాజోపచారాన్వివిధాన్ గృహాణ ఛత్రాశ్వహస్త్యాదికమాదరాద్వై ।
 చిత్తేన దత్తాన్ గణనాథ ధుణ్ణే హ్యపారసజ్ఞ్యాన్ స్థిరజ్ఞమాంస్తే ॥ ౫౬ ॥
 దానస్య నానావిధరూపకాంస్తే దత్తాన్ మయా వై మనసా గృహాణ ।
 గోభూమికాద్యాన్ స్థిరజ్ఞమాంశ్చ హేరమ్బు మాం తారయ మోహభావాత్ ॥ ౫౭ ॥
 మందారపుష్పాణి శమీదలాని దూర్వాఙ్కురాంస్తే మనసా దదామి ।
 హేరమ్బు లమ్బోదర దీనపాల సజ్కుహ్య భక్తం కురు మాం పదస్తే ॥ ౫౮ ॥
 తతో హరిద్రామబిరం గులాలం సింధూరకం తే పరికల్పయామి ।
 సువాసితం వస్తు సువాసభూతైర్గృహాణ బ్రహ్మేశ్వర శోభనార్థమ్ ॥ ౫౯ ॥
 తతః శుకాద్యాః శివవిష్ణుముఖ్యామరాధిపాః శేషముఖాస్తథాన్యే ।
 మునీన్ద్రకాః సేవకభావయుక్తాః సభాసనస్థం ప్రణమన్తి ధుణ్ణిమ్ ॥ ౬౦ ॥
 వామాఙ్గకే భక్తీయుతా గణేశం సిద్ధిశ్చ నానావిధసిద్ధిభిస్తమ్ ।
 అత్సన్దభావేన సుసేవతే తు మాయాస్వరూపా పరమార్థభూతా ॥ ౬౧ ॥
 బ్రహ్మేశ్వరం దక్షిణభాగసంస్థా బుద్ధిః కలాభిశ్చ సుబోధికాభిః ।
 విద్యాభిరేవం భజతే పరేశా మాయా సుసాఙ్గ్యప్రదచిత్తరూపా ॥ ౬౨ ॥

ప్రమోదముఖ్యాః ప్రభుప్యష్టభాగే గణేశ్వరం భావయుతా భజన్తే ।
 భక్తేశ్వరా ముద్గలశమ్భముఖ్యాః శుకాదయస్తం స్మ పురో భజన్తే ॥ ౬౩॥
 గన్ధర్వముఖ్యా మధురం జగుశ్చ విశ్వేశగీతం వివిధస్వరూపమ్ ।
 నృత్యం కలాయుక్తమథో పురస్తాచ్ఛక్రుస్తథా హ్యాపురసో విచిత్రమ్ ॥ ౬౪॥
 ఇత్యాది నానావిధభావయుక్తైః సంసేవితం విఘ్నపతిం భజామి ।
 చిత్రేన ధ్యాత్వా తు నీరాజనం వై కరోమి నానావిధదీపయుక్తమ్ ॥ ౬౫॥
 చతుర్భుజం పాశధరం గణేశం తథాఽకుశం వై దధతం చ దన్తమ్ ।
 త్రినేత్రయుక్తం హ్యభయన్ధరం తం మహోదరం చైకరదం గజాస్యమ్ ॥ ౬౬॥
 సర్వోపవీతం గజకర్ణధారం విభూతిభిః సేవితపాదపద్మమ్ ।
 ధ్యాయే గణేశం వివిధప్రకారైః సమ్పూజితం శక్తియుతం పరేశమ్ ॥ ౬౭॥
 తతో జపం వై మనసా కరోమి స్వమూలమస్త్రస్య విధానయుక్తమ్ ।
 అసంఖ్యభూతం గణరాజహస్తే సమర్పయామ్యేవ గృహాణ ధుణ్ణే ॥ ౬౮॥
 ఆరార్చికం త్వేతదపారదీపం కర్పూరభూతం ప్రకరోమి పూర్ణమ్ ।
 చిత్రేన లమ్బోదర తత్ గృహాణ హ్యజ్ఞానధ్వాంతాఘహరం నిజానామ్ ॥ ౬౯॥
 గణేశ వైఘ్నేశ్వరకైః సుమన్త్రైః సుమన్త్రితం పుష్పదలప్రభూతమ్ ।
 గృహాణ చిత్రేన మయా ప్రదత్తమపారవృత్త్యా త్వథ మన్తపుష్పమ్ ॥ ౭౦॥
 అనన్తవృత్త్యా స్తుతిమేకదన్త విఘ్నేశ చిత్రేన కృతాం గృహాణ ।
 యుక్తాం శ్రుతిస్మార్తభవైః పురాణైః సర్వైః పరేశాధిపతే మయా వై ॥ ౭౧॥
 ప్రదక్షిణా మానసకల్పితాస్తా గృహాణ లమ్బోదర భావయుక్తాః ।
 (Page ఖం. X అ. ౩౮ పాన ౯౨)
 అసంఖ్యభూతా వివిధస్వరూపా దాసాన్ సదా రక్ష భవార్ణవద్యై ॥ ౭౨॥
 నతిం తతో విఘ్నపతే గృహాణ సాష్టాంగకాద్యాం వివిధస్వరూపామ్ ।
 సంఖ్యోవిహీనాం మనసా కృతాం తే సిద్ధ్యా చ బుద్ధ్యా పరిపాలయాశు ॥ ౭౩॥
 న్యూనాతిరిక్తం తు మయా కృతం చేదం తే తదర్థం మనసా గృహాణ ।
 దూర్వాఙ్కూరాన్ విఘ్నపతే ప్రదత్తాన్ సమ్పూర్ణమేవం కురు పూజనం మే ॥ ౭౪॥
 క్షమస్య విఘ్నాధిపతే మదీయాన్ సదాఽపరాధాన్ వివిధస్వరూపాన్ ।
 మదీయాభక్తిం సఫలాం కురుష్య సమ్పూర్ణయేఽహం మనసా గణేశ ॥ ౭౫॥

మహ్యం ప్రసన్నేన గజాననేన దత్తం ప్రసాదం చ శిరోభివన్ద్యమ్ ।
 స్వమస్తకే తం పరిధారయామి చిత్తేన విఘ్నేశ్వరమానతోఽస్మి ॥ ౭౬ ॥
 గణేశ ఉత్థాయ సభాం విహాయ గతస్తతస్త్వన్తరధామశక్తయా ।
 శివాదయస్తం ప్రణిపత్య సర్వే గతాః సుచిత్తేన చ చిన్తయామి ॥ ౭౭ ॥
 సర్వాన్నమస్కృత్య తతో భజామి చిత్తేన భక్త్యా చ గణాధిపం తమ్ ।
 స్వస్థానమాగత్య మహానుభావైర్భుక్తైర్గణేశస్య చ ఖేలయామి ॥ ౭౮ ॥
 ఏవం త్రికాలేషు గణాధిపం తం చిత్తేన నిత్యం పరిపూజయామి ।
 తేనైవ తుష్టః ప్రదదాతు భావం విఘ్నేశ్వరో భక్తిమయం మహాన్తమ్ ॥ ౭౯ ॥
 విఘ్నేశహదోదకపానకం మే తత్త్యక్తగంధస్య సులేపనం తు ।
 నిర్మాత్యసంధారణకం సుభోజ్యం లమ్బోదరస్యాస్తు హి భుక్తశేషమ్ ॥ ౮౦ ॥
 కరోమి యద్యచ్ఛ తదేవ దీక్షా గణేశ్వరస్యాస్తు సదా పరేశ ।
 ప్రసీద నిత్యం తవ పాదభక్తం కురుష్య మాం బ్రహ్మపతే దయాలో ॥ ౮౧ ॥
 శయామనర్హాం పరికల్పయామి మన్దారకార్పాసకవస్త్రయుక్తామ్ ।
 నానాసుపుషాదిభిరర్చితాం తే విఘ్నేశ నిద్రాం కురు సజ్ఘహాణ ॥ ౮౨ ॥
 సిద్ధ్యా చ బుద్ధ్యా సహితం గణేశం సునిద్రితం వీక్ష్య తథాఽహమేవ ।
 గత్వా స్వవాసం చ కరోమి నిద్రాం ధ్యాత్వా హృది బ్రహ్మపతిం తదీయః ॥ ౮౩ ॥
 ఏతాదృశం సౌఖ్యమమోఘశక్తే దేహీశ యన్ మానసజం గణేశ ।
 మహ్యం చ తేనైవ కృతార్థరూపో భవామి భక్తే రసలాలసోఽహమ్ ॥ ౮౪ ॥
 గార్గ్య ఉవాచ ।
 ఏవం నిత్యం మహారాజ గృత్సమదో మహాయశాః ।
 చకార మానసీం పూజాం యోగీన్ద్రాణాం గురుః స్వయమ్ ॥ ౮౫ ॥
 య ఏతాం మానసీం పూజాం కరిష్యతి నరోత్తమః ।
 పరిష్యతి సదా సోఽపి గాణపతోః భవిష్యతి ॥ ౮౬ ॥
 శ్రావయిష్యతి యో మర్త్యః శ్రోష్యతే భావనంయుతః ।
 స క్రమేణ మహీపాల బ్రహ్మభూతో భవిష్యతి ॥ ౮౭ ॥
 యద్యదిచ్ఛతి తత్తద్వై సఫలం తస్య జాయతే ।
 అన్తే స్వాసన్దగః సోఽపి యోగివన్ద్యో భవిష్యతి ॥ ౮౮ ॥

॥ ఓం తత్సదీతి శ్రీమదాన్వేయే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే
పంచమే ఖణ్డే అమ్బోదరచరితే గృత్సమదప్రోక్తమానసపూజాకథనం నామాష్టత్రింశత్తమోఽధ్యాయః
॥ X.3౮

(Page ఖం. X అ. 3౮ పాన ౯3)

X.3౯ గృత్సమదప్రోక్తబాహ్యపూజావర్ణనం నామైకోనచత్వారింశత్తమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

ఐల ఉవాచ ।

బాహ్యం పూజాం గృత్సమదకీర్తితాం వద మే విభో ।

తేన మార్గేణ విఘ్నేశం భజిష్యామి నిరన్తరమ్ ॥ ౧॥

గార్గ్య ఉవాచ ।

ఆదౌ చ మానసీం పూజాం కృత్వా గృత్సమదో మునిః ।

చకార విధివద్బాహ్యం తాం శృణుష్య సుఖప్రదామ్ ॥ ౨॥

హృది ధ్యాత్వా గణేశానం పరివారాదిసంయుతమ్ ।

నాసికారన్ధ్రమార్గేణ బాహ్యగం తం చకార సః ॥ 3॥

ఆదౌ వైదికమన్త్రం స గణానాం త్వేతి సమ్పఠన్ ।

పశ్చాత్ శ్లోకం సముచ్చార్య పూజయామాస విఘ్నపమ్ ॥ ౪॥

గృత్సమద ఉవాచ ।

చతుర్బాహుం త్రినేత్రం చ గజాస్యం రక్తవర్ణకమ్ ।

పాశాఙ్కుశాదిసంయుక్తం మాయాయుక్తం ప్రచిన్తయే ॥ X॥

ఆగచ్ఛ బ్రహ్మణాం నాథ సురాసురవరార్చిత ।

సిద్ధిబుద్ధ్యాదిసంయుక్త భక్తిగ్రహణలాలస ॥ ౬॥

కృతార్థోఽహం కృతార్థోఽహం తవాగమనతః ప్రభో ।

విఘ్నేశానుగృహీతోఽహం సఫలో మే భవో భవేత్ ॥ ౭॥

రత్నసింహాసనం స్వామిన్ గృహాణ గణనాయక ।

తత్రోపవిశ్య విఘ్నేశ రక్ష భక్తాన్ విశేషతః ॥ ౮॥

సువాసితాభిరద్భిశ్చ పాదప్రక్షాలనం ప్రభో ।

శీతోష్ణాభిస్తే కరోమి గృహాణ పాద్యముత్తమమ్ ॥ ౯॥

సర్వతీర్థాహృతం తోయం సువాసితం సువస్తుభిః |
 ఆచమనం చ తేనైవ కురుష్య గణనాయక || ౧౦ ||
 రత్నప్రవాలముక్తాద్వైరనర్తైః సంస్కృతం ప్రభో |
 అర్ఘ్యం గృహాణ హేరమ్భ ద్విరదానన తోషకమ్ || ౧౧ ||
 దధిమధుఘృతైర్మృక్తం మధుపర్కం గజానన |
 గృహాణ భావసంయుక్తం మయా దత్తం నమోఽస్తు తే || ౧౨ ||
 పాద్యే చ మధుపర్కే చ స్నానే వస్త్రోపధారణే |
 ఉపవితే భోజనాన్తే పునరాచమనం కురు || ౧౩ ||
 చమ్పకాద్వైర్గణాధ్యక్ష వాసితం తైలముత్తమమ్ |
 అభ్యజ్ఞం కురు సర్వేశ లమ్బోదర నమోఽస్తు తే || ౧౪ ||
 యక్షకర్దమకాద్వైశ్చ విఘ్నేశ భక్తవత్సల |
 ఉద్వర్తనం కురుష్య తం మయా దత్తైర్మహాప్రభో || ౧౫ ||
 నానాతీర్థజలైర్మృణ్ణే సుఖోష్ణభావరూపకైః |
 కమణ్డలూద్భవైః స్నానం మయా కురు సమర్పితైః || ౧౬ ||
 కామధేనుసముద్భూతం పయః పరమపావనమ్ |
 తేన స్నానం కురుష్య త్వం హేరమ్భ పరమార్థవిత్ || ౧౭ ||
 పఞ్చామృతస్య మధ్యే తు జలస్నానం పునః పునః |
 కురు త్వం సర్వతీర్థేన బ్రహ్మకమణ్డలూద్భవైః || ౧౮ ||
 దధిధేనుపయోభూతం మలాపహరణం పరమ్ |
 గృహాణ స్నానకార్యార్థం వినాయక దయానిధే || ౧౯ ||
 సంతోషకారకం ఘృణ్ణే ఘృతం ధేనుసముద్భవమ్ |
 మహామలాపఘాతార్థం తేన స్నానం కురుష్య భోః || ౨౦ ||
 పూర్ణం మధురసోద్భూతం సరఘాసంస్కృతం మధు |
 గృహాణ స్నానకార్యార్థం వినాయక నమోఽస్తు తే || ౨౧ ||
 ఇక్షో రససముద్భూతాం శర్కరాం మలనాశినీమ్ |
 గృహాణ గణనాథ త్వం తయా స్నానం సమాచర || ౨౨ ||
 యక్షకర్దమకాద్వైశ్చ స్నానం కురు గణేశ్వర |

ఆన్యం మలహరం శుద్ధం సర్వసౌగన్ధ్యకారకమ్ || ౨౩||

తతో గన్ధాక్షతాదీన్ దూర్వాం కురాంశ్చ గజానన |

సమర్పయామి స్వల్పాన్స్త్యం గృహాణ పరమేశ్వర || ౨౪||

బ్రాహ్మణస్పత్యనూకైశ్చ హ్యేకవింశతివారకైః |

అభిషేకం తే కరోమి గృహాణ ద్విరదానన || ౨౫||

తీర్థైరాచమనం దేవ సువస్త్యభిసువాసితైః |

కురుష్య గణనాథ త్వం సర్వతీర్థభవేన వై || ౨౬||

(Page ఖం. X అ. ౩౯ పాన ౯౪)

వస్త్రయుగ్మే గృహాణ త్వమనర్థే రక్తవర్ణకే |

లోకలజ్జాహరామైవ విఘ్నరాజ నమోఽస్తు తే || ౨౭||

ఉత్తరీయం సుచిత్రం తే నభస్తారాఙ్కీతం యథా |

గృహాణ సర్వసిద్ధీశ మయా దత్తం సుభక్తితః || ౨౮||

ఉపవీతం గణాధ్యక్ష గృహాణ త్వం తతః పరమ్ |

త్రైగుణ్యమయరూపం తు ప్రణవగ్రన్ధిబన్ధనమ్ || ౨౯||

తతః సిన్ధూరకం దేవ గృహాణ గణనాయక |

అఙ్గలేపనభావార్థం సదానన్దవివర్ధన || ౩౦||

భూషణాని విచిత్రాణి సర్వాఙ్గే భూషణాయ తే |

సువర్ణరత్నకాద్యైశ్చ నిర్మితాని గృహాణ భోః || ౩౧||

అష్టగన్ధం సమాయుక్తం గన్ధం రక్తం గజానన |

ద్వాదశాఙ్గేషు తే ఢుణ్ణే లేపయామి సుచిత్రవత్ || ౩౨||

రక్తచన్దనసంయుక్తానథవా కుఙ్కుమైర్యుతాన్ |

గణరాజ గృహాణ త్వమక్షతాన్ భాలమణ్డలే || ౩౩||

కప్లారచమ్పకాదీని రక్తాని చ గజానన |

పుష్పాణి శమీమన్దారదూర్వాదీని గృహాణ చ || ౩౪||

దశాఙ్గం గుగ్గులుం ధూపం సర్వసౌరభకారకమ్ |

గృహాణ త్వం మయా దత్తం వినాయక మహోదర || ౩౫||

నానాజాతిభవం దీపం గృహాణ గణనాయక |

అజ్ఞానం మానసం దోషం హరన్తం జ్యోతిరాత్మకమ్ || 3౬||

చతుర్విధాన్నసమృన్నం మధురం లడ్డుకాదికమ్ |
నైవేద్యం తే మయా దత్తం భోజనం కురు విఘ్నప || 3౭||

సువాసితం గృహాణేదం జలం తీర్థసమాహృతమ్ |
భుక్తిమధ్యే చ పానార్థం దేవదేవేశ తే నమః || 3౮||

భోజనాన్తే కరోద్వర్తం యక్షకర్దమకేన చ |
కురుష్య త్వం గణాధ్యక్ష పిబ తోయం సువాసితమ్ || 3౯||

ఖర్జూరం దాడిమం ద్రాక్షాం రమ్భాదీని ఫలాని వై |
గృహాణ దేవదేవేశ నానామధురకాణి తు || ౪౦||

అష్టాఙ్గం దేవ తామ్బూలం గృహాణ ముఖవాసనమ్ |
అసకృద్విఘ్నరాజ త్వం మయా దత్తం విశేషతః || ౪౧||

దక్షిణాం కాఞ్చనాద్యాం తు నానాధాతుసముద్భవామ్ |
రత్నాద్వైః సంయుతాం ఢుణ్ణే గృహాణ సకలప్రియ || ౪౨||

రాజోపచారకాద్యాని గృహాణ గణనాయక |
దానాని తు విచిత్రాణి మయా దత్తాని విఘ్నప || ౪౩||

తత ఆవరణం తేఽద్య పూజయామి విధానతః |
ఉపచారైశ్చ వివిధైస్తేన తుష్టో భవ ప్రభో || ౪౪||

తతో దూర్వాఙ్కూరాన్ ఢుణ్ణే ఏకవింశతిసఙ్ఖ్యకాన్ |
గృహాణ న్యూనసిద్ధ్యర్థం భక్తవాత్సల్యకారణాత్ || ౪౫||

నానాదీపసమాయుక్తం నీరాజనం గజానన |
గృహాణ భావసంయుక్తం సర్వాజ్ఞానవినాశన || ౪౬||

గణానాం త్వేతి మస్త్రస్య జపం సాహస్రకం పరమ్ |
గృహాణ గణనాథ త్వం సర్వసిద్ధిప్రదో భవ || ౪౭||

కర్పూరాద్యాం మహార్తిం చ నానాదీపమయీం ప్రభో |
గృహాణ జ్యోతిషాం నాథ తయా నీరాజయామ్యహమ్ || ౪౮||

పాదయోస్తే తు చత్వారి నాభౌ ద్వే వదనే ప్రభో |
ఏకం తు సప్తవారం వై సర్వాఙ్గేషు నీరాజనమ్ || ౪౯||

చతుర్వేదభవైర్మనైర్గ్రాణపత్వైర్గజానన ।

మన్విత్రాని గృహాణ త్వం పుష్పపత్రాణి విఘ్నప ॥ X౦॥

గాణపత్వైః పఞ్చవిధమయైః స్తోత్త్రైర్గణాధిప ।

స్త్రామి త్వాం తేన సన్తుష్టో భవ భక్తిప్రదాయక ॥ X౧॥

ఏకవింశతినఙ్ఖ్యాకాం త్రిసఙ్ఖ్యాం వా గజానన ।

ప్రదక్షిణాం గృహాణ త్వం బ్రహ్మబ్రహ్మేశభావతః ॥ X౨॥

సాష్టాఙ్గాం ప్రణతిన నాథ ఏకవింశతినమ్మితామ్ ।

హేరమ్భ సర్వపూజ్య త్వం గృహాణ తు మయా కృతామ్ ॥ X3॥

(Page ఖం. X అ. ౩౯ పాన ౯X)

నూనాతిరిక్తభావార్థం కాఞ్చిత్ దూర్వాఙ్కూరాన్ ప్రభో ।

సమర్పయామి తేన త్వం సాఙ్గాం పూజాం కురుష్వ మే ॥ X౪॥

త్వయా దత్తం స్వహస్తేన నిర్మాల్యం చిన్తయామ్యహమ్ ।

శిఖాయాం ధారయామ్యేవ సదా సర్వప్రదం చ తత్ ॥ X౫॥

అపరాధానసఙ్ఖ్యాతాన్ క్షమస్వ గణనాయక ।

భక్తం కురు చ మాం ఘణ్ణే తవ పాదప్రియం సదా ॥ X౬॥

త్వం మాతా త్వం పితా త్వం వై సుహృత్ సమ్బన్ధికాదయః ।

త్వమేవ కులదేవశ్చ సర్వం త్వం మే న సంశయః ॥ X౭॥

జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తిభిర్దేహవాఙ్మానసైః కృతమ్ ।

సాంసర్గికం చ యత్ కర్మ గణేశాయ సమర్పయే ॥ X౮॥

బాహ్యం నానావిధం పాపం మహోగ్రం తల్లయం వ్రజేత్ ।

గణేశపాదతీర్థస్య మస్తకే వందనాత్ కిల ॥ X౯॥

పాదోదకం గణేశస్య పీతం నరేణ తత్క్షణాత్ ।

సర్వాన్తర్గతజం పాపం నశ్యతి గణనాతిగమ్ ॥ ౬౦॥

గణేశోచ్చిష్టగన్ధం వై ద్వాదశాఙ్గేషు యోఽర్చయేత్ ।

గణేశతుల్యరూపః స దర్శనాత్ సర్వపాపహా ॥ ౬౧॥

యది గణేశపూజాదౌ గన్ధం భస్మాదికం చరేత్ ।

గణేశోచ్చిష్టగన్ధం తు నోచేత్తత్ర విధిం చరేత్ ॥ ౬౨॥

ద్వాదశాఙ్గేషు విఘ్నేశ నామమస్త్రేణ చార్చయేత్ |

తేన సోఽపి గణేశస్య సమో భవతి భూతలే || ౬౩||

గణేశ్వరం మూర్ధ్ని చాదౌ లలాటే విఘ్ననాయకమ్ |

దక్షిణే కర్ణమూలే తు వక్రతుణ్డం సమర్చయేత్ || ౬౪||

వామే కర్ణస్య మూలే వై చైకదంతం సమర్చయేత్ |

కణ్ఠే లమ్బోదరం దేవం హృది చింతామణిం తథా || ౬౫||

బాహౌ దక్షిణకే వైవ హేరమ్భం వామబాహుకే |

వికటం నాభిదేశే తు వినాయకం సమర్చయేత్ || ౬౬||

కుక్షౌ దక్షిణభాగే తు మయూరేశం సమర్చయేత్ |

వామకుక్షౌ గజాస్యం వై పృష్ఠే స్వానన్దవాసినమ్ || ౬౭||

సర్వాఙ్గలేపనం శస్త్రం చిత్రితం గన్ధమష్టకైః |

గాణేశానాం విశేషేణ సర్వభద్రస్య కారణాత్ || ౬౮||

భుక్తశేషం తు నైవేద్యం గణేశస్య భునజ్జ్యహమ్ |

భుక్తిముక్తిప్రదం పూర్ణం నానాపాపనికృన్తనమ్ || ౬౯||

గణేశస్మరణేనైవ కరోమి కాలఖణ్డనమ్ |

గాణపత్యైశ్చ సంవాసో గజానన సదాఽస్తు మే || ౭౦||

గార్గ్య ఉవాచ |

ఏవం గృత్సమదో విప్రశ్చకార బాహ్యపూజనమ్ |

త్రికాలేషు మహాయోగీ సదా భక్తిసమన్వితః || ౭౧||

తథా కురు మహీపాల గాణపత్యో భవిష్యసి |

యథా గృత్సమదః సాక్షాత్తథా త్వమపి నిశ్చితమ్ || ౭౨||

|| ఓం తత్సదితి శ్రీమదావ్యై పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

పంచమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే గృత్సమదప్రోక్తబాహ్యపూజావర్ణనం నామైకోనచత్వారింశత్తమోఽధ్యాయః ||

|| X.3౯

(Page ఖం. X అ. ౪౦ పాస ౯౬)

X.౪౦ స్వానన్దలోకవర్ణనం నామ చత్వారింశత్తమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

ఐల ఉవాచ ।

శ్రుత్వా గృత్సమదస్యైవ చరితం సర్వదాయకమ్ ।
న తృప్తోఽహం మహాయోగిన్ భవామ్యమృతపానవత్ ॥ ౧॥

న గృత్సమదతుల్యం తు పశ్యామి బ్రహ్మగోలకే ।
ధన్యోఽయం యోగినాం మధ్యే గాణపత్యేషు మానద ॥ ౨॥

అధునా వద యోగీశ గణేశలోకవర్ణనమ్ ।
కీదృశోఽయం గణేశస్య నిజలోకో విశేషతః ॥ 3॥

గార్గ్య ఉవాచ ।

అత్ర తే కథయిష్యామి చేతిహాసం పురాతనమ్ ।
ముద్గలస్య మునేః సంవాదయుక్తం కపిలస్య వై ॥ ౪॥

ఏకదా ముద్గలో యోగీ గాణపత్యార్చణీర్ఘోషాః ।
జగామ కపిలస్యైవాశ్రమం గణ్ణాతఘ్నే స్థితమ్ ॥ ౫॥

ప్రణమ్య స జగదాపి కపిలం హర్షసంయుతః ।
కృత్వా కరపుటం చాఙ్గిరస ఆదౌ వరాగ్రణీః ॥ ౬॥

ముద్గల ఉవాచ ।

సాక్షాద్విష్ణుస్యర్షాపస్త్యం శుక్ల సర్వార్థదాయక ।
గాణపత్యేషు ముఖ్యస్త్యం సాఙ్ఖ్యానాం పరమా గతిః ॥ ౭॥

త్వద్ధర్మనజపుణ్యేన కృతకృత్యోఽహమజ్ఞాసా ।
కులం ధన్యం యశో విద్యా జ్ఞానం మే తేఽద్య దర్శనాత్ ॥ ౮॥

ఏవం వదన్తమత్యన్తం కపిలన్తం ననామ చ ।
పూజయామాస హర్షేణ ముద్గలం భావభావితమ్ ॥ ౯॥

తతన్తం కపిలో యోగీ జగద వచనం హితమ్ ।
తాత తే దర్శనేనాద్య పవిత్రోఽహం చ సామృతమ్ ॥ ౧౦॥

పూర్ణభక్తస్త్యమేవైకో గణేశస్య మహామునే ।
సాక్షాన్ ముద్గల శస్త్రేశో గాణేశో నాత్ర సంశయః ॥ ౧౧॥

యథా ముద్గరశస్త్రేణ చూర్ణయిత్వా పదార్థకాన్ ।

నామరూపవిహీనాంశ్చ కురుతే మానవః పరాన్ || ౧౨ ||
 తథా త్వయా మహాయోగింస్తపసా యోగనేవయా |
 అభిమానః సమాచూర్ణ్య కృతో మూలవివర్జితః || ౧౩ ||
 నానాయోగిన ఏవం తం యోగేన స్వాభిమానకమ్ |
 చూర్ణయన్తి మహాభాగ తథాపి హృది తిష్ఠతి || ౧౪ ||
 తేన త్వం ముద్గలో యోగీ జగత్యేకో వినిశ్చితమ్ |
 వయం న తాదృశా వత్స హ్యేకమార్గసమాశ్రయాత్ || ౧౫ ||
 త్వదీయకృత్యాక్లిరసం పురాణం సమ్భవిష్యతి |
 సర్వేషాం మాన్యమేకం తద్యోగప్రదం న సంశయః || ౧౬ ||
 అభిమానేన యుక్తాని పురాణాని విశేషతః |
 శాస్త్రాణి నాత్ర సద్దేహః కారణం శ్చృణు ముద్గల || ౧౭ ||
 జ్ఞాతం గుహ్యం తత్తథాపి సజ్జోష్య స్వమతం పునః |
 స్థాపయిత్వా విశేషేణాజ్ఞాసా తథ్యం వదన్తి తే || ౧౮ ||
 గణేశభక్తః సంస్త్యం తు తథాపి గణనాయకమ్ |
 రహస్యేన విశేషార్థం న కరోషి కదాచన || ౧౯ ||
 త్వదీయం వచనం శ్రేష్ఠం సర్వమాన్యం న సంశయః |
 అభిమానేన హీనత్వాద్వేదగుహ్యప్రకాశకమ్ || ౨౦ ||
 త్వయా కృతం పురాణం యత్తదాస్త్యం ప్రభవిష్యతి |
 పురాణానాం మహత్ శ్రేష్ఠం ముద్గలం ముద్గలాకృతి || ౨౧ ||
 త్వయోక్తం నిన్దయేద్యో వై భవేత్ స నిరయప్రదః |
 అన్యేభ్యస్తు స్వయం మూర్ఖో నరకేషు పతిష్యతి || ౨౨ ||
 వేదశాస్త్రపురాణానాం ముద్గలస్త్యత్కృతో మహాన్ |
 గ్రన్థో భవిష్యన్ నూనం నిరభిమానత్వకారణాత్ || ౨౩ ||
 న ముద్గలసమో యోగీ న ముద్గలసమః కదా |
 గాణపత్యో మహాయోగీ త్రికాలేషు వినిశ్చితమ్ || ౨౪ ||
 స్వాగతం తే మహాభాగ స్థీయతాం మే ప్రసన్నిధౌ |
 త్వద్ధర్మనేన సంహృష్టో భవామి గణపతీయమ్ || ౨౫ ||

(Page ౪౦. X అ. ౪౦ పాన ౯౭)

కపిలేన మహాయోగీ సత్కృతస్తత్ర భూమిప ।

ముద్గలస్తత్ర సాన్నిధ్యే న్యవసద్భావసంయుతః ॥ ౨౬ ॥

ఏకదా సుఖమాసీనం కపిలం యోగినాం వరమ్ ।

పప్రచ్ఛ ముద్గలో హర్షాత్ వినయావనతోఽభవత్ ॥ ౨౭ ॥

ముద్గల ఉవాచ ।

స్వామింస్త్యదీయగేహే స చింతామణిః సమాగతః ।

పుత్రభావేన సాక్షాత్తు బ్రహ్మణాం నాయకః పరః ॥ ౨౮ ॥

త్వయా భావేన సర్వేశ ఆరాధితో నిరస్తరమ్ ।

గుహ్యం తస్య త్వమేవేహ జానాస్యత్ర న సంశయః ॥ ౨౯ ॥

న త్వత్సమో మహాసిద్ధః సాక్షాద్విష్ణుస్త్యమజ్ఞాసా ।

గాణపత్యః స్వయం యోగీ గణేశజనకః పునః ॥ ౩౦ ॥

పరిపృచ్ఛామ్యతస్త్యాహం వద సర్వం మహాప్రభో ।

భవాదృశా జనానాం తు తారణాయ భవన్తి హి ॥ ౩౧ ॥

స్వానన్దవసతిః స్వామిన్ కీదృశీ తత్ర కిం సుఖమ్ ।

విస్తారః కీదృశస్తస్యాః కేన యోగేన లభ్యతే ॥ ౩౨ ॥

న కోఽపి తస్య లోకస్య జానాతి త్వద్భృతే పరమ్ ।

రహస్యం వద సర్వేశ గాణపత్యస్య విస్తరాత్ ॥ ౩౩ ॥

గార్గ్య ఉవాచ ।

ఏవం పృష్టో మహాసిద్ధస్తం ప్రహస్య ప్రశంసయన్ ।

జగాద కపిలో హర్షాద్గాణపత్యాగ్రణీర్వచః ॥ ౩౪ ॥

కపిల ఉవాచ ।

శృణు ముద్గల మాహాత్మ్యం సజ్జేవేణ బ్రవీమ్యహమ్ ।

స్వానన్దతోకగం పూర్ణం సారం సర్వత్ర సమ్మతమ్ ॥ ౩౫ ॥

గణాసురం గణాధ్యక్షో హత్వా పరమదుర్జయమ్ ।

గన్తుం సముద్యతస్తత్ర నిజలోకే యదాఽభవత్ ॥ ౩౬ ॥

తతో మయాఽతిభక్త్యా వై ప్రార్థితో గణనాయకః ।

ఉవాచ మాం వరం యోగిన్ వృణు దాస్యామి మానద ॥ ౩౭ ॥

తతశ్చిన్తామణీం విప్ర ప్రణమ్యోచేఽతిదుఃఖితః ।
 వద స్వానన్దలోకస్య మాహాత్మ్యం గణనాయక ॥ ౩౮॥
 నానాలోకాః శ్రుతాః స్వామిన్ న స్వానన్దం గజానన ।
 జానాతి కోఽపి యత్ర త్వం ప్రభో వససి నిత్యదా ॥ ౩౯॥
 చిన్తామణీరువాచ ।
 స్వానన్దం యచ్చ వేదేషు బ్రహ్మ యోగీన్ద్రసత్తమ ।
 తదేవ మాయయా పూర్వం బభూవ నగరం మహాత్ ॥ ౪౦॥
 స్వసంవేద్యేన యోగేన లభ్యతే నాన్యథా క్వచిత్ ।
 అథవా మే వ్రతాద్యైశ్చోపాసనేన మహామునే ॥ ౪౧॥
 న జపైస్తవసా దానైర్నానాకర్మపరాయణైః ।
 లభ్యతే నిజలోకో వై జానీహి మునిసత్తమ ॥ ౪౨॥
 న తత్ర విష్ణుశమ్భుద్భ్యాః శుకాద్భ్యా యోగినోఽపరే ।
 గచ్ఛన్తి మార్గహీనత్వాదగమ్యః సమ్మతః సదా ॥ ౪౩॥
 చతుర్విధమయైర్భావైర్లభ్యతే న కదాచన ।
 అగమ్యస్తైర్న సన్దేహో మమ లోకో మహామతే ॥ ౪౪॥
 దశసాహస్రకం విప్ర యోజనానాం ప్రవిస్తరః ।
 అత ఉర్ధ్వం చ సర్వత్ర తావన్మానః ప్రకీర్తితః ॥ ౪౫॥
 వర్తులః సర్వతః సోఽపి స్వస్థాధారేణ తిష్ఠతి ।
 సదా జ్యోతిర్మయః సాక్షాజ్యోతిషాం జ్యోతిరుచ్యతే ॥ ౪౬॥
 న తత్ర సగుణం సర్వం నిర్గుణం నైవ విద్యతే ।
 పుమాన్ నపుంసకం న స్త్రీ వర్తతే మునిసత్తమ ॥ ౪౭॥
 చతుర్విధేషు సర్వేషు నానాభావగతేషు చ ।
 స్వసంవేద్యం నిజాత్మస్థం సంస్థితం మేఽత్ర సన్నిధౌ ॥ ౪౮॥
 చతుర్విధేషు సర్వేషు మాయాయుక్తమిహ స్థితమ్ ।
 సదా భ్రాన్తం విజానీహి స్వస్వరూపం మహామతే ॥ ౪౯॥
 తేషు మోహవిహీనం యత్ సాక్షిరూపం సదా స్థితమ్ ।
 (Page ఖం. X అ. ౪౦ పాన ౯౮)
 నిర్గుణేన స్వభావేన సదా ఖణ్డమయం పరమ్ ॥ ౫౦॥

తయోర్యోగే నిజానన్దో డుణ్ణిలోకగ ఏవ సః ।
 బహూవ తత్ర భక్త్యా మే భక్తాస్త్విషన్తి సన్నిధౌ ॥ ౫౦॥
 మమ లోకే మహాభాగ న క్షుధా న తృషాదికమ్ ।
 సదా స్వానన్దభోగస్థా వసన్తి మమ సేవకాః ॥ ౫౧॥
 న కృత్రిమం సుఖం తత్ర విద్యతే౭కృత్రిమం న హి ।
 స్వానన్దేన నిమగ్నాన్తై సర్వం భుజ్జన్తి నిత్యదా ॥ ౫౩॥
 సగుణం తు సుఖం సర్వే భుజ్జన్తే నిర్గుణం తథా ।
 స్వానన్దసమ్భవం తత్థాన్ ఏకకాలే మహామతే ॥ ౫౪॥
 ఆత్ర యత్ సంస్థితం సర్వం నానాభేదమయం మునే ।
 తదేవ జ్యోతీరూపేణ మమ లోకే ప్రతిష్ఠతి ॥ ౫౫॥
 అత్రైవ న స్థితం యచ్ఛ నిర్గుణం విప్ర తత్ర తత్ ।
 జ్యోతీరూపేణ మే లోకే కిల తిష్ఠతి సర్వదా ॥ ౫౬॥
 స్వానన్దసమ్భవం సర్వం తత్ర తిష్ఠతి నిత్యదా ।
 మాయయా మే౭త్ర లోకే౭తః సదా౭౭శ్చర్యమయో బభౌ ॥ ౫౭॥
 సగుణో వైవ విప్రైశ్చ సగుణం తత్ర వర్తతే ।
 నిర్గుణో న స నైర్గుణ్యం వర్తతే మే చ లోకగమ్ ॥ ౫౮॥
 సగుణైర్నిర్గుణైర్హీనం వర్తతే తత్ర సర్వదా ।
 ఆత ఆశ్చర్యసంయుక్తో మమ లోకో విశేషతః ॥ ౫౯॥
 న తత్రా౭హం స్వభావశ్చ నా౭హం భావవివర్జితః ।
 మమ లోకే మహాయోగిన్ సదా తిష్ఠన్తి మత్ప్రియాః ॥ ౬౦॥
 సగుణా౭మృతరూపం యదోఘ్నగదం మృతతుల్యకమ్ ।
 నిర్గుణామృతరూపం యదమృతే భోగకారకమ్ ॥ ౬౧॥
 తయోర్యోగే మహాయోగిన్నమృతం స్వస్వరూపకమ్ ।
 తన్మయః సాగరస్తత్ర స్వస్థాధారేణ వర్తతే ॥ ౬౨॥
 మిష్ఠం నానావిధం తస్మాన్నిఃసృతం సగుణాత్మకమ్ ।
 నిర్గుణాత్మకమేతస్మాదిక్షుసాగర ఉచ్యతే ॥ ౬౩॥
 స్వస్వరూపాత్మకం తత్ర జలం రక్తస్వరూపకమ్ ।

తస్య నశ్యతి పానేన వైర్గుణ్యం సగుణాత్మకమ్ || ౬౪||

తస్మాద్ధారా సముద్భూతా మధుధారా ప్రకథ్యతే |

తయా సగుణవైర్గుణ్యం వర్తతే తృప్తిసంయుతమ్ || ౬౫||

తత్రాఽహం సిద్ధిబుద్ధిభ్యాం సదా క్రీడామి మానద |

బ్రహ్మప్రియాద్యకాస్తత్ర గణా మే నివసన్తి హి || ౬౬||

శుణ్ణాదణ్ణాదిచిహ్నైశ్చ సంయుతోఽహం సదా మునే |

గణా మేఽన్యే తథా భక్తాః స్వేచ్ఛారూపాః వసన్తి తే || ౬౭||

ఏతత్తే కథితం సర్వం మమ లోకసుఖం మహత్ |

మానయుక్తం మానహీనం హృదయే పశ్య మాం మునే || ౬౮||

|| ౬౦ తత్పదితి శ్రీమదావ్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే

పఞ్చమే ఖణ్డే అమ్బోదరచరితే స్వానందలోకవర్ణనం నామ చత్వారింశత్తమోఽధ్యాయః ||

X.౪౦

(Page ఖం. X అ. ౪౦ పాన ౯౯)

X.౪౦ స్వానందస్థితివర్ణనం నామైకచత్వారింశత్తమోఽధ్యాయః

|| శ్రీగణేశాయ నమః ||

కపిల ఉవాచ |

త్వదీయభక్తిసంయుక్తా నరాః స్వానందగా బభుః |

గచ్ఛన్తి కేన మార్గేణ తద్వదస్వ గజానన || ౧||

చిన్తామణిరువాచ |

మదీయోపాసనాయుక్తా మన్నిష్ఠా మత్పరాయణాః |

అన్తే మేఽత్ర స్మృతిం కృత్వా గచ్ఛన్తి మమ లోకకమ్ || ౨||

విమానం స్వస్వరూపాఢ్యం ప్రేషయామి మహామునే |

శివవిష్ణ్వాదిదేవానామదృశ్యం నిజలోకతః || ౩||

తమారుహ్య గణైర్మృక్తం భక్తో మే దేహధృక్ స్వయమ్ |

స్వర్గాన్ పశ్యంశ్చ సర్వాన్ స విస్మితో భవతీత్యహో || ౪||

న తం పశ్యతి దేవాద్యా యోగినో యానసంస్థితమ్ |

స్వానందచక్షుషా హీనా మృతదేహమయా మునే || X||

శక్తిర్లోకమతిక్రమ్య తథా సౌరం చ వైష్ణవమ్ ।
 శైవం తతః పరం సోఽపి మమ లోకం ప్రవిన్దతి ॥ ౬ ॥
 తత్రాజ్ఞానమయశ్చాదావస్థకారః ప్రదృశ్యతే ।
 నరేణ న గణైర్విప్ర దేహధారణకారణాత్ ॥ ౭ ॥
 విమానప్రభయా తత్ర మదీయస్మరణేన వై ।
 యోజనాన్యయుతం గత్వా ప్రకాశస్తేన దృశ్యతే ॥ ౮ ॥
 తత్ర భ్రామరికా దేవీ ప్రచణ్డదేహధారిణీ ।
 జ్యోతిర్మయస్వరూపేణాజ్ఞానిభ్యో భయదా బభౌ ॥ ౯ ॥
 జన్మమృత్యుభయం సర్వం నానాభేదకరం భ్రమమ్ ।
 తయా సంరచితం పూర్ణం మమ జానీహి మాయయా ॥ ౧౦ ॥
 భ్రామయేత్ సర్వభూతాని సా స్థితా భ్రామరీ స్వయమ్ ।
 స్వస్యాధారేణ తత్రైవ స్వానన్దమయకాయభృత్ ॥ ౧౧ ॥
 తాం పశ్య భయభీతః స మాం సస్మార విశేషతః ।
 తతో గణైః సమాశ్వాస్యాఽగ్రే నిన్యే మానవోత్తమః ॥ ౧౨ ॥
 తస్యా మస్తకగా శక్తిర్జ్యోతిరాధారరూపిణీ ।
 అజ్ఞానిభ్యో సదా విప్ర భయదా సా బభూవ హా ॥ ౧౩ ॥
 జీవరూపం సదా సర్వభేదమోహాధరం పరమ్ ।
 శివరూపం తథా సాక్షి తదాధారం ప్రవర్తతే ॥ ౧౪ ॥
 దేహాదీనాం మహాయోగిన్నాధారో జీవసంజ్ఞితః ।
 స్వయమాధారహీనత్వాత్ పరమాత్మా తదేవ చ ॥ ౧౫ ॥
 సర్వేషాం పూర్ణ ఆధారస్తయా క్లుప్తో మహామునే ।
 ఆధారశక్తిరేవం సా నామ్నా తస్య స్థితాఽభవత్ ॥ ౧౬ ॥
 తయాఽహం ద్వివిధశ్చిత్తే భవామ్యజ్ఞానినాం సదా ।
 జీవాత్మపరమాత్మస్థో మాయా తత్ర బభౌ పరా ॥ ౧౭ ॥
 మదీయధ్యానజేనైవ తామతిక్రమ్య మానవః ।
 గణైర్నిన్యే పురోభాగే మమ దర్శనకారణాత్ ॥ ౧౮ ॥
 తతోఽతిజ్యోతిషా రూపా శక్తిర్వై కామదాయినీ ।
 తస్యా మస్తకగా విప్ర శోభతే హర్షదాయినీ ॥ ౧౯ ॥

జన్మమృత్యుయుతం సర్వం భేదరూపం తథా పరమ్ |
 ఆత్మాకారం తయోర్వ్యోగే యోగరూపా తు సా స్మృతా || ౨౦||
 తథా కామయుతం విప్ర ద్వివిధం ప్రకృతం సదా |
 తేన దేహాత్మనోర్వ్యోగః పరస్పరయుతోఽభవత్ || ౨౧||
 ఉత్పత్తిస్థితిసంహారయుక్తం భ్రాన్తిధరం స్మృతమ్ |
 నానాభేదమయం పూర్ణం క్షయవృద్ధ్యాదిసంయుతమ్ || ౨౨||
 ఆత్మా సదాఽమృతాధార ఉత్పత్తిస్థితిశక్తైః |
 హీనా వృద్ధిక్షయాదిభ్యో వదన్తి వేదవాదినః || ౨౩||
 కిమర్థం భేదయుక్తం చ సర్వదాఽఽత్మానమిచ్ఛతి |
 తథా పశ్యాత్మవైచిత్ర్యం విరుద్ధే సతిమానద || ౨౪||
 కామయుక్తం హ్యాసిపదేన ద్వంద్వస్థం కృతం సదా |
 తేన మోహప్రభావేణ పరస్పరహితం జగత్ || ౨౫||
 అతః సా శక్తిరాఖ్యాతా కామదా సర్వమోహినీ |
 అనిరూపా విశేషజ్ఞ మహామాయా మదీయికా || ౨౬||
 భ్రామర్యా భ్రామికా కాఽపి శక్తిర్నాత్ర ప్రదృశ్యతే |
 త్వం పదస్థాం మహామాయాం తాం జానీహి ప్రభావతః || ౨౭||
 ఆధారాయా మహాయోగిన్నాధారాన్యా న విద్యతే |
 శక్తిః కుత్ర తతః సాపి తత్పదస్థాఽత్ర కథ్యతే || ౨౮||
 కామదాయాశ్చ కా శక్తిః కామదాన్యా న విద్యతే |
 సర్వదా సర్వరూపాసి పదమయ్యాపి సా బభౌ || ౨౯||
 తస్యా మస్తకగం విద్ధి లోకం మే స్వస్వరూపకమ్ |
 మాయయా రచితం విప్ర మయా స్వానుభవాత్మకమ్ || ౩౦||
 తత్రాగత్య మహాభక్తః పిబేదిక్షు సముద్రజమ్ |
 జలం తేన స వై సద్యో జ్యోతీరూపధరో భవేత్ || ౩౧||
 భేదాభేదాదిహీనశ్చ భూత్వా పశ్యతి మాం తతః |
 మద్దర్శనజయోగేన బ్రహ్మభూతో భవేన్నరః || ౩౨||

స్వేచ్ఛయా నిజలోకస్థో యత్ర తత్ర స సచ్ఛారేత్ |

సగుణో నిర్గుణో భూత్వా సదా స్వానన్దగః పరః || 33||

తతస్తస్య పునర్భాగ్నిర్న భవేన్ మునిసత్తమ |

కల్పకోటిశతైర్వాఽపి నిశ్చితం వేదవాదిభిః || 34||

మహాలయే చతుర్భేదా మయి చైకత్వమాగతాః |

verse 35 missing in the original

అజ్ఞానేన యుతాః సర్వే పునస్తాన్ సంస్పృజామ్యహమ్ || 3౬ ||

ఏతత్తే కథితం సర్వం మమ లోకాగమే మునే |

సజ్జేపిశైవ జానీహి మార్గహీనం సుసిద్ధిదమ్ || 3౭||

కపిల ఉవాచ |

త్వదీయోపాసనం కృత్వా బహవస్తే గజానన |

లోకం గచ్ఛన్తి విఘ్నేశ తథా యోగిన ఏవ చ || ౩౮||

బ్రహ్మభూతాశ్చ తే ఖ్యాతాః కదాచిన్న పతన్తి చేత్ |

తదా జగదిదం స్వామిన్ క్షీణరూపం భవేత్ క్రమాత్ || ౩౯||

పునః పునః సుస్రష్టా త్వం క్షీణే క్షీణే కథం ప్రభో |

పూర్ణం విశ్వమిదం నిత్యమజ్ఞానా భాతి ఖేలసి || ౪౦||

చిన్తామణిరువాచ |

యథాఽహం మాయయా విప్ర యుద్ధకాలే విశేషతః |

భూత్వా హ్యనన్తరూపేణ ప్రయుద్ధ్యే విశ్వపాలనాత్ || ౪౧||

హత్వా దైత్యాదికాన్ సర్వాన్ పునరేకస్వరూపధృక్ |

భవామి సర్వభావజ్ఞో లీలార్థమవతారధృక్ || ౪౨||

తథా మాయాబలేనైవ నూతనం సంస్పృజామ్యహమ్ |

న న్యూనాధికమేవేదం విశ్వం భవతి సర్వదా || ౪౩||

కపిల ఉవాచ |

బ్రహ్మభూతా నరా నార్యః స్వానన్దే సంస్థితా బభుః |

అనన్తాన్తే ప్రభక్త్యా వై పునః స్వానన్దగామినః || ౪౪||

తేషాం వాసః సదా తత్ర నగరం నియతం ప్రభో |

సజ్కీర్ణతా భవేన్నూనం కుత్ర తిష్ఠన్తి తద్వద || ౪౫||

చింతామణిరువాచ ।

స్వానన్దే కల్పపర్వస్తమవసన్నిత్యమాదరాత్ ।

మహాలయే సముత్పన్నే మద్దేహే సజ్గతా బభుః ॥ ౪౬ ॥

మయా భిన్నం కృతం సర్వం యుగాదౌ మునిసత్తమ ।

యుగాన్తే యోగభావేన మద్రూపం భవతీత్యహో ॥ ౪౭ ॥

మద్దేహే యోగభావేనాజ్ఞానేనైవ సమాగతాః ।

సా యోగనిద్రా విప్రేన్ద్రా మదీయా కథ్యతే బుధైః ॥ ౪౮ ॥

స్వానన్దస్థా జనాః సర్వే జ్ఞానయుక్తా మదీయకే ।

దేహే లీనా వై భవన్తి యోగీన్ద్రా యోగభావతః ॥ ౪౯ ॥

పునః సృష్టియుగే విప్ర నిఃసృతం విశ్వమజ్ఞాసా ।

అజ్ఞానేన యుతం లీనం మాయయా మే న సంశయః ॥ ౫౦ ॥

జ్ఞానేన యే సమాయాతా మద్దేహే తే పునః కదా ।

భవన్తి భిన్నరూపా న సృష్ట్యాదౌ యోగభావితాః ॥ ౫౧ ॥

(Page ఖం. X అ. ౪౧ పాన ౧౦౧)

ఏవం వసన్తి యే తత్ర స్వానన్దే మునిసత్తమ ।

కల్పే కల్పే మదీయే తే దేహే సాయుజ్యమాగతాః ॥ ౫౨ ॥

కపిల ఉవాచ ।

భక్తిమిచ్ఛన్తి విఘ్నేశ త్వదీయాం నిత్యమాదరాత్ ।

న యోగే ప్రేమభావేన తేషాం కుత్ర స్థితిం వద ॥ ౫౩ ॥

కల్పే కల్పే మహాభాగా భక్తాన్తే పూర్ణభావతః ।

భవన్తి యే క్రమేణైవాపారాః కుత్ర వసన్తి తే ॥ ౫౪ ॥

చింతామణిరువాచ ।

దశయోజనసాహస్రం మానం తస్య ప్రకీర్తితమ్ ।

యోగీనాం చ ముముక్షూణాం న భక్తానాం కదాచన ॥ ౫౫ ॥

అపారయోజనాకారో మమ లోకో న సంశయః ।

స్వానన్దస్తత్ర మే భక్తా వసన్తి సేవనోత్సుకాః ॥ ౫౬ ॥

సంఖ్యహీనాశ్చ మద్భక్తాః సదా ప్రేమరసాఽఽప్లుతాః ।

నవధా మాం భజన్తే తే కల్పే కల్పే గతవ్యథాః ॥ ౫౭ ॥

భవన్తి తు భవిష్యన్తి బభూవుర్యే మహామునే ।
మద్భక్తా మే ప్రసాన్నిధ్యే వసన్తి మోహదాః సదా ॥ ౫౮ ॥

మహాభాగా ప్రియం భక్తిసమం మే నైవ విద్యతే ।
భక్త్యధీనో మహానన్దాద్ భ్రమేయం భక్తసన్నిధౌ ॥ ౫౯ ॥

యత్ర కుత్ర తు తిష్ఠన్తి భక్తా మే తత్ర సర్వదా ।
తిష్ఠామి సర్వభావేన తాన్ రక్షామి సువిహ్వలః ॥ ౬౦ ॥

నవధా చిత్తభావేన భక్తసామీప్యగో ముదా ।
భజామి భక్తమాహాత్మ్యం మోహితశ్చేష్టితః సదా ॥ ౬౧ ॥

న స్వానన్దప్రియో మే వై సిద్ధిర్బుద్ధిః సుతౌ తథా ।
మమ దేహో న విప్రేశ ప్రియా భక్తా యథా చ మే ॥ ౬౨ ॥

కపిల ఉవాచ ।
స్వానన్దస్థా గణాస్తే యే భక్తాన్నేతుం సమాగతాః ।
జ్యోతీరూపాశ్చ భక్తైస్తే దృశ్యన్తే కథమప్యహో ॥ ౬౩ ॥

చిన్తామణీరువాచ ।
మాయయా మే మహాయోగిన్ దుర్లభం కిం భవేద్వద ।
కృపయా మేఽత్ర పశ్యన్తి భక్తాస్తాన్ చర్మచక్షుషా ॥ ౬౪ ॥

స్వానన్దః సర్వరూపశ్చ తత్ర మార్గం వదామి తే ।
భేదయుక్తైర్గణా మే వై దృశ్యన్తే భేదసంయుతాః ॥ ౬౫ ॥

భేదహీనైః సదాత్మస్థైర్నిర్గుణా మే గణా మునే ।
దృశ్యన్తే స్వాత్మసంస్థైశ్చ స్వసంవేద్యాత్మకాస్తథా ॥ ౬౬ ॥

జలాదిషు యథా బిమ్బం భవతే తాదృశం కిల ।
తథా మదీయలోకస్థా దృశ్యన్తే సర్వమణ్డలే ॥ ౬౭ ॥

ఏతత్తే కథితం సర్వం మమలోకవిచ్ఛేదతమ్ ।
అధునాఽహం గమిష్యామి నిజలోకం మహామునే ॥ ౬౮ ॥

॥ ఓం తత్పదితి శ్రీమదాన్వేయే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే
పంచమే ఖణ్డే లమ్బోదరచరితే స్వానన్దస్థితివర్ణనం నామైకచత్వారింశత్తమోఽధ్యాయః ॥
౫.౪౧

(Page ఖం. X అ. ౪౨ పాన ౧౦౨)

X.౪.౨ చింతామణ్యన్తర్ధానవర్ణనం నామ ద్విచత్వారింశత్తమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

కపిల ఉవాచ ।

ఏతాదృశీ మహాభక్తిస్త్వదీయా గణనాయక ।

యదా సర్వే ప్రకుర్వన్తి తదా విశ్వం కథం భవేత్ ॥ ౧ ॥

సర్వేభ్యః శ్రేష్ఠభావేన జానన్తి త్వాం యదా నరాః ।

తదా త్వాం సర్వభావేన భజన్తే తే న సంశయః ॥ ౨ ॥

శ్రేష్ఠార్థినో నరాః సర్వే భజన్తే శీఘ్రసిద్ధయే ।

దేవేన్ద్రాస్త్రావం పరిత్యజ్యాన్యాన్ బ్రహ్మప కథం వద ॥ ౩ ॥

చింతామణిరువాచ ।

మయా సృష్టం జగత్ సర్వం నానాభావమయం మునే ।

నానాభావయుతాః సర్వే న భజన్తే తు మాం సదా ॥ ౪ ॥

చతుర్థాం దేవముఖ్యానాం కృత్వా భజనముత్తమమ్ ।

తేన శుద్ధాన్తరాత్మానో మాం భజన్తే తతః పరమ్ ॥ ౫ ॥

అన్యచ్ఛ శృణు మే వాక్యం మయా మాయా ప్రకాశితా ।

సర్వశ్రేష్ఠతమం మాం తే న జానన్తి ప్రమోహితాః ॥ ౬ ॥

యదాఽహం మాయయా విప్ర ఛాదయామి న మే వపుః ।

తదా మోహవిహీనాశ్చేచ్ఛేష్ఠం మాం ప్రవన్దతి చ ॥ ౭ ॥

మయా నానావతారాశ్చ కృతాస్త్రైలోక్యగేషు వై ।

దేవాదీనాం ప్రగేహేషు తాదృశం మాం వదన్తి తే ॥ ౮ ॥

అగ్రపూజ్యత్వమేవం యత్ సర్వపూజ్యత్వమజ్ఞాసా ।

శివేన దత్తమస్మై తద్గణేశాయ వదన్తి తే ॥ ౯ ॥

మాయయా మోహితా మే మాం పార్వతీమలసమ్భవమ్ ।

శివపుత్రం శివేనైవ స్థాపితం ప్రవదన్తి తే ॥ ౧౦ ॥

శివగణస్వరూపోఽయం ముక్తిం దాతుం న చ క్షమః ।

కార్యసిద్ధిస్వభావేన కామపూరో గణేశ్వరః ॥ ౧౧ ॥

ఇత్యాదిభావా బహవో మయా విప్ర ప్రకాశితాః ।
 క్రీడార్థం తేన మాం త్యక్త్వా శ్రేష్ఠం జానన్తి చాపరమ్ ॥ ౧౨॥
 నో చేత్ స్వానన్దగాః సర్వే భవన్న్యత్ర న సంశయః ।
 నిర్మోహాత్ కల్పపర్వన్తం జగన్న్వైవ ప్రవర్తతే ॥ ౧౩॥
 అన్యచ్ఛ కర్మణా సర్వం బ్రహ్మాణ్డం జనసంయుతమ్ ।
 నానాభావాత్మమోహస్థం భవతేఽనేకనిశ్చయాత్ ॥ ౧౪॥
 అన్తే మదీయభావస్థా భవన్తే శుద్ధచేతసః ।
 వేదశాస్త్రార్థతత్త్వజ్ఞాః స్వయమేవ మహామునే ॥ ౧౫॥
 అహం సాక్షాద్ బుద్ధిపతిః కృత్వా బుద్ధేశ్చ చాలనమ్ ।
 గోపయామి గణేశస్య స్వరూపం దేహినాం హృది ॥ ౧౬॥
 తేన మాం నైవ జానన్తి జనా పరమగం కదా ।
 వివేకమార్గం తే తత్ర వదామి శృణు యత్నతః ॥ ౧౭॥
 కృతే మాం పూర్ణభావేన భజన్తే సర్వమానవాః ।
 అజ్ఞానావరణైర్హినాః శ్రేష్ఠం తే ప్రవన్దతి హి ॥ ౧౮॥
 త్రేతాయాం పాదహీనేన మాం భజన్తే నరా మునే ।
 పఞ్చాయతనభావేన పఞ్చా శ్రేష్ఠాన్ వదన్తి తే ॥ ౧౯॥
 తత్ర సర్వేషు సామ్యేన మాం భజన్తే న సంశయః ।
 చర్తుభ్యః శ్రేష్ఠభావాఖ్యం జ్ఞానం నష్టం మదీయకమ్ ॥ ౨౦॥
 ద్వాపరే ద్విపదా హీనం మాం భజన్తే సురాదయః ।
 వదన్తి న్యూనరూపం తు చతుర్భ్యః శక్కరాత్మజమ్ ॥ ౨౧॥
 వేదశాస్త్రే పురాణేషు శ్రేష్ఠం జానన్తి మానవాః ।
 మోహేన యుగమానేన మాం న్యూనం ప్రవదన్తి తే ॥ ౨౨॥
 సర్వం బ్రహ్మాతి వేదేషు కథితం తత్ర కిం భవేత్ ।
 సత్తా సమానరూపా తు తథాఽయం గణనాయకః ॥ ౨౩॥
 కలౌ త్రిపాదహీనేన మాం జ్ఞానేన భజన్తి తే ।
 వదన్తి వై నరాస్తత్ర మలజ్ఞోఽయం గజాననః ॥ ౨౪॥
 శివస్య వరదానేనాగ్రపూజ్యోఽయం గణేశ్వరః ।
 సర్వపూజ్యో యథా దైత్యా జన్తవో వరసంయుతాః ॥ ౨౫॥

సర్వం బ్రహ్మాతి వేదేషు కథితం తేన విఘ్నపః ।

(Page ఖం. X అ. ౪౨ పాన ౧౦౩)

వర్ణితోఽయం శివవరబలేనైవ మునీన్ద్రకైః ॥ ౨౬ ॥

స్వసత్తాసంయుతో దేవో నాఽయం చింతామణిః కదా ।

శివభక్తిబలేనాద్యో వరయుక్తో బభూవ హా ॥ ౨౭ ॥

కలిప్రాన్తే మునే లోకా న భజిష్యన్తి మాం కదా ।

ఏకపాదమయీ భక్తిర్నాశం యాస్యతి నిశ్చితమ్ ॥ ౨౮ ॥

మతభేదేన మోహేనాదౌ మాం త్యక్త్వా విశేషతః ।

శివవిష్వాదికాన్ సర్వే భజన్తే త్వగ్రపూజ్యకాన్ ॥ ౨౯ ॥

సర్వపూజ్యగ్రపూజ్యత్వం నష్టం భవతి మే తతః ।

అన్తే విఘ్నయుతాః సర్వే నరకేషు పచన్తి వై ॥ ౩౦ ॥

యుగమానప్రసిద్ధ్యర్థం కృతం మేఽత్ర మహామునే ।

కర్మాకర్మవికర్మాణి స్థాపితాని విభాగశః ॥ ౩౧ ॥

న కరోమి యదాఽహం చేత్తదా మే వరదానకమ్ ।

కర్మభ్యశ్చ యుగేభ్యశ్చ నిష్ఫలం భవతీత్యహో ॥ ౩౨ ॥

నరకాదయ ఆఖ్యాతాః స్వర్గాశ్చైవ మహామునే ।

భవన్తి నిష్ఫలాః సర్వే తదర్థం శేలయామ్యహమ్ ॥ ౩౩ ॥

శుభాశుభమయం సర్వం మయా స్వవరదానతః ।

స్థాపితం తేన మోహేన మాం న జానన్తి మూలగమ్ ॥ ౩౪ ॥

ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం మదీయం చేష్టితం మహాత్ ।

మా సంశయం మునే త్వం తు కురు మాం భజ భావతః ॥ ౩౫ ॥

కపిల ఉవాచ ।

ఏవముక్త్వా గణేశానో మామన్తర్ధానమాకరోత్ ।

అహం శేదసమాయుక్తో హృదయే తమలోకయమ్ ॥ ౩౬ ॥

మయాఽసౌ స్థాపితశ్చింతామణిర్విప్ర పరేశ్వరః ।

పూజయామి భజే నిత్యం భక్తిభావసమన్వితః ॥ ౩౭ ॥

ఏతత్తే కథితం సర్వం రహస్యం తస్య ధీమతః ।

లోకస్య తేన యత్ ప్రోక్తం భజ తం భక్తిసంయుతః ॥ ౩౮॥

త్వం సాక్షాద్ధాణపత్యశ్చ దేహధారీ న సంశయః ।
తవదర్శనమాత్రేణ సర్వే పూతా భవన్తి చ ॥ ౩౯॥

గార్గ్య ఉవాచ ।

శ్రుత్వైవం ముద్గలో యోగీ మహత్ స్వానన్దలోకగమ్ ।
మాహాత్యం విస్మితో భూత్వా ప్రణనామ మహామునిమ్ ॥ ౪౦॥

చిన్తామణిం సమభ్యర్చ్య ప్రణమ్య కపిలం పునః ।
ముద్గలః స్వాశ్రమం రాజన్ ప్రయయౌ గణపే రతః ॥ ౪౧॥

ఏవం తే సర్వమాఖ్యాతం భజ తం భావసంయుతః ।
అనేన జడదేహీన స్వానన్దం లభసే నృప ॥ ౪౨॥

ముద్గల ఉవాచ ।

ఏవముక్తైవ మహీపాలమైలం గార్గ్యో మహామునిః ।
అనుజ్ఞాతశ్చ భూషేన యయౌ స్వస్యాశ్రమం విధే ॥ ౪౩॥

ఐలోఽపి గణరాజం తం లక్షసంజ్ఞం నిరన్తరమ్ ।
సేవ్యస్వానన్దగో భూత్వా భజతే తం ప్రజాపతే ॥ ౪౪॥

॥ ఓం తత్పదితి శ్రీమదావ్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే
పంచమే ఖణ్డే లంబోదరచరితే చిన్తామణ్యన్ద్రానవర్ణనం నామ ద్విచత్వారింశత్తమోఽధ్యాయః
॥ X.౪౨

X.౪౩ భక్తిమార్గవర్ణనం నామ త్రిచత్వారింశత్తమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

దక్ష ఉవాచ ।

ధన్యోఽహం కృతకృత్యోఽహం శ్రుత్వా స్వానన్దజాం కథామ్ ।
విస్మితో యోగిరాజేన్ద్ర న సమం తస్య విద్యతే ॥ ౧॥

అధునా బ్రూహి మే సర్వం యశ ఐలస్య భక్తిజమ్ ।
గార్గ్యేణ నృపశార్దూల ఉపదిష్టః కిమాచరత్ ॥ ౨॥

గణేశలోకగః సోఽపి బభూవ వద తత్కథమ్ ।
అత్ర తత్ర గణేశానం భజతే కథమప్యహో ॥ ౩॥

ముద్గల ఉవాచ ।

గార్గ్యేణ నృపవర్యశ్చ గాణపత్యేన శిషితుః ।
గాణపత్యేన మార్గేణాభజత్తం గణనాయకమ్ ॥ ౪॥

స్కన్దేన స్థాపితస్తత్ర లక్షో నామ గజాననః ।
తం నిత్యం సేవయామాసానన్యభావేన విఘ్నపమ్ ॥ ౫॥

న గణేశాత్ పరం కిञ్చిజ్జానాతి నృపస్తమః ।
ఏకనిష్ఠః స్వభావేనాభజత్తం లక్షవిఘ్నపమ్ ॥ ౬॥

దక్ష ఉవాచ ।

ఏకనిష్ఠాత్మికాం భక్తిం వద మేఽన్యాం చ ముద్గల ।
యయా విఘ్నేశ్వరః సాక్షాత్ సస్తుష్టో జాయతే నృణామ్ ॥ ౭॥

ముద్గల ఉవాచ ।

పశ్చాయతనపూజాం వై తథాగ్నేః సేవనం పరమ్ ।
ద్విజానాం నిత్యమేతత్తే కథితం సర్వసమ్మతమ్ ॥ ౮॥

విఘ్నరూపం మహాఘోరం పరత్రేహ చ బన్ధకమ్ ।
బ్రహ్మమార్గస్య సంరోధకారకం విద్ధి సర్వదా ॥ ౯॥

తం జయేద్విఘ్నరాజస్య పూజనేన నరోత్తమః ।
విద్యార్థం శక్కరం సోఽపి పూజయేన్నిత్యమాదరాత్ ॥ ౧౦॥

యశోర్థం కేశవం చైవారోగ్యార్థం రవిమజ్జుసా ।
సాభాగ్యార్థం నరస్తద్వత్ పూజయేజ్జగదమ్మికామ్ ॥ ౧౧॥

అగ్నిం హోమాదిమార్గేణ పూజయేత్ కర్మసిద్ధయే ।
దేవాదీనాం విభాగార్థం సర్వేషాం తోషకారకమ్ ॥ ౧౨॥

ఏవం మత్వా తు యో మర్త్యః కరోతి సేవనం సదా ।
స్వధర్మస్య ప్రజానాథ బ్రహ్మార్పణతయా కిల ॥ ౧౩॥

అథవా కామనాయుక్తః స చేత్తదపి తాదృశమ్ ।
కుర్యాత్ కర్మాజ్గదేవేభ్యః సమర్ప్య సకలాం క్రియామ్ ॥ ౧౪॥

సర్వే సమానరూపాశ్చ తస్య ప్రోక్తాః ప్రజాపతే ।
స్వధర్మాచరణం శ్రేష్ఠం జానీతే సర్వసౌఖ్యదమ్ ॥ ౧౫॥

తత్ర విఘ్నేశ్వరం సాక్షాన్ మధ్యే సంస్థాప్య సర్వదా ।

ఈశాన్యాం విష్ణుమేవ త్వాగ్నేయాం శముభం ప్రపూజయేత్ || ౧౬ ||

నైర్వుత్యాం జగదమ్బాం చ వాయవ్యాం రవిమాదరాత్ |
పశ్చాయతనభావేన పూజయేత్ పశ్చ దేవతాః || ౧౭ ||

సర్వేషాం పూజ్యభావాద్వై సర్వాగ్రే పూజ్య భావతః |
జ్యేష్ఠరాజస్వరూపాచ్చ మధ్యే తిష్ఠతి విష్ణుపః || ౧౮ ||

అథవా పశ్చదేవేషు మన్తం గృహ్య స్వభావజమ్ |
ఏకస్య తస్య మధ్యే స స్థాపనం కురుతే స్వయమ్ || ౧౯ ||

సర్వం కలాంశరూపస్థం పశ్చాయతనకస్య వై |
పూజితేషు ప్రజానాథ పశ్చాను పూజితం జగత్ || ౨౦ ||

దేవేన కార్యసిద్ధ్యర్థం నానా దేవాః కృతాః పురా |
తే సర్వే తత్స్వరూపాశ్చ పూజనీయా నరేణ వై || ౨౧ ||

ఇయం సర్వాత్మికా భక్తిః కథితా చ ప్రజాపతే |
స్వేష్టభావేన సర్వత్ర పరాత్తత్ ధ్యానకారణాత్ || ౨౨ ||

అధునా శ్ృణు దక్ష త్వమేకనిష్ఠాం మహద్భుతామ్ |
స్వల్పకాలేన భక్తస్య సిద్ధిదాం పరమప్రియామ్ || ౨౩ ||

స్వస్యేష్టదేవతాయాం తు విశ్వం సర్వం ప్రతిష్ఠితమ్ |
తస్య పూజనమాత్రేణ సర్వం సమ్పూజితం భవేత్ || ౨౪ ||

అనన్తరూపభావేన సర్వత్ర కలయా స్వయమ్ |
తిష్ఠతి పూజనం తేషాం న భవేద్దేహధారిణామ్ || ౨౫ ||

చరాచరమయో దేవః పూజనీయం చరాచరమ్ |

(Page ఖం. X అ. ౪౩ పాన ౧౦X)

కేనాపి తత్ర విప్రేన్ద్ర భవేచ్ఛాసంఖ్యభావతః || ౨౬ ||

చరాచరం పూజితం చేత్తదపి తస్య రోమగమ్ |
బ్రహ్మణ్ణకూటమేవేదం వదన్తి మునయోఽపరే || ౨౭ ||

యస్య రోమాశ్చరన్ద్రేషు బ్రహ్మణ్ణానాం హి కోటయః |
అతః సమ్పూర్ణదేహస్య పూజనం న భవేత్ కదా || ౨౮ ||

భక్తవాత్సల్యభావార్థం దేహధారి బభూవ హ |

దేవస్తస్య భవేత్ సర్వం పూజనేన సుపూజితమ్ || ౨౯||

అనేన నిశ్చయేనైవ పూజయేత్ స్వేష్టదైవతమ్ |

అన్యేషాం క్షోభతోషో స సదా నేచ్ఛతి చేతసా || ౩౦||

నాన్యాన్నినేన్న వై దక్ష స్తుయాదేకత్వమాశ్రితః |

స్వేష్టదేవపరో భూత్వా భక్తిం కుర్యాద్విశేషతః || ౩౧||

నరో విఘ్నేశ్వరేణైవ సదా యుక్తం ప్రజాపతే |

స్వేష్టదేవం సమాపూజ్య సిద్ధిం స లభతే పరామ్ || ౩౨||

ఏకనిష్ఠా మహాభక్తిర్న భవేత్తత్ర ఖణ్డితా |

తత్ర మార్గం ప్రవక్ష్యామి సర్వసంశయనాశనమ్ || ౩౩||

యథా స్వశాఖయా సంయుక్తం సన్ధ్యాదికమాచరేత్ |

తథా౭గ్రపూజ్యభావేన పూజయేద్గణనాయకమ్ || ౩౪||

సర్వేషామాదిపూజ్యో౭యం సర్వాదౌ వేదవాదతః |

అన్యథా వేదవైరుధ్యాత్ సకలా నశ్యతి క్రియా || ౩౫||

శివవిష్ణుముఖాదీనామగ్రపూజా న విద్యతే |

సర్వాదౌ తేన తే త్యాజ్యా న త్యాజ్యో౭యం గజాననః || ౩౬||

అన్యచ్ఛ శ్ుణు మే వాక్యం సర్వేభ్యః ఫలదాయకః |

గణేశో నాత్ర సన్దేహః సిద్ధిబుద్ధిసమన్వితః || ౩౭||

ధర్మార్థకామమోక్షాశ్చ బ్రహ్మభూతత్వమజ్ఞసా |

సిద్ధ్యధీనం ప్రజానాథ పఞ్చకం వేదవాదతః || ౩౮||

కర్తా బుద్ధ్యా సమాయుక్తః స్వేష్టదేవస్తయా యుతః |

బుద్ధ్యధీనం జగత్ సర్వం జ్ఞానం దేహాదికం పరమ్ || ౩౯||

తయోః స్వామీ గణేశానో బ్రహ్మణస్పృతివాచకః |

సర్వాదౌ తమసమ్పూజ్య నారకీ స భవేన్నరః || ౪౦||

యదా గణపతిర్దక్ష సర్వాదౌ పూజితో న చేత్ |

పతివ్రతే సిద్ధిబుద్ధీ తత్ర నైవాగమిష్యతః || ౪౧||

సర్వసిద్ధివిహీనశ్చ భవేత్ దుర్బుద్ధిసంయుతః |

దేహాన్తే నరకోష్ఠేవ స పచేన్నాత్ర సంశయః || ౪౨||

శివవిష్ణుముఖానాం స జ్యేష్ఠశ్చైవ ప్రకీర్తితః ।

తస్యోల్లజ్ఘనమాత్రేణ భ్రంశయిష్యన్తి దేవతాః ॥ ౪౩॥

యథా గణపతిద్వేషాద్భులిం వైష్ణవముత్తమమ్ ।

సరకేషు నిబద్ధ్యేవోద్యతో విష్ణుర్భుభూవ హా ॥ ౪౪॥

సన్ధ్యాది కర్మవచ్చాయం సర్వాదౌ సమ్మతో బుధైః ।

తస్య పూజనమాత్రేణైకనిష్ఠా నైవ ఖణ్డితా ॥ ౪౫॥

గణేశ ఏకనిష్ఠశ్చేత్తదా గణపతిః సదా ।

ఏకః పూజ్యో స సన్దేహోఽన్యేషామావశ్యఖణ్డనాత్ ॥ ౪౬॥

ఏకనిష్ఠసమా భక్తిర్విద్యతే నైవ నిశ్చితమ్ ।

బ్రహ్మ నానావిధం తేన విశ్వం భక్త్యా ప్రపూజితమ్ ॥ ౪౭॥

జగద్బ్రహ్మాయుతో దేవః స్వేష్టః సమూర్ణభావతః ।

పూజితస్తేన భవతి సస్తుష్టే సకలం సదా ॥ ౪౮॥

ఏకనిష్ఠో యథా భక్తస్తథా దేవోఽపి మానద ।

ఏకభక్తాశ్చైతో భూత్వాఽభవత్తత్రైవ సంస్థితః ॥ ౪౯॥

ఏతత్తే కథితం దక్ష భజనం త్రివిధం మయా ।

అనేన భక్తిమార్గేణ వాఞ్చితం లభతే నరః ॥ ౫౦॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయ పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే

పంచమే ఖణ్డే అమ్బోదరచరితే భక్తిమార్గవర్ణనం నామ త్రివత్వారింశత్తమోఽధ్యాయః ॥

X.౪౩

(Page ఖం. X అ. ౪౪ పాస ౧౦౬)

X.౪౪ ధ్యానదూర్వాదిపూజావిధివర్ణనం నామ చతుశ్చత్వారింశత్తమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

ముద్గల ఉవాచ ।

ఏవమైలః స రాజర్షిరేకనిష్ఠాపరాయణః ।

గణేశమభజన్నిత్యం యథా గృత్సమదస్తథా ॥ ౧॥

ధ్యాత్వా గజాననం దేవమేకాన్తే తద్గతాఽఖిలః ।

మానసే రాజ్యభోగే స నిఃస్పృహః సమ్పభూవ హా ॥ ౨॥

పుత్రే రాజ్యం పరిత్యజ్య పూజయిత్వా గజాననమ్ |
 ధ్యానయుక్తః స్వభావేనాత్మిష్టత్వైవ నిత్యదా || 3 ||

దక్ష ఉవాచ |

గణేశస్య ధ్యానమైలకృతం మే వద సామ్ప్రతమ్ |
 తథాఽహం ధ్యానసంయుక్తో భజిష్యామి నిరస్తరమ్ || ౪ ||

ముద్గల ఉవాచ |

యథైలో నృపవర్యః స గార్గ్యజ్ఞాత్వా గణేశ్వరమ్ |
 అభజత్ ధ్యానయుక్తశ్చ తత్ ధ్యానం శృణు మానద || ౫ ||

ఐల ఉవాచ |

నమామి విఘ్నేశ్వరపాదపక్కజం సుచిహ్నితం చాఖిలదం నిజాత్మనామ్ |
 ధ్వజాసిపద్మాభయవజ్రలాఙ్ఘనైః పరశ్వధేనైవ సుకోమలం పరమ్ || ౬ ||

సురక్తపాదాఙ్గులకైః సుకోమలైర్నఖప్రభాతాన్రుతయా సురాజితమ్ |
 సుగుల్ఫయుక్తం మృదుమాంసలం మహాన్ మోహం హరేత్ తత్తిమిరం హృది స్థితమ్ ||
 ౭ ||

జఙ్ఘే పరే రక్తసుభామయే తతో ధ్యాయామి మాంసేన యుతే సుకోమలే |
 తజ్జానునీ మాంసలకే సురోమభిరాకోమలైర్వక్తశిఖైః సుసంవృతే || ౮ ||

ఊరూ సుమాంసేన సమావృతౌ పరౌ రమ్భాసమానౌ సువిరాజితౌ తథా |
 రక్తౌ హృదా చిన్తనమాత్రభావతో భక్తిప్రదౌ విఘ్నహరస్య చిన్తయే || ౯ ||

కటిం సదా మాంసలరక్తరఙ్ఘితాం సువర్తులాం మధ్యమభాగసంశ్రితామ్ |
 గణేశ్వరస్యైవ తు చిన్తయామ్యహం సదా సుఖానన్దకరస్య నిత్యదా || ౧౦ ||

వస్త్రం సురక్తం హృది చిన్తయామ్యహమనన్తమౌల్యం కటిభాగసంస్థితమ్ |
 నాభిం సువృత్తాం పరమశ్రియా యుతాం శేషస్య సంవాసకరీం తు చిన్తయే || ౧౧ ||

మహోదరం మాంసలభావసంయుతం సురోమయుక్తం ప్రభయా విరాజితమ్ |
 విచిన్తయేఽహం సకలప్రకాశకం త్రయీప్రమూలం పరమవ్యయం పరమ్ || ౧౨ ||

శ్రీవక్రతుణ్డస్య విశాలరూపకం వక్షస్తథా రక్తమయం సుమాంసలమ్ |
 రక్తం స్తనాభ్యాం హృదయం తు చిన్తయే చిన్తామణిం తత్ర సుఖప్రదం పరమ్ || ౧౩ ||

కణ్ఠం త్రిరేఖాయుతమేవ మాంసలం రక్తం గణేశస్య చ తేజసా యుతమ్ |
 స్కన్ధౌ వృషస్కన్ధసమౌ సుకోమలౌ ధ్యాయామి చిత్తే సతతం సురక్తకౌ || ౧౪ ||

బాహూ సదా మాంసలకౌ ప్రభాసితౌ స్వానన్దనాథస్య మనోఽతిసౌఖ్యదౌ ।
హస్తౌ తథా రక్తసుతేజసా యుతౌ వామౌ హృదా దక్షిణకౌ తు చిన్తయే ॥ ౧౫ ॥

కరాఙ్గులీర్వింశతికాః సువర్చలా నఖైః సురక్షైశ్చ సుతేజసా యుతాః ।
గణేశ్వరస్యైవ హృది ప్రచిన్తయే స్వభక్తరక్షాకరికాః సుభూషితాః ॥ ౧౬ ॥

ముఖం తు శుణ్ణాయుతమేవ చిన్తయే త్రినేత్రయుక్తం పరమప్రకాశకమ్ ।
సదైకదన్తస్య చ తీక్ష్ణదన్తకం స్వభక్తకాన్ ప్రేమరసేన సౌఖ్యదమ్ ॥ ౧౭ ॥

కర్ణౌ విశాలౌ హృది చిన్తయే పరో భక్తాయ నిష్కామసుకామదౌ తథా ।
శూర్పాకృతీ చఙ్గులభావధారిణౌ విఘ్నేశ్వరస్యైవ చ వేదరూపిణౌ ॥ ౧౮ ॥

కపోలకౌ షట్పదరూపధారిభిర్మునీశ్వరైర్భ్రహ్మమదద్రవార్ధిభిః ।
సుసంవృతౌ నాదయుతైర్నిరన్తరం గణేశ్వరస్యైవ హృదా విచిన్తయే ॥ ౧౯ ॥

భాలం సుతేజోయుతమేవ చిన్తయే శ్రీఢుణ్ణిరాజస్య నిశాకరస్థలమ్ ।

(Page ఖం. X అ. ౪౪ పాన ౧౦౭)

రక్తాష్టగన్ధైశ్చ సుచిత్రితం ప్రభోర్విస్మయప్రయుక్తం త్వథ తణ్ణులైర్ముతమ్ ॥ ౨౦ ॥

కేతైః సమాచ్ఛాదితమస్తకం తథా సఙ్గోచిన్తయే విఘ్నవిनाశకారిణః ।
బ్రహ్మాణ్ణమూలే ప్రభుమన్తకాశ్రితే కుమ్భస్థలే బ్రహ్మవరస్య సౌఖ్యదే ॥ ౨౧ ॥

గణేశదేహం పరిచిన్తయామ్యహం సుభూషణైర్భూషితకం విచిత్తకైః ।
అన్తర్ముఖ్యైశ్చ సువన్త్రైస్తథా సుశోభితం బ్రహ్మవరస్య సర్వదా ॥ ౨౨ ॥

విచిత్రగన్ధైః పరిలేపితం తథా సుచిత్రితం భక్తవరైః సుయోగిభిః ।

గణాధిపం సాధు హృది స్థితం సదా విచిన్తయేఽహం నిజభక్తిలాలసమ్ ॥ ౨౩ ॥

పాశాఙ్గుశాద్వైశ్చ సుసంస్తుతం పరం ఢుణ్ణిం ప్రమోదాదిభిరేవ నిత్యదా ।

గణేశ్వరం దవేవరైస్తథోన్దురురాజేన పూజ్యం చ సుచిన్తయే హృది ॥ ౨౪ ॥

వేదైః పురాణైః స్మృతిభిశ్చ శాస్త్రకైః స్తోత్రైః స్తుతం దేహధరైర్విచిన్తయే ।

బ్రహ్మప్రియాద్వైశ్చ గణైరసఙ్ఖ్యకైర్భక్త్యై తథా ముద్గలముఖ్యకైః పరమ్ ॥ ౨౫ ॥

సర్వాఙ్గుసంశోభనరూపయుక్తయా సిద్ధ్యా గణేశం పరిచిన్తయే హృది ।

సంసేవితం వామగయా సుశక్తిభిః సిద్ధ్యాదిభిః సంవృతయా స్వమాయయా ॥ ౨౬ ॥

బుద్ధ్యా కలాభిశ్చ సుసేవితం తథా విద్యాభిరాధాననాయకం హృది ।

సర్వాఙ్గుసంశోభనయా స్వమాయయా సఙ్గోచిన్తయే దక్షిణభాగభూషయా ॥ ౨౭ ॥

లక్షణ లాభేన చ విఘ్ననాయకం సంసేవితం శోభనశోభనేన తు ।
 సఞ్ఞాన్తయే పుత్రవరేణ సర్వదా బ్రహ్మేశ్వరం భక్తజనైః స్వధామగైః ॥ ౨౮॥
 అనన్తమన్తైః కఠితం స్వరూపకం విచిన్తయే వక్తుమశక్యభావతః ।
 హృది స్థితం ధ్యానసులోలుపం పరం గణేశ్వరం బ్రహ్మమయాగధారిణమ్ ॥ ౨౯॥

ముద్గల ఉవాచ ।
 ఏవమైలః స రాజర్షిర్గణేశభజనే రతః ।
 ధ్యానం కృత్వా సదాఽతిష్ఠద్గణేశస్య నివృత్తితః ॥ ౩౦॥
 ప్రాతః కాలే సముత్థాయ సస్త్రీకః స మహీపతిః ।
 ధర్మయుక్తం చకారాఽపి నిత్యం కర్మ నిరన్తరమ్ ॥ ౩౧॥

తతో గణేశ్వరం భక్త్యాఽపూజయద్భక్తిసంయుతః ।
 యథా గార్హ్యేణ భో దక్ష శిక్షితః స తథాఽకరోత్ ॥ ౩౨॥
 శమీమన్దారదూర్వాశ్చాపూజయద్భక్తిసంయుతః ।
 ప్రార్థ్య పత్రాఙ్కూరాద్యం స పుష్పం చైవాఽఽచినోన్స్పృషః ॥ ౩౩॥

దక్ష ఉవాచ ।
 శమీమన్దారదూర్వాణాం పూజనం వద ముద్గల ।
 సిద్ధిర్బుద్ధేశ్చ విపేన్ద్ర సుతయోర్లక్షలాభయోః ॥ ౩౪॥
 శమీమన్దారదూర్వాణాం ప్రార్థనా కీదృశీ భవేత్ ।
 తాం కృత్వా పుష్పపత్రాదీంశ్చినోమ్యహం త్వదాఙ్జయా ॥ ౩౫॥

కేన మన్త్రేణ యోగీన్ద్ర శమీమన్దారకాన్తదా ।
 నరోత్తమో గణేశాయ పరేశాయ సమర్పయేత్ ॥ ౩౬॥

ముద్గల ఉవాచ ।
 శ్శృణు దక్ష మహాప్రాఙ్ఘ గాణపత్యపరాయణ ।
 సన్తుష్టోఽహం విశేషేణ ప్రశ్నేన చ వదామి తే ॥ ౩౭॥
 గణేశస్యైవ మన్త్రేణ పూజనీయా ఇమే మతాః ।
 వస్తుభిర్గాణపత్యైశ్చ అభవంస్తోషసంయుతాః ॥ ౩౮॥

స్త్రీపుమ్భావాత్మకం దక్ష నాస్తి తత్ర విచారతః ।
 గకారః సిద్ధిరూపశ్చ ణకారో బుద్ధిరుచ్యతే ॥ ౩౯॥
 తయోః స్వామీ గణేశః స త్రేధారూపధరో బభౌ ।

గణాస్తస్య తథా పూజ్యా గాణపత్యైశ్చ మస్త్రకైః ॥ ౪౦॥

గకారాద్విమ్బభావాభ్యో లక్షః పుత్రః ప్రకథ్యతే ।

తథా గకారరూపాద్వై లాభస్తౌ తన్మయౌ మతౌ ॥ ౪౧॥

(Page ౪౦. X అ. ౪X పాస ౧౦౮)

శమీమన్దారకౌ దక్ష వరదానాద్విశేషతః ।

గణేశాకారరూపౌ తౌ భావయేన్నాత్ర సంశయః ॥ ౪౨॥

దూర్వాం దేవీం గణేశస్య మస్త్రేణాపూజయేన్నరః ।

అథవా వైదికైర్మస్త్రైః కాణ్డాదిభిః ప్రపూజయేత్ ॥ ౪౩॥

నామమస్త్రేణ శూద్రస్తాన్ పూజయేత్ సర్వభావతః ।

ఏతదేవ రహస్యం తే కథితం సర్వమజ్ఞాసా ॥ ౪౪॥

ప్రార్థనాం తే ప్రవక్ష్యామి శ్శృణు దక్ష మహామతే ।

స్నానయుక్తో వనం గత్వాఽథవా పురే స్వమన్దిరే ॥ ౪౫॥

యత్ర దూర్వా చ మన్దారః శమీ తిష్ఠతి తత్ర సః ।

గత్వా ప్రణమ్య తానాదౌ ప్రార్థయేద్భక్తిసంయుతః ॥ ౪౬॥

దూర్వేఽన్నబ్రహ్మరూపే చామృతరూపే శతాఙ్కరే ।

గణేశప్రీణనార్థాయ చినోమి త్వాం క్షమస్వ భోః ॥ ౪౭॥

శమీ సర్వప్రదే దేవి గణేశరూపధారిణి ।

చినోమి త్వాం గణేశస్య ప్రీణనాయ నమామ్యహమ్ ॥ ౪౮॥

మన్దారవాఙ్చితార్థస్య దాతర్విషేషశరూపక ।

క్షమస్వ ప్రీణనార్థాయ గణేశస్య చినోమ్యఽహమ్ ॥ ౪౯॥

ఏవం ప్రార్థ్య ప్రజానాథ శమీమన్దారకౌ పురా ।

దూర్వాపత్రాణి పుష్పాణి విభుం హ్యీనాయ్య పూజయేత్ ॥ ౫౦॥

సహస్రనామమస్త్రైశ్చ అష్టోత్తరశతైర్నరః ।

ఏకవింశతికైశ్చైవ నామభిస్తాః సమర్పయేత్ ॥ ౫౧॥

అథవా మూలమస్త్రేణ నామమస్త్రేణ వా తథా ।

గాణేశైర్వివిధైర్మస్త్రైర్దూర్వారావీని సమర్పయేత్ ॥ ౫౨॥

ఏతత్తే కథితం సర్వం రహస్యం పావనాత్మకమ్ ।

గాణపత్యప్రదం పూర్ణం కిం భూయః శ్రోతుమిచ్ఛసి || X3||

|| ఓం తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయ పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే
పఞ్చమే ఖణ్డే అమ్బోదరచరితే ధ్యానదూర్వాదిపూజావిధివర్ణనం నామ చతుశ్చత్వారింశత్తమోఽధ్యాయః
|| X.౪౪

X.౪౫ శ్రవణమాహాత్మ్యవర్ణనం నామ పఞ్చచత్వారింశత్తమోఽధ్యాయః

|| శ్రీగణేశాయ నమః ||

దక్ష ఉవాచ |

గణేశకీలకం బ్రహ్మన్ వద సర్వార్థదాయకమ్ |

మన్త్రాదీనాం విశేషేణ సిద్ధిదం పూర్ణభావతః || ౧||

ముద్గల ఉవాచ |

కీలకేన విహీనాశ్చ మన్త్రా నైవ సుఖప్రదాః |

ఆదౌ కీలకమేవం వై పఠిత్వా జపమాచరేత్ || ౨||

తదా వీర్యయుతా మన్త్రా నానాసిద్ధిప్రదాయకాః |

భవంతి నాత్ర సన్దేహాః కథయామి యథాశ్రుతమ్ || 3||

సమాదిప్తం చాఙ్గిరసా మహ్యం గుహ్యతమం పరమ్ |

సిద్ధిదం వై గణేశస్య కీలకం శృణు మానద || ౪||

అస్య శ్రీగణేశకీలకస్య |

శివ ఋషిః |

అనుష్టుప్ ఛందః |

శ్రీగణపతిర్దేవతా |

ఓం గం యోగాయ స్వాహా |

ఓం గం బీజమ్ |

విద్యాఽవిద్యాశక్తిగణపతిప్రీత్యర్థే జపే వినియోగః |

ఛందఃస్యాదిన్యాసాంశ్చ కుర్యాదాదౌ తథా పరాన్ |

ఏకాక్షరస్వైవ దక్ష షడక్షానాచరేత్ సుధీః || X||

తతో ధ్యాయేద్ గణేశానం జ్యోతీరూపధరం పరమ్ |

మనోవాణీవిహీనం చ చతుర్భుజవిరాజితమ్ || ౬||

శుణ్ణాదణ్ణముఖం పూర్ణం ద్రష్టుం నైవ ప్రశక్యతే |

విద్యాఽవిద్యాసమాయుక్తం విభూతిభిరుపాసితమ్ || ౭ ||

(Page ఖం. X అ. ౪X పాన ౧౦౯)

ఏవం ధ్యాత్వా గణేశానం మానసైః పూజయేత్ పృథక్ |

పఞ్చోపచారకైర్దక్ష తతో జపం సమాచరేత్ || ౮ ||

ఏకవింశతివారం తు జపం కుర్యాత్ ప్రజాపతే |

తతః స్తోత్రం సముచ్చార్య పశ్చాత్ సర్వం సమాచరేత్ || ౯ ||

రూపం బలం శ్రియం దేహి యశో వీర్యం గజానన |

మేధాం ప్రజ్ఞాం తథా కీర్తిం విఘ్నరాజ నమోఽస్తు తే || ౧౦ ||

యదా దేవాదయః సర్వే కుణ్ణితా దైత్యపైః కృతాః |

తదా త్వం తాన్ నిహత్య స్మ కురుషే వీర్యసంయుతాన్ || ౧౧ ||

తథా మన్తా గణేశాన కుణ్ణితాశ్చ దురాత్మభిః |

శాపైశ్చ తాన్ సవీర్యాస్తే కురుష్య త్వం నమో నమః || ౧౨ ||

శక్తయః కుణ్ణితాః సర్వాః స్మరణేన త్వయా ప్రభో |

జ్ఞానయుక్తాః సవీర్యాశ్చ కృతా విఘ్నేశ తే నమః || ౧౩ ||

చరాచరం జగత్ సర్వం సత్తాహీనం యదా భవేత్ |

త్వయా సత్తాయుతం ఢుణ్ణే స్మరణేన కృతం చ తే || ౧౪ ||

తత్త్వాని వీర్యహీనాని యదా జాతాని విఘ్నప |

స్మృత్యా తే వీర్యయుక్తాని పునర్జాతాని తే నమః || ౧౫ ||

బ్రహ్మణి యోగహీనాని జాతాని స్మరణేన తే |

యదా పునర్గణేశాన యోగయుక్తాని తే నమః || ౧౬ ||

ఇత్యాది వివిధం సర్వం స్మరణేన చ తే ప్రభో |

సత్తాయుక్తం బభూవైవ విఘ్నేశాయ నమో నమః || ౧౭ ||

తథా మన్తా గణేశాన వీర్యహీనా బభూవిరే |

స్మరణేన పునర్దుణ్ణే వీర్యయుక్తాన్ కురుష్య తే || ౧౮ ||

సర్వం సత్తాసమాయుక్తం మన్తపూజాదికం ప్రభో |

మమ నామ్నా భవతు తే వక్రతుణ్ణాయ తే నమః || ౧౯ ||

ఉత్కీలయ మహామన్తాన్ జపేన స్తోత్రపాఠతః |

సర్వసిద్ధిప్రదా మన్తా భవన్తు త్వత్ప్రసాదతః || ౨౦ ||

గణేశాయ నమస్తుభ్యం హేరమ్బాయైకదన్వినే ।
 స్వానన్దవాసినే తుభ్యం బ్రహ్మణస్పతయే నమః ॥ ౨౦ ॥
 గణేశకీలకమిదం కథితం తే ప్రజాపతే ।
 శివప్రోక్తం తు మన్తాణామత్కిలనకరం పరమ్ ॥ ౨౧ ॥
 యః పఠిష్యతి భావేన జప్త్వా తే మన్తముత్తమమ్ ।
 స సర్వసిద్ధిమాప్నోతి నానామన్తసముద్భవామ్ ॥ ౨౩ ॥
 ఏనం త్యక్త్వా గణేశస్య మన్తం జపతి నిత్యదా ।
 స సర్వఫలహీనశ్చ జాయతే నాత్ర సంశయః ॥ ౨౪ ॥
 సర్వసిద్ధిప్రదం ప్రోక్తం కీలకం పరమాద్భుతమ్ ।
 పురానేన స్వయం శమ్భుర్మన్తజాం సిద్ధిమాలభత్ ॥ ౨౫ ॥
 విష్ణుబ్రహ్మాదయో దేవా మునయో యోగినః పరే ।
 ఆనేన మన్తసిద్ధిం తే లేభిరే చ ప్రజాపతే ॥ ౨౬ ॥
 ఐలః కీలకమాద్యం వై కృత్వా మన్తపరాయణః ।
 గతః స్వానన్దపూర్యాం స భక్తరాజో బభూవ హా ॥ ౨౭ ॥
 సస్త్రీకో జడదేహీన బ్రహ్మాణ్ణమవలోక్య తు ।
 గణేశదర్శనేనైవ జ్యోతీరూపో బభూవ హా ॥ ౨౮ ॥
 దక్ష ఉవాచ ।
 ఐలో జడశరీరస్థః కథం దేవాదికైర్మతమ్ ।
 బ్రహ్మాణ్ణం స దదర్శైవ తన్ మే వద కుతూహలమ్ ॥ ౨౯ ॥
 పుణ్యరాశిః స్వయం సాక్షాన్పరకాదీన్ మహామతే ।
 అపశ్యచ్ఛ కథం సోఽపి పాపిదర్శనయోగ్యకాన్ ॥ ౩౦ ॥
 ముద్గల ఉవాచ ।
 విమానస్థః స్వయం రాజా కృపయా తాన్ దదర్శ హా ।
 గాణేశానాం జడస్థశ్చ శివవిష్ణుముఖాన్ ప్రభో ॥ ౩౧ ॥
 స్వానన్దగే విమానే యే సంస్థితాస్తే శుభాశుభే ।
 యోగరూపతయా సర్వే దక్ష పశ్యన్తి చాఙ్ఘసా ॥ ౩౨ ॥
 ఏతత్తే కథితం సర్వమైలస్య చరితం శుభమ్ ।

యః శ్శ్రోణోతి స వై మర్త్యో భుక్తిం ముక్తిం లభేత్ ధ్రువమ్ || 33||

ఖణ్డం లమ్బోదరస్యైతద్యః శ్శ్రోణోతి నరోత్తమః |
పఠతి బ్రహ్మభూతః శ్రావయతే జాయతే స్వయమ్ || 34||

నానేన సదృశం కిచ్ఛద్భుక్తిముక్తిప్రదం మతమ్ |
యోగరూపో మహాభాగ యత్ర లమ్బోదరః స్తుతః || 35||

నానాశ్రుతిస్మృతీనాం యచ్ఛృవణేన ఫలం లభేత్ |
తదస్యైకస్య ఖణ్డస్య శ్రవణేన భవేదిహ || 36||

నానాదానాని యే దద్యుష్ఠీర్థేషు స్నానకారకాః |
తేభ్యః శతాధికం పుణ్యం లభేదస్య తు సంశయాత్ || 37||

వ్రతాని యజ్ఞకాన్ సర్వాన్ కురుతే మానవః ప్రభో |
అస్య శ్రవణమాత్రేణ లభేత్ తస్మాచ్ఛతాధికమ్ || 38||

నానాతపాంసి సర్వాణి యః కరోతి నరోఽసకృత్ |
అస్య శ్రవణమాత్రేణ లభేత్ పుణ్యమపారకమ్ || 39||

పుత్రపౌత్రాదిసంయుక్తో ధనధాన్యాదిభాగ్యవాన్ |
శ్రవణేన నరః సద్యో భవత్యత్ర న సంశయః || 40||

యద్యదిచ్ఛతి తత్రత్తు సఫలం జాయతే క్షణాత్ |
శ్రవణేన వ్రజానాథ ఖణ్డస్యాస్య న సంశయః || 41||

బహునాత్ర కిముక్తేన సాక్షాద్యోగప్రదః పరః |
సర్వసిద్ధిప్రదః ఖణ్డః కథితస్తే వ్రజాపతే || 42||

ఇదం లమ్బోదరస్యైవ చరితం సర్వసిద్ధిదమ్ |
కథితం తే సమాసేన కిం భూయః శ్రోతుమిచ్ఛసి || 43||

సూత ఉవాచ |
యథా దక్షాయ విప్రేశ ముద్గలేన వ్రకాశితమ్ |
మయా తవ తథాగ్రేఽపి కథితం భార్గవాగ్రణీః || 44||

చరితం శౌనకాద్యాశ్చ శ్రుతం లమ్బోదరస్య యత్ |
ధన్యోఽహం భవతాం యోగాధ్ధణేశచరితే రతః || 45||

విస్తరేణ శివాద్యాశ్చ వేదాద్యాః శేషముఖ్యకాః |

నైవ వర్ణయితుం శక్తా బభూవుస్తత్ర కోప్యహమ్ ॥ ౪౬ ॥

వ్యాసేన కథితం సర్వం చరితం యాదృశం పురా ।

తాదృశం కథితం విప్ర శ్రోతుమిచ్ఛసి కిం పునః ॥ ౪౭ ॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదాప్త్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే

పంచమే ఖణ్డే లంబోద్దరచరితే శ్రవణమాహాత్యవర్ణనం నామ పంచచత్వారింశత్తమోఽధ్యాయః

॥ ౫.౪౫ ॥

॥ శ్రీగజాననార్పణమస్తు ॥

॥ ఇతి శ్రీముద్గలపురాణే పంచమః ఖణ్డః సమాప్తః ॥

Proofread by Yash Khasbage

——
MudgalapurAna Khanda 5 Lambodaracharitam

pdf was typeset on September 18, 2023

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

